

8 ek. Latvian

ekserciāje

R B

W. C. Calkins

1877

EKSERZIZIJE,

to je

Nauki in premišljevanja

od

nar imenitnih rezniz svete vére.

Špifal ranjki zhaftiljivi gofpod

MICHAEL HOFMAN,

nekdajni korar v' Novim Mefu.

V' Ljubljani.

Natifnil Joshef Blasnik, 1839.

Na prodaj per

ADAMU HENRIKU HOHN,

kupzhevavzu s' popirjem in poglavarskim bukvovesu.

Handwritten signature or name in cursive script.

V' natif téh bukev so milostlivi Firšht,

GO, SPOD GO, SPOD

ANTON ALOJS,

Ljubljanski Škof, dovolili 31. dan Grudna 1858.

K M C 32046

D 90 161 040 647

PREDGOVOR.

Ekserzizije so nekakšna odloženje od svetá in posvetnih rezhí, v' kterim zhlovek svoje shivljenje premishljeje, in terdne sklepe dela, de hozhe vse nerodno in pregresno sapustiti, po bogabojeznosti in svetosti hrepeneti, in se k' smirej vezhi popolnamosti povdigovati. Morebiti de vprašash, kaj se pravi premishljevati? in kako zhlovek nar bolj prav premishljeje? Na to ti odgovorím: Kakor delash sa posvetne rezhí in sa zhásen dobizhek, tako delaj tudi sa svelizhanje svoje dushe. V' posvetnim snash dobro premishljevati, kaj bi naredil, ali kakó bi se trudil, de bi vezh perdóbil, de bi v' shkodo ne prishel, de bi svojiga premoshenja ne sgubil. Takosno premishljevanje ti je tako lastno, in si se ga tako navadil, de se ga she zlo per pridigi, per keršhanskim nauku, per molitvi, in per

sveti maſhi ubraniti ne moreſh. Ravno tako tedej tudi to, kar je vezhno, kar ſluſhi k' bogabojezhnoſti, in kar k' tvoji duſhni ſrezhi pomaga, premišljuj.

1. Premišljuj in ſam ſebe vpraſhaj, ali ſhiviſh po ſvetim evangeliu, po nauku Kriſtuſovim?

2. Ali je tvoje ſhivljenje, ſhivljenje brumniga in pravizhniga kriſtjana?

3. Kako ſhiviſh v' ſvojim ſtanu, v' katerim imaſh ſvoje poſebne opravila, ſvoje krishe in ſkerbí, ſa-ſe in ſa druge tebi iſrozhene ljudi?

4. Ali hodiš po poti, ktera je óska in teſháv polna, pa vender v' vezhno veſelje pelje? ali pa po ſhiroki, na kateri ljudje le po ſvoji volji, po ſvojih pozhutkih, v' poſvetnim veſelji ſhivé, pa je vender kratka, in zheſ malo zhaſa v' vezhno ſhaloſt, ali v' vezhni ogenj perpelje?

5. Ali je tvoje ſhivljenje plazhíla ali ſhtrafenge vrédno? Ali ſtoriš kaj reſnizhno dobriga? Kakofhna je tvoja miſel in volja per ſtorjenji dobrih del? Ali voljno, bres vſe nevolje, ter ſamo ſavolj Bogá ſvojimu bliſhnimu dobro ſtoríš?

6. Ali ſi ſhe vſe opravil, kar ſi bil

dolshan svojimu blishnimu storiti? Zhe si komu dobro imé odvsel, zhe si komu per njegovim premoshenji fhkodoval, zhe si komu k' grehu perlosbnoft dal, ali si popravit fhkodo? Zhe si bil kerstni ali birmfki boter, ali si fkerbel sa brumno shivljenje takiga otroka? Ali si per spovedi vselej vse grehe perpovedoval, ali nisi nikoli nizeh sakrival? Ali si se nauznil, in ali snash dobro, kar mora vsak katolfhki kristjan vediti in verovati? Ali snash brati? Ali si persadevash bukve, ktere k' brumnofti napeljujejo, kupiti in brati? Med kakofhnimi ljudmí si nar raji? Ali radovednoft premagujesh? Kteri je tvoj navádin greh? Ali si persadevash se ga odvaditi? Preglej sedem poglavitnih grehov, kteri te nar bolj nadlegovajo. Ali nisi len k' flushbi boshji? Ali se ti ne sdi kaj majhniga, kadar savoljo lastne ljubeshni kako andoht opustish? Takih rezhí bosh veliko najdel. Ali vesh, de tvoja molitev ní veliko vredna, zhe sraven svoje volje in lastne ljubeshni ne premagujesh, in zhe nimash poterpljenja v' nadlogah? Poglej, kaj morash vse premishljevati. Tukaj sim ti le nekaj povedal; ali prôsi svetiga Duhá, de bi

te rasvetlil, in bošh ſhe vezh drusiga najdel, poſebno kar tebe ſadene.

Sdaj ti hozhem pa ſhe tudi povedati, kako ſe moraſh per tem premišljevanji ſizer ſadershati.

Pervizh moraſh tiſte dni, kadar ekſerzizije opravljajſh, ſamoto ljubiti; na tanko in ſveſto moraſh ſizer ſvoje vſakdanje opravila opraviti, pa vſe, kar delaſh, Bogú k' zhaſti ſtoriti. Ne govòri vezh, kakor kar je prav potrebno. Zhe ſnaſh brati, beri ſvete bukve, pa ne ſmirej enih, temuzh enkrat nauke Tomasha Kempensarja, potem ſhivljene kakiga ſvetnika, potem Kriſtuſovo terpljenje, ali ſveti krishevi pot, ali ſedem pſalmov od pokore, ali pa kake druge lepe bukve. Sjutrej bodi vſak dan per ſveti maſhi, ſvezher pa vero, upanje in ljubesen obúdi, ter ſvoje grehe reſnizhno obſhaluj. Zhe ne ſnaſh brati, pròſi kteriga drugiga zhloveka, de ti bo kaj lepiga bral, in zhe nobeniga takiga zhloveka ne moreſh dobiti, pa ſvoje ſerze v' brumni molitvi k' Bogu povſdigni. Bog nozhe drusiga, kakor de mu daſh ſvoje ſerzé. Kjer ní ſerzé k' Bógu obernjeno, je branje nar lepſhieh bukev ſaſtonj in bres ſadú.

Drugizh se morash fkerbno varovati, de per takim premishljevanji ne bofh od lastne ljubesni premoten in sapelján. Vse premishljevanje ti ne bo nizh pomagalo, zhe sam sebe ne bofh sposnal, zhe ne bofh s' veliko fkerbjo v' sebi vsiga poiskal, kar je pregréshniga, in zhe si ne bofh v' resnizi persadeval, vse svoje napazhnosti in hudobije isserza spraviti. Zhes vse svoje grehe morash grevengo imeti, in de ti bo grevenga k' poboljsljanju pomagala, ne smesh le rêzhi: Nizh vezh ne bom greshil, ampak se morash vsih perpomozhkov ali mitelnov poslushiti, kateri ti k' poboljsljanju pomagajo. Terdno morash skleniti, vse, kar te v' greh sapeljuje, popolnoma sapustiti, zhe ravno bi mogel savolj tega sboleti, sanizhvan biti, premoshenje sgubiti ali pa she zlo umreti. K' temu dam sgled od eniga pijanza, ker ravno pijanzi se grosno teshko poboljslhajo, sato ker samí v' sebe saupajo. Zhe namrezh pijanez v' perloshnost gre, sraven pa pravi: „Sej se ne bom upijanil“, je to gotovo snamenje, de sam v' sebe prevezh saupa. Zhe bi se ref hotel poboljslhati, bi se mogel perloshnosti, v' kateri se samore

upijaniti, ne le en teden, en mesez, eno leto, temuzh vef zhas svojiga shivljenja ogibati. Jest sam sim nekiga pijanza posnal, kateri je bil terden sklepfstoril, de ne bo nikdar vezh ne vina ne shganja pokufil. To obljubo je dvajset let svefto spolnoval. Zhes dvajset let pa si je v' velikim mrasu in v' svoji slabofiti rekel nekoliko shganiga vina pernefti. Ko je tega ispil, si je hitro she po drugiga poslal, in tako je potem nekte dni v' svoji pijanofiti shivel. Ko je zhes nekaj zhasa s' boshjo gnado spet sam k' sebi prifhel, se je framoval savolj svoje slabofiti, in se je sanaprej she s' veliko vezhi fkerbjo varoval, tako de potem ref do svoje smertne ure ni nikdar vezh ene same kapljize vina ali shganja pil, in ga she zlo poduhati ni hotel. Pogledjte, kako teshko se navadni grefhnik poboljsha. To pa velja od vseh poglavitnih grehov. Ne le poshreshnost in pijanost, ampak tudi napuh, lakomnost, nezhistost, in tako dalje, so take pregrehe, de se ne morejo drugazhi, kakor s' vednim bojevanjem ali nasprotovanjem popolnoma premagati.

Satorej premifhljuy svoje pregreshne navade, in stori terden sklepf, si nik-

dar tudi nar manjšhiga greha v' tisti hudi navadi, ki si se je odvaditi namenil, s' premisljam ne perpuštiti, temuzh jo povsod s' veliko silo premagovati, in smirej Boga sa gnado in pomozh k' temu profiti. Zhe bosh ta lepi nauk spolnoval, bo tvoje shivljenje hvale in vezhniga plazhila vredno.

* * *

Dobizhek, ki ga od ekserzizij ter od svetiga premishljevanja imamo, je prav velik, kakor bosh s'he posneje saflishal.

Dokler so s'he v' vsih deshelah ker-shanstva na mnogih krajih Jesvitovski kloshtri bili, so uzheni in brumni Jesviti, ki so bili od svojih vikshih posebno k' temu isvoljeni, na vezh krajih, kamor so bili od shkofov ali pa od fajmashtrov poklizani, s' velikim duhovnim pridam, skos 3, 4, ali 5 dni *), per ispostavljenim svetim Reshnjim Tefesu, ekserzizije imeli, per kateri perloshnosti je bilo grosno veliko ljudi spo-

*) Pervi dan popoldne se je ta andoht s' nekako perpravljavno pridigo in s' molitvijo sazabela. Drugi, tretji, in zheterti dan so bile dapoldne in popoldne ekserzizije, to je, pridige, kakorshne se v' teh bukvah snajdejo. Peti dan (ali tudi s'he kateri dan poprej) je bila pa spoved.

vedanih, marfikteri kristjan je dolgo ali splošno spoved opravil, in mnogi terdovratni, ali pa še zlo ozhitni grešniki so se spreobrnili in poboljšali. Veliko ukradeniga ali krivizhniga blagá je bilo povernjeniga; veliko sovrashtva pokonzhaniga; veliko blishnih perloshnost k' grehu je bilo sapushenih ter odvernjenih, in še zlo marfikteri oterpnjen grešnik je bil k' pokori omezhen.

Posneje, ko je (po konzhani Franzoski vojfki) Jesvitovski orden spet v' nektere deshele vset bil, so duhovni tega ordna, na Franzoskim in v' drugih krajih, sopet, in sizer kakor se bere, s' ravno takim dushnim pridam, ekserzizije imeli, in so bili per svojim svetim persadevanji od duhovske in deshelske gosposke podperani, defiravno so se jim sovrashniki kerfhanfke vere mozhno soperstavili, in se jim še soperstavijo.

V' nashim zesarstvu, kjer se Jesviti le na prav malo krajih snajdejo, ni vezh takih andoht, ker duhovni pastirji, ki so po farah per kerfhanfskim ljudstvu, nimajo sadoftniga zhafa, de bi take andohti imeli, ampak imajo ob nedeljah in prasniki s' pridigami

in keršhanskimi nauki she tako dovolj opraviti.

Po smerti ranjkiga gospoda Mihela Hofmana ní bilo v' nashí shkofii nizh vezh ekserzizij. — Ta brumni in uzheni mafhnik je bil korar v' Novim Meftu, in je bil tudi Prefekt ali prednik Novomeshkiga Gimnasija, to je 6 latinških shól, per Patrih Franziskanarjih. Per ti svoji flushbi je s' velikim vese-ljem lepe, svete bukve bral, ktere so bile v' klofhterski bukvarnizi s-hranje-ne, posebno shivljenje svetnikov, ki je v' bukvah Bollandistov (nekterih Jesvi-tov is mesta Antwerpen) popisano, je tudi veliko lepih sgodeb in naukov od shivljenja svetnikov ípisal, in je sraven she druge nauke is mnogih bukev u-zhenih mósh perdjal. Satorej je tudi v' bukvah „Shivljenje Svetnikov“, ki so bile od gospoda Franza Veriti, Hor-julfskiga fajmafhra, ípisane in na svit-lobo dane, gospod Hofman s' zhaftjó imenovan.

Ker je bilo pred nekoliko leti od vikshi gosposke sklenjeno, de ní bilo vezh korarske drushbe v' Novim Me-ftu, je gospod Hofman 300 goljdinar-jev vsakoletniga pensijona dobival, in

se je podál posneje k' svojimu prijatlu, s' kterim je nekdej v' malih Jesovitovskih sholah v' Ljubljani souzhenec bil, namrezh k' sdajnimu gospodu fajmashturu in dehantu v' Kranji. Savolj svojiga velikiga veselja do opravil duhovniga pastirstva je shel potem v' Lahovzhe (v' Zerklansko faro), kjer je vezh zhasa prebival, in je navadno boshjo flushbo opravljal. Od tukaj je hodil v' mnoge fare ekserzizije imet, posebno velikokrat pa do leta 1826 v' Kranj, vselej s' perpushenjem prezhasitiga Gospoda Firshta shkofa. Od leta 1818 do leta 1826 je to andoht vsako leto imel.

Proti konzu svetiga leta 1826 je dobil dovoljenje v' Ljubljani v' zerkvi Patrov Franziskanarjev ekserzizije imeti, ktere je tudi ref imel, in je sklenil potem do konza svojiga shivljenja v' kloshtru per Patrih Franziskanarjih ostati. Pa smert ga je kmalo v' boljshi shivljenje preselila. Prezej po dokonzhanih ekserzizijah, ko je ravno v' zerkvi Bogá sa gnado hvalil, de je samogel ekserzizije imeti in konzhati, je omedlel, in je bil zhes malo zhasa nesaveden najden. Vse persadevanje,

ga spet prebrihtati in oshiviti, je bilo saftonj. Umerl je mirno med Patri Franziskanarji, in tako so bile njegove sheljé spolnjene, de je do svoje smerti v' klofhtru oftal.

Ko je sadnjokrat is Kranjskiga farovsha v' Ljubljano ekferzizije imet shel, je vse shrifte ali spise s' saboj vsel, sunej nekterih majhnih spisov od svetiga roshniga kranza, in jih je potem v' klofhtru pustil. Sdelo se mu je she mende, de sadnjokrat is tega farovsha gre. V' neki skrinji, kamor je, dokler je v' Kranji bil, svoje rezhi spravljaj, so najdli po njegovi smerti en toljer, ki dva goljdinarja veljá, kteriga mu je bil nekdo sa 4 svete mashe dal, in sraven je bilo od roke gospoda Hofmana sapifano, po kako-shni misli de naj bodo te 4 svete mashe opravljene. To prizha njegovo veliko skerbljivoft, in nekako dosdevanje, ki ga je imel od svoje smerti. Njegovo truplo je bilo s' spodobno zhaftjó pokopano, in prav veliko ljudi ga je k' grobu spremljalo.

Ta brumni in uzheni mosh je she sdaj v' spominu mnogih bogabojezhnih kristjanov, kteri bodo njegove ekferzi-

zije, ki se v' teh bukvah snajdejo, gotovo radi brali. Ker takih andoht, kakorfhine so nekdej per ekferzizijah ozhitno v' zerkvah bile, sdaj vezh nimamo, bi bilo prav dobro, de bi bile te ekferzizije odkerfhankigaljudftva vsaj vsako leto enkrat brane, in fizer postni zhaf, ali od vsakteriga kristjana posebej, ali pa v' sboru vezh ljudi. Sraven bi bilo pa treba tudi vse per ekferzizijah navadne molitve opraviti (ali pa vsaj sploh kaj vezh moliti, kot druge zhase), in se, kolikor je mogozhe, od posvetnih fkerbí in opravil odtergati, ker gnada svetiga Duhá se narloshej v' nekaki samoti sadobiva. Vender pa bi samogel kristjan per takofhni andohti prav lahko vse potrebne vsakdanje dela opravljati, bres de bi to gnado sgubil. Ta andoht bi samogla ali samo enkrat v' letu, namrezh v' postu pred veliko nozhjo ali pa dvakrat v' póstu in v' adventu opravljena biti.

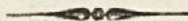
Ker so te ekferzizije sa tri leta spifane, bodo, zhe bo Bog hotel, kmalo tudi ekferzizije drugiga in tretjiga leta natifnjene, in potem bo samogel vsakteri po svojim dopadajenji sdaj ene, sdaj druge refnize svete vere premifh-

ljevati. Pa she ekferzizije eniga samiga leta so k' ti sveti andohti, ki je bila poprej popisana, dovolj. Kdor tedej ekferzizije perviga leta ima, si bo samogel she le posneje, zhe mu bodo njegove okolishine perpuftile, tudi ekferzizije drugiga in tretjiga leta kupiti.

* * *

„Is sposnanja samiga sebe pride ponishnost, ktera je mati vsih zhednost“, pravi s. Bernard (super Cant. ferm. 36). To sposnanje se is ekferzizij sadobiva.

„Premishljuj svoje poslednje rezhi, in vekomej ne bosh grefhil.“ (Sirah 7, 40.) To premishljevanje se v' ekferzizijah najde.

In the first part of the paper, the author discusses the general principles of the theory of the mind. He begins by stating that the mind is a complex system of faculties, each of which performs a specific function. These faculties are organized into a hierarchy, with the highest faculties governing the lower ones. The author then proceeds to describe the various faculties of the mind, including the senses, the imagination, the understanding, and the reason. He argues that the mind is not a passive receiver of information, but an active participant in the process of knowledge. The mind is able to organize and interpret the information it receives, and to create new ideas and concepts. This process of knowledge is not linear, but rather a complex and interconnected web of ideas and concepts. The author concludes by stating that the mind is a powerful and versatile tool, capable of achieving great things. He encourages the reader to use the mind to its full potential, and to seek knowledge and wisdom for the sake of the human good.

I.

OD EKSERZIZIJ.

„Ako vašta praviza ne bo obilniſhi, kakor piſmarjev in farisejev, ne pojedete v' nebeſhko kraljeſtvo.“ Mat. 5, 20.

Zhe je nam toliko ſhe na tem leſhezhe, de bi ſe nam na tem ſvetu, v' naſhim kratkim ſhivljenji, dobro godilo, koliko vezh mora nam ſhe le na tem leſhezhe biti, de bi ſe nam na unim ſvetu, v' vezhnoſti, dobro godilo! De bi ſe nam na tem ſvetu dobro godilo, premiflimo vezhkrat, kako in kaj bi ſtoriti, kam ſe ober-niti, kteriga dela bi ſe lotiti mogli. Torej premiflimo tudi enkrat, kaj bi ſtoriti, in kako bi ſhiveti mogli, de bi ſe nam na unim ſvetu, v' vezhnoſti, dobro godilo. Šej je ja na vezh-nim ſhivljenji tavſhentkrat vezh leſhezhe, ka-kor na tem kratkim, zhaſnim ſhivljenji. Zhe pa ſhe ſa to zhaſno ſhivljenje takofhno ſkerb imamo, koliko vezhi ſkerb bi mogli ſhe le imeti ſa vezhno ſhivljenje?

Miflim ſizer, de vſi, kar vaſ je tukej, ſa ſvoje ſvelizhanje ſkerb imate; ali tega ſe bojim, de bi per marſikterim ta ſkerb ne bila pre-majhina. Leto, zhe ni naſha ſkerb ſa vezhno ſvelizhanje premajhina, bo vſakteri iſmed vaſ

v' prizhijozhkih svetih ekferzizijah lahko sposnal. Danf, kakor v' perpravi k' svetim ekferzizijam, vam bom le samo toliko pokasal, de *ako nasfa praviza, nasfa brumnoft, nasfa fkerb sa svelizhanje ne bo obilnisthi, kakor je bila praviza, brumnoft in fkerb pifmarjev in farisejev, ne bomo prifhli v' nebesfko kraljestvo.* Ali preden vam to fskashem, vam moram nar poprej povedati, *kaj fo ekferzizije, in kako koriftno ali nuzne fo ekferzizije.* Profim poterpite.

PERVI DEL.

Ekferzizije fo nar boljshi perprava k' vrednimu prejemanju svetih sakramentov. In ker sdaj o velikonozhnim zhasu je fleherniga kristjana dolshnost svete sakramente prejeti, torej je ravno sdaj nar perpravnisthi zhas, svete ekferzizije opravljati, de bi fkos nje perpravljens' vezhim pridam svete velikonozhne sakramente prejeti samogli.

Nar pervo, kar gre k' dobri spovedi, je, de zhlovek sam sebe sposná, de sposná, kaj in koliko je greshil. To sposnanje nam je potrebno, ker bres njega bi se ne mogli per spovedi zhisto obtoshiti. Pa, o kako veliko ljudí je, kteri ravno tega sposnanja nimajo, ker vezhi del svojo vest le prav slabó in po verhu isprafhujejo! Ali v' ekferzizijah bomo svojo vest bolj na tanko pregledali; v' ekferzizijah bomo pregledali svoje shivljenje, zhe je tako, de sa-

flushi s' nebeskim veseljem poplazheno biti. V' tem premišljevanji bomo morebiti marsikaj slo napzhniga najdlji, na kar popred nismo veliko porajtali.

Drugo, kar gre k' dobri spovedi, je resnizna grevenga. Tudi k' grevengi ekserzizije veliko perpomorejo, ker v' ekserzizijah se nam neisrezheno velika hudobija v'faktoriga greha pred ozhí postavi. Dokler grešnik ne sposná, in si prav k' serzu ne vsame, kako strahno hudo je greh, tako dolgo je njegova grevenga le na jesiku, in ne v' serzu. In satorej takrat njegova spoved nizh ne veljá.

Tretjizh je potreben k' spovedi terden sklep poboljšhanja. Pa tudi k' temu ekserzizije napeljujejo, ker ekserzizije ti k' poboljšhanju shivljenja nar perpravnišhkih perpomozhkov ali mittelnov poišhejo, in ti tudi voljo, se teh perpomozhkov poslushiti, omezhé. In tako tedej, ker ekserzizije zhloveka k' sposnanju svojih grehov, k' pravi grevengi, in k' terdnimu sklepu ali naprejšetju napeljujejo, so v' resnizi nar boljshi perprava k' dobri spovedi. She to samó, ker ekserzizije zhloveka k' dobri spovedi perpravljajo, je veliko perporozhenje té andohti.

Pa ekserzizije nam she vezhi dobizhek pernesejo, ker v' njih je grunt poloshen k' brumnimu in sa réf kerfhanskimu shivljenju. V' ekserzizijah se nanrezh sgolj take resnize osnanu-

jejo, ktere so grunt ali fundament nafhe svete vere. Zhigar serzá se bodo te reſnize prav perjele, temu ſmem ſhe ſa naprej ſrezho voſhiti, ker on ſe bo gotovo greha varoval, bo ſvoje ſhivljenje ſpreobernil, bo brumno ſhivel, in bo v' nebefhko kraljeſtvo perſhel. To je kaj pa de velika obljoba, ali tega ne obljobim le jeſt ſam, ampak to obljobijo ſploh ſveti ozhaki, in to obljobi tudi ſveti Duh, ki pravi: „Premiſli, o zhlovek, ſvoje poſlednje rezhí, in vekomej ne boſh greſhil.“ (Širah. 7, 40.) Ravno to nam terdijo tudi ſveti ozhaki, kteri pravijo, de tiſti gotovo brumno ſhivi, kdor ſmert in ſodbo premiſhljuje; de kdor ſe pekla prav bojí, ne bo perſhel v' pekel; in kdor ima reſnizhne ſhelje do nebef, bo tudi perſhel v' nebefa.

Nafproti pa, de je na ſvetu tolikanj greha, de ljudjé tako hudo ſhivé, de jih tolikanj pride v' pekel, od tega ſveti ozhaki in ſveto piſmo ta urshoh dadó, ker ljudjé poglavitnih reſniz nafhe svete vere ne premiſhljujejo, ker ſe jih premalokdej ſpomnijo. „Sato,“ pravi ſveti Duh po Jeremii preroku (12, 11.), „sato je na ſvetu toliko hudiga, ker ſi nobeden (poglavitnih reſniz svete vere) prav k' ſerzu ne vsame“, ker jih ſadoſti ne premiſhljuje. Ja ní mogozhe, pravijo ſveti ozhaki, ní mogozhe, de bi tiſti brumno ſhivel, in nekdej v' nebefa perſhel, kdor te poglavitne reſnize poſabi, kdor jih nikoli ne premiſhljuje.

Pa bi samogel morebiti kdo rêzhi, kakor je neki fajmoshter svetimu Vinzenziju rekel: Sej se vse te refnize, ki jih ljudjé v' ekferzizijah flifhijo, tudi v' drugih pridigah osnanujejo; zhemú so tedej ekferzizije? Pa temu je sveti Vinzenzi odgovoril: Ali se pa ne snajdejo v' vafhi fari, med vafhimi poflufhavzi, tudi taki, kterim vafhe pridige zlo nizh k' ferzu ne gredó? kateri po toliko in toliko tudi prav lepih pridigah se nizh ne poboljfhajo? kateri she vezh let smirej enako v' pregrehah tizhé? Ali hozbete leté puftiti v' pekel iti? Ali ní nafha dolshnost fi po vfi môzhi persadevati, de dushe pred vezhnim pogubljenjem obvarujemo? Zhe je pa to, povejte mi, ako veste kateri boljshi perpomozhek, kakor so ekferzizije, de bi se s' njim takim dusham pomagalo, per kterih navadne pridige she nobeniga sadú vezh ne pernesó.

Ref je, v' ekferzizijah se nam nizh takiga ne bo osnаноvalo, kar bi v' navadnih pridigah morebiti she ftokrat flifhali ne bili. Ali koliko naf je pa takih, kateri bi fi pridige prav v' svoj prid obernili? Ali naf ní le prav veliko takih, ktere tudi nar lepshi pridige nizh ne poboljfhajo? Ali kar se per navadnih pridigah ní sgodilo, se bo sgodilo, kakor imam upanje, v' svetih ekferzizijah. Upanje namrezh imam, de vam bodo v' svetih ekferzizijah osnanovane poglavitne refnize bolj k' ferzu fhle, kakor pa, kadar

so vam bile osnanovane v' navadnih pridigah. In to upam is teh urshohov:

1. Ekserzizije so prav posebna andoht, ktero malokdej imate. Vse pa, kar je posebniga, zhloveka bolj samerkljiviga storí, kakor to, kar je navadno, kar se vsako nedeljo in vsak sapovedan prasník opravlja. Sraven tega je per ekserzizijah zerkev otemnjena, sveto reshnje teló je bres sagrinjala vun postavljeno, in tudi govorjenje pridigarja je nekoliko drugazhno, kakor per navadnih pridigah. Vse to je kaj posebniga, kar zhloveka k' bolj svestimu posluhanju obuduje.

2. De navadne pridige tako malo sadú pernesejo, to se sгодí sato, ker jih vezhi del ljudjé nizh ne premishljujejo, in jih satorej tudi kmalo posabijo. Ali v' ekserzizijah se vam pa premishljevanje tega, kar ste slishali, posebno perporozhuje. Kdor ekserzizije opravlja, ima dolshnost osnanovane resnize prezej tukaj v' zerkvi, in potem tudi domá, dobro premisliti: in jih ves zhas svojiga shivljenja v' svoje pobolishanje in v' svoj prid obrazhati. K' temu dobite per ekserzizijah tudi posebno napeljevanje in poduzhenje. Zhe tedej to storite, se bodo gotovo osnanovane resnize vashiga serzá prijele, in bodo obiln sad pernesle.

3. Nasha k' hudimu nagnjena volja je terdovratna, de se vezhidel ne vdá prezej per eni

fami pridigi, ampak jo je treba možnó, pogosto, in skoraj bres prenehanja spodbadati, preden se refnizno od hudiga oberne, in k' do-
brimu nagne. V' navadnih pridigah je réf mar-
fikterikrat sdaj ena sdaj druga poglavitna ref-
niza osnanovana. Kadar se to sgodí, gre fizer
leta refniza zhloveku k' serzu, in tudi njegova
volja je nekoliko omajana in omezhená; ven-
der pa ne tako, de bi se prezej in popolnoma
poboljšhal. Tako, postavim, si marfikdo serzh-
nost vsame in pravi: Ja, sdaj hozhem svojo hu-
do navado sapustiti, od sdaj na dalje se hozhem
nevarne perloshnosti ogibati, sdaj hozhem novo
shivljenje sazheti! Ko bi takrat, dokler je serzé
she gorko, in volja she nekoliko omezhená, ko
bi takrat tak zhlovek she dalje, s' spet drugimi,
in she mozhnejshimi refnizami spodbodovan in
k' spreobernjenju opominjan bil, bi se smelo
upati, de se bo s' pomozhjo boshje gnade ref
spreobernil in poboljšhal. Ali preden pridigar
spet drugo nedeljo kakoshno tako poglavitno ref-
nizo, ktera bi serzé pretrefla, osnanuje, je serzé
she sdavnej omersnilo, poprejshnja refniza je is
spominja sginila, in volja je sopet she tako ter-
da, kakor de bi zhlovek poprej osnanovane ref-
nize nikdar flishal ne bil. Drugazhi pa je per
ekserzizijah, ktere je sveti Ignazi tako sverstil,
de se v' njih poglavitne refnize hitro ena sa
drugo osnanujejo in ljudem k' premishljevanju

pred ozhi postavljajo, sato, de se v' pervim ali drugim premishljevanji ogreto serzé, preden omersne, v' tretjim in zhetertim premishljevanji she bolj vname in ushgè. Tako tedej pridigar per ekserzizijah zhloveshko voljo, ktera je she per pervim premishljevanji nekoliko omezhena, preden se spet uterdi, sapóred in s' smirej mozhnejshimi resnizami nagiba in maja, tako dolgo, de se popolnoma vdá, de se spreoberne in stanovitno poboljsa.

Is tega, kar sim vam sdaj le ob kratkim povedal, samorete she sposnati, kaj so ekserzizije, in kako dobre ali nuzne so ekserzizije. Ali k' temu, de ekserzizije svoj velik sad pernesejo, ní sadošti le samo k' njim hoditi, ali pa jih she tako svesto poslushati. To she ní sadošti; zhe jih samo poslusgate, vam ekserzizije, kakor tudi druge pridige, nizh pomagale ne bodo; ampak bo treba, kakor sim vam she popred na snanje dal, bo treba to, kar se vam bo povedalo, she prezej tukaj v' zerkvi, in potem tudi domá, dobro premisliti, in te tri dni, kar bodo ekserzizije terpele, nekte ne nauke spolnovati, ktere vam bom na sadnje povedal.

Te tri dni, o moj kristjan! shenkaj svoji dushi. Le samo te tri dni poloshi vse svoje posvetne skerbí, kolikor ti tvoj stan perpuští, na stran; sdershi se prasnih in nepotrebnih pogovorov, de bofh loshej vse svoje misli v' nar

potrebniſhi delo obernil, kteriga sdaj s' ekſerzizijami s' poſebno gorezhnoſtjo sazhneſh, namrezh v' ofkerbljenje ſvoje duſhe, in v' ſvoje poboljſhanje.

Premiſli, de to vender nikamor ne kaſhe, smirej bres prenehanja le ſa teló in ſa zhaſne rezhi ſkerbeti, ſa ſvojo duſho in ſa vezhnoſt pa ſkoraj nizh ne ſtoriti. Odtergaj ſe te tri dni od ſhundra ſvetá, in vsami ſi vender enkrat toliko zhaſa, de boſh ſamogel bres smotnjav in raſtreſenja premiſliti: Kteri kraj me zhaka, nebefa ali pekel? Kakofhno je moje ſhivljenje? Ali ſhivim tako, kakor dobri in brumni kriſtjani ſhive, kterih ſhtevílo je majhino? Ali pa tako ſhivim, kakor ſhive poſvetni ljudjé, kterih je veliko? Ali hodim po óski poti, ktera v' nebefa derſhi? Ali pa ſim med trumo tiſih ljudí, ki gredo po ſhiroki poti v' pogubljenje? — To ſo ja ſa premiſliti ſilno potrebne rezhi, ktere te vezhno frezhniga, ali pa vezhno nefrezhniga ſtoré.

Pa vem, de je veliko takih ljudí, kterih ſe vſe to, kar ſe jim k' ſvelizhanju njih duſhe ſvetova, zlo nizh ne prime. Te ſi bom perſadeval sdaj v' drugim delu, zhe bo mozh, pregovoriti, de bi vſaj to andoht, ktera nizh vezh, kakor tri dni, ne terpi, ſvoji duſhi k' ſvelizhanju, tako kakor bodo poduzheni in napeljevani, ſveſto opravili. Proſim poterpite.

DRUGI DEL.

Dvojni ljudje so, kateri tega, kar se jim k' svelizhanju njih dushe perporozhi ali svetova, ne spolnijo v' djanji, namreht: predersni ali ferbeshni, in obupni ali zagovni. Oboji so v' filno sholostnim stanu, ker tako dobro predersnost, kakor obupnost v' pekel pelje. Predersni nimajo strahu boshjiga, obupni pa nimajo saupanja. Satorej je obojim prav slo. potrebno, de se sdaj v' svetih ekferzizijah pre naredé.

Predersne ali ferbeshne imenujem vse tiste, kateri sizer poshteno pa vender posvetno shivé, in sraven upajo, de bodo she tudi s' takim shivljenjem v' nebefa prishli. To njih upanje je predersno upanje, in se filno motijo. Ni sadosti, de kdo poshteno in po mislih posvetnih ljudi bres graje shivi, ampak mora tudi kerfhanfko shiveti, zhe si hozhe nebefa saflushiti.

Fariseji in pismarji so po mislih ljudi poshteno, in she zlo svetó shiveli; pa je vender Jesuf rekel: „Ako vasha praviza ne bo obilnishi, kakor pismarjev in farisejev, ne pojdete v' nebesko kraljestvo.“ Te besede bi mogle marfiktere kristjane isbuditi in prestrashiti, kateri, ker tudi pred ozhmi drugih ljudi poshteno shivé, she menijo, de samorejo savolj svelizhanja bres vse skerbí biti, de jim je nebesko kraljestvo gotovo. Ker jih svét sa dobre ima,

tudi sami mislijo, de so réf dobri, de nimajo nobeniga takiga greha, savolj kteriga bi pokore ali spreobrnjenja potrebovali. Ali tudi pifmarji in fariseji so tako mislili. Oni so bili v' pravi veri, niso bili tatjé, niso bili ubijavzi, so sbe marsiktere dobre dela delali, so veliko molili, so se ójstro poslili, so vbogajme dajali, in vender njih praviza ni bila Bogú dopadljiva. O varuj se, kristjan! de ne bošh sam sebe sapeljeval, de se ne bošh pravizhniga mislil, kadar nisi! Jesuf Kristuf vse drugazhi sodi, kakor ljudjé sodijo.

Posvetni ljudje od keršhanske pravize sbe praviga sapopadka nimajo. Satorej, ako ravno te posvetni ljudjé sa sbe tako dobriga, sa sbe tako brumniga imajo, ne bodi savolj tega bres strahú, ampak poglej svoje shivljenje per luzhi svetiga evangelija; tamkaj bošh vidil, ali je tvoje shivljenje saref dobro, ali pa ne, tamkaj bošh vidil, kaj ti sbe manka.

Posvetni ljudjé le nekte grehe tadjajo, na veliko grehov pa nizeh ne porajtajo, veliko jih sbe zlo ne sposnajo, in marsiktere pregreshe ne rezhí sagovarjajo, in jih sa dobre imajo. Kdor ní ubijavez, ní goljuf, ní tat, ní preshehtnik, ní vóhernik, in ní pijanez, ta sbe po mislih posvetnih ljudí nizeh hudiga ne storí. Na pregrehe, ktere se s' mislimi storé, in kterih je neisrezheno veliko; na grehe, kteri se

storé s' besedami; na ptuje grehe; na grehe, ki jih storimò zhes dolshnosti svojiga stanú; na tolikanj grehov samúde dobrih del; na grehe, ki pridejo is pomankanja prave shive vere in terdniga saupanja v' Bogá, ali pa is pomankanja prave ljubesni do Bogá in do blishniga: na vse te pregrehe posvetni ljudje nizh ne porajtajo, jih ne sposnajo sa kaj hudiga, in she ne verjamejo, de take rezhi kaj v' sebi imajo, zhe se jim ravno pové. Ali si tedej nespameten, de bi posvetnim ljudem verjel, kadar ti pravijo, de nizh hudiga ne storish?

Ravno tako krive sapopadke imajo posvetni ljudjé tudi od zhednost. Oni sizer tudi zhednosti hvalijo in perporozhajo; pa kakoshne? Šamo sunajne. Zhe je kdo le svest v' svojih opravih, perljuden, postreshljiv; zhe je sraven lepiga sadershanja, in tudi nekteere sunajne dela kershanstva spolni: je po mislih posvetnih ljudí she prav dober in vse hvale vreden. Ali neki pregovor pravi: Ní vse slató, kar se sveti. Take so bile tudi zhednosti farisejev; pa Bog jih je savergel, sato, ker so bile le is posvetniga zilj in konza storjene, ne pa savelj Bogá. Fariseji so s' svojimi molitvami, posti in dobrodelnostmi bolj svojo, kakor boshjo zhaft iskali, ter so le sheleli, od ljudí videni in veliko obrajtani biti. Ravno tako bo Bog tudi nashe zhednosti savergel, kadar bo vidil, de niso to-

liko is ljubesni do njega, kakor savolj svetá storjene.

Bog ne gleda, kakor ljudjé, le samo na sunajno delo, ampak on gleda vselej na serzé, kakoshna ljubesen de serzé k' temu ali unimu dobrimu delu nagiba, ali ljubesen do Bogá, ali ljubesen do tega sveta. Ti si ref svešt v' svojim delu, si perljuden, si postreshljiv; pa sakaj? Morebiti le sato, de se ljudem perku-pish, de vezh prijatlov dobish. Tvoje sader-shanje je ref poshteno, pa morebiti le sato, ker mislish, de bosh na tako visho nar goto-vishi k' vezhi posvetni zhafti pershel. Ti da-jesh vbogajme, pa morebiti le sato, ker ti je berazh nadleshen, de si ga hitro od glave spravish, ali pa, de bi te ljudje ne imeli sa skopiga in voherniga zhloveka. Ti molish, pa sej ti je tudi kmalo dolg zhaf per molitvi, in satorej si sraven tako lahko rastresen. Ti hodish v' zerkev, pa ali sa kratek zhaf, ali sato, ko tudi drugi hodijo, ker je she tako navada. Ti prejemasih svete sakramente, pa sadosti nerad, morebiti le sato, de ljudje vidijo, de si kristjan, in de bi menili, de si brumen. Vse te urshohe Bog dobro, in bolj, kakor ti sam vidi; dobro vidi, de v' tvojim serzu ní prave ljubesni do njega. In zhe to per tebi vidi, so mu tvoje zhednosti soperne, ker niso boshje, niso kershanske, ampak le posvetne zhednosti,

kakoršne so imeli in jih še imajo ajdje ali neverniki, ki Bogá ne posnajo. Take zhednosti sadobé svoje plazhilo na tem svetu, pa ne v' nebesih.

Posvetni ljudjé veliko, vsakimu kristjanu prav potrebnih zhednost še ne posnajo; ja jih savershejo in sovrashijo. Nasproti pa še samó na sebi pregresšno mehko shivljenje, hrepenjenje po zhasni visokosti, in vshivanje posvetniga veselja hvalijo in veliko obrajtajo. Kaj vedó tali ljudjé od ponishnosti, od pokore, od ljubesni do sovrashnikov, od stanovitne in gorezhe molitve, ali pa od premagovanja in sateranja svoje posheljivosti? In to so vender ravno tiste zhednosti, po kterih se pravi kristjan od molopridnih nar bolj raslozhi.

Ja, pravijo posvetni ljudjé, kaj je vsiga tega treba? De se le poglavitnih grehov varujesh, in se fizer lepo poshteno sadershish, bosh še v' nebesa pershel. Tako je tudi mislil bogati mosh, od kteriga govori sveti Lukesh (16, 19.). Ta se je varoval, de ní nikomur krivize storil, de ni padel v' nezhistost, in s' eno besedo, de ni v' nobeni ozhiten poglaviten greh dovolil. S' tem, je mislil, de je še sadošti storil, in je bil sraven vesel, si je vse, kar je bilo pozhutkam prijetno, pervolil, je bil s' shkerlatam in tanzhizo oblezhen, in je vsak dan imenitne pojedine imei. Posvetni ljudjé per njem niso zlo

nizh svarljiviga najdli; on je bil poshten in od vsih veliko obrajtan mosh. De si je tako dobro difhati dal, tega mu ljudjé niso le nizh same-rili, ampak so mu she prav dali, in ga hvali-li, rekozh: Prav imash, de svoje blagó vshivash, sato ti ga je Bog dal. Ti svoje rezhí poshteno k' dobrimu obrazhasth. Tako je prav. Ja, tako so mislili posvetni ljudje; ali kako je pa mislil Bog? kako se je temu po mislih ljudi poshtenimu moshu na dalje godílo? Šveto písmo (Luk. 16, 22.) pravi: Bogatín je umerl, in je bil v' pekel vershen. Pa sakaj? kaj je hudiga storil? Po mislih posvetnih ljudi ref nizh, ali po boshji rasfodbi veliko hudiga. On namrezh ní nizh dobriga, nobenih zhedností nad saboj imel. Le na tem svetu je svojih nebél ifkal, sa druge nebefa ní nizh skerbel. Satorej mu je ozhe Abraham rekel: Šin! pomisli, de si svoje dobro she v' svojim shivljenji prejel.

Tako je tedej. Ne le samo sa preshestni-ke, sa krivizhne, in sa ozhitne, velike hudob-nike je pekel, ampak tudi sa tiste, kateri po pra-vih in refnizhnih zhednostih ne hrepené. Švete evangeli pravi, de ne bo le samó krivizhni, ampak tudi leni in malopridni hlapez hudó shtrafan. Naj káko drevó she tako lepo perje imá, zhe pa sraven ne obrodí dobriga sadú, bo posekano in v' ogenj versheno.

Sdaj vidish, moj kristjan, kakó se goljasth,

zhe misliš s' svojim, desiravno poshtenim, pa vender popolnoma posvetnim shivljenjem v' nebesa priti. Po sodbi tega svetá poshten zhlovek biti, je lahko; takoshten samore biti tudi hinavez, nejevernik, in vsak posveten zhlovek. Ali per tebi, o Bog! je drugazhi; ti gledaš na ferzé, in vidiš globozhíno ter vse kote ferzá. Nikoli ne bošh nikogar svelizhal, kdor res dober ní; in zhe tí nad manoj pregreho najdesš, kaj mi bo pomagalo, ako ravno me svet sa dobriga ima? Ali se bo mar ta svet pred tvojo sodbo sa mene poganjal, ali me bo tamkaj isgovarjal? Ja pazh de! mar bo svetu takrat same! Kaj mi bo slepez pomagal, kateri bo s' manoj vred v' jamo padel? O Jesuf! ti bošh takrat moj sodnik, in me ne bošh po krivih sapopadkih svetá, ampak po naukih svetiga evangelija sodil. Takrat se ne bošh dal nizeh preprofiti, ali sdaj se pa per tebi she gnada in milost najde. Torej si hozhem sdej vse persadevati, in tako shiveti, de mi potem tvoja sodba ne bo k' pogubljenju, ampak k' svelizhanju.

Nikar se tedej, o kristjan, na svoje, desiravno po mislih posvetnih ljudi poshteno shivljenje ferbeshno ali presdersno ne sanašhaj; ampak preglej sdaj v' svetih ekserzizijah svoje shivljenje, in bošh morebiti veliko napazhniga nad saboj najdel, kar bo treba popraviti, zhe hozhesš v' nebesa priti.

Druge forte ljudjé, kateri tega, kar se jim k' svelizhanju potrebniga pové, ne spolnijo, so obupni ali zagovni. Tem je vse preteshko, kar koli bi mogli sa nebesa storiti. Ne morem, ne morem! to pravijo smirej. Ne morem se svoji hudi navadi odpovedati, ne morem te ali une pershone sapustiti, ne morem temu, ki mi je krivizo storil, dober biti; moje hudo nagnjenje je premozhno, ne morem ga premagati; sej je meni samimu soperno, de sim tak, pa ne morem drugazhi.

Kdor je tako obupen in zagoven, mu sdaj le ob kratkim povem: Ja, sam is svoje mozhí tega ne moresh, to je ref; ali s' boshjo pomozhjo bosh pa vse to storil, in lahko bosh storil. Satorej le v' Jesusa klizhi, in ga pomózhi profi. — Sej sim profil, bosh morebiti rekel, sej sim molil, pa nisim bil uflifhan. — Profi pa she sdaj, in sdaj bosh uflifhan, ker Bog je po preroku Isaii (49, 8) tako govoril in obljubil: Ob prijetnim zhasu te bom uflifhal, in v' dan svelizhanja ti bom pomagal. — Pa bosh vprashal: Kdaj pa je ta prijetni zhas? „Glej, sdaj“, pravi sveti Pavel (2. Kor. 6, 2.), „ravno sdaj je prijetni zhas“; sdaj v' svetih ekserzizijah je morebiti tisti prijetni zhas, v' kterim te bo Bog uflifhal, in tudi sdaj kmalo bo prifhel dan svelizhanja, tisti sa naf frezhni dan, ko je Sin boshji sa nafhe svelizhanje svojo

refhnjo kri prelil, in na svetim krishi sa naf umerl. In skos njegovo terpljenje in njegovo smert ti bo pomagano. Ne bofh ti ne nar pervi, kateri je v' ekferzizijah uflifhan, in pomozh sadobí. She pred taboj je bilo veliko tavshent in tavshent ljudi, katerim je bilo v' ekferzizijah pomagano. Veliko nar vezhih grefhnikov je she v' ekferzizijah pomozh sadobilo, de so se v' prav dobre kristjane spreobernili. In ravno tako se samorefh tudi tí spreoberniti in poboljfhati, zhe le réf hozhesfh. Satorej, ako ravno si velik grefhnik, ako ravno si she tako flab, nikar ne obupaj. Le s' velikim saupanjem to andoht opravi, in ti bo pomagano, ker sdaj je morebiti sa-te prijetni zhaf, sdaj so morebiti dnevi tvojiga svelizhanja.

Ker so tedej svete ekferzizije she toliko ljudem k' svelizhanju pomagale, stóri si jih, moj kristjan, tudi tí k' pridu. Ne bofh ne toliko samudil, zhe bofh te tri dni svoje posvetne fkerbí na stran poloshil, in svoje misli le v' svelizhanje svoje dushe obernil. Tri dni dushi shenkati, in sa svoje svelizhanje fkerbeti, je kaj prav maliga, zhe pomislish, koliko dní, tednov in let si skorej samo sa truplo in sa posvetne rezhi fkerbel.

O! stóri v' teh treh dnevih previdnost sa svojo dusho, ktera je tavshentkrat shlahtnifhi, kakor tvoje teló. Preglej sdaj, v' kakofhnim

stanu se tvoja dušha snajde, de, zhe se v' stanu greha, v' stanu pogubljenja snajde, ji bersh k' pomozhi pridešh, ker sdaj se ji she samore pomagati. Ali peršhel bo, in morebiti kmalo, tisti zhaš, v' kterim ji vezh ne bošh mogel pomagati.

Satorej sazhni danš andoht svetih ekserzij, pa sazhni jo s' terdnim sklepan in s' refnizhno voljo, de hozhešh svoje shivljenje popraviti, de hozhešh v' refnizi sazheti Bogú prav svešto flushiti, de hozhešh v' nebefa priti, naj se ti soperstavijo teshave, kakoršhne hozhejo. Zhe to terdno voljo imash, se nizh ne boj, Bog ti bo pomagal, de bošh vef drugi zhlovek, kakor si do sdaj bil. Amen.

II.

Bogú flushiti je delo, ktero nam je nar bolj potrebno, ktero nam da nar vezhi zhašt, in nam pernese nar vezhi dobizhek.

Vsak zhlovek shelí frezhen biti. Vsak bi bil rad zhešhen in obrajtan. Vsak bi rad imel, de bi se mu dobro godilo. Prav dobre so te troje sheljé. De bi pa tudi to, kar shelish, sadobil, morash spolniti svojo pervo in nar vezhi dolshnost, namrezh: Bogú flushiti; ker nizh drusiga, kakor Bogú flushiti, storí zhloveka sa réš in vekomej frezhniga. De bi leto refni-

zo prav sapopadli, vam bom sdaj v' tem premisljevanji skasal, kakó potrebno je Bogú flushiti; in bote sallsihali v' pervim delu, de Bogu flushiti je nafha nar vezhi dolshnost; v' drugim, de Bogu flushiti je nafha nar vezhi zhaft; v' tretjim, de Bogú flushiti je nafh nar vezhi dobizhek.

Ali tudi nar lepshi besede ne gredó k' serzu, ako ga Bog ne omezhi; satorej molímo: O Bog! ti moj stvarnik in nar vikshi Gospod! daj mi pravo in nar vezhi dolshnost, tebi flushiti, prav sposnati, in jo svesto spolniti. Ozhe nafh. — Zhefhena si Marija. —

PERVI DEL.

Nafha perva in nar vezhi dolshnost je: Bogú flushiti. — Bog je nafh prvi in nar vikshi Gospod, torej tudi ne moremo nobene vezhi dolshnosti imeti, kakor njemu flushiti, in njemu pokorni biti. Zhe smo she dolshní pokorni biti zesarju in svojim gosposkam, koliko bolj smo she le dolshni flushiti in pokorni biti Gospod-Bogu, kateri je neskonzhno vezhi Gospod, kakor so vfi oblastniki tega svetá. Vfi, tudi nar mogozhnishi kralji in zesarji so proti Bogu slabshi, kakor je ubog zhervizhek proti njim. In vender kdo bi si upal svojimu zesarju rêzhi: Jest sa val, svítli zesar, nizh ne maram; nozhem vam pokoren biti; nozhem storiti, kakor mi ví ukashete, ampak, kakor se meni poljubi. Kdor bi se tako proti svojimu zesarju

sadershal, bi ja saflushil, kakor puntar, v' shelesje vershen, in prav hudó shtrafan biti. Ali koliko hudobnišhi je she le sadershanje tiftiga, kateri se, ne zesarju, ampak samimu vezhnimu Gospod-Bogu soperstavi, kateri Bogu nozhe pokoren biti, kateri boshjih sapoved nizm ne porajta, kateri nozhe po boshji volji, ampak po svoji glavi, po svojim hudim nagnjenji shiveti? Tak je ja veliko vezhi hudodelnik, kakor de bi se le posemljiskimu zesarju puntal, in bí mu ne hotel pokoren biti. Zhe si pa she tifti, kdor svojemu posemljiskimu zesarju ní pokoren, hudo shtrafengo saflushi, koliko vezhi shtrafengo si mora tedej vfakteri saflushiti, kdor Bogú ní pokoren, ker je Bog nefkonzbno vezhi in mogozhníshi Gospod, kakor so vfi posemljiski kralji, zesarji in oblastniki?

Veliko je fizer hudobnikov, kateri mislijo, ali pa se vsaj tako sadershé, kakor de bi smeli vse storiti, kar se jim poljubi. Ali oni grosno nespametno mislijo. Bog, nash nar vikshi Gospod, tirja od naf pokorshino, in ima tudi vso pravizo jo tirjati, ker naf je ustvaril, in dobrotljivo sa naf skerbí. Mi tedej nisimo sami svoji, ampak smo slvarnikovi. Štvar mora flushiti slvarniku, in slvarnik je gospodár svojih slvari. Štvarnik smé svojo slvar postaviti, kamor hozhe, in jo smé oberniti, v' kar hozhe, in slvar se zhes ravnanje svojiga slvarnika zlo

nizh pertoshiti ne sme. Štvar mora ubogati, in se mora svojimu stvarniku podvrezhi, ker je v' boshjih rokah. Šveti Pavel pravi: „Ali rezhe kdej lonz lonzharju, sakaj fi me tako naredil? Ali nima lonzhar oblasti is ene in ravno tiste kepe ila posodo, ali k' zhaslitljivimu, ali pa k' sanizhljivimu namenu storiti?“ (Riml. 9.) Ravno tako oblast ima tudi nash stvarnik: Tu-di on postavi svojo stvar, kamor hozhe, in ji samore opravek dati, kakorshniga hozhe.

Tako je tudi réf nash nar vikshi Gospod in stvarnik vsaki svoji stvari poseben opravek dal. Solnzu je dal opravek, de mora semljo greti in po nji svetiti; luni in svesdam je ukasal ponozhni zhasf nekoliko svetlobe semlji dajati; semlji je ukasal ljudi in mnoge shivali s' potrebnim shiveshem previditi; zhloveku pa je nar imenitnishhi delo dal, namrezh, de mora Boga sposnati, mu flushiti, in ga zhes vse ljubiti. Nobena stvar ne smé svojimu stvarniku rézhi: Mene nifi na pravi kraj postavil; to delo, ki fi mi ga ukasal, mi ní vshezh, ampak fi drugo, namrezh to in to delo isvolim; ne tvoje, ampak svojo voljo hozhem spolniti; flushiti fizer hozhem, pa ne tebi, ampak temu svetu. Tako nobena stvar svojimu stvarniku rézhi ne sme, in fi ne upa mu rézhi.

Delo in opravek, kteriga stvarnik svojim stvarém da, ter sapoved, ki jo vfigamogozhni

Bog osnani, morajo vse stvari spolniti. In she tiste stvari, ktere nizeh ne slifhijo in nizeh ne rasumejo, morajo tako rekozh boshje povelje poslushati, in na tanko spolniti. „Poslusajte goré,“ pravi Bog po preroku (Mihej. 6, 1.), „poslusajte grizhi, kar Gospod govori; poslushaj terdnjava semlje boshjo besedo,“ ker, kadar Bog govori, mora vse obmolzhati in poslushati.

Zeli svet se mora boshji volji podvrezhi, in ne le samo stvari, ktere so she ustvarjene bile, temuzh she zlo tiste, ki jih je Bog le hotel ustvariti, so tako rekozh boshjo voljo ubogale, ker so prezej sazhele biti. Kadar she ni bilo svetá, she ni bilo oblakov, she ni bilo selifh in dreves, she ni bilo nobene shivali, takrat Bog vsigamogozhni ní drusiga potreboval, kakor svojo voljo, de je rezhí ustvaril; poklizar je to, kar she ní bilo, in je prezej sazhelo biti. Bog je rekel: Bodi svetloba! in svetloba je bila; bodi podnebje! in je bilo; naj sazhnejo rakti selifha in drevesa! in sgodilo se je; naj svetijo solnze, luna in svesde! in svetile so; naj sazhnejo biti mnoge shivali na semlji! in ko bi trenil, so bile. O, kako nesapopadljiva je boshja mogozhnost! Kako velik in zhaslitoljiv je Gospod nash Bog!

Vse, vse uboga svojiga stvarnika, vse na tanko njegovo voljo spolnuje. Le ena sama

stvar je na svetu, ktera boshjiga glasú flifhati nozhe, ktera ní svojimu stvarniku pokorna, ktera se volji svojiga nar vikshiga Gospoda so-perstavi. In kdo je ta stvar? Ktera stvar je tako hudobna? Ta hudobna stvar si tí, o gresnik! Gresnik je tako hudoben, de kakor nek-dej Luzifer, svojimu vsigamogozhnimu stvarniku pravi: Ne bom te slushal! Gresniki so, kteri, ako ravno ne s' jesikam, pa vender s' svojim djanjem in sadershanjem pravijo: „Kdo je Vsigamogozhni, de bi mu slushili?“ (Job 91.) Ne bojimo se ga, in ne maramo sa-nj.

Oh! moj kristjan! premisli, ali nifi bil tudi tí tak hudobnik? Preglej svoje shivljenje kako si dofhmal Bogú slushil, kako si mu bil pokoren. Ali spolnish to, k' zhemur si od svojiga stvarnika na ta svet postavljen, in kar ho-zhe tvoj nar vikshi Gospod od tebe imeti?

Preglej, preglej, o zhlovek! kako svojo pervo in nar vezhi dolshnost spolnujesh. Šilno potrebno je, de to sdaj prav dobro pregledash. Kakor namrezh sdaj tukaj svojo pervo in nar vezhi dolshnost spolnujesh, tako se ti bo na unim svetu zelo vezhnost, ali neisrezheno dobro, ali pa neisrezheno hudo godilo. Preglej svoje sadershanje, svoje dela, svoje skerbi in trude, kam vse to kashe, kam je vse to ober-njeno. Ali obrazhujesh vse to po boshji volji?

Oh vse tvoje persadevanje, tvoje dela, in tvoje skerbí so vezhidel le posvetne.

Ne flushih tedej Gospod-Bogu, ampak temu svetu. Ali te je Bog sato ustvaril, de bi temu svetu flushil? de bi svojimu nagnjenju stregel? de bi si bogastvo vkupaj spravljaj? de bi veselje tega svetá vshival? Oh! sato ní Bog nikogar ustvaril. Vsi vsi, gospodje in kmetje, uzheni in neuzheni, bogati in revni, stari in mladi, vsi smo le samo sato na svetu, de bi Bogú flushili, in po boshji volji shiveli.

In vender, o koliko jih je, kateri na to svojo nar pervo in nar vezhi dolshnost she ne mislijo, in satorej tako shivé, kakor de bi nobeniga oblastnika nad saboj ne imeli, kakor de bi bili sami svoji, in kakor de bi imeli vso prostost po svojim nagnjenji, ter po svojih napaznih sheljah delati, kar in kakor bi hotli!

Ali, o revesh neumni! Ti hozhesh sam svoj biti; hozhesh, ne po volji boshji, ampak po svojim hudim nagnjenji tje v' en dan shiveti; pa ne pomislih, de si ves, kar si in kar imash, v' boshjih rokah, de se ne moresh pred Bogam skriti, de njegovi oblasti na nobeno visho ubeshati ne moresh. On te najde vsako uro in na vsakim kraji; kadar koli hozhe ti samore smert poslati, te pred svojo sodbo poklizati, in te, nepokorno stvar, s' dusho in s' telesam v' pekel vrezhi. To vesh, kako je

potem; pa si vender upash se temu svojimu tako mogožhnimu Gospodu sameriti? Ali se nizh ne bojish, de bi te, kadar njegove volje spolniti nozhefh, per ti prizhi v' peklenfski bresen ne vergel?

Ali vem, de tako delezh, kaj se bo nam-rezh na unim svetu, kako se ti bo v' vezhnosti godilo, de tako delezh tí ne mislish, ki le zhasno in posemljifko ljubish. Vem, de ne mislish na vezhnost, ki se sa svojo dusho nizh ne bojish, ampak se le bojish sa zhasno, de bi zhasne in posemljifke frezhe ne sgubil. Satorej morash pa tudi vediti, de ni le samó nashe shivljenje in nasha smert, de ní le samó nashe svelizhanje ali pa pogubljenje v' boshjih rokah; ampak tudi vsa nasha zhaft, nasha frezha, in vse, karkoli imamo, je Gospodovo, vse imamo od njega. Od njega imamo sdravje; on nam je dal pamet, rasumnost, spomin; on naf pre-fkerbí s' shiveshem in s' vsimi potrebnimi re-zhmí; njegovo je vse premoshenje, ki ga tu-kaj imamo; od vsiga tega nam on delí, kolikor se mu poljubi; pa nam samore tudi vse to od-tegniti, zhe hozhe; ker on je gospodar zhes naf, in zhes vse, kar imamo.

Ker pa je Bog tako velik Gospod; ker je nashe shivljenje, nashe sdravje, nashe premo-shenje, in vsa nasha frezha v' njegovih rokah; ker vsiga, kar koli nam je potrebno, od niko-

gar drusiga, kakor od njega, sadobiti ne moremo; oh, ker je vse to, kako bi se mogel zhlovek, ta revni, flabi zhervizhek semlje, pred Bogam, svojim nar vikshim Gospodam, ponishati! kako rad, kako svestó bi mogel temu svojimu Gospodu flushiti, in njegovo voljo spolnovati!

Refnizhno tedej je moja nar vezhi dolshnost, tebi, svojimu nar vikshimu Gospodu in stvarniku, s' ponishnostjo flushiti, in tvojo sveto voljo na tanko spolnovati. Ali, o! kako flabo fim ti dosihmal flushil! kakó flabo fim po tvoji sveti volji shivel! Švojo lastno ljubesen fim dosihmal poslušhal, ta me je sapeljevala. Ali sanaprej ne smé vezh tako biti. Sdaj hozhem sazheti po tvoji sveti volji shiveti. Satorej te profim, o nebeshki Ozhe! po Jesufu Kristufu, tvojim ljubim Šinu: Sgôdi se tvoja volja, kakor v' nebesih, tako na semlji! Pomagaj mi svojo lastno voljo, to voljo svoje lastne ljubesni satajevati, tvojo sveto voljo pa smirej svesto spolnovati.

DRUGI DEL.

Nasha nar vezhi zhašt je Bogú flushiti. Šlushiti je zhaštljivo, kadar kdo dobrimu in zhaštljivimu gospodu flushi; pa flushiti je tudi sanizhljivo in shpotljivo, kadar kdo flushi hudobnimu in sanizhljivimu gospodu. Dobri

gospod, kterimu flushiti je zhasitljivo, je Bog; sanizhljivi je pa saversheni angelj ali hudizh. Bogu flushimo takrat, kadar boshjo voljo spolnujemo, kadar tako shivimò, kakor je Bogú dopadljivo; hudizhu pa flushimo, zhe spolnujemo hudizhevo voljo, zhe tako shivimò, kakor je hudizhu dopadljivo. Kaj pa je hudizheva volja, kaj je hudizhu dopadljivo? To hudizhu dopade: Pléf, pregreshno vasvanje, nezhistost, nesmasnost v' jedi in pijazhi, goljfiye, krivize, sovrashtvo. Njegova volja je: Nizh sa vezhnost, ampak le samó sa zhasno ali sa posvetno delati in skerbeti; svojimu mésu, svojimu gerlu, svojimu trebuhu, svojimu hudimu nagnjenju in svojim pregreshnim sheljam, vse, kar koli je mogozhe, dovoliti. Kteri tako shivé, ti hudizhevo voljo spolnujejo, in s' tem flushijo hudizhu. Hudizhu pa flushiti je neisrezhenó sanizhljivo in shkodljivo. Ali zhasitljivo pa, in neisrezhene hvale vredno je flushiti Gospod-Bogú.

Šveti Basili pravi, de nar vezhi zhas in nar vezhi visokost, ktero zhlovek sadobiti samore, se takrat sadóbí, kadar zhlovek svest flushabnik boshji postane. Ja, Bogú flushiti je tako zhasitljivo, de zhloveshka pamet tega she sapopasti ne more. Kolikor vezhi in mogozhnishi je namrezh tisti gospod; kterimu flushimo toliko zhasitljivishi je tudi njemu flushiti.

Is tega se pa vidi, de Bogu flushiti mora nesapopadljivo zhaſtitljivo biti.

Kdo samore sapopasti, kako velik, kako zhaſtitljiv Gospod je Bog! Bog ní, kakor ſo poſemljifki kralji, goſpodar le zhes nektere meſta, zhes nektere deſhele; ampak Bog je goſpodar zeliga ſveta, je kralj nebéſ in ſemlje. Vſe, kar je, je pod njegovo oblaſtjo, vſe je njemu pokorno. Ali ní tedej zhes vſe velika zhaſt tako velikimu Goſpodu flushiti?

Zhe ljudjé ſhe ſa veliko zhaſt imajo, flushiti kakimu imenitnimu poſemljifkimu goſpodu, ali pa ſhe zlo kakimu kralju; in zhe ſi ljudjé, ſhe goſpoſkiga ſtanu, ſa gnado ſhtejejo, kadar jih zefar v' ſvojo flushbo vſame, in ſi da od njih poſtrezhi: Oh! koliko vezhi zhaſt in gnada ſe ſgodí tebi, o zhlovek, kadar te, ne zefar, ſhe en angelj ne, ampak ſam Bog vſigamogozhni v' ſvojo flushbo vſame! S' kakoſhno ſveſtobo, s' kakoſhnim ajfram, s' kolikim veſeljem bi mogel Bogú, temu tako velikimu, tako zhaſtitljivimu Goſpodu flushiti, kateri je bres vſe perglihe, ja neſkonzhno vezhi in zhaſtitljivſhi, kakor ſo vſi kralji in zefarji ſvetá! Kaj ſo vſi kralji in zefarji v' perglihi s' Bogam? Nizh, ja zlo nizh!

Takimu velikimu Goſpodu flushiti, o kolika ſrezha, kolika zhaſt je to! Satorej vi zhaſti ſheljni, poſebno vi poſvetni ljudjé, kateri

tako fkerbno zhaſtí iſhete, poſluſhajte, kako in na kakofhno viſho ſamorete pravo frezho in pravo zhaſt ſadobiti! Med vami nobeden tudi nar ſlabſhi nozhe ſanizhvan biti, ampak vſak hozhe biti ljubljén in zheſhen. Glej, to je pravi in edini perpomozhék k' temu, de boſh ljubljén, obrajtán, in k' pravi in nar vezhi zhaſti povſdignjen: Œluſhi Bogú, in boſh nar vezhi zhaſt ſadobil.

To nam govori ſam Bog po preroku Iſaii (52, 13), ko pravi: „Moj ſluſhabnik bo povikſhan, in bo zhaſtitljiv poſtal.“ Tukaj na tem ſvetu ſo fizer boſhji ſluſhabniki vezhi del od poſvetnih ljudi ſanizhevani, ſovraſheni in preganjani. Ali to le kratek zhaſt terpi. Ne boj ſe, ſluſhabnik boſhji! tega kratkiga ſanizhevanja in preganjanja. Bog, kterimu ſluſhiſh, te bo kmalo is doline ſols k' ſebi v' ſvoje kraľjeſtvo vſel, in tam boſh nebeſhko veſelje, nar lepſhi mir, in boſhjim ſluſhabnikam perpravljeno zhaſt vſhival. Tamkaj te ſkosi zelo vezhnoſt nikoli nobeden ſanizheval ne bode, ampak vſe ſtvari te bodo vekomej veliko obrajtale. Vekomej te bo Bog, ta tvoj vſigamogozhni in nar vikſhi Goſpod, ljubil in ſa ſvojiga prijatla imel; in ſatorej te bodo pa tudi vekomej ljubili in veliko obrajtali vſi angelji in ſvetniki, ali vſe ſvelizhane duſhe v' nebeſih. Oh! kakoſhna zhaſt bo to ſate, koliko veſelje, kadar

bosh od zele bres shtevila velike nebeshke drushbe ljubljen in veliko obrajtan!

Pa tvoja zhašt ne bo le samó v' nebesih, ampak she zlo v' peklu bo zhaštitljiv tvoj spomin. Vsi hudizhi in tudi vsi pogubljeni, she zlo tisti, ki so te v' svojim shivljenji sanizhevali in preganjali, bodo od tvoje in vsih isvoljenih visokosti preprizhani, in te bodo, sizer ne ljubili, ker v' peklu ní vezh ljubesni, pa vendar sa frezhniga sposnali, in se neisrezheno kešali, de níso tudi tako, kakor tí, Bogú flushili. O mi neumni, bodo rekli pogubljeni, kako slo smo se v' svojim shivljenji motili! „Ti so, ktere smo nekdej sasmehovali in v' saframljiv pregovor postavili. Mi neumni smo njih shivljenje sa nespamet, in njih konez sa nezhašt imeli. Glejte, kako so sdaj perfhteti med boshje otroke, in njih del je med svetniki!“ (Modr. 5, 1 — 5.) Mi pa, ki smo se v' svoji prevsetnosti sa modre imeli, smo flepó po krivih potih hodili, in smo se vekomej nefrezhne storili. Marfikteri od téh, ki v' peklu neisrezheno britkost in obupnost terpé, so bili v' svojim shivljenji imenitni, bogati, in v' zhašti per ljudeh; ali vsa tá njih zhašt je hitro sginila, kakor díim, ki ga veter rasnese. Glej sdaj, moj kristjan! kako prasna, kako nizhemerna je vsa zhašt, vsa visokost, vsa imenitnost tega svetá.

Sdaj premisli, kako nespametno je, sa tako kratko, tako malopridno zhašt, kakor jo svet dati samore, se toliko truditi, in tako skerbeti temu svetu flushiti! Kaj pomaga sdaj tistim mogozhnim kraljem, tistim visoko zhaštljivim gospodam, kateri so nekdež na svetu v' veliki zhašti bili, kaj jim pomaga vsa njih zhašt, zhe niso sraven Bogú flushili in po boshji volji shiveli! Od vse svoje posvetne zhašti in visokosti nimajo nizh! Oni so mogli svet sapustiti, in kmalo je tudi svet njih posabil.

O ko bi jih she tudi po njih smerti svet v' spominu imel, jih hvalil in zhaštljivo od njih govoril, kaj bi jim to pomagalo? Tukaj kjer jih ní, (pravi od takih ljudi sveti Avguštin,) so zhesheni in hvaljeni, tamkaj kjer so, jih pa hudizhi martrajo in sanizhujejo, ker v peklu ní zlo nobeniga spofhtovanja, ampak samo shpotljivo sanizhevanje. Zhe kralji, zesarji, in drugi tukaj nar zhaštljivshi gospodje v' pekel pridejo, so tam ravno tako malo obrajtani, kakor nar malopridniishi zapini in potepuhi. Vsi pogubljeni se bodo med saboj kleli in sovrashili; hudizhi se pa tudi nobenimu perklanjali ne bodo, ampak bodo vse pogubljenje sploh, ene kakor druge, neisrezbeno martrali in sanizhevali.

Ali ní tavshent in tavshentkrat boljshi, flushiti Bogú, kakor pa hudizhu, ali temu svetu?

Švet samore svoje flushabnike le sa prav malo zhasa frezhne storiti; ali Bog pa jih stori frezhne sa smirej, sa zelo vezhnost. Ako ravno svet svoje flushabnike vzhafi povsdigne, hvali in zhasťi, vender vsa letá zhasť svetá ni nizh boljshi, kakor memo gredozha senza, kar sdaj v' peklu vsi sposnajo in objokujejo. Vsa drugazhna je pa zhasť flushabnikov boshjih; sa plazhilo njih flushbe jim bo dal Bog vezhno kraljestvo in neuvenljivo krono. On sam, vfigamogozhni Bog, bo njih plazhilo; on bo sa-nje skerbel, de bodo per njem shiveli vse vezhne zhasa.

O, v' perglihi s' to zhasťjo, s' ktero ti, moj Bog, tiste poplazahsh, ki tebi flushijo, je vsa posvetna zhasť in visokost prav prasen nizh, in neobstojezh dim, kateri kmalo sgine. In vender, o koliko fim si she jest savoljo tega persadeval, de bi bil od tega svetá kaj bolj obrajtan! O, kaj bi mi to pomagalo, zhe bi she tako veliko posvetno zhasť sadobil, zhe bi me svet she tako veliko obrajtal, ako bi me pa tí, o moj Jesuf, savergel! Oh nespameten fim, grosno fim nespameten, de fim temu svetu, ne pa tebi, moj Jesuf, flushil, in dopasťi shelel!

Nizh fizer ní zhlovek sam od sebe; kadar pa vender tebi, moj Bog, flushi, kadar tebi dopade, ga ti povsdignesh in skoraj angeljem enakiga storish. To je druge forte zhasť, kakor je una, ki jo svet da. Naj si sdaj drugi persa-

devajo, kakor hozhejo, svetu dopasti; jest si sa-
voljo tega nizh vezh persadeval ne bom. Le
tebi, moj Jesuf! tebi hozhem flushiti, tebi
shelim dopasti. O, dodeli mi svojo gnado, in
pomagaj mi, ti prav svešto flushiti, in na tanko
tvojo voljo spolnovati.

TRETJI DEL.

Nafh nar vezhi dobizhek je Bogu flushiti.
— Zhe ljudje tukaj na svetu radi flushijo ka-
kimu bogatimu in sraven dobrimu gospodu, bi
ja mogli she veliko rajshbi flushiti Gospod-Bo-
gu, kateri je gotovo nar bogatejshi in nar bolj-
shi Gospod. Proti Bogu so vfi, tudi nar boga-
tejshi gospodje tega svetá, berazhi in reveshi,
ker samí le toliko imajo, kolikor jim je Gospod-
Bog dal.

Ne odrezhem, de samore zhlovek v' flushbi
tega svetá nekoliko plazhila, nekoliko dobizhka
sadobiti, de samore s' veliko skerbjo, in s' ve-
likim persadevanjem sa posvetno, nekoliko fre-
zhen biti. Ali kako s'golj posvetna, kratka, in
trohljiva je pa tudi ta srezha, ktera se v' flushbi
tega sveta vender she vzhafi vjame! Vse druge
forte plazhilo in dobizhek, vse druge forte sre-
zho sadobé pa tisti, kateri Bogú flushijo. Sakaj
svet, ko bi tudi hotel, ne more in ní v' stanu
koga saref srezhniga storiti; Bog pa te samore,

in te bo tudi réf popolnoma in vse vezhne zhafe frezhniga storil, zhe mu bofh le resnizhno in svestó flushil, ker on je nefkonzhno dober, in svoje flushabnike obilno plazhuje. Satorej, le nikar se nizh ne pomishljuj, temuzh s' velikim ajfram temu svojimu tako dobrimu, tako mogozhnimu Gospodu flushiti sazhni.

Pa, o! kolika neurnost! kakofhna slepota! Zhlovek, ta slaba in revna stvar, ktera vse, kar ima, od Boga prejme, ktera bres Boga eno samo uro dolgo biti in shiveti ne more, ta zhlovek flushbo svojiga nar boljshiga Gospodarja in nar vikshiga Gospoda popustí, in sazhne flushiti svetu, sazhne flushiti hudizhu! O nespamet zhes vse nespameti! Ali, o revesh neumni! povej, sakaj tako delash? Ali menish, de bofh od tega, ker svetu flushish, vezhi dobizhek imel, kakor ko bi flushil Bogú, svojimu stvarniku? Ja, obeta réf hudizh, obeta réf ta svet, de, zhe mu bofh flushil, ti hozhe dati posvetno frezho, veliko bogastvo, zhaft in imenitnost, veselje in prijetnosti. In tako menish, de se ti bo v' flushbi svetá in hudizha dobro godilo, de bofh frezhen. Ali, o kako slo se goljfas! Svet in hudizh le veliko obeta, dafta pa malo, ali pa nizh.

Šej je ja takih, kteri per tem svetu svoje frezhe ishejo, grosno veliko; ali, o kako grosno malo jih je pa, kteri per svetu svojo frezho tudi

najdejo! Med vsemi temi, kateri hudizhu in svetu flushijo, o koliko jih je neki tako bogatih, tako frezernih, de bi se jim tukaj na svetu réf dobro godilo? Oh grosno malo!

O gresnik! tebe sdaj k' prizhevanju poklizhem, ti bosh nar bolj vedil povedati, kako hudizh in svet svoje flushabnike plazhujeta in frezhne delata. Ti si ja dofhmalo temu svetu svešto flushil; nozh in dan si delal, se trudil, in skerbel sa posvetno blagó, tako, de k' molitvi, k' prejemanju svetih sakramentov, in k' boshji flushbi nifi nizh zhasa imel. No! povej tedej, ali te je ta svet she naredil bogatiga? ali te je naredil imenitniga? ali te je naredil frezhniga? Oh! she smirej si revesh! Ti flushish svetu, on pa te ne storí frezhniga. Ali nifi tedej neumen, de tako goljufnimu svetu, kateri ti frezho, obilnost, veselje, dobre dneve smirej le obeta, pa nizh ne da, tako svešto flushish?

Pa postavim, de bi se ti tudi to sgodilo, kar se med tavshent in tavshent komaj enimu sgodí, namrezh, de bi te svet storil tako bogatiga, tako imenitniga, tako frezhniga, kakor so bili kdej nar bogatejsihi zesarji; ja ko bi bil prav sagvishen, de zhe bosh hudizhu in svetu flushil, bosh nar frezhnishi zhlovek na svetu: Bi bilo vender she per vsem tem neisrezhenó neumno flushbo Gospod-Boga popustiti, in hudizhu ter temu svetu flushiti sazheti; ker vfa,

tudi nar vezhi frezha, ktero zhlovek na tem svetu imeti samore, je nizh, in prav prasen nizh.

Tako imenuje tudi nar vezhi posvetno frezho kralj Šalomon, kateri jo je dalje kakor 40 let vshival, ker je bil nar bogatejšhi, nar modrejshi, nar imenitnišhi, nar zhaštitljivišhi kralj na svetu. On je vshival vse veselje in vse prijetnosti tega sveta, in je imel vse, kar koli je njegovo serzé poshelelo. Šalomon je tedej dobro vedil, koliko je tudi nar vezhi posvetna frezha vredna. In on je od vse svoje posvetne frezhe pisal, de je nizhemernost zhes nizhemernosti, in prasen nizh; de je kakor dim, ki se kmalo raskadi. Vsa posvetna frezha se mu je perstuldila, in mu je soperna postala, ker je per vsm svojim veselji in rastresenji vender le smirej obzutil nekako notranjo britkost in tesho vesti, tako, de se je shiveti navelizhal.

Le sam povej, o moj kristjan, kateri si v flushbi svetá vsaj kolikor toliko prijetnost in posvetniga veselja vshival, le sam povej; kaj imash sdaj od vsih teh prijetnost, katerih si popred tako možno shelel? Kaj imash sdaj od svojiga pijanzhvanja, od svojih nesramnih norzhij, od nezhištiga veselja? kaj imash sdaj od vsiga tega? Popred si menil, de bošh per vshitku teh posvetnih in gresfhnih prijetnost frezhen, de se ti bo dobro godilo, de bošh smirej vesel; ali le hitro si zhutil, de ti to kratko posvetno veselje

ní drugiga perneflo, kakor shalost, britkost, in teshko vest.

Pa ravno takofhna sopernost, tesho, in britkost, kakorfhino si tí po vshitku posvetniga in pregreshniga veselja obzhutil, obzhuti tudi vsak drugi flushabnik svetá, in she s' toliko vezhim studam, kolikor bolj se je v' takofhno veselje potopil. Táko je tedej plazhilo, s' kterim hudizh in svet svoje flushabnike plazhujeta. Zhe jim tudi kakofhno nizhemerno in nagnjusno veselje dašta, jih pa kmalo potem s' britkostmi obilno obfujeta, in takó poplazhata vse svoje flushabnike she v' tem shivljenji s' shalostjo, s' notranjim nepokojem, in s' teshko vestjo. Ali nar hujshi shtrafenga vse take flushabnike sveta in hudizha she le na unim svetu zhaka. Tam, tam bodo she le vidili, kakofhno strafhno terpljenje so si v' ti flushbi saflushili.

Satorej, o moj kristjan! le sam pomisli, ali more vezhi neumnost biti, kakor je ta: Šlushiti temu svetu, kteri sizer vzhafi, pa malokdaj, kratko, nizhemerno, nagnjusno veselje da, ktero se pa hitro v' britkost spremení, in na sadnje vezhno terpljenje pernese. Nasproti pa pomisli, ali ni tavshentkrat pametnihshi slushiti Gospod-Bogú, kteri te je ustvaril, in od kteriga vse imash, kar koli imash, kteri zhes-te vfo oblast ima, tako, de te samore ali vezhno frezhniga, ali pa vezhno nefrezhniga storiti. Oh!

temu, temu Gospodu je treba flushiti, kteri sam mi vezhno veselje dati samore.

Ja moj Bog! sposnam svojo dolshnost tebi flushiti. Šposnam, de si ti moj stvarnik, in moj nar vikshi Gospod. Satorej poklekнем pred tvojo neskonzhno visokostjo, in obljubim, de ti hozhem pokoren biti, de ti hozhem po svoji dolshnosti svestó flushiti. Šposnam, de sim dofhmalo svojo pervo in nar vezhi dolshnost grosno slabó spolnoval. Shal mi je, de ti nisim do sdaj flushil, de sim tebe, svojiga Bogá sapustil, in se ves v' nizhemerni svet saljubil. Ali sanaprej mora moje shivljenje vse drugazhno biti. Profim te, rasvetli me, in daj mi prav sposnati, kaj vse ti, moj Gospod, od mene tirjash, in kakó ti prav po tvoji volji flushiti samorem. Is zeliga serza shelim le tebi samimu flushiti. O daj, de bom to svojo pervo in nar vezhi dolshnost prav in svestó spolnoval.

O sveta deviza in mati Šinú boshjiga, Marija! profi sa-me, in pomagaj mi tako shiveti, tako boshjo voljo v' vseh rezbeh spolnovati, de bom vreden vezhno nebeshko plazhilo sadobiti. Amen.

III.

Od ajfra in stanovitnosti.

Zhe hozhmo velik sad in dobizhek, kteriga nam svete ekferzizije perneſti ſamorejo, tudi réſ ſa-dobiti, moramo *pervizh* pot brumnosti prezej ſdaj ſerzhno naſtopiti, to bomo premislili ſdaj v' *pervim* delu; *drugizh* moramo po tem potu ſtanovitno hoditi, to bomo premislili v' drugim delu. K' *pervimu* potrebujemo *ajfra*, k' drugimu pa ſtanovitnosti.

O nebeſhki Ozhe! ki ſi mi v' ti prizhujozhi andohti ſhe ozhí odperl, in ſi mi nevarnoſt vezhniga pogubljenja ſposnati dal, daj mi tudi mozh in gnado ſtanovitno in ſmirej tako ſhive-ti, kakor ſim ſi danſ ſhiveti naprej vſel.

Sa to gnado *ajfra* in ſtanovitnosti molimo en Ozhenafh in Zheſhena ſi Marija.

PERVI DEL.

Pot brumnosti moramo ſdaj prezej ſerzhno in s' *ajfram* naſtopiti. *Ajfer*, od kteriga je tukaj govorjenje, ne obſtoji v' tiſti ſladkoſti, ktero zhlovek vzhafi per molitvi obzhuti. Ta ní v' naſhi oblaſti, te nimamo vſelej, takofhno ſladkoſt Bog le vzhafi duſhi da; ampak tukaj je govorjenje od nekiga drugiga *ajfra*, namrezh od *ajfra* k' delu, k' bojevanju, k' premagovanju. Ta *ajfer*, ali to hrepenjenje po brumnosti in ſvetoſti je fizer vſakimu kriſtjanu in ſmirej potrebno; ali poſebno potrebno je pa takimu ſpo-

korniku, kateri pot brumnosti ravno she le nastopi, kateri je pregreho pred malo zhasam sapustil, in je sklenil sanaprej vse drugazhi shiveti.

Tudi ti, o moj kristjan, si sdaj v' svetih ekserzizijah sklep storil, de hozhesih svoje shivljenje spreobniti, de hozhesih greh sapustiti, in novo shivljenje sazheti. Prav imasih, to ti je saréf potrebno. Ali de bosh ta tako dober, tako potreben sklep spolnil, se morash tega dela prezej bres odlashanja lotiti, prezej bres odlashanja morash pregrehi slovó dati, in osko pot proti nebesam nastopiti, fizer, zhe bosh to odlashal, se ne bo nizh sgodilo. Šveti Duh, kateri te je rasvetlil, tvoje serzé omezil, in te k' takim dobrim sklepam napeljal, ne bo zhakal, kdaj bi se tebi ga ubogati poljubilo; ampak, zhe se prezej te gnade, ktero ti Bog sdaj ponuja, ne poslushish, ti bo gnada sopet odvseta, tvoje serzé se bo spet uterdilo, na svoje naprejsetje bosh posabil, in tako bosh ravno takoshen ostal, kakoshen si bil.

Pa ne le samo prezej, ampak tudi serzhnó se morash tega dela lotiti. Švoji k' hudimu she pervajeni natori morash filo storiti, se morash premagovati, si morash serzhnost dati. Ta serzhnost in gorezhnost ti je posebno v' sazhetku tvojiga spreobnjenja prav slo potrebna, ker vsak sazhetek je teshak. Posebno sdaj, ko mislish pot brumnosti nastopiti, je treba, de sam na-se

slo merkash, de marfiktero rezh svoji volji, svojim sheljam odrezheh, de se v' nobeno nevarno priloshnost ne podash, s' eno besedo, treba je, de se sdaj serzhno premagujesh.

Sdaj si namrezh, kakor bolnik, kateri je ravno od svoje hude bolesni is postelje vstal, in se she le na noge spravil, ves slab in omahljiv. Takimu zhloveku, kateri je she le osdravel, prezej vsaka rezh shkodova, in on prav lahko nasaj v' bolesen pade. Satorej se mora slo varovati, de kaj takiga ne je ali ne stori, kar bi mu shkodovalo. Ravno tako se morajo tudi she le spreobernjeni greshniki, kateri greh sapusté in novo shivljenje sazhno, skerbno varovati, de sadobljeniga dushniga sdravja sopet ne sgube. Nobena rezh pa jim bolj ne shkodova, kakor lenoba in omersnjenje ajfra. To samo je hudizhu she sadofti k' temu, de jih spet nasaj v' njih stare pregrehe spelje. Torej si nar bolj le sa to persadeva, de novo spreobernjene greshnike bersh ob ajfer perpravi, ker dobro vé, kakor pravi sveti Peter Krisolog, de mu bo tesuko she dobro vkoreninjeno zhednost podreti, in si savoljo tega persadeva zhednost prezej v' njenim sazhetku is serza isruvati, sato, de bi se v' njem ne vkoreninila.

Ali varuj tudi, moj kristjan, in posebno prezej v' sazhetku svojiga noviga shivljenja varuj, de te lenoba ne obsede. In varuj se le-

nobe toliko bolj, ker lenoba se rada skriva, se rada sakriva, in ima mnoge isgovore, s' kterimi se lepo dela; pa nikar ji nizeh ne verjamim, nikar je ne poslušaj. Lenoba pravi: Nizeh se ne prenagli; pozhasi se tudi delez pride; bosh she szhasama boljshi. — Lenoba pravi: Ljudje se ti bodo smejali, bodo s' perstam sa taboj kasali, zhe bosh tako shivel, kakor si sklenil shiveti. V' serzu, na skrivnim brumen hodi, kaj je treba svoje spreobrnjenje ozhitno kasati? — Lenoba pravi: Preteshke, previseke rezhi si si naprej vsel, teh ne bosh mogel ispeljati; omagal bosh, in potem vse popustil. — Lenoba pravi: Srednja brumnost je sa-te she sadosi. — Lenoba pravi: Te visoke brumnosti se bosh kmalo navelizhal, kmalo ti bodo vse druge misli perfhle. — Lenoba pravi: De le med sadnje, sa duri v' nebese pridesh, si she sadosi frezhen, kaj je treba po zlo tako veliki svetosti hrepeneti? — Ali lahko se preprizhamo, de vse to, kar lenoba govori in obeta, je prasno in nespametno.

Lenoba pravi: Bosh she szhasama boljshi. Ni ref. Zhe si ne bosh file delal in se premagoval, ne bosh nikoli boljshi. Kolikor dalje bosh pa svoje poboljshanje odlashal, toliko teshaj se bosh poboljshal, ker tvoje serze bo zhedalje bolj terdo, in hude navade se bodo smirej globokejshe v' serze vkoreninile.

Lenoba pravi: Ni treba svojiga spreobrnjenja ozhitno kasati; de si le v' serzu brumen, je she sadofti. Ali Jesus Kristus pa pravi: Kdor me pred ljudmi ne bo sposnal, kdor se bo mene in mojih besedi pred ljudmi framoval, tega tudi jest ne bom hotel posnati, tega se bom tudi jest framoval, kadar bom prishel, s' svojimi angelji, v' zhasi svojiga Ozheta. De te bodo pa savoljo tega, zhe bosh ozhitno po Jesusovih naukih shivel, marfikteri polvetni ljudje tadelali, to je she ref. Ali kaj bosh sa to maral? Bogu morash sheleti dopasti, ne pa ljudem. — Lenoba se tvojiga ajfra boji, sato pravi, de je tvoje naprejšetje prevezh brumno, in te s' tem strashi, de ne bosh mogel svojiga naprejšetja spolniti, de bosh omagal. Ali sanesi se na mogožno gnado boshjo, in vedno Bogá na pomozh klizhi, sej je on obljudil, de ti hozhe pomagati. — Lenoba frednje shivljenje, frednjo brumnoft perporozha; pa ravno leto frednje, ali bolje rêzhi leto leno shivljenje nizh ne velja, s' njim si zhlovek ne saflushi nobeniga plazhila per Bogu.

Lenoba pravi, de se bosh te vifoke brumnofti kmalo navelizhal, in potem bosh pa spet v' stare grehe nasaj padel. Ali ni se treba bati ne, de bi se kdo brumnofti navelizhal, sato ko bi s' prevelikim ajfram, s' prevelikim persadevanjem Bogú flushil. Le takimu se brum-

noft perfludi, ki merslo in leno Bogú flushi. Dokler fi spokorjeni grešnik veliko persadeva v' zhednostih smirej dalje priti, se ní treba bati, de bi v svoje stare grehe nasaj padel, ampak takrat se je tega treba bati, kadar njegov ajfer she pojemati sazhne. Satorej prasno skerbi imajo tisti, kateri se varujejo in bojé, de bi prevezh brumni ne bili.

In ko bi tudi mogozhe bilo prevezh Bogu flushiti, prevezh Bogu dopasti, bi mogli vender po ti preveliki brumnosti hrepeneti, sato ker je nashe serzé she samo od sebe takofhno, de nikoli tiste visokosti ne dofeshe, ktero dosezhi misli. Premisli le sam, kolikokrat fi she terdno sklenil, de hozhesh sazheti prav brumno shiveti! Pa kako malo je bilo od vsiga tvojiga naprejšetja spolnjeno! Ajfer szhasama she sam od sebe grosno rad odjenjuje. Satorej le bres vse skerbi fi tudi po preveliki (kakor misli) brumnosti persadevaj; bosh videl, de na sadnje bosh komaj k' frednji brumnosti pershel.

Nam se godí, pravi eden svetih ozhakov, ravno tako, kakor šteljizu, kateri s' svojo pshizo v' kako rezh, ki je delezh od njega, šteljiti hozhe. On mora vselej visokejšhi namériti, kakor je tista rezh, v' ktero hozhe šteljiti, ker pshiza savoljo svoje lastne teshe vselej nekoliko nishej pade, kakor je bila namerjena. Zhe pa šteljiz ravno na tisti kraj méri, kamor hozhe

streljiti, nikoli nizh ne sadene. Ravno taka je tudi s' nami. Kadar zhlovek s' svojim shivljenjem nizh visokejsihi ne méri, kakor le na sadnji kraj, ali, kakor leni govoré, v' nebefa sa duri, gotovo nizh ne sadene, gotovo tje ne pride.

O moj kristjan, daj si dopovedati, de vsi tisti, kateri ne shelé in si ne persadevajo med shtevilo svetnikov priti, ne bodo v' nebefa prishli. Nikar ne verjami svoji lenobi, ktera te slepi in sapeljuje, kadar pravi: Bosh, bosh v' nebefa pershel, sej nizh posebniga hudiga ne storish; sej nifi nikogar ubil, nifi kradel, nifi presheshtnik; sej si vsako nedeljo in vsak sapovedan prasník per sveti masihi, in molish vsak dan sveti roshni kranz. Sadohti je to. Nizh se ne boj, bosh, bosh pershel v' nebefa. — Oh! nikar tega ne verjami, ampak verjami veliko bolj svetimu Duhu, kateri po svetim aposteljni Pavlu pravi (Riml. 8, 13.), de le potem bomo v' nebefa prishli, zhe bomo svoje hudo nagnjenje in posheljenje saterali in premagovali; zhe bomo pa po mesu shiveli, to je, zhe bomo svoje greshno nagnjenje, svojo hudo voljo spolnovali, bomo gotovo pogubljeni. Verjami Jesusu Kristusu, kateri pravi: Ako hozhe kdo sa manoj priti, naj sataji sam sebe, naj vsak dan svoj krish na-se vsame, in naj hodi sa manoj. (Luk. 11, 23.)

Goljfajo se tedej filno možhnó, kateri miflijo bres vsiga truda, bres premagovanja, s' le-

nim shivljenjem v' nebefa priti. Goljfajo se vsi tisti, kateri le samó sa to fkerbé, de v' kak ozhiten, velik, poglaviten greh ne padejo; sa kerfhanfke zhednosti, sa sveto shivljenje jim pa nizh mar ní; kateri po napeljevanji svetá in svojiga hudiga nagnjenja shivé, kolikor jim je bres prav velike samére boshje mogozhe. Ti sraven bresna prav ob kraji hodijo, ker, zhe jim le ena sama ftopinja fspodletí, fo she v' bresnu, to je v' smertnim grehu. In kako lahko jim pa na tako nevarni ftesi ena ftopinja fspodletí, posebno kadar je polsézhe, to je, ob zhasu fskufhnjave, in she zlo takim, ki ne gledajo fkerbnó, kam bi fstopili, to je, ki ne zhujejo sadofli samí zhes se, kakorfhni fo vsi tisti, kateri lenó in polvetno shivé!

O! to ní tista pot, po kateri se v' nebefa pride! Zhe hozhemo per svoji flabi, tako slo pokasheni, k' hudimu tako nagnjeni natori le nekoliko sa nebefa fstoriti, moramo po veliki popolnamosti hrepeneti, in se velikih, tudi teshkih del lotiti. Šej bo na sadnje vender le malo fstorjeniga. Ker je pa to réf she od svetnikov, de fo namrezh malokdej tako zhifsti in popolnama bili, kakor fo sheleli biti, je gotovo she bolj réf per lenih kristjanih. Oni morajo s' svojim shivljenjem posebno visoko meriti, de vfaj med sadnje v' nebefa pridejo; morajo po prav veliki svetofli hrepeneti, de bodo na fodnji dan vfaj med isvoljene na desno ffran postavljeni.

Vidish tedej, moj kristjan, de zhe hozhesh v' nebefa priti, ne smesh sdaj per spreobrnjenji svojiga shivljenja nizh svoje lenobe sa svet vprashati, je nizh ubogati, temuzh serzhno, in le prezej bres vsiga odlashanja se morash, zhe bi ti she tako teshavno bilo, dela svojiga svelizhanja lotiti. Kar si sdaj sklenil storiti, to le prezej danf delati sazhni.

Ja ni drugazhi, sa nebefa se moramo truditi, si veliko persadevati. Pa kako sim jest zagoven in bojezh, kadar bi se tega dela lotiti mogel? Le prezej vsako premagovanje, vsako terpljenje mi je she preteshko. Ako ravno si prav terdno naprej vsamem, tebi, o Bog! is zeliga serza flushiti, vender le grosno hitro moj ajser omersne, in kmalo se dela navelizham. O moj Ozhe nebeski! usmili se me, in daj mi mozh, daj mi serzhnost k' delu! Nikar ne puhti, de bi mi serze upadlo, in de bi od tega dobriga, kar sim si naprej vsel, odstopil. Posnam fizer svojo k' lenobi tako slo nagnjeno natoro; ali s' tvojo pomozhjo, imam upanje, de jo bom vender ukrotil. Sej le samo sazhetek v' zhednosti je tako teshak, szhafama se she tudi natora vda, in potlej postane Jesusov jarm fladak, in njegova butara lahka.

DRUGI DEL.

Po poti brumnosti moramo stanovitno hoditi. Štanovitnost nam je tako potrebna, de bresnje ne moremo svelizhani biti. Le tisti, pravi Jesuf, bo svelizhan, kateri bo do konza stanoviten ostal. Bres stanovitnosti ni nobena zhednost dobra in Bogú dopadljiva. Kdor le sazhne brumen biti, potem pa od brumnosti odstopi, se ne more rêzhi, de je ref brumen. Le takrat, kadar stanovitnost k' nashim dobrim delam pride, takrat té dela vso svojo vrednost sadobé. Nar vezh pogubljenih je, kateri so she vzhafi kaj dobriga storili, kateri so vezhkrat skos pridige, skos opominjevanje svojiga angeljza varha, skos notranje rasvetljenje gnade boshje omezheni, dobro shiveti sazheli; pa so vender pogubljeni, sato, ker jim je stanovitnosti smankalo.

V' svetih ekferzizijah se k' brumnosti grunt postavi, pa grunt she ní hisha, na grunt se mora she le hisha sidati. Ravno tako tudi tí, moj kristjan, zhe lih je bilo tvoje serzé morebiti she omezheno, zhe lih si morebiti she svojo vest s' ponishno, ali pa she zlo dolgo spovedjo prav dobro ozhivil, zhe lih si prav lepe fklepe delal, vender ne smesh misliti, de je s' tem she vse opravljeno. S' tem si she le grunt poloshil. Delo, kteriga si sazhel, morash do-delati, fizer ti bodo tvoji dobri fklepi tako malo

salegli, kakor sidanje, ktero je fizer sazheto, pa ní dokonzhano. Zhaf teh svetih ekferzizij ti mora biti sazhetik noviga shivljenja. Sdaj se ti pot k' nebesam kashe, pa ní sadosti, de to pot le nastopish, ampak morash tudi stanovitno po nji hoditi.

Ko bi s' dobrimi sklepi in s' lepim obetanjem she vse opravljeno bilo, bi vsi v' nebesa prifhli; sakaj, kdo je med nami, kateri bi she dostokrat nar lepsziga naprejvsetja, kako hozhe svoje shivljenje spreoberniti, kako pokoro delati, kako Bogú svestó flushiti, storil ne bil. Ali same naprejvsetja, zhe niso spolnjene, nizeh ne pomagajo. Satorej hudizh, ta sovrashnik nashiga svelizhanja, nobenimu ne brani dobrih sklepov delati. On nima nizeh zhes to, zhe tudi njegovi nar svestejshi flushabniki terdno sklenejo, de hozhejo prav ojštro pokoro delati. Le samo sa to ima skerb, de se to, ker si je kdo dobriga naprej vsel, ne sgodí, de sklepi prasni ostanejo. In to njegovo persadevanje se mu tudi vezhi del po volji iside, ker vezhidel ljudi premoti, de od svojih dobrih sklepov odstopijo.

In to je hotel neki zerkveni uzhenik na snanje dati, ko je rekel: Vef pekel je poln dobrih sklepov; ker skorej vsi pogubljeni so veliko nar lepszih sklepov imeli, ali spolnili jih niso, in sato so per vsih svojih dobrih sklepov v' peklu, ter od svojih dobrih sklepov sdaj nizeh

drusiga nimajo, kakor to, de jim bodo njih nekdamni fklepi fkos zelo vezhnoft grosno veliko tesho delali. Smirej bodo namrezh pred ozhmi imeli: Kako lahko bi bili peklenfkim martram oditi, in nebefhko vefelje sadobiti samogli, ko bi bili le fvoje dobre fklepe spolnili!

Ali nifi, moj kristjan, tudi ti tak, de smirej le fklepe delafh, ne ftorifh pa nizh? Premifli, kolikokrat fi she Bogú obljudil, de hozhefh tifto sate nevarno hisho, tife tovarfhe, tifto perfhono sapuftifti? Kolikokrat fi obljudil, de hozhefh fvojimu jesiku bersdo naloshiti, in fe kletve, opravljanja, nespodobniga govorjenja sdershati? Kolikokrat fi she fklenil, de bofh fvoje shivljenje spreobernil, de hozhefh vezh in bolj sveftó moliti? Kolikokrat fi she fklenil, de hozhefh biti bolj poterpefhljiv, de nozhefh fvojimu gerlu, fvojimu hudimu nagnjenju vfiga dovoliti, de fe hozhefh premagovati? In vse to she toliko in toliko lét fklepafh, pa noter do sdaj fhe nifi nizh ftoril. Kaj bo to? Kam to kafe? Smirej le obetati, smirej le fklepe delati, ftoriti pa nizh, to fe pravi, zhe smem tako govoriti, is Boga se norza delati. Tak zhlovek pa, kterimu, se k' Bogu podati, ni nikoli prav refniza, kako more takofhen mifliti, de ga bo Bog v' fvoje kraljestvo, med fvoje flushabnike vsel?

Nekteri fe fizer s' tem tolafhijo, ker pravijo: Bog dobro vé, de je she nafha natora ta-

ko nestanovitna, satorej nam ne bo tako slo sameril, zhe svoje dobre naprejšvetja opušlimo. — Ja Bog ref posná slabost našhe natore, pa tudi vé, de ní našha nestanovitna natora, ampak le našha hudobija, našha lastna ljubesen, ktere ukrotiti nozhemo, pravi urshoh, de svojih dobrih sklepov ne spolnimo. Ko bi našha natora zlo tako nestanovitna bila, sakaj smo pa tako stanovitni v' svojih posvetnih, ali pa she zlo pregresshnih sklepih? Od teh naš nobeni trud, nobeno delo, nobeno terpljenje ne odverne.

Kaj pa de, našha natora se hitro dela navelizha, ali takrat je treba svoji natori filo delati, in jo k' delu permorati. In to morajo storiti ne le samo brumni, ampak tudi posvetni in hudobni. Kmet, rokodelnik, in ljudje vsih stanov per svojih opraviilih stanovitni ostanejo, ako ravno nimajo vselej veselja k' delu. Maršfikerikat bi raji v' senzi sedeli in pozhivali, kakor se potili in trudili; pa pravijo: To delo mora storjeno biti, ni drugazhi, in se premagajo. Ker tedej posvetni, ali pa she zlo hudobni ljudjé svoji natori filo delajo, de so stanovitni, koliko bolj bi mogli she le kristjani svojo natoro premagovati, de bi v' boshji flushbi stanovitni ostali!

Drugi pa pravijo: Nam gnade boshje manka, in sató ne moremo svojih sklepov spolniti.

Tem odgovorim: Ní ref, de bi bilo pomankanje gnade boshje urshoh vashe nestanovitnosti. Šej she vashi dobri sklepi prizhajo, de vam Bog sadofsi gnade da. Kdo drugi je tebe, o greslnik, k' dobrimu naprejvsetju napeljal, kakor Bog? Bog je rasvetlil tvoj um, de si nevarnost, v' kateri se tvoja dusha snajde, sposnal; Bog je omezhil tvoje serzé; Bog je nagnil tvojo voljo, de si je perpomozhke k' dobrimu isvolila. Ali niso to gnade od Bogá? S' temi gnadami te je Bog klizal, ti je pokasal, kaj si storiti dolshan. Te gnade bi bil mogel ti prezej v' svoj prid oberniti. Ali si pa to tudi storil? Ali si vsaj sazhel po svojim dobrim sklepu shiveti? In kadar si svojo slabost zhutil, ali si profil she sa obilnisthi gnado in pomozh? O ko bi bil to storil, bi bil gotovo od Bogá tudi gnado k' spolnjenju svojiga naprejvsetja sadobil. Bog bi te ne bil k' dobrim sklepam napeljal, ko bi ti ne bil hotel tudi k' njih spolnjenju potrebne gnade dati. Zhe ti je pa vender dal ní, ti je le sato dal ni, ker ga nisi sa njo profil. Nobeniga isgovora tedej nimash, zhe svojih dobrih sklepov ne spolnujesh.

Oh, kaj pa de fim jest sam kriv, de je moje shivljenje tako napazhno. Nizh se nisim hotel premagovati, in fim tudi pre malo molil. To je urshoh moje nestanovitnosti in moje slabosti! O Bog, kolikokrat si me klizal! kolikokrat

fi mojo duſho is njeniga pregreſhniga ſpanja sbudil! kolikokrat fi mi ozhí odperl, de fim ſvoje neumnoſti, v' ktere fim ſaſhel, ſpregledal! Vezhkrat fi k' mojimu ſerzu govoril, in rekel: To ti je ſhkodljivo; varuj ſe tega, varuj ſe uniga; ſtóri to, ſtóri uno. Marfikterikrat fim fizer na tvoje miloſtljivo opominjevanje odgovoril: Ja, bom ſtoril, bom ſe varoval. Ali kadar je na to priſhlo, de bi bil to, kar fim ti obljubil, ſtoriti mogel, fim na vſe poſabil, in niſim nizh ſtoril. O moj Ozhe nebeſhki! kako fim mogel tako hudoben, ſam ſebi tako ſhkodljiv biti! Ti fi mi vſelej dobro hotel, jeſt pa k' ſvoji nar vezhi ſhkodi tvojih ſvetov in naukov, ako ravno fim jih tudi ſam ſa dobre in potrebne ſpoſnal, vender niſim hotel ſpolniti. Safluſhil fim fi, to ſam ſpoſnam, de bi me ti ſapuſtil, de bi me vezh ne opominjal, nizh vezh k' dobrim ſklepam ne napeljeval, ſato, ker nizh ne ſtorim, kar fi dobriga naprejsamem.

Pa kako fi tí, o moj Bog! neſkonzhno uſmiljen! Po vſim tem, de fim ſhe tolikokrat tvoje notranje opominjevanje, tvoje klizanje ſavergel, fi vender ſhe tako dober, de me, nehvaſeshniga, terdovratniga greſhnika, ſpet ſdaj v' teh ſvetih ekſerzizijah, in ſhe ſ' vezhim glaſam, kakor druge zhaſe, k' ſebi klizheſh.

Zhaſt in hvala ti bodi, o nebeſhki Ozhe! ſa tvoje neſkonzhno uſmiljenje, de fi mi ſhe

zhal in perloshnost dal, te tako potrebne refni-ze sposnati! Sdaj si mi ozhí odperl, de vidim, sakaj fim na svetu; sdaj vidim, de nifim sato na svetu, de bi temu svetu flushil, ampak sató, de bi flushil tebi, moj Bog! Sdaj vidim, de nifim sato na svetu, de bi se mi tukaj dobro godilo, ampak sató, de bi si saflushil nebefa. Sdaj vidim, kakofhna neisrezhena hudobija je pregreha, ktere fim se pa dosihmalo tako malo bal. Sdaj sposnam, kako strafhna smert, kako strafhna sodba, kako strafhna vezhnost me zha-ka, zhe v' refnizi svojiga shivljenja ne spreober-nem. Sdaj vidim, de nizh ní odlafhati. To sposnanje, ki si mi ga dal, je velika gnada, ktere toliko tavshent in tavshent drugih, she ne tako hudobnih greshnikov, kakor fim jest, nifo sadobili. Satorej bodi tavshentkrat sahva-ljen, o moj Bog! sa to meni dodeljeno sposna-nje. Oh! to si hozhem sdaj prav k' pridu flo-riti. Vef drugazhen, vef mozhnejshi je sdaj moj fklep, kakor so bili moji poprejshnji fklepi. Moje shivljenje mora drugazhno biti, in sdaj prezej mora drugazhno biti, naj mi bo spreob-ernjenje teshavno, kakor hozhe, ker hozhem svelizhan biti, hozhem v' nebefa priti.

Ali, oh! svoje velike slabosti in nestanovit-nosti se bojim. Šam is svoje mozhí ne opravi-m nizh; satorej vse svoje saupanje postavim v' tebe, moj krishani Jesus! Ti vidish mojo slabost, vi-

dish, kako hitro se na ti óski poti, ktera v' nebesa pelje, utrudim. K' tebi tedej pertezhem, kakor naf flabe grešnike ti sam klizhešh, ko pravish: Pridite k' meni vsi, kteri se trudite in ste oblosheni, in jest val bom poshivil. (Mat. 11, 28.) Oh! profim te, poshivi me, moj Jesus, in daj mi dar stanovitnosti. Vem fizer, de je to prav velik dar, kteriga nisim vreden. Ali v' tvojo neskonzhno milost in dobroto vender saupam, de me bosh greha obvaroval, in me v' dobrim stanovitniga storil. O, skashi meni, svoji revni stvari, svojo milost, in uterdi me v' dobrim. — O sveta deviza, in mati nashiga svelizharja! prôsi tudi tí sa-me, de nikdar na poti brumnosti ne omagam. Šprôsi mi stanovitnost v' dobrim, in pravo serzhnost, de se savolj Jesufa nobeniga, she tako teshkiga dela ustrashil ne bom. Amen.

IV.

Od shkodljivosti greha.

Zhlovek v' svoji slepoti vezhkrat misli, de fi bo s' greham kaj pomagal, fi kaj perdobil. Ali kako neisrezheno fi s' greham shkodova, koliko s' greham sgubi, to homo sdaj premishljevali v' shtirih delih, namrezh: 1. S' smertnim greham zhlovek sgubi posvezhujozho gnado boshjo.

2. Sgubí saflushenje svojih dobrih del. 3. Sgubí nebefa. 4. Sgubí Bogá.

O moj Jesus! ti prava luzh k' rasvetljenju svetá! odpri moje ozhi, de bom spregledal veliko shkodo, ktero greh storí; de se bom sato-rej tudi greha bal in ogibal, bolj kakor vsake posvetne shkode ali nefrezhe.

Sa to shivo sposnanje shkodljivosti greha molímo andohtljivo: Ozhe nash — in Zheshe-na fi Marija.

PERVI DEL.

S' smertnim greham zhlovek sgubí posvezhujozho gnado boshjo. Ko bi Bog smertni greh ne shtrafoval s' peklam ali s' vezhnim pogubljenjem, ampak le samó s' zhasnimi shtrafengami; ko bi smertni greh ne shkodoval dushi, ampak le telesu, in fizer samó na tem svetu; ko bi sploh shkoda, ktero smertni greh storí, samo zhasna ali posvetna shkoda, posvetna sguba bila: Bi she is teh, ako ravno le zhasnih shtrafeng, she is te posvetne shkode sadohti sposnali, de je greh grosno huda rezh, ktere se je slo bati in varovati treba. Ko bi Bog vfigamogozhni rekel: Prozh s' vami, vi kupzhevavzi! poberite se is svojih shtazun; vi ne smete vezh kupzhevati, ker ste greshili; sa vas ní nobeniga dobizhka vezh. Ko bi Bog rekel: Prozh s' vami, vi imenitni gospodje! od té ure ste odstavljeni od svojih visokih flushbá. Greshili ste, in sa-

torej ste vse zhaſti in vse poſvetne viſokosti ne-
vredni. Ko bi Bog rekel vſakimu greſhniku:
Poberi ſe iſ ſvoje hiſhe, od ſvojih gruntov; daj
leſem vse ſvoje premoſhenje; moje je vse. Gre-
ſhil ſi, in ſatorej niſi vreden, de bi moje do-
brote vſhival. In ko bi Bog sraven tega greſh-
niku ſhe vſelej tudi hudo bolesen poſlal, ktera
bi bila tako ſmerdljiva, de ki ſe vſaki zhlovek
bal k' njemu ſe perbliſhati: O kako bi ſe greha
neisrezheni ſlo bali! — Ko bi greſhnik vſelej
gotovo, prezej po doperneſhenim grehu, v' nar-
vezhi uboſhtvo, v' ſanizhevanje in ſramoto pri-
ſhel; ko bi ga prezej vſi ljudjé ſazheli zhertiti,
in bi prezej v' hudi bolesni, od vſih ſapuſhen,
bres vse pomózhi, ſa kakim plotam pod golim
nebam konz jemati mogel; ko bi ſe, pravim, s'
vſakim greſhnikom, prezej po pervim ſmertnim
grehu, vſelej gotovo tako godilo: Kdo bi ſheljé
dobil, v' kak greh dovoliti? ali kdo bi ſamogel
eniga iſ med naſ v' ſmerten greh ſapeljati? In
ko bi pa vender kdo po nefrezhi v' ſmerten greh
padel, o kako reſnizhno, kako rad bi ſe tudi
nar oſtrejſhi pokori podvergel, de bi ſe le berſh
tega tako ſhkodljiviga greha snebil!

Ali vſa ta zhaſna ſhkoda, vſa ta poſvetna
ſguba bi bila proti ſhkodi in ſgubi, ktero vſa-
kteri ſmerten greh gotovo in reſ ſtorí, komaj
podoba, komej ſenza. De te od leté reſnize
preprižham, ſdaj nozhem govoriti, od ſtraſhnih,

nesapopadljivo velikih peklenških marter, s' kterimi vsak smerten greh saflushi shtrafan biti, ampak ti le samo k' premišljevanju postavim tiste sgube, na ktere grešnik, kadar v' greh dovoli, s'he ne porajta in ne misli; ktere sgube so pa vender tako velike, in s'he nefkonzhno vezhi, kakor de bi bil sgubil shaze vsiga svetá. Pervizh namrezh s'gubí grešnik posvezhujozho gnado boshjo.

Ali vesh pa tudi, kaj se to pravi: Posvezhujozho gnado boshjo s'gubiti? Posvezhujozho gnado boshjo s'gubiti se pravi: nar vezhi, nar boljshi, nar shlahtnišhi, nar imenitnišhi rezh s'gubiti, ktero zhlovek na tem svetu imeti samore; se pravi s'gubiti vse, kar koli dobriga ti je Jesuf s' svojim britkim terpljenjem, ter s' svojo drago kervijo in grenko smertjo sadobil; se pravi s'gubiti dobroto, ktera je nefkonzhno vezh vredna, kakor vse, kar koli je na svetu; namrezh se pravi s'gubiti prijasnost boshjo. Boshji perjatel biti, o kakoshna neisrezhena frezha je to! pa nasproti tudi vezhi nefrezhe ní, kakor se Bogú sameriti, in boshji sovrashnik postati.

Ali kaj? morebiti misliš, de boshji sovrashnik postati ní tako veliko hudo? O saref, nizh ne more tako hudo, nizh tako nefrezhno biti, kakor boshji sovrashnik biti. Boshji sovrashnik je nar nefrezhnišhi stvar na svetu. To mi fizer posvetni ljudjé odrekó, tega ne verja-

mejo, ter pravijo: Kaj she, sej vidimo, de bogati in imenitni ljudjé, naj bodo grešniki, kolikoršni hozhejo, so vender she smirej frezheni, in se jim she smirej dobro godí. Ali naj bo tudi réf, kar tí govoré, jest vender she smirej pravim: Boshji sovrashnik je nar nesrezhnifhi stvar na svetu. Zhe je bil kdo v' tem shivljenji po mislih posvetnih ljudi prav frezhen, jo bil gotovo takoshen tudi Aman, prvi dvornik kralja Asvera. Aman sam je rekel od svoje frezhe, (Ester 5, 11.) de je silno bogat, de je k' nar vikshi zhasi zhes vse knese in vojvode povsdignjen, in je sraven perstaval: „Tudi kraljiza ní nobeniga drugiga kakor kralja in pa mene juter k' svojimu kosilu povabila.“ Dofihmalo bi she samogel marfikteri Amanovo frezho posheleti. Ali per ravno tistim kosilu je kraljiza Amana kralju satoshila. Kralj se zhes Amana rasferdí, vstane od mise, gre na vert, in premishlje, kako bi Amana shtrafal. Sdaj vprasham vse posvetne, ali je kdo, kateri bi Amana she tukaj v' tem stanu frezhniga imenoval? Ja Aman je sdaj tako nesrezhen, de bi nobeden, zhe bi bil prav nar vezhi berazh, ne hotel s' njim menjati, in na njegovo mesto stopiti. Pa sakaj ne? Sej je Aman ja v' kraljizhni hifhi, she shiví njegova shena, she shivé njegovi otrozi, she je on v' svoji visoki flushbi prvi kraljevi dvornik, she ima svoje verte, svoje gradove, od

njegoviga bogastva mu she ní nizh prozh prifhlo; sakaj bi tedej Aman nefrezhen bil? Réf je, Aman ima she vse; ali per vřim tem je vender nefrezhen, she samo sato, ker je kralj nanj jesen. Vse, kar Aman ima, ima le od kralja. Naj kralj le eno besedo rezhe, she Aman vse sgubí. — Sdaj pa premisli: zhe samore saméra posvetniga kralja zhloveka she tako naglo nefrezhniga storiti, ali saméra boshja ní nizh? Oh! ní, ní, in ne more frezhen biti, kdorkoli je boshji sovrashnik. Hujřhi je, pravi sveti Janes Krisostom, boshji sovrashnik biti, kakor tavshent peklov terpeti.

Vidish sdaj, moja duřha! kaj si sgubila, kadar si posvezhujozho gnado boshjo sgubila. Sgubila si prijasnost boshjo, in si postala boshja sovrashniza; samerila si se tiřtimu Gospodu, kteri sam te samore frezhno storiti, in rasferdila si Bogá, kteri te samore per ti prizhi v' pekel pahnti.

DRUGI DEL.

S' smertnim greham zhlovek sgubí saflushenje svojih dobrih del. En sami smertni greh duřho perpravi ob vse njeno s' velikim trudam vkup spravljeno blagó in premoshenje, to je, ob vse saflushenje njenih dobrih del. Kar si je greřhnik popred s' vřimi svojimi molitvami, s'

všim svojimi posli, s' všim svojim vbogajme dajanjem, s' všim svojimi spovedmi in obhajili, s' všim svojim terpljenjem, ali s' kterimi koli dobrimi deli per Bogu saflushil, to vse mu smertni greh, ta divji sovrashnik, na enkrat vsame, in gresnik je na enkrat tak firomak, kakorshen ní nobeni berazh na zelim svetu. Zhe bi ravno bil gresnik popred, preden je v' smerten greh padel, pravi in resnizhni svetnik, zhe bi bil she toliko zhednost nad saboj imel, zhe bi bil she toliko molitve in vsake forte dobrih del opravil; mu vender vse to v' stanu smertniga greha nizh ne pomaga. Sakaj, „ako pravizhni (so besede svetiga Duhá, Ezech. 18, 24.), ako pravizhni od svoje pravize odstopi, in sazhe hudo delati, se na vso njegovo poprejšhno pravizo ne bo nizh gledalo.“

Postavi si pred ozhí delovza, kteri si je s' velikim trudam in teshkim delam, prezej lepo shumo dnarjev perdobil. Te dnarje misli svoje stare leta v' miru vshivati. Ali eno nozh pridejo tatjé, in mu njegove dnarje do sadnjiga vénarja odnesó. Kadar se tedaj ta revesh drugi dan sbudí, in svojo skrinjo prasno najde, o kako se prestrafhi, kako se grima, kako joka in zaguje! Lej gresnik, ravno ti si ta ubogi okradeni revesh. She v' svoji mladosti in potem dalje skos vse leta svojiga shivljenja si marfiktero lepo delo sa nebefa storil, si se vezhkrat postil,

fi svoje sjutrejne in svezherne molitve vselej svešto opravljal, fi dostikrat svojimu blishnimu v' njegovi potrebi perštopil, fi bil usmiljen do ubogih, fi vezhkrat svete sakramente prejemal. Vse to fi storil, de bi ti bil Bog po smerti usmiljen, de bi te v' nebesa k' sebi vsel. Ali glej, revesh! sdaj fi okraden. Vfi tvoji veliki, lepi, shlahtni shazi tvojih dobrih del in tvojiga saflushenja, vse, vse je sgubljeno. Greh ti je vse to odvsel. Ali te to preštrašhi? Prav je, de se preštrašhiš. Boljšhi je, de se sdaj, ko fi she samorešh pomagati, sbudišh in preštrašhiš, kakor pa, de bi ti mogla she le smert ozhi odpreti, in ti pokasati, kako hudo fi škos greh okraden in obropan. Boljšhi je, de sdaj savolj sgube svojih del jokash in shalujesh, kakor pa de bi she le takrat jokati in shalovati sazhel, kadar bi fi she vezh ne mogel pomagati.

Ta v' perglihi imenovani okradeni delovez fizer filno slo shaluje, ali vender pa ne obupa, ampak sazhne prezej poprašhevati, kdo bi mu bil dnarje ukradel, de, zhe bi tatú svedil, bi ga bersh perjel, in ga perfilil, ukradeno nasaj dati. To, o grešhnik tudi ti štori. Tatú, kteri ti je saflushenje tvojih dobrih del odvsel, she posnash. To je greh. Tega se tedej lóti, tega pokonzhaj, in bošh, kar ti je odvseto, špet nasaj dobil. Kadar namrezh grešhnik pravo pokoro štori, mu Bog po svoji nefkonzhni milošti

vse njegove poprejšnje, pred greham storjene dobre dela sopet poverne, ali jih sopet sanj saflusljive storí.

Ali pokore ne smesh zlo nizh odlashati. Sej tudi, kadar kaj pogreshish, ali kadar ti je kaj ukradeno, nizh ne odlashash, ampak hitro ishesh, de sjubljeno ali ukradeno rezh sopet nasaj dobish, ker mislish: Zhe dalje bom odlashal, teshej bom kaj nasaj dobil. Pa ravno taka je tudi s' pokoro. Zhe dalje jo odlashash, teshej jo storish.

Vidish sdaj, dusha moja! kakoshno shkodo ti je greh storil. Kar si si skos toliko in toliko let s' velikim trudam in premagovanjem sa nebefa perdobila, ti je greh na enkrat odvsel. O ishi in trudi se, de s' pokoro svoje poprejšnje saflushenje sopet nasaj dobish. Sa naprej se pa greha bolj varuj in boj, kakor nar hujshiga tatú ali rasbojnika, ker nobeni sov-rashnik, nobeni tat ali rasbojnik ti ne more toliko vseti, toliko shkodovati, kakor greh.

TRETJI DEL.

S' smertnim greham zhlovek sgubi nebefa. Nebefa so tisto srezhno prebivalishe, kjer isvo-ljeni vse vezhne zhase nesapopadljivo veliko veselje vshivajo. Vsa posvetna srezha nar ime-nitnishih zesarjev she senza ní proti srezhi in

proti veselju isvoljenih v' nebesih. To frezhno in veselo kraljestvo nam je Šin boshji s' svojo drago kervjo in svojo britko smertjo perdobil. Per svetim kerstu smo pravizo do nebes sado-bili, ker takrat naf je nebeski Ozhe sa svoje otroke vsel, in naf sa erbizhe svojiga kraljestva postavil. Te frezhne, velike erbshine nam nobena nefrezha, nobena mozh sovrashnikov po fili odvseti ne more. Šamo en sovrashnik je, kteri jo nam samore odvseti, pa ne drugazhi, kakor s' goljfiyo, kadar naf pregovori, de sami proftovoljno to preshlahtno erbshino puštimo. In ta sovrashnik je greh. Le sami greh nam nebefa odvsame. O béshi, béshi, dusha moja! pred tem tako shkodljivim sovrashnikam, béshi pred greham.

Zhe nebefa sgubish, o zhlovek! sgubish vezh, kakor de bi sgubil vse svoje posemljisko premoshenje; ja sgubish vezh, kakor de bi sgubil zeli svet. Ko bi kak gospod svojo lepo grajshino, od ktere vsako leto vezh tavshent goljdinarjev dobiva, sgubil, o kako slo bi savoljo te sgube shaloval! In vender sguba take grajshine proti sgubi nebeshkiga kraljestva ní zlo nizh. Kdo bi hotel sa kratek vshitek nagnjufniga veselja vse svoje premoshenje dati? Tako neumen mende vender nobeni zhlovek ní. Ali she neisrezhenó vezhih slepzov se pa veliko najde, kteri sa nizhemurno veselje she zlo nebeshko kraljestvo dadó.

Ali pa nifi, o moja dusha, tudi ti tako slepa bila? Oh, kaj pa de si tudi ti nebefa sgu-bila; in le pomisli, sakaj? Sa nagnjusno, nizhemerno veselje, sa majhen dobizhek si prozhdala lepe, vezhne nebefa, zhisto, neskonzhno veselje nebeshko. Sa prasen nizh si sapravila vse fhaze nebeshkiga kraljestva.

In kar je she hujshi, je to, de savoljo té tako velike sgube she nizh ne shalujesh, defiravno savoljo vsake she tako majhine posvetne sgube, fhkode in nesrezhe prezej jokash in klagujesh; ko pa sgubish nebefa, se smejash, ravno kakor de bi nebefa sgubiti nizh ne bilo. O glej, kako slo te je greh oslepil. O greh! o strashni greh! kateri zhloveka ne perpravish le samo ob nebefa, ampak ga she sraven tako oslepish, de kervavih sols vredne sgube nebesh she ne vidi, ne sapopade, ne sposná!

ZHETERTI DEL.

S' smertnim greham zhlovek sgubi svojiga Bogá. Neisrezhen hudob je sgubiti nebefa, pa she bres vse perglihe hujshi je sgubiti Bogá. Ker je Bog stvarnik nebés, satorej mora ja tavshentkrat vezh vreden biti, kakor so nebefa, ktere so le delo njegovih rok. Kdor kaj naredí, je gotovo vselej vezh, kakor njegovo delo. Bog je isvir vse dobrote, vse lepote, in ze le nafhe

frezhe. Kdor Boga ima, ima vse, in kdor Bogá sɡubí, sɡubí vse. O shaloštna sɡuba, Bogá sɡubiti! ker Boga sɡubiti se pravi vse sɡubiti.

Bogá pa zhlovek sɡubí, kadar koli v' smerten greh dovoli. Kakor hitro zhlovek v' smerten greh pade, se Bog od njega umakne, in hudizh njegovo serzé obfede. S' hudizhem vred pa Bog ne more prebivati. Bog tedej od grešhnika odstópi, Bog ga sapuší. Kteri stan pa samore sa zhloveka revnejšhi biti, kakor zhe je od Boga sapušen? In glej, o grešhnik! v' tem nar revnejšhim stanu si tí.

Sdaj ref te sɡube, ko Boga sɡubíšh, ne zhutíšh, in satorej na to sɡubo malo porajtašh. Ali nekdej bošh gotovo zhutil in sposnal, kaj si sɡubil, kadar si Boga sɡubil, in takrat bošh zhes to sɡubo neisrezheno britko jokal in shaloval. Sdaj ne sapopadesh, de je le Bog sam tvoja edina dobrota; sdaj ne mišlíšh, de nizh drugazhi, kakor le samo per Bogu in v' Bogu samoresh srezhen biti, ker tvoja dušha, ktera je sdaj v' mesu in v' shivotu tako rekozh savita, le prav malo Bogá sposná. Ali kadar bo enkrat od teleša lozhena, takrat bo svitlo spregledala in popolnoma sposnala, kako neisrezheno dobro je s' Bogam in per Bogu biti. Sdaj v' tem shivljenji dušho motijo mnoge telesne potrebe in dobrote tako, de si ne vsame zhasa veliko v' Boga mišliti. Ali kadar

bodo vse nizhemernosti jenjale, v' kterih sdaj teló svoje srezhe ifhe, kadar bo dusha vse, kar jo je motilo, na semlji pušila, takrat bo she le prav vidila, de nobene rezhí ní, ktera bi jo samogla potolashiti, rasveseliti, in srezhno storiti, ampak le sam Bog; in sraven bo pa vidila, de je Bogá sgubila. O kakofhno neisrezheno shalost in britkost bo takrat dusha sa volj te sgube imela!

Sdaj, dusha moja, premisli, kaj si storila, de si v' smertni greh dovolila. Misllila si, de si bosh s' greham kaj pomagala, de bosh v' grehu veselje najdla; pa si najdla pogubljenje. S' greham si misllila kakofhen dobizhek storiti, pa si si storila tako veliko shkodo, ker si sgubila posvezhujozho gnado boshjo, si sgubila saflushenje vsih svojih dobrih del, si sgubila nebesa, si sgubila Boga, si sgubila tavshentkrat vezh, kakor ko bi bila sgubila zeli svet.

O uboga, sapeljana dusha moja! Kaj bosh po taki sgubi, v' taki siroshini pozhela? To le stóri: Objokuj, in zhe je mogozhe s' kervavimi solsamí objokuj svojo neumnost, in tako objokana se versi pred krishanim Jesufam na kolena, in prôfi sa milost:

O usmiljeni Jesuf, skos tvojo britko terpljenje in tvojo grenko smert te profim: Usmili se me, in odpusti mi moje pregrehe! O nikdar vezh nozhem v' kako tako shkodljivo

hudobijo dovoliti. Boljšhi mi je vse na tem svetu sgubiti, boljšhi mi je umreti, kakor sgubiti tebe, o moj dobrotljivi Bog! De pa ta moj sklep stanoviten ostane, te prosim, o moj Jesus, sa tvojo gnado in pomozh.

Marija! ufmiljena mati! profi tudi tí same, de sadobim odpushanje svojih grehov, potem pa gnado, raji umreti, kakor v' kak smerten greh dovoliti. Amen,

V.

Od shtrafenge greha.

Marfikteri gresnik se sato greha nizh ne boji, ker ne pomisli, kako ojštro boshja praviza greh shtrafuje. Pomislimo torej leto danf nekaj bolj, in sposnajmo, kakoshno neisrezheno hudo mora pregreha biti, ker jo je Bog tako ojštro shtrafoval 1. nad angelji; 2. nad pregreshnimi ljudmi; 3. she zlo nad svojim ljubesnjivim, nedolshnim šinam.

O sveti Duh! rasvetli nash um, in daj nam veliko hudobijo vsakteriga greha prav sposnati! Napolni nash serzé s' svetim straham, de se bomo sanaprej greha bolj, kakor vsiga hudiga na svetu, bali in varovali.

De bi ta shlahtni in imenitni dar svetiga Duha, to je strah boshji, sadobili, molimo andohtljivo: Ozhe nash . . . in Zhesheha fi Marija . . .

PERVI DEL.

Pregreho je Bog strahno shtrafal nad angelji, torej mora greh neisrezhena hudobija biti. Angelji so nar imenitnišhi stvarí boshje. Bog jih je bil she popred, kakor zhloveka, ustvaril, jim je bil dal visoko rasumnost, veliko mozh, neisrezheno lepoto, in veliko prav shlahtnih in dobrih lastnost. Pa kaj se je s' temi tako shlahtnimi stvarmí, s' angelji, sgodilo? Njih veliko jih je bilo is nebes pahnjenih, in v' peklenški ogenj vershenih, kjer bodo vse vezhne zhase goreli in terpeli. O moj Bog! sakaj si té svoje tako lepe, tako shlahtne stvarí k' takoshni neisrezheno veliki shtrafengi obfodil? Sato, ker so v' svojih mislih, v' svoji volji soper svojiga stvarnika greshili. Ali savoljo ene same nepokorshine, savoljo eniga samiga, in she le v' mislih storjeniga greha si ti, o moj Bog, svoje shlahtne angelje v' pekel vergel? Ja, pravi neskonzhna boshja praviza, en sami, zhe prav le v' mislih storjeni, smertni greh je taka hudobija, de je po vsi pravizi vredna tudi nad angelji s' vezhnim peklenškim ognjem shtrafana biti.

Greshnik! ali slishish to? En sami greh, in zhe ravno je le v' mislih storjen, ima na boshji nar praviznišhi vagi she tako tesho; en sami greh ima she tako hudobijo v' sebi,

de si vezhni peklenški ogenj saflushi. Ali te ne spreleti strah in grosa, kadar to ojštro, pa pravizhno sodbo boshjo, ki je bila zhes angelje sklenjena, flifhifh? posebno, zhe premiflish, de nifi le enkrat, kakor angelji, ampak vezh ko stokrat gresbil; de se nifi le s' mislimi, ampak tudi s' besedami, s' djanjem in s' samudo dobrih del she tako velikokrat pregresbil?

In vender se svojih tako velikih in tako dostokrat storjenih grehov ne le samo nizh ne ustrashifh, ampak si she zlo v' svojih pregrehah ves miren in bres-skerbi, kakor de bi greh storiti nizh hudiga ne bilo! Ves tizhifh v' pregrehah, in se sraven smejalh, si dobre volje. O kakoshna slepota je to, v' stanu smertniga greha biti, in se vender nizh ne tresti, nizh ne bati! In takih ubogih, revnih slepcev, o koliko jih je na svetu! Ali se jim mar ne pové, ali ne vedó, de je greh nar vezhi hudo na svetu? de bo greh s' vezhnim peklenškim ognjem shtrafan? Oh, kaj pa de se jim je to she vezh ko stokrat povedalo; vse to dobro vedó. Kako je tedej mogozhe, de jih leté resnize nizh ne ustrashijo, de si nizh ne persadevajo vezhnimu pogubljenju oditi? kako je to mogozhe, kako se to sgodí? To se sato sgodí, ker hozhejo sami v' svoji nar vezhi nevarnosti slepi biti. Nizhemerno pregreshno veselje hozhejo vshivati, in sató si v'fakershnih isgovorov

poifhejo, s' kterimi se v' svoji hudobii tolashi-jo in sapeljujejo.

Tam se eden tolashi in slepi s' tem, ker pravi: O! Bog je nefkonzhno usmiljen, on me ne bo savergel. — Ja ref, nefkonzhno usmiljen je Bog; pa je tudi nefkonzhno pravizhen. Ravno letá usmiljeni Bog je angelje tako ojstro fhtrafal. Is tega, ker je Bog usmiljen in milostljiv, ne smesh sklepa storiti, de smesh shiveti, kakor se ti poljubi; ampak to morash is tega skleniti in sposnati, de mora greh grosno velika hudobija biti, ker ga tudi nefkonzhno usmiljeni Bog tako ojstro fhtrafuje.

Nekteri drugi, ki je visokiga stanú, ali slo uzhen, ali pa bogat in premoshen, fi domishljeje, de je njemu kaj vezh perpushheniga, de mu bo Bog kaj vezh spregledal, kakor pa kakimu slabimu in ubogimu kmetu ali revnimu zhloveku. Ali kdor tako misli, se hudo goljfa. Glej zhlovek! Angelje, té nar shlahtnishi in nar imenitnishi stvarí boshje, je Bog savergel, in ní nizh na njih visokost porajtal, ktera je bila vender tako velika, de nobena zhlovefhka visokost tako velika biti ne more. Ko bi kteri zhlovek vso visokost in imenitnost vsih kraljev in zesarjev, kar jih je kdej na svetu bilo, nad saboj imel, in ko bi imel sraven she tudi tolikoshno uzhenost in modrost, kakor jo je imel kralj šalomon, bi vender nje-

gova visokost in uzhenost proti imenitnosti in rasumnosti eniga samiga angelja she senza ne bila. In vender tem tako visokim, tako imenitnim, tako zhashtitljivim, tako umnim duhovam Bog ní sanesfil, temuzh jih je tako ojstro shtrafal. Ali bo tedej Bog na-te in na tvoj nizh toliko porajtal? ali bo tebi vezh priedal, kakor kakimu drugimu slabimu in revnimu zhloveku? Ali nisimo vfi enako pred Bogam nizh drusiga, kakor prah in pepel, kakor flabe in nevredne stvarí?

Pa morebiti spet kateri drugi misli: Sej vender tudi she kaj dobriga storim; sej molim, hodim k' spovedi, hodim k' boshji flushbi; bo she Bog na té moje dobre dela in zhednosti gledal, in mi mojih grehov ne bo toliko sameril. Ali glej! angelji so prav lepe lastnosti, prav shlahtno natoro imeli, in vender, ker so greshili, jih je Bog savergel. Ti morebiti nad svojimi, desiravno majhnimi dobrimi deli dopadajenje imash, in mislish, de si kaj vezh, kakor marsikteri drugi zhlovek. Ali varuj se! Angelji so veliko vezhi urshoh imeli se obrajatati, in se sa kaj posebniga sposnati. Pa ravno leta prevsetnost jih je nefrezhne storila. Napuh je té nar shlahtnishi in nar imenitnishi stvarí na enkrat v' nar strashnejshi poshasti spreobernil. Varuj se, de tudi tvojih dobrih del prevsetnost ne pokasi. Kolikor vezh dobriga

na sebi imash, toliko ponishnifhi bodi. Šej sam od sebe nimash nizh dobriga, ampak vse, kar dobriga imash, je le dar boshji, savoljo kteriga si dolshan Bogú hvaleshen biti.

Posvetni ljudje se pa sploh nar bolj s' tem tolashijo, ker pravijo: Šej tudi drugi tako shivé. Ker vidijo, de je veliko, ja nar vezh takih ljudi na svetu, kakor so oni sami, satorej pravijo: Zhe bo Bog mene pogubil, bo s' manoj vred pogubljenih tudi toliko tavshent in tavshent drugih ljudi, kteri nizh bolji niso, kakor jest. Sakaj je pa Bog nebefa ustvaril, zhe homo vfi pogubljeni? In tako mislijo, de kolikor vezh je gresnikov, toliko bolj jim bo mogel Bog per sodbi pregledati. Ali sodbe boshje so vse drugazhne, kakor sodbe ljudi. To je gotovo, de v' nebefa nizh omadeshvani-ga priti ne more. Ko bi nobeni zhlovek po volji boshji in po naukih svetiga evangelija shiveti ne hotel, bi tudi nobeden v' nebefa ne perfhel. Kako malo Bog krivizhnim savoljo njih velikiga shtevila persanasha, to vidimo per savershenih angeljih. Njih shtevilo je bilo neisrezheno veliko, in vender jih je Bog po svoji neskonzhni pravizi bres raslozhka v' vezhno pogubljenje vergel.

Sdaj pa pomisli: Bog je angelje per ti prizhi, kakor hitro so greshili, v' peklenfski ogenj vergel. Glej greschnik! ravno to si tudi

ti saflushil she takrat, kadar fi pervikrat v' smertni greh padel. O kako dolgo bi bil ti she v' peklu, ko bi te bil Bog prezej, kadar fi grefhil, po tvojim saflushenji shtrafal! Ali Bog ti she smirej milost skasuje, ti she puſti zhaſ k' pokori, de samorefh peklenſkimu ognju oditi.

O zhaſt in hvala bodi tebi, o Bog! sa tvojo neſkonzhno milost, ktero meni revnimu grefhniku skasujefh. Mene ſhe nifi ſavergel; same ſo ſhe smirej nebeſhke vrata odperte. O ta shlahtni zhaſ uſmiljenja fi hozhem sdaj prav k' pridu ſtoriti. Sdaj vidim, kakofhno ſtrafhno hudobijo fim ſtoril, kadar fim grefhil. O uſmiljeni Jeſuf! odpuſti mi moje pregrehe, in daj mi gnado in mozh k' pravi reſnizhni pokori!

DRUGI DEL.

Pregreho Bog ſtrafhno ſhtrafuje nad grefhniko, torej mora greh neisrezheno velika hudobija biti. Pamet in ſaſtopnoſt zhloveka ne ſeſhe tako delezh, de bi mogel velikost hudobije greha prav ſpoſnati in ſapopafſti; ker k' temu, de bi kdo hudobijo greha popolnoma ſapopadel, bi bilo treba tudi boſhjo neſkonzhno vrednoſt, ſvetoſt, in vſe laſtnoſti boſhje popolnoma ſpoſnati in ſapopafſti. Ker pa nobeniga

zhloveka um in pamet ne more popolnoma sapopasti, kako nefkonzhno velik in zhaſtitljiv je Bog, torej tudi nobeni zhlovek ne more prav sapopasti, kakofhna grosna hudobija je, Boga ſhaliti, boſhji volji naſproti delati, boſhje ſapovedi prelomiti. — Is ſhtrafenge greha ſe pa vender ſamore nekoliko ſposnati, kakofhna huda rezh je greh. Zhe hozhemo vediti, pravi ſveti Gregor, koliko hudo je greh, poglejmo ſhtrafenge, s' kterimi Bog greh ſhtrafuje.

Kadar pravizhen in sraven tudi dober ſodnik kteriga zhloveka ob glavo djati ſapové, ſe, ſhe prezej vé, de je mogel ta zhlovek kaj prav hudiga ſtoriti. Ravno tako ſamoremo ſkleniti, de je mogel tiſti zhlovek kaj grosno hudiga ſtoriti, kteriga Bog, nefkonzhno pravizhni ſodnik, tako ſlo hudo ſhtrafuje.

Zefar Titus je bil med vſimi ajdovſkimi zefarji nar boljſhi, nar dobrotljivſhi, in nar miſloſtljivſhi zefar. Savolj ſvoje miſloſti in dobre je bil imenovan: veſelje zhloveſhtva. Njegovo nar vezhi veſelje je bilo komu kaj dobriga ſtoriti, in zhe ſe je kteri dan ſvezher ſpomnil, de tiſti dan nikomur ni nizh dobriga ſtoril, je vſelej rekel: Ta dan ſim ſgubil. Sraven je bil tako dobriga ſerzá, de ſhe ſmerti vrednih hudodelnikov, ſato ko ſo ſe mu ſmilili, ní mogel k' ſmerti obſoditi. In vender leta tako dobri, tako ljubesnji polni zefar Titus

je Judovsko ljudstvo s' mestam Jerusalemam vred neisrezheno strahno shtrafal, tako, de se nobe- na tako strahna vojska ne bere in ne vé, ka- kor je bila ta, ktero je Titus s' Judovskim ljud- stvam imel, in v' kateri je bilo mesto Jerusalem, 40 let po Kristusovim terpljenji popolnoma ras- djano. Vtak dan je bilo po pet sto ali pa she vezh Judov krishanih, tako dolgo, de je she lesá, is kateriga bi bili krishe delali, smankalo, in de okrog mesta she ní vezh prostora bilo, kamor bi bili krishe postavljali. V' ti vojski je vezh, kakor enajstkrat sto tavshent Judov na vse forte vishe ob shivljenje prishlo, in mesto Je- rusalem je bilo tako rasdjano, de (kakor je Jesuf popred prerokoval, Luk. 19, 43.) ní kamen verh kamna ostal, in na sadnje je zesar sapovedal she semljo, kjer je mesto stalo, prekopati in preorati. Ko bi bil zesar Nero, ali Kaligula, ali Domizi- jan, kateri so bili bolj rabeljni, in divji, zhlo- veshke kervi sheljni tigri, kakor zesarji, ko bi bil kateri teh tiranov tako neusmiljeno s' Judi delal, bi se nam ne bilo toliko zhuditi, in bi samogli rêzhi, de so bili Judje veliko huje shtra- fani, kakor so si pa saflushili. Ali ker jih je pa ta zlo tako dobri zesar Titus tako strahno shtra- fal, samore zeli svet skleniti, de je hudobija in terdovratnost Judov mogla neisrezheno velika biti, ktera je tega zesarja, ki se tako rekozh jesiti she snal ní, k' taki ojstroshi persilila.

Sdaj pa premislimo: Bog je neskonzhno dober, neskonzhno usmiljen, neskonzhno persanesliv; on nas bolj ljubi, kakor samore nar boljshi mati svojiga otroka ljubiti: In vender greh tako ojstro shtrafuje! Kakoshno neisrezheno veliko hudo mora tedej greh biti, ki saflushi od neskonzhno dobrotljiviga Boga tako ojstro shtrafan biti.

Kako pa shtrafuje Bog pregreho? Oh, filno ojstró. Kuga, lakota, vojska, bolesni, hude letine, povodnje, ogenj, vfake sorte stiske, britkosti, in veliko drugih takih nar hujshih nadlog niso prav sa prav drusiga, kakor shtrafenge greha. She prvi Adamov greh je vse leto hudo na svet pernesel. Vfiga tega hudiga bi na svetu ne bilo, ko bi Bog s' tem greh shtrafovati persiljen ne bil. Škleni tedej greshnik, kako velika hudobija mora pregreha biti, de jo neskonzhno pravizhni Bog s' tako hudimi in bolezhimi shtrafengami na tem svetu shtrafuje.

Pa vender vse leté, desiravno filno strashne shtrafenge so le majhena podoba in komaj senza tistih shtrafeng, ktere nespokorniga greshnika na unim svetu zhakajo. V' perglihi s' shtrafengami na unim svetu so vse, tudi nar hujshi bolezhine in nar strashnejshi martre tega svetá skoraj nizh. Peklenske martre so namrezh nesapopadljivo bolezhne, so vir vfiga hudiga, so bres prenehanja, so bres vfiga konza. Torej

mora tudi le en sami smertni greh nesapopadljivo in strašno velika hudobija biti, ker si saflushi s' strašnim peklenškim ognjem na vse vezhne zhafe shtrafan biti.

Shtrafenga mora saflushenju permerjena biti, fizer ní pravizhna. Pravizhen sodnik mora pregreho in shtrafengo na vago poloshiti, in ne me vezh shtrafenge naloshiti, kakor le toliko, kolikor si je kdo saflushi. Tako pravizhno gotovo tudi Bog pregreho in shtrafengo prevaga, ker Bogú ni mogozhe greshnika bolj shtrafati, kakor si je saflushil. Ker ga pa Bog vender tudi she savolj eniga samiga smertniga greha s' vezhnim peklenškim ognjem shtrafa, kdo samore hudobijo vsakteriga smertniga greha sapopasti? In toliko hudobijo, ktera tako strašno shtrafana biti saflushi, si upash ti, o greschnik storiti —, in toliko hudobijo si ne le enkrat, ampak morebiti she desetkrat, morebiti she stokrat storil, in si jo she tako lahko in bres strahú storil.

Oh! de nifim hudobije greha tako dolgo sposnal! Nifim je sposnal, gotovo ne. Pa sej tudi verjel nifim, kadar se mi je povedalo, de je greh nar vezhi hudo na svetu. Ali sdaj sposnam, de je greh sa réf neisrezheno veliko hudo, ker Bog, ki je tako dober, ljubesniv, ufmiljen in pravizhen, vender greh tako strašno shtrafuje. O nikdar vezh, nikdar vezh nozhem

kaj soper boshjo voljo storiti. Rajshi hozhem umreti, kakor she kdej v' kak smerten greh dovoliti.

TRETJI DEL.

Nafho pregreho je Bog she zlo nad svojim ljubesnivim, nedolshnim Šinam shtrafal, torej mora greh neisrezheno velika hudobija biti. Ja greh je kaj tako velikiga, tako hudiga, da bi zhlovek is svoje mozhi ne mogel s' nobeno rezhjo Bogu sa greh sadosti storiti, se s' Bogam spraviti, in dolg greha plazhati. Kako velik bi mogel biti tisti dolg, kteriga bi nobeni drugi zhlovek plazhati ne mogel, kakor le kak zesar s' vsimi shazi svojiga kraljestva! Pa she veliko vezhi dolg si ti, o gresnik, storil, ker bi tvojiga dolgá nobeni zesar, in she zlo nobeni angelj plazhati ne mogel. Le sam Jesus Kristus, ki je pravi shivi Bog, je samogel veliki dolg greha plazhati, in sa nafhe grehe sadosti storiti. O kakofhno neisrezheno budo mora tedej greh biti, kteriga shkodo samore le samo Bog s' svojo vfigamogozhnostjo popraviti!

Ja Jesus je is neismerne ljubesni per svojim nebeskim Ozhetu sa naf porok postal, in ker mi svojih dolgov plazhati nismo mogli, jih je on plazhal. On je fizer nafhe grehe isbrifal, pa s' kolikim terpljenjem? Ker je nebeski Ozhe nafhe grehe na svojim Šinu leshati vidil,

mu ni nizeh sanefil, ampak ga je k' strafhnim martram in k' nar hujshi smerti obsodil. Sdaj premisli grešnik, de letá Jesuf je edinorojeni šin boshji, nad katerim nebeski Ozhe nar vezhi dopadajenje ima; de je sgolj sama svetost; de se na njem tudi nar manjšhi senza greha ní najdla: In vender ga je njegov nebeski Ozhe k' tako strafhnim martram obsodil. Mogel je sovrashen, sanizhevan, sapljuvan, gajshlan, s' ternjem kronan, in od hudobnikov krivizhno k' smerti obsojen biti; mogel je vso svojo kri preliti, in na krishi sanizhljivo umreti. In sakaj to? Šamo savolj naših grehov. Sa naše dolgé je bil porok, in té je mogel tako terdo plazhevati. O strafhna hudobija greha, ktero Bog zlo tako sovrashi, de jo she na svojim ljubesnivim, nar nedolshnisthim šinam tako ojštro shtrafuje.

Poglej sdaj grešnik Jesufa na krishi raspetiga, v' kakoshnih neisrezhenih bolezhinah njegovo sveto teló skos tri ure s' vso svojo tesho na shtirih ranah vifi. Glej kako umira in umerje. Pa she po smerti, ker je njegovo serzé she zelo bilo, je mogel s' sulizo v' serze preboden biti, de skorej kaplje kervi v' njem ostalo ní, ktera bi ne bila sa naš prelita. Vidish sdaj, kaj greh storí? In tebi pa greh storiti došhmaló ni bilo nizh; greh si imel sa kaj majhniga, si ga vezhkrat storil sa kratek zhas, si ga vezhkrat storil s' sme-ham. O slepota! o strafhna slepota grešnikova!

Ko bi greshtiti ref kaj tako majhniga bilo, kakor ti misliš, bi boshja praviza ne bila mogla, bi ji ne bilo mogozhe greh tako ojštro shtrafovati, bi ne bila mogla tako velikiga plazhila, tako teshkiga, tako bolezhiga sadoštenja sa greh tirjati. Greshtniku se ref ne sdi njegova hudobija tako velika, sato ker zhloveshka pamet she tega sapopasti ne more, kako hudo de je, Bogá rasshaliti. Le samo Bog popolnoma vé in sposná, kako velika je hudobija greha, in kako veliko shtrafengo si taka stvar saflushi, ktera svojimu stvarniku nozhe pokorna biti. To le samo Bog samore pravizhno prevagati.

De bosh pa bolj sposnal, kako veliko je bilo to plazhilo, kako veliko to sadoštenje, kteriga je boshja praviza tirjala, in s' kterim je Jesus hotel greh zhloveshtva isbrifati, dolg poplazhati, in zhloveka sopet s' Bogam spraviti, morash vediti, de ena sama kapljiza Jesusove kervi, de ena sama njegova solsize je neskonzhno velike vrednosti, de je vezh vredna, kakor zeli svet, in ima vezhi saflushenje, kakor zhednosti, molitve, posti, terpljenje in dobre dela vsih ljudi na semlji. Vse, kar so nar svetejšhi in nar pravizhnishhi ljudje dobriga storili, bi bilo she veliko premalo, kakor de bi se samogel s' tem nash dolg poplazhati, ali kakor de bi samogli s' tem boshji pravizi sadošti storiti. Boshja praviza je she veliko vezh tirjala. Boshja praviza

k' sadoštenju sa nafhe pregrehe ní le od Jesufa tirjala kake solsize, ali kake kapljize kervi, ampak je tirjala skos 33 let vsakerfhno terpljenje, ponishevanje, uboshtvo, pomanjkanje; je tirjala, de je mogel Jesuf ze le nozhí moliti, de se je mogel ojštro postiti, in de je mogel sadnjizh v nar britkejšhim terpljenji na krishi umreti, in skoraj do sadnje kapljize svojo sveto kri preliti. Glej grefhnik! toliko je boshja praviza k' sadoštenju sa tvoje grehe od šinu boshjiga tirjala.

Sdaj pa vkup vsemi, zhe ti je mogozhe, nefkonzhno vrednost vsih Jesusovih svetih del, vsiga njegoviga terpljenja, vse njegove refhnje kervi, in premisli, s' kakofhnim nesapopadljivim saflushenjem je mogel greh isbrisan in nafhdolg poplazhan biti. In potem sklep stóri, kakofhna neisrezhena hudobija mora greh biti, sa kteriga sadoštenje je boshja praviza tako veliko plazhilo tirjala.

Ja toliko, o moj Jesuf, si hotel storiti, de si me od grehov ozhistil —; toliko si hotel sa mojo dusho dati, de si jo od pogubljenja refhil! Savolj mene, ki fim si she tolikokrat pekel saflushil, si ti, nedolshno jagnje, v' takih bolezhinah in britkostih na krishi umreti hotel. De bi jest shivel, si ti umerl! — O kako nesapopadljivo velika ljubesen je to! — Pa kako malo fim si do sdaj to k' serzu vsel! Sa to tvojo ljubesen bi ti bil jest mogel po vsi svoji mozhi

hvaleshen biti, pa fim ti tvojo ljubesen s' hudim, s' grehi, s' bres shtevila veliko grehi povrazheval. Sa kaj majhniga fim greh imel, kakor nizh mi je bilo greh storiti.

O dufha moja! vsaj sdaj sposnaj, de mora greh kaj neisrezheno hudiga biti, ker vidish, de shkode greha ni mogel nobeden drugi, kakor sami sin boshji, in ta ne drugazhi, kakor s' svojo grenko smertjo popraviti. Vsaj sdaj se varuj greha, kakor strupene kazhe. O moj k' opravljanju, k' nespodobnim kvantam, k' pregrehnim besedam tako urni jesik! sposnaj, kako veliko hudiga si she s' nar vezhi lahkoto storil. Moje radogledne ali firbizhne ozhi! Sposnajte, koliko hudiga ste she storile s' svojimi nespodobnimi pogledi. Moje per pregrehab tako neobzhutljivo serzé! sposnaj, kako hudobne so vzhafi tvoje sheljé, tvoje nagnjenja. Oh sposnaj, kako hude so tvoje rane, savoljo kterih je mogel Jesus tako hudó ranjen biti.

Ja moj Jesus! sposnam, de fim hudó, silno hudo delal. Saflushil fim si, de bi me ti sa-
vergel, de bi me na vekomej savergel. Ali ker te pa na krishi raspetiga sagledam, sadobim upanje, de bom vender usmiljenje dosegel. Strašno velika je sizer hudobija mojih grehov, ali neskonzhno veliko je tudi tvoje usmiljenje, in drago plazhilo tvoje svete reshnje kervi. Satorej te profim, o moj Jesus! skos tvoje britko terpljenje

in tvojo grenko smert te profim, odpusti mi moje pregrehe, ktere sdaj is zeliga serza sovrashim, in sim perpravljen rajshi vse sgubiti, vse terpeti, kakor she kdej v' kak smerten greh dovoliti.

O Marija, mati milosti, prôsi tudi ti same, de odpuhanje sadobim. Šprosi mi gnado, de se bom sanaprej vsih grehov varoval, in spokorno shivel; de se ne bom nobene rezhi tako bal, kakor greha ali rasshaljenja boshjiga, in de ne bom nobene rezhi bolj shelel, kakor boshjo voljo v' vsih rezheh na tanko spolnovati. Amen.

VI.

Od smerti.

Nar boljshi perpomózhek skushnjave premagati in se greha obvarovati je misel na smert. Satorej sdaj smert k' premishljevanju isvolim, in pravim: 1. Šmert pravizhnih je srezhna. 2. Šmert grešnikov je grosno nesrezhna. 3. Sdaj imash she zhas, de si lahko srezhno ali nesrezhno smert isvolish.

Moj Bog! daj mi prav sposnati, kako mirno in srezhno umerje brumni, nasproti pa, kako strashno umerje hudobni, in dodeli mi gnado tako shiveti, de se mi ne bo treba smerti bati. Ozhe nash i. t. d. Zhesheha si Marija i. t. d.

PERVI DEL.

Šmert pravizhnih je srezhna. — Šmert sama na sebi ni huda; le zhlovek sam si jo hudo

naredí. Ker je Jesus Kristus smert premagal, ji je vse odvsel, kar je hudiga in strahfniga na sebi imela, tako de je sdaj smert nafha priyatliza, ktera nam dobro storí, ker naf is tega revniga shivljenja v' vezhno frezhno shivljenje prestavi.

Šmert je po besedah preroka Oseja sa zhloveka zhaf shetve. Kar je zhlovek v' svojim shivljenji sejal, to bo ob smerti shel. Satorej smert sa brumniga ni nizh hudiga. Temu, ki v' strahu boshjim shivi, pravi modri Širah (1, 13.), se bo na sadnje dobro godilo, in bo v' dan svoje smerti shegnan. Brumnimu se godí, kakor najetimu delavzu. Delavez je vesel, kadar svoje delo dodéla in dokonzhá, sato ker potem obljudljeno plazhilo prejme. Ravno tako je tudi brumni, kteri je Boga is zeliga serzá ljubil in mu svešto flushil, svoje smerti vesel, ker ima upanje vezhno svelizhanje, kakor obljudljeno plazhilo svojiga dela, sadobiti.

Pravizhni si smert misli, kakor konz pregrehe, konz vseh nevarnost, konz bojevanja in vojskovanja, ter sazbetik mirniga, frezhniga, veseliga shivljenja; in satorej mu je smert prijetna in ljuba.

Kaj pa de, nobeden, in tudi nar pravizhnihi zhlovek prav gotovo ne vé, ali je jese, ali ljubeshni boshje vreden, ali je v' gnadi boshji, ali ne. Vender pa samore tisti, ki si je vselej v' boshji flushbi veliko persadeval, ki je zhes svoje

grehe refnizhno pokoro delal, in veliko gorezhnost v' kerfhanfskih zhednostih fskasoval, veliko upanje in fkorej gotovost imeti, de ga Bog ne bo savergel. De le zhlovek nima urshoha se bati pred boshje oblizhje ftopiti, tudi nima smert nizh ftrafhniga v' febi. Kdor je brumno shivel, ne more nefrezhno umreti, pravi sveti Avgufhtin.

Smert fizer vsame zhloveka is tega svetá. Ali kaj pa sgubí pravizhni, kadar svet sgubí, ta svét, kateri mu je she tako veliko hudiga ftoril, kateri ga je smirej le od Boga odvrazhal, s' katerim se je smirej vojfkovati mogel? Kaj je pravizhnimu na tem goljufnim, sapeljivim, nehvaleshnim svetu leshezhe? Kdor ta svet posná, (pravizhni ga pa she gotovo posná,) se prav rad od njega lozhi.

Ref je, smert vsame premoshenje, vsame prijatle, vsame shivljenje. Ali vse to pravizhnimu ne dene teshko. Na zhasno premoshenje she popred fvojiga ferzá ni natveseniga imel; je she popred veliko fvojiga premoshenja fkos almoshno v' nebefa pred faboj poslal. In ker vé, de ima sa nebefa she veliko fhazov vkup fpravljjenih, satorej na to, kar she maliga na tem svetu ima, tako malo porajta, kakor na kako rezh, ktera ni nizh vezh sa nuzati. Svoje prijatle sgubiti je fizer teshko; ali pravizhni vé, de jih fkos smert ne bo sgubil, ja de bo she k' veliko boljshim prijatlam prifhel, nam-

rezh k' angeljem, k' svetnikom, k' isvoljenim boshjim. Pa tudi teh prijatlov, ki jih na svetu sapuſti, ſkos ſmert ne ſgubi, ampak ſe le kratek zhaſ od njih lozhi. Satorej jim pravi per ſvojim lozhenji: Ljubi moji prijatli! ljubi moji otrozi! brumno ſhivite, de homo v' nebeſih ſpet vkup priſhli, in ſe vekomej vkupej veſelili. Po ſhivljenji, kteriga mu ſmert vsame, mu tudi ni ſhal, ker vé, de bo nameſt tega ſlabiga in revniga ſhivljenja, drugo, vezhno in neisrezheno frezhno ſhivljenje ſadobil.

O blagor pravizhnim, kterim tó, kar je na ſvetu nar bolj ſtraſhniga, namrezh umreti, vender ſhe troſht in veſelje dela. O kako ſo ob zhaſu ſmertí veſéli, de ſo v' ſvojim ſhivljenji ſamí ſebe premagovali, ſvojo voljo v' oblaſti imeli, ſvojim hudim ſheljam ſe vſtavljali. Kako ſo veſéli, de ſo ſvet ſanizhevali, pokoro delali, in ne toliko ſa teló, ampak veliko bolj ſa ſvojo duſho ſkerbeli. Kakor ſe jetnik, kteri je bil ſhe vezh let v' jezhi ſapert, rasveſelí, kadar ſe mu jezha odpre, in je is nje iſpuſhen, ravno tako ſe rasveſelí tudi pravizhni, kadar ga ſmert is te doline ſols vun iſpelja, in ga v' obljubljenó deſhelo mirú in veſelja poſtavi. To veſelje, ta troſht, ta lahkota, ktero pravizhni ob uri ſvoje ſmertí imajo, je tavſhentkrat boljſhi, kakor vſe veſelje poſvetnih, kteriga v' ſvojim ſhivljenji tako ſheljno iſhejo.

Ker pa sa pravizhniga nizh ní boljshiga, nizh veselejshiga, kakor njegova srezhna smert, sakaj se tedej, moja dusha, smerti tako bojish, sakaj se per nje spominu tako ustrashish? Oh! to je hudo snamenje! je snamenje, de tvoja vest ní zhistá, de tvoji grehi s' sotsami pokore she niso odmiti, de sa tvoje grebe she ní sadosti storjeno. Ja, zhe je pa to, imash saréf velik urshoh se smerti bati, se pred smertjo tresti, ker smert greshnika je grosno strashna.

DRUGI DEL.

Smert greshnikov je grosno nesrezhna. — Nizh ne more na svetu tako strashniga biti, kakor smert greshnika. Satorej fi sdaj greshnik smert le is glave isbija. Misel na smert mu je vse prevezh strashna, satorej nanjo she misliti nozhe. Pa, ali mu mar sato ne bo treba umreti, ker na smert ne misli? O, zhe ga she sama misel na smert v' tak strah perpravi, kaj bo she le takrat, takrat, kadar bo smert v' refnizi prishla? kadar bo prishla préd, kakor je mislil? kadar bo videl, de je she per njem, de ji oditi ne more? kadar se mu bo reklo: Nizh vezh ni pomózhi sa-te, sdaj morash umreti? Te britkosti, v' kateri se greshnik takrat snajde, popred nobeni zhlovek ne more saposasti, ker od vsih strani teshave, ena vezhi kakor druga, pridejo zhes-nj.

Teshko mu je 1. sapuštiti vse, kar koli je na svetu ljubil. Šhe teshej mu je 2. terpeti bres vfiga trofhta bolezhine svoje smertne bolesni. Nar vezhi tesho pa mu 3. dela njegova nepokojna vest in strah pred vezhnostjo.

1. O kako zhlovek shaluje in sdihuje, kadar kako pravdo sgubi, kadar je okraden, kadar po kaki nesrezhi ob en del svejiga premoshenja pride! Ali kaj je vse to proti shalosti in britkosti gresnikovi ob zhasu smerti, kadar gresniku ni le en del, ampak vse njegovo premoshenje odvseto. Le sam pomisli, kako ti bo per serzu, tebi, zhigar serzé je na posvetne rezhi tako rekozh perrasheno, kako ti bo per serzu, kadar bofh mislil: Sdaj mi bo smert vse vsela, kar koli me je na svetu veselilo; sdaj mi bo vsela moje njive ali moje polje, is kteriga fim se dosihmalo poshteno shivil; sdaj mi bo vsela moje pohishtvo, kteriga fim si dal tako perpravno narediti, in me bo is moje lepe hishe, is moje mehke postelje v' zherno jamo vergla, sdaj mi bo smert vsela vse moje lepe prasni-zhne oblazhila, in mi ne bo drugiga pustila, kakor eno samo rastergano zapo; sdaj mi bo pobrala, do sadnjiga vinarja ves moj dnar, vse moje blago, kteriga fim si s' velikim trudam in potam perdobil; sdaj bom enak nar vezhimu berazhu; per kraji je vse moje veselje; nikdar ne bom vezh tako dobrih jedi, tako

dobre pijazhe pokufhal; konz je vſih mojih kratkozhaſnoſt, vſih mojih ſhpaſov, vſih mojih norzhij. Oh! s' kakofhno britkoſtjo bodo leté in druge take miſli tvoje ſerzé napolnile! In teh miſel, ako ravno bi rad, ſe ne boſh mogel isnebiti, ker kamorkoli boſh ozhí obernil, boſh kaj takiga vidil, kar ti bo teſhko ſapuſtiti.

2. K' ti notranji britkoſti pridejo ſhe te-
leſne bolezhine, ktere bo mogel greſhnik v'
ſvoji ſmertni bolesni bres vſiga troſhta in bres
vſiga polahkanja terpeti. Hude bolesni in vſe
forte bolezhine je fizer greſhnik morebiti ſhe
vezhkrat v' ſvojim ſhivljenji terpel; ali nar huj-
ſhi pa vender vſakiga greſhnika ſhe zhakajo.
ſilno veliko mora takrat terpeti, preden je te-
ló tako raſdjano, de duſha nizh vezh v' njem
prebivati ne more. Ref je fizer, de tudi pra-
vizhni mora per ſvoji ſmertí veliko terpeti, ker
nobeden ne umerje bres bolezhín; ali pravizhni
terpi veliko loſhej. On je terpljenja tako rekozh
ſhe navajen, ker je popred ojſtro ſhivel, in
ſvoje teló pokoril. Pravizhni terpi fizer, pa je
v' boſhjo voljo vdan, in ſvoje terpljenje s' Jeſu-
ſovim terpljenjem ſklene. On terpi k' ſadoſte-
nju ſa ſvoje pregrehe, in ſató mu pa tudi Bog
njegove britkoſti s' ſvojo gnado polajſha. Ali
greſhnik pa, kako ſe hozhe v' boſhjo voljo vdati,
ker ſe popred nikoli vadil ní, ſe v' boſhjo voljo
vdajati? Kako hozhe greſhnik ſdaj nar teſhji

in nar hujšhi rezh radovoljno is boshjih rok prevseti, kterimu se je popred she majhine kri-she in nadloge sprejeti vse preteshko, ali pa she zlo nemogozhe sdelo? Perfiljeno gresnik terpi, pa ravno sato, ker ne terpi voljno, ampak per-filjeno, mu je terpljenje grosno teshavno. Tu-di se pravizhni v' svojim terpljenji s' vezhnostjo in s' nebeskim veseljem troshta. Ali gresnik pa, kako se hozhe s' vezhnostjo troshtati, ker je le smirej svojimu telesu s'regel, in sa nebefa nizh delal ni? Njemu se bo sadnje sa ref teshko terpljenje grosno hudó sdelo, in to toliko bolj, ker per svojim terpljenji od nobene plati nobe-ne pomozhi in nobeniga troshta ne bo imel; ne od sveta, kteri mu v' nar vezhi fili ne bo mogel in ne bo hotel nizh pomagati, ne od Bogá, kteriga je gresnik sam she popred sa-pustil. O kako grenka je taka bolesen, kako grenko tako terpljenje, kadar mora zhlovek bres vfiga troshta, bres vse pomozhi terpeti!

3. Kar bo pa gresniku ob zhasu smerti she le nar vezhi tesho delalo, je strah pred vezh-nostjo, v' ktero bo kmalo prestopil. Popred si gresnik ni zhasa vsel, na to prav misliti, kar ga po smerti zhaka; mislil je, de je smert she delezh od njega, in de bo imel she sadosi zhasa se s' Bogam spraviti; ali sdaj vidi, de je smert she per njem, de ga bo v' kratkim pred boshjiga sodnika perpeljala. Sdaj se gresniku,

tudi soper njegovo voljo, ozhí odpró, in zelo njegovo pretezheno, pa hudobno shivljenje se mu pred ozhí pošlavi. Vse svoje dopernehene pregrehe ima v' zeli njih ostudnosti pred ozhmí, ktere she zhakajo, de bodo njegovo ubogo dušho k' boshjimu sodníku spremile. On vidi svoje lastne, vidi svoje ptuje grehe; vidi take grehe, na ktere je bil she sdavnej posabil, od kterih je mislil, de so mu bili she sdavnej odpushe- ni, ali pa kterih popred she sposnal ní, ní vedil, de so grehi. Greshnik sdaj vidi, koliko veliikih, posebnih gnad je od Boga sadobil, kterih si ní hotel k' pridu storiti; sposná, kolikokrat ga je Bog klizal, kolikokrat ga je s' notrajnim rasvettljenjem, s' notranjim opominovanjem k' sebi vabil, na kar vse pa on nizh porajtal ní; sdaj vidi, kolikokrat je svete sakramente po nevrednim prejemal. Vse to bo greshniku nesapopadljivo tesho in zagovitnost delalo. Šam bo vidil in sposnal, de na njegovim shivljenji nizh nebes vredniga ní, in de ga nizh drusiga ne zhaka, kakor vezhni peklenški ogenj. In kadar bo sraven she zhutil, kako mu smirej bolj in bolj mozhi manjka, kako mu she nogé in roké mersle perhajajo, kako mu she sazlhne v' perfih gergrati, o kako se takrat njegova uboga dušha trefe. Med tem smert svoje delo konzhá, na enkrat dušho od telefa odlozhi, in jo pošhlje s' teshko butaro pregreh ob-

losheno pred boshjiga sodnika. O strašna smert!
O ubogi grešnik, kteriga taka smert zhaka!

Usmiljeni Jesuf! presveta deviza Marija! in
vsi moji sveti patroni! varujte me pred tako
strašno smertjo grešnikov.

TRETJI DEL.

Sdaj imash še zhaš, de si lahko frezhno
ali nefrezhno smert isvolish. Veliko naf je tu-
kaj sbranih, pa med nami vsimi ní kar eniga,
kteri bi se mogel smerti skriti, ali pa se ji u-
braniti. Vsi, kar naf je, vsi bomo mogli um-
reti. Šmert bo najdla vsakiga, kmeta in go-
spoda, berazha in bogatinza. Ona se ne da
sprofiti, se ne da odverniti, ker sklep je per
Bogu storjen, de vsi Adamovi otrozi morajo
umreti, ker smo vsi smerti vredni, vsi smo si
smert saflushili.

Šamó toliko nam je po boshji milosti do-
voljeno, de med frezhno in nefrezhno smertjo
si vsakteri samore eno ali drugo sam sbrati,
ktero koli hozhe. Sdaj ti je na sbéranje dano,
kako hozhešh, ali frezhno ali nefrezhno um-
reti. Šmert je shivljenju podobna; kakoršhno
shivljenje, takoršhna smert. Zhe bosh svetó
shivel, bosh svetó in frezhno umerl; zhe bo pa
tvoje shivljenje hudobno, ne misli drugazhi,
kakor de bo tudi tvoja smert huda in nefrezhna.

Hudobniki se fizer sploh tolashijo, in mislijo frezhno umreti, ker pravijo: Še bomo she na sadnje vfih grehov do zhiſtiga ſpovedali, bomo sadobili ſveto odveso, bomo prejeli ſvete ſakramente, in tako bomo, ako ravno ſmo hudobno ſhiveli, vender v' nebefa priſhli. Ali, o kako hudo ſe goljſajo! Vem, ja vem, de tudi nar vezhi greſhnik ſamore ſhe ſadnjo minuto ſvojiga ſhivljenja, kadar mu je duſha tako rekozh ſhe na jeſiku, ſkos vredno odveso odpuſhanje ſvojih grehov in vezhno ſvelizhanje ſadobiti. Ali to je tudi vedel ſveti Hieronim, pa je vender tako piſal: Med ſto tavſhent greſhniki, kteri ſo vedno hudobno ſhiveli, bo komej eden ſvelizhanje doſegel. O ſveti ozhe Hieronim! kaj govorih? Ali ne vidih, kako greſhniki ſploh v' ſvoji ſadnji bolesni po duhovne poſhiljajo, ſe ſpovedujejo, in ſvete ſakramente prejemajo? Kaj pa, de je to ſveti Hieronim vidil, pa on vender per ſvoji beſedi oſtane, de med ſto tavſhent greſhniki, kteri ſo ſmirej hudobno ſhiveli, bo komaj eden ſvelizhan. In ſakaj ne vezh? Sato, ker med tolikanj takimi greſhniki, kteri ſo ſmirej hudobno ſhiveli, je komaj eden, kteri na ſadnje ſvete ſakramente vredno prejme; vſi drugi jih nevredno prejmejo, kakor ſo jih popred v' ſvojim ſdravji nevredno prejemali. Vidih ſdaj greſhnik, koliko

se samorešh na svojo sadnjo spoved sanafhati, zhe she popred nifi sazhel fpokorno shiveti?

Tako, kaj pa de, ne jest, ne nobeni drugi mafhnik, na smertni postelji leshezhimu grefhniku ne bomo govorili. Takimu le boshjo nefkonzhno milost pred ozhi postavljamó, de ne szaga in saupanja ne sgubí, ker samore vender biti, mogozhe je, de ravno ta bolnik je eden tífih, kteri med tolikanj grefhniki she le na sadnje vredno spoved storé, in svelizhanje dose-shejo. Ali sdaj govorim vam, ki ste sdravi. Sdravim se ne govórá tako, kakor bolnikam. Sdravim se ne sme nizm perkrivati, ampak se jim mora nevarnost, kakorfhna je, rasodeti. Sdravi ne szagajo tako hitro, ampak to dosti-krat storé, de predersno ali ferbeshno v' boshjo milost grefhé, de v' nepokori ostanejo, de svoje poboljšhanje smirej odlafhajo. Tem se nikoli sadošti dopovedati ne more, v' kakofhni nevarnosti nefrezhne smerti se snajdejo.

Zhudna, pravi sveti Avgufhtin, zhudna je vender slepota grefhnika. Hude smerti se grefhnik bojí, hudiga shivljenja pa se nizm ne bojí, ako ravno vé, de po hudim shivljenji huda smert pride. Le hudiga shivljenja se boj, potem se ti ne bo treba hude smerti bati.

Ali kaj hozhem veliko le sploh od smerti govoriti. Mar tí povej: Kakofhna bo tvoja smert, ali dobra, ali huda? frezhna, ali nefrezhna?

Bog vé, pravíh, kakofhna bo; jest tega ne morem vediti. Ref je; pa si vender tudi ti vsaj domíhlejvati samorefh, kakofhna bo tvoja smert. Ker je smert taka, kakorfhno je shívljenje, torej le povej: Kakofhno je tvoje shívljenje, ali dobro, ali hudo, in is tega potem skleni, ali bo tvoja smert dobra ali huda.

Zhe is zeliga serza Boga ljubíh, in svojiga blíshniga kakor sam sebe; zhe se greha bolj bojíh, kakor strupene kazhe; zhe si v' svojih kríshih poterpeshljiv in v' boshjo voljo vdan; zhe vezhi skerb ímah sa nebeshke, kakor sa posemljíske rezhí, o potem le potoláshen bodi, frezhno in veselo se bosh is tega sveta lozhil. — Ali oh! tako potolashen ne morem biti, moje shívljenje ní tako. Mersla je moja ljubesen do Boga, in she merslejshí do blíshniga. Vse moje persadevanje in vse moje skerbí so le sa zhafno; na vezhno grosno malo míflim. Bres prave gorezhnosti sa zhaft boshjo shívím le posvetno, kakor de bi ne bil sa nebefa, ampak le sa ta svet ústvarjen. Oh! sa takim shívljenjem ja ne more dobra smert priti. Zhe v' tem stanu umerjem, bom ja nesrezhen na vekomej. Ko bi me Bog prezej sdaj pred svojo sodbo poklízal, kako nesrezhen bi bil vse vezhne zhafse! In to Bog lahko storí; morebiti bo tudi to v' kratkim zhafu storil. Morebiti bo she to léto, morebiti she zlo danashnji dan smert pó-

me poslal, in me pred-se poklival. Nizh lo-
shej kakor to. V' njegovih rokah je moje shiv-
ljenje. Jest si ga eno samo uro podaljšhati ne
morem. Kadarkoli bo Bog rekel: Pridi! bom
per ti prizhi is tega sveta, rad ali nerad,
perpravljen ali neperpravljen. Mogel bom iti.
Šmert me ne bo vprashala: Ali si perpravljen
umreti? ali hozhesh sdaj na uni svet iti? am-
pak smert me bo popadla, in ko bi trenil me
bo pred boshjiga sodnika postavila.

Zhe je pa takó, o kako lahko samorem
per svojim slabim, lenim, pregressnim shiv-
ljenji nefrezhno umreti! Nefrezhno umreti pa
vender le nozhem. Kaj mi je tedej storiti?
Nizh drusiga ne, kakor: Zhe hozhem frezhno
umreti, moram brumno shiveti. In ravno to
hozhem tudi ref storiti. Sdaj je moj sklep
storjen: Švoje shivljenje hozhem spreoberniti.
Ref je fizer, de brumno shiveti, svoje shivlje-
nje spreoberniti, bo sa-me kaj teshavniga;
marfikterikrat se bo treba premagovati. Pa
nizh ne dé; biti mora, ker hozhem frezhno
umreti in v' nebefa priti, naj bo teshko, ka-
kor hozhe.

O moj Jesus! ti vesh sa moje sdaj tukaj
vprizho tebe storjeno naprejšetje; ti vidish
moje serzé, de saref hozhem prezej danf novo
shivljenje sazheti. Ali vidish pa tudi mojo fla-
host, in posnash mojo nestanovitnost. Bres tvoje

gnade in pomozhi njih ne opravim. Satorej te prosim skos tvoje britko terpljenje in tvojo grenko smert: Pomagaj, pomagaj mi to svoje naprejsetje serzhno spolniti, svoje shivljenje spreoberniti, in tako frezhno sadnjo uro sadobiti.

O Marija, posebna pomozhniza umirajo-zhkih, stoj mi takrat na strani, kadar se bo moja uboga dusha od telefa jela lozhiti. Vsami jo v' svoje milostljive roke, in isrôzhi jo svojimu ljubesnivimu Šinu Jesusu Kristusu. Amen.

VII.

Od poslednje sodbe.

Strašná je fizer, pa vender grosno dobro in potrebno, poslednjo sodbo premishljevati, ker strah savolj te sodbe je možna bersda, ktera zhloveka od greha nasaj dershi. Satorej hozhem sdaj s' vami ravno to sodbo premishljevati, in rezhem 1. Štrašhno bo sa greshnika konzhanje sveta. 2. Šhe strashnejshi bo sa-nj vštajenje mesa. 3. Nar strashnejshi bo pa sa-nj sodba, per kateri bo vprizho vsih ljudi sojen.

O usmiljeni Jesus! daj nam velik strah pred tvojo sodbo, de nas bo ta strah perganzjal in filil tako shiveti, de bomo vredni sposnani na sodnji dan med isvoljene na tvojo desno stran postavljene biti. Ozhe nash i. t. d. Zhesheha li Marija i. t. d.

PERVI DEL.

Štrašno bo sa grešnika konzhanje svetá. Kadar se bo sodnji dan blishal, in svet h' konzu pojde, bodo, kakor pravi Jesuf Kristuf (Mat. 24, 21 — 29. Luk. 21, 25.) taki hudi zhasi, in taka britkost na semlji, kakorshine ni bilo od sazhetka svetá, in je ne bo do konzhanja svetá. Nebeshke mozhi se bodo gibale, to je, solnze, luna, svesde, in vse, kar je pod nebam, se bo sazhelo meshati, semlja se bo sazhela majati in tresi, morje bo sazhelo štrašno vreti in shumeti. To bo tak strah po všim svetu, kakorshniga si sdaj she misliti ne moremo. Zhe smo she sdaj v' strahu, kadar sazhne hudo treskati in se bliskati, ako ravno nam bliskanje in gromenje ní nizh nesnaniga; zhe se she sdaj tako hudo uštrašhimo potrása, ognja, povodnje, in drugih takih hudih rezhí: kakoshen strah bo she le takrat med ljudni, kadar bodo vidili, kar she nikoli vidili niso, svesde od neba padati, solnze in luno svojo svetlobo sgučiti; kadar bodo vode is svojih krajev vun stopile, kadar se bo sazhela vsa semlja tresi! Ljudjé, kakor si to lahko mislimo, bodo takrat od strahu na pol mertví medleli in koperneli, ter bodo trepezhi' zhakali, kaj bo vse zhes njih in zhes vesvoljen svet peršhlo.

In ker rasdjanje sveta smirej le dalej na-

prej pojde, bo solnze otemnelo, luna ne bo dala vezh svetlobe, svesde bodo od neba padale. Vsa semlja se bo na vseh krajih unela. Ogenj se bo po vsi semlji, kakor ognjeno morje, raslil. V' ti ognjeni povodnji bo vse, kar koli na semlji shiví, umreti moglo.

Ta ogenj bo vse mesta, vse vasi, vse gradove, vse hifhe tako pokonzhal, de se s'he posnalo ne bo, kje je to ali uno mesto stalo. Ta ogenj bo poshgal vse gojsde in borshite, vse verte, vse drevesa, vse zvetlize ali roshe, in vse selis'ha. Ta ogenj bo rastopil in k' nizh storil vse sheleso, vse srebro in slato, vse dnarje, kar jih bo na semlji. Sgorele bodo vse lepe in drage dela ljudi; sgorele bodo vse lepe shidane oblazhila; sgorele bodo vse zhloveshke lepote! sgoreli bodo vsi shazi. S' eno besedo, vse, vse, kar koli posvetni ljudje sdaj veliko obrajtajo in ljubijo, vse to bo sgorelo, ter se v' prah in pepel rasfulo. In tako bo zeli svet shalofstno in strashno pogoris'he.

De se bo s' svetam tako strashno godilo, to ní le zhloveshko domishljevanje, ampak to je neskonzhno refnizhni Bog sam rasodel. Tako namrezh govori sveto pismo: „Perfhel bo pa dan Gospodov (to je, sodnji dan) kakor tat, ob katerim se bo nebó s' velikim gromenjem poderlo, elementi se bodo od vrozhine og-

nja rastopili, in semlja in vse dela, ktere so na nji, bodo sgorele.“ (II. Petr. 3, 10.)

Pa sakaj bo Bog na sodnji dan vse, kar je on sam tako lepó na svetu ustvaril, tako strahno konzhal? Savoljo greha! Na sodnji dan bo Bog vel svoj serd, vso svojo jeso zhes greh rasful. Té stvarí fizer, semlja, shivali, drevesa, hishe, sidovje, svesde, solnze, luna, vse te stvarí so fizer nedolshne, in niso nikoli greha storile; ali zhlovek je savoljo stvarí veliko greha storil. Štvarí so zhloveku, desiravno ne proftovoljno, vender pa perfiljeno, k' grehu flushile. Zhlovek je stvarí bolj ljubil, kakor Bogá, svojiga stvarnika, in sato bo Bog vse rezhí na semlji konzhal. Kakor kak mogózhen kralj tisto hisho, v' kteri so se puntarji zhes-nj spuntali, poshgati in pokonzhati sapové, ravno tako bo tudi Bog ta svet, na kterim se je zhlovek zhes Boga spuntal, in vse stvarí, ktere so zhloveku k' grehu perpomogle, poshgat in pokonzhal.

Oh! kakoshna strashna hudobija mora tedej greh biti, ker bo moglo savolj greha vse, kar je vidniga, pokonzhano biti. O kako nesrezhen vender Bog greh sovrashi, kteri bo svoje tudi she tako lepe posemljiske stvarí pokonzhal, samo sato, ker jih je zhlovek s' svojo pregrebo ogerdil, ker se jih je poslushil k' boshjimu rasshaljenju. Ker se bo pa she ne-

dolšnim posemljiskim stvarém, ktere Boga rasshaliti s'he mogle niso, vender le savolj nashih pregreh na sodnji dan tako hudo godilo, kako se bo godilo s'he le tebi, o gres'nik, kteri Bogú popolnoma prostovoljno v' svojim shivljenji nisi hotel pokoren biti! Zhes-te, zhes-te se bo s'he le jesa boshja s' vso svojo tes'ho rasfula.

Kmaló potem, kadar bo stras'hni ogenj s'he vse na svetu pokonzhal, in bo velika tihota ter vse prasno po semlji, bo eden od vik's'kih ange-ljev v' trobento satrobil, in s' velikim glasam savpil: Vstanite mertvi, in pridite k' sodbi! In prezej per ti prizhi bom jest, bote vi vsi, bodo vsi ljudje, karkoli jih je kde' na svetu shivelo, is semlje v'stali, s' ravno temi telefí, ktere sdaj imamo. Pa premislimo sdaj nar. popred le samó to, kako se bomo takrat savseli, kadar bomo svet tako prasen in rasdjan vidili.

Kamorkoli bomo takrat svoje oz'hí obernili, ne bomo nikjer nizh od tega vidili, kar nas je popred v' nashim shivljenji veselilo. Takrat bomo prav dobro sposnali nizhemernost in malopridnost svetá; prav oz'hitno bomo vidili, kako filno so se goljfalí vsi tisti, kteri so le sa posvetne rez'hí skerbeli, le posvetnih dobrot, le posvetne srez'he ískali.

O kako se bodo ustras'hili, kako se bodo grimali vsi sdaj v' ta svet saljubljene gres'nik! O kako bodo takrat per stras'hnim pogledu ras-

djaniga sveta vsi tišči shalovali, kateri so popred v' svojim shivljenji bolj temu svetu, kakor Gospod Bogu flushili! Kaj? ali je to tišči svet, bodo v' britkofli svojiga serzá sdihovali, ali je to tišči svet, kteriga smo toliko obrajtali, tako slo ljubili? ali je to tišči svet, kterimu smo bolj, kakor Bogu, svojimu stvarniku, dopašči sheleli? ali je to tišči svet, kterimu se sameriti smo se bolj bali, kakor se Bogú sameriti? ali je to tišči svet, v' kterim smo svoje frezhe iskali, od kteriga smo mislili, de naš bo frezhne storil? O kako nesrezhne, na vekomej nesrezhne naš je storil ta nizhemerni, goljufni, sapeljivi svet! Tako bodo shalovali in zagovali vsi pogubljeni.

De tudi tí, moj kristjan, nekdej tako shaloval in sdihoval ne bošh, torej sdaj v' tem shivljenji, ko si she pomagati samorešh, sdaj spreglej, kako nizhemern, kako malopriden je svet. Sdaj si v' svojih mislih prav ta svet pred ozhi postavi, tako, kakor ga bošh takrat videl, kadar bošh per vštajenji mesá is groba pershel. Sdaj ogleduj, in premišljuj veliko in shaloščno pogorišhe svetá, tako in s' takimi mislimi, kakor ga bošh takrat ogledoval, in ishi, kjé je vse to, kar si došihmalo toliko obrajtal, tako možhno ljubil. Ishi v' tem pepelu tišhkih mešenih in posvetnih lepót, ktere so tvoje serzé došihmalo toliko na-se vlekde; ishi svoje tako lepo sidane hishe; ishi svojiga s' tako velikim

trudam vkup spravljena premoshenja; ishi svojih she vzhafu s' goljfiyo perdobljjenih dobizhkov; ishi vfiga tega. Ali saftonj je vse iskanje, vse je sgorelo, vse se je v' dim rassgubilo.

Sdaj, o moj kristjan! ker shaloftno pogorifhe svetá ogledujesh, te vprafham: Ali ti ta tako rasdjani svet she dopade? ali she mislish, de bi te svet samogel srezhniga ftoriti. Vidish sdaj, moj kristjan, kako nespameten si bil, de si doftihmalo per svetu svoje srezhe ifkal. Prava, refnizbna, ftanovitna srezha se nikjer ne najde, kakor famó v' nebesih; in sa to srezho pa nifi nizh fkerbel! zhe bi ravno do sodnjiga dné na svetu shiveti, in vse dobrote tega svetá vshivati samogel, kaj bi ti to pomagalo, ker bo pa takrat svet s' vftimi svojimi dobrotami gotovo konzhan. Kje bo tedej potem fkos zelo vezhnost tvoj trofht, tvoje veselje, tvoja srezha?

Oh! ne daj se flepiti od blifhobe polvetnih dobrot; ampak misli, kadarkoli te bo svet k' sebi vabil, ali kadarkoli se bo tvoje mesó, tvoja lastna ljubesen, tvoje nagnjenje, nevarniga, polvetniga ali pa zlo pregreshniga veselja polaknilo, misli takrat vselej: Vse to se bo hitro sgubilo, kakor dim, in drusiga bi mi od tega ne oftalo, kakor teshka véft.

Sdaj to vesh in sposnash, sdaj si prepri-zhan, de ne svét, ampak le Jesus Kristus te samore srezhniga ftoriti; satorej sapufti ta svet,

in podaj se k' Jesufu, ter rezi s' sgrevanim ferzam:

Ja nespameten fim bil, o moj Jesuf, grošno fim bil nespameten, de fim malopridni in nizhemerni svet tako ljubil, ga toliko obrajal. Kaj mi bo pomagala kratka, posvetna frezha? Kaj mi bodo pomagale vse prijetnosti in kratkozhasnosti tega sveta? Kaj mi bodo pomagali moji gruntje, moje premoshenje, moje bogastvo, ker bo vse to nekdej konzhamo, ker bo vse pogorelo? Ali ní tavshentkrat boljshi, o Jesuf! sdaj kratek zhas v' tvoji flushbi ponishno, tiho, poterpeshljivo shiveti, in potem vezhno frezho sadobiti? Kaj je she, zhe tudi sdaj svojimu gerlu, svojimu jesiku, svojim ozhém, svojimu shivotu ne dovolim vsiga, kar se mi prijetno sdi; kaj je she, zhe tudi sdaj kaj maliga poterpim, se mi bo pa potem toliko bolje godilo. Boljshi je kratek zhas kaj terpeti, in pottlej se pa vezhno veseliti, kakor kratek zhas svojimu gerlu, svojimu shivotu, svojimu nagnjenju vse dovoliti, potem pa vezhno v' peklu goreti. Satorej hozhem sazheti sdaj vse drugazhi shiveti; poterpeshljiv hozhem biti, smafen hozhem biti, s' dobrimi deli se hozhem previditi, in si hozhem tako bogastvo vkupaj spravljati, kteriga bom samogel s' saboj na uni svet neshi, in ga tamkaj vezhno vshivati.

Ali, o moj Jesuf! ti vesh, kako nevaren

sovrashnik moje dushe je svet, kako se mi perlisuje, in kako lahko bi me spet sapeljal. Torej varuj me s' svojo gnado, de se posvetna ljubesen ne bo nikdar vezh v' meni vnela; varuj moje serzé, de se na posvetne rezhi vezh ne bo natveslo.

DRUGI DEL.

She strashnejshi bo sa greshnika vstajenje mesá. Vstajenje mesá je gotovo. Gotovo je, de bodo vsi ljudjé nekdej s' ravno tem telesam, kteriga so v' shivljenji imeli, od mertvih vstali, ker Bog je to povedal, Bog naf je tega sagotovil Bog mora nekdej trupla vsih ljudi is grobov poklizati, ker je neskonzhno pravizhen. Njegova praviza ga bo tako rekozh permorala vse mertve k' shivljenju obuditi in sodbo imeti. Ker namrezh je v' tem shivljenji vfakteri zhlovek s' dusho in s' truplam dobro ali pa hudo delal torej mora tudi s' dusho in s' truplam ali polonan, ali pa poshtrafan biti. Sdaj trupla isvoljenih nimajo nobeniga veselja, in trupla pogubljenih nobeniga terpljenja. Ali to ne more smirej tako biti. Boshji pravizi bi ne bilo sadosi storjeno, ko bi trupla pravizhnih, ktere so v' shivljenji toliko postov, toliko bolezhin, toliko teshav in nadlog, ali pa she zlo hude in strashne martre savoljo Bogá terpele, ko bi bres vfiga plazhila vedno v' svojih grobih ofta-

le; kakor bi ji tudi ne bilo sadosti storjeno, ko bi trupla pogubljenih, ktere so bile v' tem shivljenji smirej le zerklane, kterim se je na tem svetu dobro godilo, in ktere so bile narvezh urshoh, de so dufhe pogubljene, ko bi te trupla zlo nobeniga terpljenja ne imele. Kako bi mogel tedej Bog perpuštiti, de bi se truplam isvoljenih ravno tako na unim svetu godilo, kakor truplam pogubljenih? Satorej bo Bog po svoji neskonzhni pravizi in s' svojo vfigamogozhno besedo ravno te trupla, ktere v' svojim shivljenji imamo, sopet vkupej fofstavlil, in k' shivljenju obudil.

In to se bo sgodilo na sodnji dan. Takrat bo eden od vikshih angeljev, od Bogá na svet poslan, s' glasno trobento vse mertve sbudil, jim bo voljo boshjo osnanil, in jih k' sodbi poklizal. Te trobente glas se bo raslegal po vfi semlji, po vfi nebesih, po vfi peklu. Ta glas bo imel tako mozh, de kakor hitro se bo saflifhal, mu bo vse pokorno. Per ti prizhi se bodo vfi grobje odperli, in ves prah she sdavnej strohnjenih in rasdjanih zhloveshkih trupel, desiravno bi bil she tako delezh okoli po svetu rasnesen, bo kmalo vkup pershel, se vkup fofstavlil, in trupla bodo vso svojo nekdamo ali poprejshnjo podobo sadobile. In ravno tako hitro, kakor bo semlja vse v' nji sakopane mertve trupla is sebe dala, ravno tako hitro bodo

tudi nebefa, vize, in pekel vse dušhe, ktere se bodo tam snajdle, na semljo poslale, in vsaka dušha se bo prezej s' svojim poprejšnjim truplam sklenila, in ga spet oshivila.

O ubogi nejeverni in hudobni modrijani, kteri ste se popred s' smertjo troshtali, in ste mislili, de bo smert vashe trupla in vashe dušhe konzhalala, in se satorej greha niste nize bali, ker ste upali, de po smerti nobeniga shivljenja vezh ne bo; oh! na sodnji dan vam bo nesvesta smert ozhi isbrisala! Na trobente glas bo smert vashe trupla sapustila, in vi bote s' dušho in s' telesam, s' vsemi svojimi hudobijami pred boshjiga sodnika pošavljeni. Takrat bo smert premagana, takrat bo smert konzhana. Le do sodnjiga dneva ima smert trupla v' svoji oblasti. Na sodnji dan ji bo vfigamogozhni glas boshji vse trupla odvsel, in potem nikjer nikjer ne bo vezh smerti, ne v' nebesih, ne v' peklu. Povsod bo vezhno shivljenje. O kako se bote svojiga shivljenja ustrashili, kteri se sdaj s' konzhanjem svojiga bitja tolashite.

Pa ne samo neverni modrijani, ampak vsaki vsaki gresnik se bo tiste trobente, ktera ga bo k' sodbi poklizala, neisrezhenost ustrashil, ker takrat gresnik ne bo tako delal, kakor sdaj dela. Sdaj gresnik boshjiga glasú ne poslusha, in na besedo boshjo, ktero mu pridigarji osnanujejo, ne porajta; ali takrat bo

mogel glas trobente poslušhati, in ga tudi ubógati. Vsi vsi, stari in mladi, kralji in njih nar slabši podlošni, bogati in revni, uzheni in neuzheni, vsi enako bodo mogli s' trobento osnanjeno sapoved boshjo ubogati, vsi bodo is svojih pokopalih vun shli, in vsi pojdejo k' sodbi.

Ali, o kako teshka, kako strashna bo ta pokorshina vsim tistim, kateri sdaj v' svojim shivljenji boshji besedi nozhejo pokorni biti! In o koliko jih je takih, kateri, kadar jih Bog ali skos natranji glas, ali pa skos svoje namestnike klizhe, rekozh: Vstanite, sapustite pregreho, in podajte se k' Bogu, tega milostljiviga boshjiga klizanja she slishti nozhejo. Sdaj se gresnik s' vse forte isgovori boshjimu povelju odteguje; ali na sodnji dan ne bo nobeniga isgovora. Desiravno bi pogubljena dusha tavshentkrat rajshi v' peklu gorela, kakor pa pred boshjiga sodnika shla, se bo vender, tudi soper svojo voljo in k' svoji nar vezhi martri, po boshjim povelju s' svojim poprejshnjim telesam sklenila, in bo k' boshji sodbi pershla. Oh! sdaj sdaj, moj kristjan, bodi boshjimu glasu, kateri te k' pokori klizhe, pokoren, de se ti drugiga glasú, kateri te bo k' sodbi klizal, ne bo treba ustrashiti.

Pojdejo tedej na strashni glas trobente vse dushe, naj bodo isvoljene ali pogubljene, vsaka k' svojimu truplu; pa o! s' kakoshnim ras-

lozhkam pojdejo tje! Isvoljene pojdejo rade in vesele, pogubljene pa nerade in grosno shalofine.

O kako se bo isvoljena dusha svojiga trupla rasveselila, ko ga bo tako lepiga in zhashtiljiviga najdla! ker trupla isvoljenih bodo po svojim vstajenji ravno tako zhashtiljive in spremenjene, kakor je bilo teló Jesufa Kristusa potem ko je od mertvih vstal.

Pervizh bodo trupla isvoljenih neisrezheno lepe in svetle, in njih podoba bo enaka podobu Jesufovi, v' kateri so ga trije aposteljni Peter, Jakob in Janes per njegovim spremenjenji vidili, ko se je njegovo oblizhje svetilo, kakor solnze, in ko so njegove oblazhila bele bile, kakor sneg. To nam pové sveti Pavel, kateri pravi: Jesuf Kristuf bo nashe revno teló spremenil, in ga bo svojimu zhashtiljivimu telesu enakiga storil. (Filip. 3, 21.) Pa vender isvoljenih trupla ne bodo vse enako lepe, ampak kolikor brumnishji je kdo shivel, toliko lepshi in svetlejshi bo tudi njegovo truplo, kakor to tudi sveti Pavel uzhi, rekozh: Kolikor je ena svesda svetlejshi, kakor druga, toliko bodo tudi po vstajenji mesá ene trupla lepshi, kakor druge. (I. Kor. 15, 41.)

Drugizh bodo trupla isvoljenih nestrohljive in neumerjozhe; nobene bolezhine, nobene teshave, nobene britkosti ne bodo vezh obzhutile.

Tretjizh bodo trupla isvoljenih lahke in ur-

ne; hitrejši, kakor vsaktera ptiza, bodo samogle priti, kamorkoli bodo hotle.

In zhetertizh bodo trupla isvoljenih tako spremenjene, de bodo duhovam nekako podobne, in torej jim nobeni sid, nobene duri ne bodo ubranile, de bi ne mogle skosi priti, kadar bodo hotle.

Tako shlahtno truplo bo tedej dufha vsakteriga isvoljeniga najdla. O kako se ga bo rasveselila! kako veselo ga bo objela! O pridi, pridi, ljubo moje teló, bo rekla dufha, pridi, de bova vkupaj vshivala nebeshko veselje. Ti, o moje teló, si mi k' nebefam pomagalo, si se postilo, si bolesni, krishe in nadloge, ktere je nama Bog poshiljal, voljno nosilo; hvala ti bodi sato. Blagor vam, moje ozhi, de se niste s' neframnimi in rasujsdanimi pogledi pregreshile, de ste se vselej tako rade satisfnile in odvernile od posvetne nizhemernosti. Blagor vam moje roke, de niste, ne po nespodobnih rezhéh, ne po krivizhnih dobizhkih segale, ampak ste rade ubogim kaj podelile. Blagor tebi, moj jesik, de si bil tako voljan k' molitvi, de se nisi pregreshil s' tadlanjem, s' opravljanjem, s' prepiri, s' sdrashbami. Vem fizer, ljubo teló, de ti je bilo teshko se eni ali drugi greshni navadi odpovedati; vem, de ti je bilo teshko sapustiti ofhtarije, svoje malopridne tovarshe, hishe ali pershone, ki so ti bile nevarne; teshko ti je bilo

vso svojo ostudnost per spovedi rasodeti; veliki-ga premagovanja ti je bilo treba. Réf je to; ali premagala sva, Bog nama je pomagal, teshava je hitro minila, in sdaj bova sa najino kratko in majhino terpljenje vezhno plazhilo v' nebesih vshivala. In tako se bo dusha s' truplam sklenila, bo veselo Aleluja sapela, in bo s' truplam vred veselo sletela svojimu svelizharju in boshjimu sodniku naproti.

Ali vse drugazhi bo vstajenje pogubljenih. Pogubljenih trupla bodo filno bolezhne, teshke, neukretne, gerde, smerdljive, in she sa pogledati nagnjusne. Kadar bo dusha od hudizhev k' temu svojimu truplu perpeljana, o kako se ga bo ustrashila! Kaj? bo takrat savpila, ali v' tako smerdljivo in ostudno truplo bom sdaj mogla iti? ali v' taki gerdobi bom mogla vse vezhne zhase prebivati? ali je to tisto mesó, kteriga sim toliko ljubila? ali je to tisto truplo, kterimu sim toliko stregla, in mu vse, kar je hotlo, dovolila? O nesrezhno truplo, savoljo kteriga sim nebefa sgubila! Ti si me od dobriga sadershevalo, ti si me v' pregreho sapeljevalo. Preklete veselje, kteriga sim ti perpuстила! preklete saljubljene ozhi! prekleti opravljivi in togotni jesik! preklete v' jedi in pijazhi nesmasno gerlo! prekleti vfi udje, kteri ste mojiga pogubljenja krivi! Tako bo pogubljena dusha svoje teló klela, kteriga je popred zerklala in neumno ljubila.

Glej, moj kristjan! na té dve vishi bodo vsi ljudjé, kar koli jih je she, ali pa jih she le bo na svetu shivelo, na sodnji dan od smerti vstali. Vsaka dusha bo takrat ali neisrezhenó shalostna, ali neisrezhenó vesela, ko se bo s' svojim truplam sklenila, in tudi mi vsi, kar naf je tukaj, bomo gotovo, na eno ali na drugo visho, veselo ali shalostno, od mertvih vstali. Moje oblizhje, moje roké, in zelo moje teló bo takrat ali neisrezhenó lepó, svitlo in zhashtitljivo, ali pa neisrezhenó gerdó, smerdljivo in nagnjusno. Ali kaj bi bilo, o gresnik, ko bi tako strashno gerd med toliko ljudí k' sodbi boshji priti mogel? Ti shenska, ktera sdaj toliko svojo lepoto obrajtash, se lishpash, se snashish, in toliko dnarjev sa lepe oblazhila prozh dash, de bi le she bolj ljudém dopadla, kaj bo, zhe bosh takrat tako gerda in ostudna poshast? In nizh se ti loshej ne sgodí, kakor to. Kakorshno je namrezh tvoje shivljenje, takorshno bo tudi tvoje vltajenje od mertvih.

Ko bi Bog tukaj na semlji ljudém oblast in mozh dal, de samore vsakeri svojimu telesu tako podobo in take lastnosti dati, ter ga tako spremeriti, kakor ga hozhe vsakeri sam imeti, ali bi si pazh kdo persadeval svoje teló bolehno, pokvezhenó ali gerdó storiti? ali bi si ne isvolil veliko vezh sdravo, lepo, terdno in zhashtitljivo teló imeti? Ali glejte! v' nashí oblasti ní svojim

telesam kake druge lastnosti ali drugo podobo dati. Dokler je zhlovek na svetu, mora v' takim telesu ostati, kakorshniga mu je Bog dal. To pa si samore zhlovek sbrati, kakoshno teló hozhe v' vezhnosti imeti, zhe hozhe namrezh imeti lepo in zhasitljivo, ali pa gerdo in nagnjusno truplo.

Sdaj tedej, o moj kristjan! kaj si sberešh? Kakoshno, hozhešh, de bi bilo tvoje truplo v' vezhnosti? Ali hozhešh, de bi bilo tvoje truplo lepó, svitló in zhasitljivo, ali pa, de bi bilo gerdó, smerdljivo in nagnjusno? To je v' tvoji oblasti. Sdaj le sam pomisli, kaj ti je ljubšhi. Premisli to dobro, ker dosihmalo si tako shivel, kakor ko bi bil she sklepe storil, de hozhešh raji v' pekel iti, kakor v' nebefa. Sdaj tako shivish, de se ne more drugazhi misliti, kakor de per vstajenji mesá hozhešh raji gerdó in nagnjusno truplo dobiti, kakor lepó in zhasitljivo. Sdaj namrezh smirej le samo na to gledašh, de bi se tvojimu truplo v' tem shivljenji dobro godilo; mu vse dovolish, kar koli hozhe, ter ga neumno ljubish in zerklash. Ali ravno to, zhe se ne poboljšhah, bo storilo, de bo vstajenje mesá sa-te strashnó, de bošh dushe in truplo vezhno pogubil.

Oh! sposnaj vender svojo nevarnost, in sazhi sam sebi dober biti. Sazhi svojo pamet poslušhati, in ne ravnaj se po sheljah svojiga mesá.

Mesó ne vé, kaj mu je fhkodljivo. Zhe bofh po volji svojiga mesá shivel, pravi sveti Pavel (Riml. 8, 12.), bofh pogubljen. Ni drugazhi, svoje teló morash krotiti in pokoriti, zhe ga hozhefh frezhniga storiti. Bres premagovanja se ne sadobé nebefa. Sdaj fi samorefh she pomagati, ní she samujeno, she fi samorefh veselo vftajenje mesá saflushiti. Pa le nikar ne odlafhaj, ampak prezej svojimu méfu gospodarstvo vsemi. Dufha naj telesu sapoveduje, ne pa teló dufhi. Dufha naj svoje teló v' oblasti in v' pokorshini ima, in tako bo sebe in svoje teló k' vezhnimu shivljenju perhranila.

In to hozhem sdaj tudi réf storiti. Posheljenje mesá mora premagano, mora ukroteno, mora krishano biti. Ali ljubo moje teló! nikar ne misli, de bofh smirej pod tako ojstroftjo. Kadar te bom sdaj pokoril, kadar ti tega, kar bi rado imelo, ne bom dovolil, kadar ti prijetnost in veselja tega svetá ne bom perpuftil, kadar te bom k' molitvi, k' postu, k' premagovanju filil, morash vediti, de to le sató storim, de bi te vezhnih pekdenfskih marter obvaroval, in ti veselo vftajenje od mertvih, ter vezhno nebeshko veselje perdobil. Per svojim vftajenji od mertvih mi bofh, o moje teló! gotovo toliko vezhi hvalo vedilo, kolikor bolj te bom sdaj k' delu sa nebefa perganzal. Marfikterikrat ti bo fizer premagovanje in terpljenje te-

shavno; ali bodi potroshtano, to ne bo dolgo terpelo. Tega prizhijozhiga shivljenja bo skorej konz, plazhilo pa tvojiga terpljenja bo vezhno. Satorej vdaj se, moje teló, in nikar se ne brani óske poti, ktera v' nebefa pelje.

To, o moj Jesuf, je sdaj moj terden sklep. Ali k' temu potrebujem tvoje gnade in pomózhi. Satorej te prosim, pomagaj mi, daj mi mozh, de bi sam sebe satajil, in po tvoji sveti volji brumno in spokorno shivel.

TRETJI DEL.

Nar strafhnejshi bo pa sa grefhnika sodba, per kateri bo vprizho vsih ljudi sojen. Štrafhna bo fizer posebna sodba prezej po nashí smerti, ali she strafhnejshi bo poslednja sodba na sodnji dan; ker per posebni sodbi je samo dufha sojena, per poslednji sodbi bo pa tudi zhes teló sklep storjen, in bo vsakteri zhlovek s' dufho in s' telesam ali v' nebefa vset, ali pa v' peklenfski ogenj pahnjén. Per posebni sodbi je vsak zhlovek posebej sojen, per poslednji bodo pa vsi ljudje skupaj sojeni. Posebna sodba je tako rekozh na skrivnim, poslednja bo pa ozhitna, ker bodo vsi ljudje, kar jih je kdej shiveló, ali kar jih she le bo, vkupaj sbrani, de bodo vsi vidili, kako modro je Bog vse rezhi na svetu ravnal, in kako pravizhno vse dobro plazhuje, in vse hudo shtrafuje.

Kadar bodo she vsi ljudje k' sodbi vkupaj prifhli, in bodo angelji boshji pravizhne od hudobnih odlozhili, ter ene na desno, druge pa na levo stran postavili, se bo snamenje Šinú boshjiga, (to je, sveti krish, na kterim naf je Šin boshji odreshil,) v' veliki svetlobi na nebu perkasalo, in potem bo Jesus Kristus na svitlim oblaku, od veliko tavshent milijonov angeljev obdan, is nebes k' tem vkupaj sbranim ljudém v' nar vezhi zhafti prifhel.

Med temi ljudmi bosh tudi tí, moj kristjan. Kaj menish, kako ti bo takrat per serzu? Isvoljeni na desni strani se bodo rasveselili; gresniki na levi strani se bodo pa svojiga sodnika neisrezheno ustrafhili, ker v'fakteri is med njih bo sa svoje hudobije vedil, in bo satorej mislil: Ta je tisti, kteriga sim tako velikokrat rasshalil; ta je tisti, na kteriga sapovedi sim tako malo porajtal, kterimu sameriti se nizh bal nisim. Ta me bo sdaj sodil. Oh kako se mi bo godilo?

Nobeni zhlovek si ne more sdaj misliti, kako bo ubogi gresnik pred svojim v' tako veliki zhafti pridejozhim sodnikom trepetal, kadar bo sodnik svoj serditi pogled va-nj obernil. Kadar so bratje Egiptovskiga Joshefa pred njim stali, kteri je visoko zhaft in oblast zhes v'lo deshelo imel, in kadar se jim je Joshef sposnati dal, rekozh: Jest sim Joshef, vash brat, kte-

riga ste v' Egipt prodali (I. bukv. Mojs. 45, 4.) so se tako prestrašili, de ni nobeden kar besedize pregovoriti mogel. Kako se bo tedej she le gresnik ustrašhil, kadar mu bo boshji sodnik v' svoji zhaſti in oblasti rekel: Jest sim Jesus Kristus, kteriga si ti preganjal, kteriga si sanizheval, kterimu si s' svojim shivljenjem tako veliko nezhaſt delal, kteriga so tvoje pregrehe na krish perbile in umorile. Kaj bi bilo, moj kristjan, ko bi ti Jesus Kristus to rekel? Kaj bi pozhel, kam bi se djal?

Pa morebiti misliš: O meni Jesus Kristus ne porezhe tako; jest bom stal na desni strani. Prav je, moj kristjan; kakor sam sebi, tako tudi tebi pervoshim, de bi te angelji na desno stran postavili. Ali od tega nisva preprizhana ne jest, ne ti, ker boshja sodba bo tanka, in en sami smertni greh, zhe ga bosh nad saboj imel, bo she sadoſti, de bosh na levo stran med hudobne postavljen. Satorej so se sodbe boshje she nar vezhi svetniki bali. Šveti Hieronim je per vſim svojim brumnim in nedolshnim shivljenji, kakor sam piſhe, is strahu pred sodbo, v' puſhavo sbeshal, kjer je ojstro pokoro delal. Ali je mar tvoje shivljenje brumnish in svetejšhi, kakor je bilo shivljenje svetiga Hieronima, de bi se ti manj treba bilo sodbe bati, kakor svetimu Hieronimu? Oh le sató se

tako malo sodbe bojish, ker si slep, ker svojih grehov ne sposnash.

Ti le samo na svoje dobre dela gledash, na svoje molitve, ali zhe fizer she kako dobro delo storish; na svoje grehe pa posabish, in sato sam sebe sa prezej dobriga imash. Ali drugazhi je mislil sveti Job, kateri je rekel: Ako bi ravno kaj pravizhniga nad saboj imel, se ne bom mogel isgovarjati, ampak bom obstal in sposnal, de fim krivizhen, in bom svojiga sodnika sa odpushanje profil. (Job 9, 15.) Tudi kralj David je sposnal, de bi se mu per sodbi hudo godilo; satorej je Bogá profil: O Gospod! nikar ne imej sodbe s' manoj, svojim hlapzam; ker pred tvojim oblizhjem ne bo nobeni shivi zhlovek pravizhen najden. (Ps. 142, 2.) Sdaj se v' svojih mislih sa pravizhniga imash; pa she pravizhnishi je bil kralj David, she pravizhnishi je bil poterpeshljivi Job, kateri pa vender pravi: Ako se bom hotel per sodbi pravizhniga delati, me bo moja vest drugazhi preprizhala, in ako se bom hotel nedolshniga delati, me bo moj sodnik preprizhal, de fim hudoben. Kdo namrezh je tisti, kateri bi Gospod-Bogu rêzhi samogel: Zhift fim. (Job 9, 20.) Kdo samore rêzhi: Moje serzé je zhisto, ni ga madesha na meni? (Prip. 20, 9.) Nekteri fizer samore vzhafi s' svetim Pavlam rêzhi: Nizh huda mi vest ne ozhita; pa mora vender prezej

s' ravno tem svetim aposteljnám sraven perflaviti: Ali sató she nisim opravizhen. (I. Kor. 4, 4.) In tako ima vsakteri prav veliko urshoha se sodbe bati, in s' svetim Davidam profiti: O Gospod, nikar ne imej sodbe s' svojim hlapzam, ker pred tvojim oblizhjem ne bo nobeni zhlovek pravizhen najden.

Poglej le sam, koliko urshohov de imash se sodbe boshje bati. Po besedah svetiga Pavla (Efes. 2, 3.) si she od nature otrok jése. S' greham si she na svet prishel, in si bil she v' svojim pervim sazhetku vezhniga pogubljenja vreden. Škos sveti kerst si bil fizer ozhishen, in si prejel posvezhujozho gnado boshjo; ali kdaj si jo she sguibil! Komaj si prav k' pameti pershel, si she shlahtni shaz nedolshnosti sapravil. Oh kolikokrat si she po svetim kerstu svojo dusho ognjufil, v' smertne grehe dovolil, in pekel saflushil! In tako si she veliko vezhi gresnik postal, kakor si bil pred svetim kerstam.

She verjamem, de si se vsih svojih grehov zhisto spovedal; pa te vprasham: Ali pa tudi sa svoje grehe pokoro delash? Ali samoresh boshjimu sodniku vreden sad pokore skasati? ali moresh rëzhi, de saref spokorno shivish? Zhe pa tega ne moresh, se pazh nimash urshoha na svoje spovedi veliko sanashati.

Pa de bi si tudi tvoja pokora taka bila, kakorshina je bila pokora svetiga Hieronima, ali

drugih ljudi, kateri so skos pokoro svetniki postali, bi mogel vendar savoljo svojih pregreh s he smirej v' sferbi biti, kakor so tudi oni per vsi svoji ostri pokori smirej v' sferbi bili, in so se sodbe bali. To namrezn ti je dobro snano, de si Bogá s' smertnimi grehi, in s he velikokrat, rasshalil. Zhe je pa tvoja pokora resnizhna bila, zhe je bila sadosti velika, zhe si she per Bogu sopet gnado sadobil, tega ne vesh gotovo.

Bog ti je vezhkrat prav velike gnade dal, te je od snotraj opominjal, te je rasvetlil in k' dobrimu napeljeval; pa teh gnad si nifi hotel v' svoj prid oberniti, ampak si jih savergel. In zhe si tudi vzhafi kaj od tega storil, k' zhemur te je Bog klizal, k' zhemur ti je gnado dal, si pa storil le grosno malo. Tvoje serzé je tako nerodovitno, de se Bog lahko zhes-te pertoshi, kakor se je pertoshil per preroku Isaii (5, 10.): Deset johov nograda pernese eno samo slafhizo vina, in od trideset mernikov posejaniga shita se perdelajo samo trije merniki. Od vsiga tega bosh mogel per Bogu rajtengo dati.

Pa nifi le samo len k' dobrimu, ampak sraven tega storish s he tudi vsaki dan veliko hudiga. Vsaj veliko majhnih grehov storish vsaki dan s' svojim jesikam, s' svojo nepoterpeshljivostjo, s' svojo nesmernostjo ali nesmasnostjo v' jedi in pijazhi, ter v' svojim pesheljenji. Pa ko bi ravno vsaki dan vezh dobriga, kakor hudiga

storil, so tvoje dobre dela vender grosno malo, ali pa nizh v' perglihi s' dobrotami, ktere vsaki dan od Boga prejemašh. Te majhine dobre dela, kar jih vender storish, se ti pa kaj prav velikiga sde, imašh satorej sam nad saboj dopadajenje, mislish, de si boljshi, kakor so drugi ljudje, in morebiti she zlo na skrivnim zhašti pred ljudmi ishesh, ter she to pokasish, kar dobriga storish.

Pa postavim, de bi tvoje shivljenje sdaj ref tako bilo, kakorshino je bilo shivljenje svetnikov, ali pa vesh, de bosh do sadnjiga smirej tak ostal? Na semlji she med svetniki ní nobeden nespremenljiv. (Job 15, 15.) Prav lahko samoresh she velik hudobnik biti. Glej tedej, zhe nimash ref prav veliko urshoha se sodbe boshje bati.

Pa morebiti porezhesh: Bog bo per sodbi she kaj spregledal, ne bo vsiga tako na tanko vsel. Tudi v' tem se grosno goljfassh. Bog je sgolj svetošt, in vso hudobijo neskonzhno sovraši, satorej bo vse tako na tanko preiskal in pregledal, de zlo nizh omadeshvaniga v' nebesa prishlo ne bo. (Škr. ras. 21, 27.) Šam Jesus pravi: Vsi bodo vidili, de sim jest tisti, kteri ledje in serza preiskuje in pregleduje. (Škr. ras. 2, 23.) Kar koli bo on hudobniga najdel, bo vse ojstro shtrafal. Satorej je rekel: Hitro se spravi s' svojim sopernikom, dokler si s' njim na potu, de

te sopernik ne isdá sodniku, in de te sodnik ne isdá flushabniku, in de ne bosh v' jezho vershen. Resnizhno ti povem, ne pojdesh vunkej od ondod, dokler ne plazhash sadnjiga vinarja. (Mat. 5, 25-26.) Vidish sdaj, kako tanka bo rajtenga? Sdaj le sam pomisli, zhe nimash urshoha se sodbe boshje filno bati.

Oh kaj pa de, moj Jesuf, veliko veliko urshoha imam se tvoje sodbe prav slo bati, ker sim od vsih strani krivizhen. Oh! kako bom pred tvojo pravizhno in oistro sodbo obstal, pred katero so se she svetniki, in veliki svetniki trefli. O kako sim bil slep, de se nisim strahne poslednje sodbe nize bal, de na-njo she zlo mislil nisim. Satorej je bilo moje shivljenje tako nemarno, leno in hudobno. Sdaj vidim kako potreben mi je strah boshji, strah sodbe, strah nesreznihne vèzhnosti; in she velik strah mi je potreben, tak strah, kateri samore mojo lenobo pregnati, in me k' pokori, k' sadoštenju sa storjene pregrehe obuditi.

O moj Bog! usmili se me, in daj mi pravi strah pred prihodno sodbo, kateri nobeden oditi ne more. Prebodi s' svojim strahom moje mesó (pf. 118, 120.), de se bom tvoje sodbe bal, in she sdaj vse tisto popravil, kar bi me per strahni sodbi pogubilo.

O moj Jesuf! sdaj klizhem k' tebi s' Jeremijem prerokam: Ne bodi mi k' strahu, o moje

upanje, v' dan hude nadloge. (Jer. 17, 17.) Sdaj se she sprofiti dasih, satorej te profim: Špreoberni in ozhiſti moje ſerze, in daj mi mozh tako shiveti, de bom vreden poſtal na dan ſodbe med iſvoljene na tvojo deſno ſtran poſtavljen biti.

O ſveta deviza in miloſtljiva mati Marija! ſproſi mi tiſti potrebni ſtrah pred ſodbo, kateri je ſhe tavshent in tavshent greſhnikov k' pokori in k' poboljšhanju ſhivljenja napeljal, de bom tudi jeſt s' ravno tem ſtraham ſbujen, ſpokorno in pravizhno ſhiveti ſazhel. Amen.

VIII.

Od pekla.

Zhe ſe, o moj kriſtjan! pekla bojih, boj ſe nar popred greha, ker nizh drusiga zhloveka v' pekel ne perpravi, kakor ſamo greh. De ſe boſh pa greha prav bal, premifli, kam greh pelje, kako greh zhloveka nefrezhniga ſtori. Premifli 1. Kaj je v' peklu, to boſh ſaſliſhal v' pervim delu; 2. Kdo bo perſhel v' pekel, to ti bo povedano v' drugim delu danahnjiga premifhljevanja.

O moj Bog! raſſvetli moj um, de bom v' premifhljevanji tvoje oſtre pravize greh, kteriga tako ſtraſhno v' peklu ſhtraſujeſh, ſa nar vezhi hudo na ſvetu ſpoſnal, ter ſe ga is vſe ſvoje mozhí bal in varoval. Ozhe naſh! i. t. d. Zheſhena ſi Marija! i. t. d.

PERVI DEL.

Kaj je v' peklu? — Marfikteri gresnik, de svojo nepokojno vest nekoliko potolashi, misli: Morebiti pa vender v' peklu ní zlo tako budo, kakor se nam perpoveduje. Šej she ní nobeden is pekla na ta svet nasaj prishel, de bi nam bil povedal, kako se tam godí. Ja, ko bi kdo is pekla na ta svet nasaj pershel, bi mu she hotel verjeti, kar bi mi povedal.

Ali kdor tako misli, misli prav neumno. Bog ni mertvih, ampak je le shive v' nashe uzhenike isvolil. Imamo katolsko cerkev, imamo duhovshino, imamo pridigarje; té meramo poslušhati, njim moramo verjeti. Tako hozhe Bog. Veliko mertvih je bilo fizer od Jesufa Kristusa in od svetih mosh k' shivljenju obujenih; pa nobenimu ní bilo to nalosheno, de bi nam mogel perpovedovati, kar je na unim svetu vidil, in tudi nobeden ismed njih tega perpovedoval ní.

Akoravno bi pa tudi kteri od teh, ki so k' shivljenju obujeni, hotel, bi nam vender ne mogel dopovedati, kako se v' nebesih ali v' peklu godí, ker nimamo takih besedí, s' kterimi bi se to povedati moglo. Šveti Pavel je bil v' tretje nebó samaknjen, on bi bil rad povedal, kaj je v' nebesih vidil, pa je vender le rekel, de nobeno oko ni vidilo, nobeno uhó slishalo,

in de nobeno zhloveshko ferzé tega sapopasti ne more, kar je Bog tistim perpravil, kateri ga ljubijo. Tudi pogubljeni bogati mosh ni mogel od pekla vezh povedati, kakor le toliko, kolikor she fizer is svetiga pisma od tega strashniga kraja vemo.

Ker pa le shelish od kakiga pogubljeniga flishati, kako se v' peklu godí, poslushaj, kaj pogubljeni bogati mosh, od kteriga govori sveti Lukesh (16, 19.), od pekla pové.

Kaj tedej pravi pogubljeni bogati mosh od pekla? Pravi, de je pekel kraj terpljenja, kraj marter, in sam od sebi pravi: Oh jest grosovitno terpim v' tem strashnim ognji. Glej moj kristjan! ta, ki je bil popred s' shkerlatam in s' tanzhizo oblezhen, je sdaj ves s' ognjenim plemenam obdan. To gotovo ni majhina martra.

Pa glej, kaj ta pogubljeni bogati mosh v' peklu dela. Sveti evangeli pravi: Kadar je on she v' terpljenji bil, in je peklenške martre zhutil, je svoje ozhí proti nebesam povsdignil. Tam je videl od délezh Lazarja, kteriga je popred sanizheval, v' narozhji Abrahama. In je is pekla vpil, ter rekel: Ozhe Abraham! usmili se me.

Pa kaj hozhe, kaj profi ta pogubljeni od Abrahama? Nizh drusiga, kakor le eno samo kapljizo vode, s' ktero bi nekoliko svoj gorezhi jesik ohladil. In she té same kapljize vode ni

sadobil. O kako mu je moglo takrat britko per serzu biti!

In potem, ko je vidil, de v' peklu ní u-smiljenja, de ni nobeniga tudi nar manjšhiga polajshanja, in ko je sraven tudi svedil, de sato sdaj take strafhne martre terpí, ker je bil hudoben, in je she v' svojim shivljenji svoje dobro prejel, ker je svojimu gerlu, svojimu nagnjenju, svojimu shivotu vse prijetnosti dovolil, je sazhel neisrezheno shalovati in se kefati, kakor se she sdaj kefá, in se bo vekomej kefal in grimal.

Sdaj tedej vesh, moj kristijan, kako se v' peklu godí, vesh, kaj je pekel. To ti Jesuf Kristuf v' svetim evangelií pové, in to ti pové tudi pogubljeni bogati mosh. Vezh ni mogel povedati; in ko bi bil tudi kaj vezh od peklen-fkih marter govoril, bi ga mí ne sastopili.

Pa kaj? ali ni to, kar je povedal, she sadosti strafhno? Kaj samore strafhnejshiga biti, kakor kraj terpljenja, kraj marter, kraj ognja, v' katerim ni nizh usmiljenja, in v' katerim se she ena sama kapljiza vode k' ohlajenju jesika ne dobí? De je vse to v' peklu, nam pové pogubljeni bogati mosh, in nam pové sveti evangeli. Tema dvema bosh mende vender verjel. Zhe jima pa ne verjamesh, bosh verjel takrat, kadar bosh pekel sam skufil.

Oh! ne pojdi tako delezh v' svoji hudobni

flepoti, de bi pekel poskushal. Pekel ní sa sku-
 fhati, ker kdor va-nj pade, ne pride vezh na-
 saj; ampak le verjemi, de je v' peklu neisre-
 zhenó hudo. Bój se tedej pekla, in le prav slo
 se ga bój, ker nifi bres nevarnosti, de bi v'
 pekel ne pershel. Dokler si na tem svetu, si
 smirej v' nevarnosti vezhniga pogubljenja. Bodi
 si, kdor koli hozhesh, v' pekel samoresh priti,
 in le she prav lahko samoresh v' pekel priti.

K' temu, de v' pekel prideesh, ní drusiga
 treba, kakor pekla se nizh ne bati, ter bres
 strahú in bres vse skerbí po svojim nagnjenji
 shiveti. Tako je tudi bogati mosh, od kteriga
 sim popred govoril, v' pekel pershel. On ní
 mislil, ne na nebefa, ne na pekel, ampak vse
 njegove misli in skerbí so bile le na posvetne
 rezhi in na zhasno shivljenje obernjene. De se
 mu je le na tem svetu dobro godilo, je bil she
 dovoljin; dalje na uni svet ní nizh mislil. To
 mu she v' misli ní pershlo, de si s' takim le-
 nim, mehkim, posvetnim shivljenjem ne bo
 nebes saflushil. Tako je umerl, in je bil v'
 pekel pokopan.

Moj kristjan! pomisli, ali ni tudi tvoje shiv-
 ljenje tako mehko, leno posvetno shivljenje? Ali
 niso tudi tvoje misli in skerbí le samo na po-
 svetne rezhi obernjene? Ali samoresh rêzhi, de
 je tvoje shivljenje vredno s' nebeskim veseljem
 poplazhano biti? Oh! premisli to dobro, in

zhe najdesh, de tvoje shivljenje ní nebeskiga plazhila vredno, ne bo drugazhi, kakor de bošh tudi ti v' pekel pershel, zhe se kmalo ne spreoberesh.

Ali pomisli pa tudi, zhe per tem svojim mehkim, lenim, posvetnim shivljenji ostanesh, kako se ti bo v' peklu godilo. Ali ti bo mogozhe peklenški ogenj in peklenške martre preterpeti?

Le premisli, kakoshno pošreshbo hozhe tvoj shivot imeti. Tvoj shivot hozhe imeti jéd, hozhe imeti pijazho, in she prav obilno in dobro; hozhe imeti pozhitek, hozhe imeti mehko posteljo, hozhe imeti oblazhila, in she take oblazhila hozhe imeti, ktere se mu povsod prav perleshejo; ako ga suknja le kólizhikaj kje teshí, mora she bersh prenarejena biti. Pa kdo bo vse israjtal, kakoshno pošreshbo she sraven tega tvoj shivot imeti hozhe? Vse to, pravish, mora biti, vse to je potrebno. Ali kako bo pa v' peklu, kjer od vsiga tega nizeh ne bo? Kako bo tvoj mehkušni ali raszerklani shivot strashno shejo in lakoto prestal? Kakoshen pozhitek bo imel v' sherjavzi? Kdo mu bo tam kaj postregel?

Premisli, kako teshko sdaj she kako majhino bolezhino, kako majhino bolesen terpish; kako hitro pomózhi in sdravila ishesh. Pa kaj so vse bolezhine, vse bolesni tega shivljenja proti peklenškim martram in bolezhinam? Zlo nizeh niso. Sdaj si tako mehak, de se she ene ifkre,

kadar ti neprevidama v' obras, ali na roko pade, ustrafhih, in jo bersh od sebe bersnefh. Ali kaj bo pa v' peklu; kjer bosh vel v' ogenj pogresnjen, in bosh vel, po vsih udih, od sunej in od snotrej gorel? Kako bosh to terpel? Oh! sdaj se ti nemogozhe sdi vse leto tudi eno uro dolgo terpeti; v' peklu bosh pa she neisrezhenno vezh zelo vezhnoft terpeti mogel.

Kadar bosh peklenfke martre she zhutil, in te bo ogenj she pekel, takrat bosh fizer tudi ti, kakor pogubljeni bogati mosh, is pekla svoje gorezhe ozhí proti nebesam povsdigoval, in v' boshje usmiljenje klizal; ali vse preposno. V' peklu ní usmiljenja. V' peklu ní od nobene platí nizm troshta, nizm upanja, nizm tudi nar manjshiga polajshanja. Oh! kakoshno strafhno terpljenje bo to!

Ali, kar je pa per peklenfkim terpljenji she le nar bolj strafhno, je to, de je peklenfko terpljenje vezhno. Naj bi le bile peklenfke martre hude, kakor koli hozhejo; ko bi pa enkrat konz imele in jenjale, bi vender pekel she ne bil zlo tako strashen. Ali terpeti, in vezhno terpeti, bres vsiga polajshanja, bres vsiga pozhitka, smirej in bres prenehanja terpeti, oh! to je sa obupati ali szagati, to ní sa preterpeti.

Bolnika lahko s' tem potoláshimo in potroshiamo, kadar mu povemo: Kmalo, kmalo bo boljshi, kmalo bosh popolnoma osdravel. Ali kadar

pa sdravník pravi: Moj ljubi! tvoja bolesen samore dva, ali tri leta, ali pa she dalje terpeti, — o kako se ubogi bolnik prestrašhi! kako sdihuje in joka, kadar sve, de bo njegova bolesen tako dolga! Kakofhno grimanje mora tedej she le v' peklu biti, kjer pogubljeni vedó, de njih martre nikoli, nikoli jenjale ne bodo!

Zhe zhlovek kako she tako majhino bolesen dolgo zhasa ima, postavim zhe ga en sami perst, ali en sób bolí, pa smirej in bres prenehanja, se mu to she grosno teshkó sdi, tako, de si vzhafi rajšhi da perst odresati, ali pa sób isdreti, kakor de bi smirej bres kraja in konza nepokoj imel; ker vedna, de si lih majhina bolezhina se veliko teshej terpí, kakor huda, pa kratka bolezhina.

Pa kaj bom od bolezhín govoril. Šej she kaj prijetniga, kadar predolgo terpí, soperno in teshko postane. Naj bi bilo komu she tako prijetno v' mehki postelji leshati, ali naj bi kdo she tako rad plesal ali igral, zhe bi pa mogel en zeli teden nepremaknjeno v' mehki postelji leshati, ali zhe bi mogel zeli teden bres pozhitka plesati, ali bres prenehanja igrati, o kakofhna huda martra bi bilo to sa-nj!

Zhe se pa zhlovek she kaj takiga, kar prav rad ima, in k' zhemur ga njegovo nagnjenje možhuó vlezhe, zhe se, pravim, zhlovek she kaj takiga navelizha, in isnebiti shelí, kadar filno

dolgo terpi, oh! kaj morash she le od peklenfkiga ognja in od drugih peklenfkih marter misliti? Teh, teh se bosh navelizhal, ko jih bosh mogel smirej in bres prenehanja terpeti.

O moj kristjan! v' peklu ní mehke postelje, na kateri bi nepremaknjeno leshati mogel, ní lepe prijetne musike, ní prav nizh taziga, kar te sdaj veseli. Pa ko bi prav take rezhi tam bile, bi skorej vender ne bilo sa prestati, zhe bi zelo vezhnost terpele. Ali tvoja postelja, na kateri bosh nepremaknjeno leshal, bo ogenj; tvoje igre in kratkozhasnosti bodo martre in bolezhine, in sizer tako strashne, tako hude, de jih tukaj v' tem shivljenji nebena zhloveshka pamet sapopasti ne more. In take martre, take bolezhine bosh, o greshnik! zhe se k' pokori ne podash, ne skos sto let, ne skos sto tavshent let, ampak smirej, bres konza in kraja, skos zelo dolgo vezhnost terpeti mogel.

To le misliti, she zhloveka vsiga pretrese. Ker je pa she sama misel na te vezhne peklenfke martre tako strashna, kakoshno bo she le obzhutenje, kadar bosh v' peklu she gorel, ter vse te martre zhutil in terpel? Oh! kako bosh takrat rjúl in s' sobmí shkripal, kako se bosh trefel, kako neisrezhenó te bo bolelo!

Tukaj na tem svetu bolniku vzhafi nektere ure bolesen odleshe, in bolezhine odjenjajo, ali pa se vfaj pomanjshajo, tako, de se bolnik

nekoliko ispozhije, ali pa she zlo nekaj zhafa safpi. Ali v' peklu tega nikoli ne bo; v' peklu ni zlo nobeniga prenehanja, nobeniga pozhitka; smirej smirej so vse bolezhine enako velike.

Tudi tega nikar ne misli, de bi se pogubljeni szhafama svojiga terpljenja kaj pervadil, kakor se zhlovek na tem svetu svojih krishev in nadlog pervadi, de jih potem loshej terpi. V' peklu tega ne bo. Peklenske bolezhine so tako velike, de se jih pervaditi ni mogozhe. Zhes tavshent in tavshent let bo pogubljeniga peklenfski ogenj ravno tako strashno pekel in martral, kakor ga je pekel in martral prezej pervo uro, kadar je v' pekel prfhel.

Pa sraven tega strashniga ognja je v' peklu she druga, ravno tako strashna martra, kakor ogenj, namrezh zherv, kateri serzé pogubljeniga vedno grisé in gloda, od kteriga Jesus Kristus trikrat sapored pové, de ga nikoli konz ne bo, ker od pogubljenih pravi, de „njih zherv ne umerje, in njih ogenj ne ugafne.“ (Mark. 9, 43.) Ta zherv je ozhitanje hude vestí, ter grimanje in zagovanje, s' kterim popogubljeni sam sebe martra.

Ni ti mogozhe sapopasti, kako pogubljeniga to grise in martra, kadar misli, de bi bil lahko v' nebefa prfhel, pa se je sam vezhno nefrezhniga storil. Snano mu je, kako dobro je v' nebesih, pa tudi zhuti, kako hudó je v'

peklu. Kaj mi je bilo treba, pravi sam per sebi, v' tisto hišo, v' tisto družino hoditi, tiste prepire ali pravde sazhenjati, v' tiste nevarne perlošnosti se podajati, kjer sim si take strahne martre saflushil? Kaj imam sdaj od tega, de sim svojimu gerlu, svojimu mé-su, svojimu nagnjenju, vse, kar je hotlo, dovolil? O jest neumnesh! kaj sim mislil, de sim vezh obrajtal kratko posvetno frezho, nizhermerne posvetne dobre, gerdo nezhisto vesele, kakor pa lepe, vesele nebefa? Oh sakaj nisim pridigarjev in spovednikov ubogal, kateri so me tako lepó k' pokori in k' spreobernjenju mojiga shivljenja napeljevali? Drugi she vezhi gresniki so jih ubogali, so se spreobernili, in so v' nebefa prishli. Oh! sakaj nisim tudi jest tako storil?

Tako sdihujejo, zagujejo, terpé in goré pogubljeni smirej bres prenehanja, bres vse tolashbe, bres vse pomózhi, skos zelo vezhnost. Oh! kako hudó, kako strahno shivljenje je v' peklu! In v' ta bresen, v' ta prepad terpljenja in zagovanja vershe zhloveka greh. O nesrezhni, prekleti greh, ki sa nebefa ušvarjeniga zhloveka tako nesrezhniga storish!

O moj kristjan! ko bi prav premislil, kako shno strahno terpljenje, grimanje, in zagovanje je v' peklu, bi ja ne bilo mogožhe, de bi nad greham she dopadajenje imel. Nikoli no-

beni zhlovek, in tudi hudizh sam bi te ne mogel v' greh sapeljati, ko bi vezhkrat premishljeval, v' kakofhno strafhno terpljenje greh perpelje.

To so skufili Dioklezijan in drugi ajdovski zesarji, kateri so si na vse vishe persadevali, kristjane v' greh perpraviti. S' lépo in s' gerdo so jih pregovarjali, so jim dnarjev obetali, vsake sorte posvetne dobrote ponujali, in kadar s' perlisovanjem nizh opraviti niso mogli, so si nar strafhnejshi martre ismishljevali, in so jih s' martrami silili greh storiti. Pa vse je bilo saftonj, rajshi so kristjani v' nar hujshih martrah svoje shivljenje Bogú v' dar dali, kakor pa, de bi bili v' greh dovolili. In sakaj to? Sato, ker so vedili, de je tavshentkrat loshej, vse, kar koli si bodi, na tem lvetu terpeti, kakor v' peklenfskim ognji goreti. Ravno tako bi gotovo tudi ti mislil, ko bi si peklenfske martre prav k' serzu vsel.

Tudi tebe bi nobeno perlisovanje, nobene dobrote, nobena saméra ljudi, ja she zlo martre in smert ne mogle k' temu perpraviti, de bi v' greh dovolil, zhe bi le kólizhikaj sapopadel, kakofhno strafhno terpljenje je savoljo greha v' peklu.

O misli, misli, moj kristjan! vezhkrat na pekel; posebno, kadar ti kaka skufshnjava pride, ali kadar te tvoje mesó, tvoje hudo nagnjenje v' grefhne perloshnosti vlezhe, takrat misli,

kakofhne strašne martre si greh saflushi, in boj se pekla, prav slo se ga boj, ker zhe se bošh pekla bal, se bošh bal tudi greha, in zhe se bošh greha prav bal, tudi v' pekel peršhel ne bošh.

Šej se ja toliko in toliko rezhí na svetu bojish; se bojish samére ljudi, se bojish revšhine, se bojish bolesni, se bojish smerti, se bojish vsake sorte nadlog in teshav. Oh! greha, greha se bój, ker le samo greh te samore na vekomej nesrezniga storiti.

Ali oh! neumna moja slepota! Ravno greha fim se nar manj bal. Vsih drugih hudih rezhí na svetu fim se bal, le samo greha ne, in sato, ker se greha nisim bal, oh! kolikokrat fim si pekel saflushil! Kje bi bil sdaj, ko bi mi bil tí, o moj Jesuf! po mojim saflushenji storil! Sdavnej she bi bil v' peklu, in nizh vezh bi si pomagati ne mogel. Le tvoja neskonzhna persanesljivošt je storila, de fim she tukaj, in de samorem per tebi she gnado in milošt sadobiti. Ja upam tudi, de se me bošh she usmilil, mi moje grehe odpustil, in mi svojo gnado dodelil; ker, zhe bi se me ne hotel usmiliti, bi mi ne bil tako dolgo shivljenja perhranal, bi ne bil tako dolgo mojiga spreobernjenja zhakal, bi me ne bil tako dolgo k' pokori klizal.

S' tem terdnim saupanjem v' tvoje neskon-

zhno usmiljenje se vershem pred taboj na kolena, in prosim: Odpusti mi moje grehe! Šilno mi je shal, de sim tebe, svojiga Gospoda in svojiga Bogá tolikokrat in tako hudobno rashalil. Sdaj hozhem vse drugazhno, novo shivljenje sazheti, in sim tudi perpravljen k' sadoštenju sa svoje pregrehe, vse kar koli hozhesh, na tem svetu terpeti; le na unim svetu me nikar ne shtrafuj, v' pekel me nikar ne versi.

DRUGI DEL.

Kdo bo perfhel v' pekel? — Od ajdov ali nejevernikov, od Judov, krivoverzov, in tudi od tistih, kateri se med nami katolshkimi kristjani snajdejo, pa vso smeshano vero imajo, kateri le toliko verjamejo, kolikor se jim poljubi, in she sami prav ne vedó, kaj bi verjeli, od vsih teh ní tukaj govorjenje. Sadošti nam je vediti, kar sveto písmo govori, de „bres vere ní mogozhe Bogu dopasti“ (Hebr. 11, 6.); de „kdor ne veruje, je she sojen“ (Jan. 3, 18); de „kdor ne veruje, bo pogubljen.“ (Mak. 16, 16.) Od takih tedej, kateri prav ne verujejo, ní tukaj govorjenje; ampak govorjenje je od kristjanov, kateri se v' pravi svelizhanski veri snajdejo. Od teh je vprafhanje, ali bodo tudi ismed njih marfikteri pogubljeni?

Oh! kaj pa de, in le she veliko od katolshkih kristjanov bo prishlo v' pekel. Sakaj? kako

je to? Sato, ker jih tudi veliko v' stanu smertniga greha umerje. Kdor koli tudi le s' enim samim smertnim greham obloshen na uni svet pride, je pogubljen; naj bo kdor koli hozbe, naj bo duhovni ali deshelfki, gosposki ali kmetihki; na to se zlo nizh ne gleda; ampak vsakimu, kdor je smerten greh storil, in se ní refnizhno spokoril, bo boshji sodnik rekel: Poberi se od mene v' peklenfki ogenj!

To fizer vfi vemo, vfi to verjamemo, in vender, o kako malo se greha varujemo! Ljudje svoj pot pregrafhno na svetu shivé, pa nobeden ne misli, de bo v' pekel prshel. Ko bi vse greshnike eniga sa drugim vprashal, rekozh: Kaj mislish, ali bosh s' svojim shivljenjem v' pekel prshel? mi bo vsaki odgovoril: O! jest ne, jest ne! Kteri sami sebe prav ne sposnajo, in po mislih svetá poshteno shivé, bodo sraven perstavili in rekli: Sej nizh posebno velikiga hudiga ne storimò. Drugi pa, kteri prav ozhitno pregrafhno shivé, porekó: Ref je, greshniki smo; pa sej smo se she veliko grehov spovedali; kterih se she nismo, se jih pa bomo. In tako mislijo vfi greshniki, de ne bodo v' pekel, ampak v' nebefa prshli. Ali, o! kako se goljsajo! kako s' svojim predersnim saupanjem sami sebe flepé!

Ja ko bi bilo s' spovedjo she vse opravljeno, ko bi k' sadobljenju odpushanja grehov nizh drusiga ne bilo treba, kakor se spovedati, bi

ref le malokteri v' pekel perfhel. Kako malo jih je namrezh takih med nami, kateri bi bres spovedi umerli! Sej se fhe taki na sadnje spovedó, kateri druge zhafe nifo k' spovedi hodili. Ali odpuhanje grehov se ne sadobi tako lahko. S' spovedjo mora tudi spreobernjenje shivljenja sklenjeno biti. Kjer tega ní, spoved nizh ne velja. Ali ravno spreobernjenje shivljenja je tisto, kar se per grehnikih vezhi del ne najde. In sato jih pa tudi tako veliko, ako ravno se spovedó, v' pekel pride.

Naj fi le posvetni ljudjé per svojim malo-pridnim shivljenji nebefa obetajo, kakor hozhejo, naj se le sami tolashijo rekozh: Ne bomo ne v' pekel perfhli; vender ne bo tako, kakor fi sdaj domifhljujejo. Ljudjé ne bodo sami sebe sodili, ampak Jefuf Kristuf jih bo sodil, kateri v' fakimu v' ferze vidi, in kateri vse, naj bo fhe tako skrito, na tanko spregleda. Ta bo rasfodil, kdo fi je nebefa, in kdo pekel saflushil. Njega vprafhajmo; on vé, zhe jih bo veliko ali malo v' pekel prifhlo. On pa pravi: „Veliko jih je poklizanih, malo pa isvoljenih.“ (Mat. 20, 16.)

Pa sakaj jih bo le malo v' nebefa, veliko pa v' pekel prifhlo? Ne sato, kakor de bi ljudjé ne hotli k' spovedi in v' zerkev hoditi. To katolfhki kristjani sploh delajo. Ampak sató, ker nozhejo brumno shiveti, ker nozhejo po óski poti hoditi. Ta urshoh nam Jefuf Kristuf pové,

ker pravi: „Pojdite noter široke vrata; saj široke so vrata, in prostrana je pot, ktera v' pogubljenje pelje, in veliko jih je, kateri po nji noter hodijo. Kako široke so vrata, in terna pot, ktera pelje v' shivljenje! in malo jih je, kateri jo najdejo.“ (Mat. 7, 13-14.) Tako govori Jesus Kristuf, in ravno tako je govoril she popred Bog po preroku Isaii, „de je pek el grosno široko odpert, in de jih silno veliko noter pada.“ (Isaj. 5, 14.)

Sdaj moj kristjan, komú bofh bolj verjel? Jesufu Kristufu, vezhni refnizi, ali pa sapeljivimu svetu, kateri te lashnjivo troshta, in pravi: Ne bofh, ne bofh v' pek el perfhel. Sej tudi drugi tako shivé. Ali bodo mar vfi pogubljeni?

O moj kristjan! ne daj se sapeljati, in nikar ne glej na druge. Ne glej na to, kako ljudje vezhi del na svetu shivé. Neisrezheno veliko je takih ljudi v' peklu, kateri so se s' tem troshtali, ker so rekli: Sej tudi drugi tako shivé; pa ravno s' tem so se slepili in sapeljevali. Zhe bofh s' veliko trumo hodil, bofh s' njo v' pek el perfhel. Le óska in terna pot, po kateri malo ljudi hodi, pelje v' nebefa.

Zhe hozhefh tedej vediti, kam bofh perfhel, ali v' nebefa, ali v' pek el, le glej, po kateri poti hodish, ali po široki, ali po óski poti.

De bofh pa to prav sposnal, morash dobro vediti, ktera je široka in ktera óska pot; mo-

raſh tiſte poſnati, kateri po ſhiroki poti hodijo, de ſe k' njim ne perdruſhiſh, in ſ' njimi vred po eni poti ne hodišh. Satorej poſluſhaj ſdaj, in ſamerkej ſi, kateri po ſhiroki poti hodijo, de jih ne boſh poſnemal, de ſe jim ne boſh enakiga ſtoril.

Po ſhiroki poti hodijo vſi tiſti, kateri le ſa zhaſne in poſvetne rezhi ſkerbé, delajo in ſe trudijo; kateri le zhaſne ſrezhe iſhejo; le na to gledajo, de bi ſe jim na tem ſvetu dobro go-dilo; kateri ſvojimu gerlu, ſvojimu ſhivotu, kar koli morejo, vſe dovolijo. Na ſhrokim potu ljudjé na duſhno ſrezho in na vezhnoſt malo, ali pa zlo nizh ne porajtajo, ampak le po tem hrepené, kar bi njih ſhivotu ſdaj v' tem ſhivljenji prav priſhlo in prijetno bilo. Kaj je boſhja volja, ali kaj je Bogu bolj prijetno, ſa vſe to jim ní veliko mar. De le kak dobizhek ali kako poſvetno veſelje ſagledajo, ſe ga prezej polakomnijo in polaſté, kakor jih njih ſheljé napeljujejo, naj bo to Bogú prav ali ne. De bi ſvoji volji ali ſvojim ſheljam ſavolj Boga kaj odrekli, in ſe premagali, to jim nikoli na miſel ne pride.

Po ſherokim potu je prav lahko hoditi, ker je prav lahko v' poſabljivoſti na Boga, v' poſabljivoſti na vezhnoſt, v' poſabljivoſti na ſkerb ſvoje duſhe ſhiveti; ker je prav lahko ſamo ſa teló in ſa zhaſne rezhi ſkerbeti; ker je prav

lahko vse to misliti, govoriti in storiti, kar in kakor se nam poljubi.

In ravno sato, ker je po širokim potu hoditi tako lahko in pohutkam dopadljivo, je neisrezheno veliko ljudi, kateri po njem hodijo. Od velikiga drenja se ljudje na tem potu pehajo in trudijo, ker vsak hozhe druge sadej pustiti. Na tem potu vsi eden drugimu pohujshanje dajejo, ker, zhe ravno vzhafi komu na misel pride, de ta pot ne pelje v' nebefa, in satorej hozhe to pot sapustiti, ga kmalo drugi pregovoré, ko pravijo: Ali menish, de bomo vsi pogubljeni? Ali ne vidish, de vsi tako shivimo? Ali hozhesh le ti sam svetnik biti? S' takimi besedami se vezhidel she tisti, kateri nekoliko sposnajo, de niso na pravim potu, premotiti dajo, de tudi oni s' drugimi vred na lahkim in pohutkam prijetnim širokim potu ostanejo.

Ali oh! kako je leta pot, ktera se pohutkam tako lepa in prijetna sdi, vender strashna in nevarna! Ta pot je polna temote, in tisti, kateri po leti poti hodijo, ne vedó, kaj delajo, ne vedó, kam gredo; ne vidijo grabnov in jam, v' ktere bodo kmalo padli; ne gledajo naprej, kam ta njih pot pelje; ja she ne verjamejo, de ta pot, po kateri tako urno hodijo, pelje v' pogubljenje, v' pekel, v' vezhne martre. Na ti poti nobeden ne vidi in ne sposná, kaj bo nekdej, ker po besedah svetiga pisma je pot

hudobnih temna, de ne vidijo, kam padejo.
(Prip. 4, 19.)

Tudi je široka pot grosno nagnjusna, ker se na nji drusiga ne najde, kakor hudobija. Na nji najde gresnik prevsetnost, nevoshljivost, vohernijo, jeso, kletev, sovrashtvo, nezhistost, presheshtvo, goljfi je, krivize, in vsake sorte pregrehe. In ako ravno se na nji ne ostudi vsaki s' vsemi temi pregrehami, so vender vsi, kteri po ti poti hodijo, pred Bogam nagnjusni, ker hudobnih pot je she sama na sebi gnjusoba pred Bogam. (Prip. 15, 9.)

Satorej opominja sveti Duh: Ne obveseli se nad steso hudobnih, in naj ti njih pot ne dopade. Béshi is nje, in ne hodi po nji; odverni se, in sapusti jo. (Prip. 4, 14 — 15.) Na širokim potu je namrezh vse nevarno, ker je na njem vse polno saderg in nastáv. Na tem potu je, kakor na potu od Jerusalema v' Jeriho (Luk. 10, 30.), vse polno rasbojnikov, to je peklenških duhov, kteri dusi belo oblazhilo nedolshnosti flezhejo, jo s' tavshent ranami pregreh ranijo, in umoré.

Sato je tudi na široki poti vse polno merlizhev, kteri so k' vsimu, kar se jim boshjiga pové, ravno tako gluhí, terdi in neobzhutljivi, kakor mertvo truplo, ktero tudi, naj ga kdo klizhe in naj mu vpije, kakor hozhe, nizh ne flisli in se ne gane.

Ta pot le tako dolgo terpi, kakor dolgo terpi shivljenje. Sa nekerere ljudi je ta pot zlo kratka; sa nekerere je nekoliko dalji; pa na konzu tega pota vsi enako nizh drusiga ne najdejo, kakor nefkonzhno hudo.

O slepi reveshi, kateri ste sdaj na svojim shirokim potu veseli, in se frezhne mislite, kadar ste od ljudi obrajtani, kadar ste premoshni, kadar imate obilno vina in dobrih jedi, kadar kratkozhasnosti in veselje tega sveta vshivate! Kaj vam bo to pomagalo, kadar bote na konz svojiga pota prishli, in bote vidili, de je vsa vasha frezha kakor dim sginila? Kaj vam bo takrat pomagalo, de sdaj nekerere dni po svojih napazhnih sheljah shivite, in se s' tem pa nefrezhne, vekomej nefrezhne storite? O kako bote na konzu svojiga pota jokali, in vse drugazhi mislili!

Sdaj dokler na konz svojiga pota ste zlo ne mislite, sdaj tiste, ki ne hodijo s' vami, ampak po oski poti, sanizhujete, se is njih norze delate, jih imate sa priproste, jih sovrashite, jih preganjate. Ali kakor hitro bote na konz svojiga pota in v' vezbnoft prishli, bote vse drugazhi govorili. Takrat bote tiste hvalili, in jim bote prav dajali, ktere ste popred tadelali in sanizhevali. Takrat bote, po besedah svetiga pisma (Modr. 5, 2.), od grosniga strahu vsi prepadeni, in se bote zhudili, kako so uni zhes vse vashe upanje svelizhanje dosegli. S' velikim kefanjem

in s' britkostjo serzá bote samí per sebi sdihovali in rekli: To so tisti, kterim smo se nekđaj posmehovali, in smo jih v' saframljiv pregovor imeli. Mi neumni smo imeli njih shivljenje sa nespamet, in njih konz sa nezhasť. Glejte, kako so sdaj pershťeti med boshje otroke, in njih del je med svetniki! Sgubili smo tedej refnize pot, in luzh pravize nam ní svetila. Po sgolj hudih in shkodljivih potih smo hodili, sa Gospodovo pot pa nismo vedili.

O! ko bi pazh sdaj v' tem shivljenji tisti, kteri po shirokim potu hodite, tako sdihovali, dokler si she pomagati samorete!

Pa nikar ne misli, o moj kristjan! de so na shirokim potu samo goljufje, preshesťtniki, pijanzi, in taki, kteri prav velike, ozhitne pregrehe dopernashajo. Šej takih vender ní prav veliko med nami. Ampak po shirokim potu hodi nar vezh takih, kteri po mislih svetá poshteno shivé. Satorej nikar se ne moti, moj kristjan, de bi, ker prav tako ozhitno velikih pregreh nad saboj nimash, de bi savoljo tega she prezej mislil, de nisi na shiroki poti, ampak de se na pravi poti snajdesh, ktera v' nebefa pelje.

Oh to she ní óska, svelizhanska pot, na kteri ljudje po mislih svetá poshteno shivé, in se le prav velikih ozhitnih grehov varujejo; ampak ta pot je velikovezh tista, od ktere govori sveti Duh, rekozh: Ena pot je, ktera se

zhloveku prava pot sdi, ktera pa vender v' pogubljenje pelje. (Prip. 14, 12.)

Ta pot, ktera se ljudem prava sdi, pa vender ni prava, ima nekaj od shirokiga, in nekaj od oskiga pota nad saboj. Kteri po ti poti hodijo, se v' marfikterih rezheh tako sadershé, kakor ljudje oskiga pota. Oni molijo, hodijo v' zerkev, dajejo vbogajme, se poslijo, in opravljajo she marfiktere druge sunajné dobre dela. Ali sraven so pa, kakor ljudje shirokiga pota, tudi prevsetni, nevoshljivi, togotni, v' svet saljubljeni in samishljeni; le zhasne srezhe ishejo, svojimu shivotu streshejo, ter od premagovanja in krotjenja svojiga nagnjenja nizh vediti nozhejo. Ti zhaslé Boga s' jesikam, ali njih serzé je pa delezh od njega.

Oh! kako strashno je po tem, le po mislih posvetnih ljudi pravim potu hoditi! Vezhkrat je teshej takiga kristjana, ki se na ti poti snajde, kakor velikiga in ozhitniga gresnika, na pravo ósko pot perpeljati; ker popred bo ta sposnal, de njegovo shivljenje v' pogubljenje pelje, kakor uni, kteri sizer nizh posebno velikiga hudiga ní storil, pa vender leno, mlazhno, posvetno shivi. Njemu ne gre v' glavo, de bi se na shiroki poti snajdel, in smirej le misli, de s' takim shivljenjem, kakorshino je njegovo, ne more drugam, kakor v' nebefa priti.

Oh! varuj se, moj kristjan, de ne bosh té

goljufne, té krive poti, po kateri vezhi del posvetnih ljudi hodi, sa pravo pot imel. Ni je nobene druge poti v' nebefa, kakor sama oska pot. Kdor po ti poti ne hodi, hodi po shiroki poti, in bo pershel v' pekel.

Le sama óska pot je tista, ktero je Jesus Kristus kasal ali uzhil, in po kateri je tudi sam hodil. Ta pot se sato oska in tesna imenuje, ker tistimu, kdor hozhe po nji hoditi, je potrebno svoj krish nositi, sa Jesusam hoditi, po njegovih stopinjah stopati, veliko moliti in zhes se zhuti, svet sanizhevati, sebe satajevati, svoje nagnjenje, sheljé in pozhutke premagovati. Vse to se pa ne sгодí bres velikiga truda in presadevanja. Torej se silno goljfajo, kateri menijo, de bodo bres truda, bres dela, s' mehkim in lenim shivljenjem v' nebefa prishli. To ne more biti, pravi sveti Janes Krisostom, de bi tisti, kateri v' lenobi, bres skerbi sa vezhno shivljenje, posvetno shiví, ter le kratkozhasnosti in veselje tega svetá vshiva, de bi na unim svetu frezhen bil.

Po oskim potu jih grosno malo hodi. Veliko jih je, kateri te poti she zlo ne posnajo, in sa-njo ne vedó. Ti, moj kristjan, fizer to pot posnash. Ali hodish pa tudi po nji? ali shivish tako, kakor je treba na oski poti shiveti? To sdaj v' teh svetih ekserzizijah dobro premisli, in potem pa le sam skleni, kam te bo ta pot perpeljala, po kateri hodish.

O Jesuf! Sposnam, de fim grosno safhel. Tako, kakor fim dofihmal shivel, ne shivé tifti, ki so na oski poti, ampak le tifti, ki so na fhiroki poti, ktera v' pekel pelje. Le ta pot, po kateri fim tako veliko ljudi hoditi vidil, se mi je sdela lepa, gladka, in prijetna; tudi moja lastna ljubesen in moje shelje so me vlekli, de bi le po ti poti hodil; in tako fim se dal sapeljati, de fim sazhel s' veliko trumo po fhiroki poti hoditi, in sraven nisim nizb pomislil, kam ta pot pelje. Ti si mi fizer pravo in varno pot pokasal, po kateri se v' nebefa pride. V' svetim evangeliu si me uzhil, kako moram shiveti, de bi svelizhan bil. Pridigarji, spovedniki, moja vest, moj angelj varh, vsi so mi perpovedovali, de po krivi poti hodim. Velikokrat si me ti, moj Jesuf, sam s' notrajnim rasvetljenjem in opominovanjem klizal, de naj od svoje hude poti odstopim, se vernem, in se na pravo pot podam. Ali letá prava pot mojimu posheljenju ní dopadla, vse preoska, vse preojstra se mi je sdela, in sato na vse opominjevanje in svarjenje tvoje svete gnade nisim nizb porajtal, in fim rajshi per veliki trumi na fhiroki poti ostal.

Oh! sdaj vidim, v' kakofhno nefrezho, v' kakofhno terpljenje bi pershel, zhe bi she dalje po ti poti hodil. O prezej sdaj, bres vsiga odlafhanja hozhem to strafhno pot sapustiti, in se na osko pot podati, ktera v' nebefa pelje. Le

ti, o moj Jesuf, mi daj svojo gnado in mozh, de bom samogel tako shiveti, kakor mi je shiveti treba, zhe hozhem v' nebefa priti.

O ljuba deviza Marija! pomagaj mi s' svojo mogožno profhnjo osko in svelizhansko pot nastopiti, stanovitno po nji hoditi, in frezhno v' nebefa priti. Amen.

IX.

Od fhtrafeng pekla.

Grefhniku se sato pokoro delati teshko sdi, ker premalo premisli, kako neisrezheno hudo se mu bo v' peklu godilo, zhe ne bo pokore delal. O ko bi to prav premislil, bi gotovo rad pokoro delal. Satorej hozhem sdaj, pa le kaj prav maliga, od peklenstkiga terpljenja govoriti. Sdaj ne bom govoril od strashniga peklenstkiga ognja, ne od drugih telesnih marter in bolezhin, ktere so neisrezheno hude in velike, ampak vam bom le samo nekaj od notranjiga terpljenja, shalovanja in grimanja pogubljenih k' premishljevanju pred ozhi postavil. Rezhem tedej: 1. Grefhnik bo v' peklu grosno saframovan in sanizhevan. 2. Grefhnik bo v' peklu nar hujshi in nar neprijetnishi drushino imel. 3. Grefhnik se bo v' peklu neisrezheno grimal in kesal, de je v' pekel pershel, ker bi bil vender tako lahko samogel v' nebefa priti.

O nebeshki Ozhe! obudi v' mojim serzu pravi strah pred peklam, de me bo k' resnizhni

pokori napeljal, in peklenškiga terpljenja obvaroval! Ozhe nash! i. t. d. Zhefhena si Marija! i. t. d.

PERVI DEL.

Gresnik bo v' peklu grosno saframovan in sanizhevan. — V' peklu bosh, o gresnik, ob vso svojo zhaft, ob vse svoje poshtenje prishel. Sdaj svojo zhaft in svoje dobro ime grosno veliko obrajtasht, in she po prasni, nizhemurni zhafti vezhkrat tako hrepenish, de raji hude boje, prepire in pravde sazhnesh, kakor de bi od koga kaj preterpel, kar po tvojih mislih tvoji zhafti shkoduje. Varuj se tedaj pekla, ker v' peklu ni nobene zhafti, nobeniga sposhtovanja vezh. Sdaj na tem svetu samore tudi krivizhen in hudoben zhlovek, ako le svoje hudobije dobro sakrivati ve, svoje poshtenje in dobro ime ohraniti. Ali v' peklu mu to ne bo mogozhe, ker bodo tam vse njegove hudobije popolnoma rasodete.

Misli si, kako je she tukaj na tem svetu takiga zhloveka fram, kateri je bil smirej sa pravizhniga moshá sposnan, potem pa na enkrat njegova hudobija, njegove goljsije in krivize na dan pridejo; ali pa, kako se framuje pred svetam poshtena dekliza, kadar se njeno nezhisto sadershanje ozhitno pokashe. Ali kaj je ta framota proti tisti framoti, ktera je v' peklu. V' peklu je she nefkonzhno vezhi shpot in framota, ker tukaj

na tem svetu nikoli vfa hudobija zhlovekova na dan ne pride, v' peklu pa bo vsako hudo djanje, naj bo she tako skrito, tudi vsako hinavsko in lashnjivo govorjenje, in she zlo vsaka hudobna misel rasodeta in na snanje dana. Tukaj na tem svetu, kadar se tudi kaj hudiga od koga své, to le nekteri vedó; ali v' peklu bodo pa vsi pogubljeni, kterih je neisrezhenó veliko, sa vse tvoje hudobije vedili.

Na tem svetu marsikdo svojo rasglasheno hudobijo utaji, ali se kolikor toliko isgovarja, in lepsziga dela. V' peklu pa se ne bo dalo nizeh utajiti, nizeh sakriti, ker vfa tvoja hudobija bo tako rasodeta, kakor de bi ti bila na zhelu sapifana. Na tem svetu ljudje szhafama vse posabijo, in vezh na to ne mislijo, kar je kdo hudiga storil. V' peklu pa hudobni nizeh ne posabijo, na vse vezhne zhasse bodo vsi vse tvoje hudobije pred ozhmi imeli. Na tem svetu samore tudi nar vezhi hudobnik skos pokoro in spreobernjenje svojiga shivljenja svoje dobro imé sopet nasaj dobiti. V' peklu se pa sgubljena zhasht nikdar vezh ne sadobí, ker tam ní pokore in spreobernjenja. Satorej bosh vse vezhne zhasse smirej v' enako veliki framoti ostal.

In oh! kakoshna framota bo to! Poglej nasaj v' svoje shivljenje, v' svoje mlade leta; premisli svoje sadershanje v' ti ali uni flushbi, v' ti ali uni hishi; morebiti bosh semtertje veliko

takiga nagnjusniga sadershanja najdel, na ktero te je she le misliti fram, kateriga bi rad she sam pred svojimi ozhmí sakril, in shelish, de bi to nikoli storjeno ne bilo. Ali kar je storjeno, je storjeno, in vse to pa bo gotovo nekdej na dan prifhlo, ker po besedah Jesufovih (Mat. 10, 26.) ni nizm tako skritiga, kar bi se ne rasodelo, in nizm tako skrivniga, kar bi se ne svedilo. Kadar pa bodo vse tvoje nagnjusne hudobije, vse tvoje ostudne nezhistosti, vse tvoje krivize, vse tvoje goljfiije rasodete, kadar bo vsa tvoja binavshina odkrita, in bodo vsi ljudje tvoje hudobije svedili, oh! v' kakoshni neisrezheni framoti bosh takrat pred njimi stal!

O, sej vesh, kako so hudobni ljudjé she na tem svetu urni in perpravni od drugih hudo govoriti, jih tadlati in sanizhevati. Kadar le kaj majhniga, kar she vzhafu greh ní, od koga svedó, she bersh sazhejo svoje strupene jesike nad njim brufiti. Ali kaj bo pa she le v' peklu, kjer bodo vsi hudobniki tvojo hudobijo svedili in pred ozhmí imeli? Tam, tam te bodo she le sanizhevali, rasnafhali in opravljali.

Na tem svetu te opravljevzi, zhe od tebe kaj hudiga svedó, le na skriynim, kadar ne fli-fhish in te sraven ní, opravljaajo, in od tebe hudo govoré; vprizho tebe 'pa molzhé. Posebno zhe si premoshen, ali kolikor toliko imeniten, si ne upajo te vprizho tadlati, ker se ti

nozhejo sameriti, in se bojé, de bi jim nasproti kaj hudiga ne storil. Ali v' peklu bo vsa tvoja imenitnost prozh, ne bošh nizh imel, in bošh revnišhi, kakor nar slabšhi berazh na tem svetu. Satorej nobeden sate ne bo nizh maral, nobeden se te ne bo nizh bal. Tam strupenih jesikov ne bo nizh nasaj dershalo, vfi bodo zhes-te planili, in te ne bodo le na skrivnim opravljali, ampak v' prizho tebe, pod sobe ti bodo tvojo nezhistost, tvoje krivize, tvoje goljfiije, tvojo hinavšhino, in vse tvoje hudobije ozhitali; nobeden te ne bo nizh obrajtal, nobeden te ne bo sagovarjal; vřim se bo nad taboj gnjufilo, she savoljo tvojiga ostudniga, gerdiga in smerd-ljiviga trupla, ki ga bošh v' peklu imel, she bolj pa savoljo tvojih pregreh in hudobij, ktere bodo v' peklu vřim snane in ozhitne.

Hudizhi te bodo sanizhevali, se bodo k' tvojimu pogubljenju smejali, in se bodo is tebe norze delali. In tudi od vřih pogubljenih bošh saframovan in sanizhevan. O kako ti bo to strašhno sanizhevanje grosno teshko djalo, ki ho-zheřh le obrajtan, řposřhtovan, in hvaljen biti! Le 'pomisli, kako sdaj she eno samo soperno besedizo samerish; kakofhna jesa, kakofhno sov-rashtvo se prezej v' tvojim řerzu uname, kadar kdo le kaj majhniga soper tvojo zhařt govori. Ali kaj bo pa v' peklu, kjer te ne bo nobeden hvalil, ampak bodo vři le hudo in filno sanizh-

ljivo od tebe govorili? Kako bošh mogel tako sanizhevanje preflifhati, in tako saframovanje preterpeti?

Šej she nar slabshimu berazhu na tem svetu teshko dene, kadar je sanizhevan in saframovan. Kako hudo se bo she le moglo sdeti poshtenimu moshu, kateri je popred na svetu veliko obrajtan bil; kako hudo se bo moglo sdeti gospodu, katerimu so se ljudje na svetu perklanjali in perlisovali; kako hudo se bo moglo sdeti tisti shenski, ktera sdaj v' svojim lepim oblazhilu fama nad saboj dopadajenje ima, in je tudi od drugih veliko obrajtana; kako hudo se bo moglo sdeti v'fim tistim, kateri mislijo, de so kaj vezh, ko drugi, kadar bodo v' peklu v' tako sanizhevanje, v' tako saframovanje prifhli! Pa pomisli, kako hudo se bo tudi tebi sdelo, zhe bošh skos zelo vezhnoft tako grosno sanizhevanje terpeti mogel.

O moj kristjan! kateri she na tem svetu sa svoje dobro ime in poshtenje toliko skerbish, in nozhesh sanizhevan biti, persadevaj si veliko vezh, de se vezhnimu saframovanju v' peklu odtegnesh, in shivi tako, de bošh Bogu dopadel; ker, zhe bo tvoje shivljenje Bogu dopadlo, te bo Bog k' vezhni zhafti v' nebesih povsdignil.

DRUGI DEL.

Greshnik bo v' peklu nar hujshi in nar neprijetnishi drushino imel. Marsikdo se s' tem

tolashi, ker pravi: Zhe v' pekel pridem, sej ne bom sam tam, sej bom imel drushino. Ja drushino bošh imel; pa kakoshno? Oh! ta drushina ti ne bo prijetna ali kratkozhasna, na ti drushini ne bošh veselja ali dopadajenja imel, ker vfi pogubljeni, ki bodo s' taboj vred v' peklu, ti bodo neisrezheno soperni. Kakor se namrezh v' nebesih vfi med saboj ljubijo, tako se v' peklu vfi med saboj sovrashijo. V' peklu ne bošh nobeniga tovarsha najdel, s' katerim bi se samogel prijasno pogovarjati; ampak vse pogubljene bošh sovrashil, in vfi pogubljeni bodo tebe sovrashili; vse hudo bošh drugim shelel, in drugi bodo tebi vse hudo sheleli.

Premisli, kako teshko ti je she tukaj na tem svetu s' kakim fitnim, sopernim in sovrashnim zhlovekam shiveti, in s' njim v' eni hishi vkupaj prebivati. Kako teshko ti bo tedej she le v' peklu vse vezhne zhase med svojimi nar vezhimi in nar hujshimi sovrashniki prebivati? Na vsm svetu ni nobeniga tako soperniga, tako hudiga, tako divjiga sovrashnika, kakor je pogubljena dusha. She per eni sami pogubljeni dushi prebivati bi bilo neisrezheno hudo. Kako hudo bo she le prebivati, in na vse vezhne zhase prebivati med tako grosno velikim shtevilam pogubljenih dusih, ki so v' peklu!

Pa ne le samo med pogubljenimi dushami, ampak tudi med hudizhi bošh mogel prebivati.

Ali med hudizhi pa prebivati, o to je strašno hudo, ker hudizhi ne bodo samo tvoji nar hujšhi sovrashniki, ampak tudi tvoji divji rabeljni, kateri bodo od boshje pravize oblast imeli, ti vse hudo persadeti. Ker se še od deshefske pravize k' smerti obsojeni hudobnik rabeljna ustrašhi, koliko bolj se bosh še le ti hudizha ustrašhil!

Štrupene kazhe se še od delezh ustraših, in pred njo beshih. In vender bi bilo tavshentkrat boljšhi in loshej med kazhami in gadi, ter med nar hujšhimi sverinami prebivati, kakor prebivati med hudizhi; ker si zhlovek nizm tako gerdiga, nizm tako nagnjusniga, nizm tako šrupeniga še misliti ne more, kakor je hudizh. In takih strašnih gerdob je v' peklu vse polno. Glej tako družhino bosh v' peklu imel.

Ref je fizer, de bosh v' peklu tudi najdel marfiktere svojih nekrajnih prijatlov; bosh najdel take, kateri so ti pomagali greh delati, kateri so ti prav dajali, in so tvojo hudobijo sagovarjali, ali pa sakrivali; bosh najdel take, katerim si se grosno bal sameriti, tako, de si se rajšhi Bogú, kakor njim sameril; bosh najdel peršhone drugiga spola, s' kterimi si se pregreshil so per zhiftoft, in ktere si tako nespodobno ljubil, de si savoljo njih nebefa sapravil. In takih bosh v' peklu veliko najdel. Ali kaj menish, de bote tam tudi taki prijatli med saboj, in de se bote tako lepó sastopili, kakor še sdaj v' svojih pre-

grehah vkupej sastopljeni? Oh! ravno ti bodo tvoji nar vezhi sovrashniki, in tudi ti bosh njih nar bolj sovrashil in preklinjal.

Rajfbi bosh hudizha pogledal, kakor pa tiste perfhone, ktere si popred pregresfno in nezhisto ljubil. Tisti obras, tiste ozhí, tiste liza, kterih se popred nikoli sadofti nagledati nifi mogel, ti bodo sopernejfhi, kakor vse peklenfke martre, in bosh shelel se v' she globokejfhi pekel pogresniti, de bi le tistih ne vidil, kteri so te v' greh sapeljali, ali ti k' grehu perloshnost dali. Pa prasne bodo tvoje sheljé. Šovrashiti in preklinjati bosh samogel vse tiste, kteri so tvoje pregrehe urshoh bili, is njih drushbe pa ne bosh mogel sbeshati. Med njimi bosh mogel prebivati, in jih smirej pred ozhmí imeti. Smirej te bo grisla ta strashna misel: Ta-le je mojiga pogubljenja urshoh; ti poshafli le fim se hal sameriti, in fim se raji Bogu sameril; per ti gerdobi le fim pregresfno veselje vshival, savoljo kteriga fim sdaj tako nesrezhen. Takih misel si nikoli ne bosh mogel is glave isbiti. Pa ravno take misli te bodo vedno gnale k' preklinjevanju in k' neisrezhenimu sovrashtvu vsih svojih poprejshnih prijatlov, kteri so te v' greh sapeljali.

Tudi bosh v' peklu najdel take, ktere si bil ti v' greh sapeljal, in so savoljo tebe v' pekel prifhali. Najdel bosh take, ktere si she v'

njih otrozhjim stanu ob neisrezheno shlahtni shaz nedolshnosti perpravil, ker si jih greh delati nauzhlil, in si jih na dushi umoril. Najdel bofh take, ktere si s' svojim perlisovanjem in obetanjem k' pervoljenju v' greh pregovoril. Najdel bofh take, v' kterih serzih si s' svojim neframnim jesikam, klafanjem in nespodobnim govorjenjem nezhiste sheljé obudil. Najdel bofh take, ktere si s' svojim sadershanjem pohujshal, de so tako delali in se sadershali, kakor so vidili, de ti delash in se sadershish. Najdel bofh take, kterim, kadar so kaj vezh molili, se poslili, po gosto svete sakramente prejemali, ali se v' zerkvi lepó in andohtljivo sadershali, si se tí smejal, si se is njih norza delal, si jih sa neumne imel, in si jih tako od brumnofti in dobrih del overnil, de so tudi s' taboj vred leno, nemarno in sgotj posvetno shiveti sazveli. Gospodarji in gospodinje bodo v' peklu najdli svoje posle, kterim so k' grehu vso proftost pustili, in niso njih na njih sadershanje gledali, ker jim je bilo sadofti, de so jim le pridno delali, naj kershanske dolshnosti spolnijo, ali ne. Starshi bodo v' peklu najdili svoje otroke, ktere so v' njih mladosti zerklali, kterim so vse dovolili, in so bili sami urshoh, de so otrozi neporedni in hudobni ratali. Vsi ti bodo v' peklu vkupaj prishli, bodo eden drugiga sposnali, in bodo tudi zelo vezhnost vkupaj goreli.

Ali o kako strafhno te bodo vſi ti kleli, kteri ſo ſavoljo tebe v' pekel priſhli! Koliko hudiga, koliko ſtrafhniga boſh mogel od njih preſliſhati! Od velike togote bi te raſtergali, ko bi te mogli.

Sdaj tedej vidifh, moj kriſtjan! kakofhno druſhino boſh v' peklu imel. Druſhino ſ' hudizhi, druſhino ſ' pogubljenimi duſhami, in kar je ſhe nar hujſhi, druſhino ſ' tiſtimi, kteri ſo tvojiga, ali pa ti njih pogubljenja urshoh. In v' taki druſhini boſh mogel vſe vezhne zhaſe ſhiveti. Oh! ko bi tudi nizh drusiga terpljenja v' peklo ne bilo, kakor le ſama druſhina, je ja ſama ta druſhina kaj tako hudiga, de ſkoraj ní ſa preterpeti.

Béſhi tedej, béſhi pred tako hudo druſhino, in varuj ſe, de med tolikanj ſovraſhnik in togotnih poſhaſt ne prideſh.

Oh! morebiti ſhe goré nektere duſhe v' peklu, ktere ſi tí v' pekel poſlal, ktere ſi tí v' greh ſapeljal, ktere ſi tí pohujſhal, in jim perloſhnoſt k' grehu dal! Oh, zhe ſo ktere duſhe ſavolj tebe ſhe pogubljene, koliko ſto tavshentkrat ſo te v' peklu ſhe prekleli, in zhakajo, kdaj ſe boſh tudi tí v' pekel pogresnil, de bodo berſh zhes-te planile, te kakor urshoh in ſazhetnika ſvoje nefrezhe ozhitno klele, in ti vſe hudo voſhile. Oh! kako ti bo takrat perferzu? kako ſe jim boſh odgovarjal, kako boſh

njih strašno zagovanje, preklinjevanje in ozhitanje skos zelo vezhnost poslušal?

Pa ne le samo pogubljene dushe, ampak tudi tvoja lastna vest ti bo tvoje hudobije strašno ozhitala, kar bomo sdaj v' tretjim delu premissili.

TRETJI DEL.

Gresnik se bo v' peklu neisrezheno grimal in kefal, de je v' pekel pershel, ker bi bil vender tako lahko samogel v' nebefa prili. Kolikor vezhi je nefrezha, ktera zhes zhloveka pride, toliko vezhi je tudi njegovo shalovanje in grimanje, kadar vidi in sposná, de je le sam svoje nefrezhe kriv, in de bi bil samogel prav lahko nefrezhi oditi. Kakoshno shalovanje in grimanje mora tedej she le v' peklu biti, kjer se pogubljena dusha v' nar vezhi, v' nesapopadljivo veliki nefrezhi snajde, kadar vidi in sposná, de si je sgolj sama vse te nefrezhe kriva, in de bi bila prav lahko samogla ti nefrezhi oditi, in vekomej frezhna biti.

Oh! sdihuje v' peklu pogubljena dusha! oh! v' kakoshni framoti, v' kakoshni sanizhljivosti se snajdem, ker bi bila vender prav lahko samogla k' visoki zhafti v' nebesbko kraljestvo priti. V' kakoshno hudo drushino sim prishla, ker bi bila vender prav lahko samogla priti v' veselo drushino med angelje, med svetnike in

med isvoljene boshje. Oh! kako lahko bi bila samogla priti v' nebefa, pa fim sa svojo frezho tako malo fkerbela, de fim perfhla v' té ftrafhne martre. Tako bo pogubljena dufha sdihovala in se grimala vse vezhne zhase.

Šveti Tomash pravi, de bo to ena ismed nar vezhkih britkofi v' peklu, ker bo pogubljeni vidil, kako lahko bi bil samogel v' nebefa priti. Sdaj fizer grefhnik misli, de je grosno teshko boshje sapovedi spolnovati, in po volji boshji shiveti; ali vse drugazhi bo mislil v' peklu. V' peklu bo sposnal, kako majhine, kako lahke rezhí je Bog od njega tirjal. Tam bi rad she tavshentkrat vezh storil; s' veseljem bi she tavshentkrat vezh delal in terpel, ko bi fi she nebefa saflushiti mogel. Pa tam k' temu ne bo vezh zhafa. Nikdar vezh mu nebefa ne bodo na ponudbo dane. Sa vse vezhne zhase so nebefa sa-nj saperte.

Premisli, kako se zhlovek she na tem svetu grima, kadar kak velik dobizhek, kteriga bi bil prav lahko imel, po nemarnosti samudí. Koliko grimanje bo tedej she le v' peklu imel, de je shlahtni zhaf, v' kterim bi fi bil prav lahko nebefa saflushil, po nemarnosti sapravit. Toliko let fim bil na svetu, bo mislil pogubljeni; oh! koliko bi fi bil samogel vse te leta sa nebefa saflushiti; pa fim, neumnesh, ves ta shlahtni zhaf milosti nepridno in bres vse fkerbi sa vezh-

noft pretezhi puftil. Vfe ure mojiga shivljenja fo mi bile le k' mojimu svelizhanju dane; pa fim jih k' fvojimu pogubljenju obernal. Oh koliko shlahtnih ur fim s' predolgim, nepotrebnim spanjem sgubil! Koliko lepih ur fim sgubil sdaj v' ti, sdaj v' uni hifhi; sdaj per tem, sdaj per unim tovarfhi; sdaj v' eni, sdaj v' drugi dru fhini, kjer fe pa nikoli nizh boshjiga ní v' mifel vselo. Koliko ur fim v' lenobi sapravit! In ka dar fim tudi kaj delal, fim delal le sa ta svet, ne pa sa nebefa.

Oh! ko bi mogel le kaj maliga od nemar no sapravljeniga shlahtniga zhafa nasaj dobiti, kako svefto bi fi hotel vfako minuto k' nuzu ftoriti in jo v' fvoj prid oberniti! Ali saftonj je vfe sdihovanje. Sgubljene ure nikdar vezh ne pridejo nasaj.

O grefnik! tebi shlahtni zhaf gnade in mi lofti fhe ní pretekel. Štóri fi ga tedej k' nuzu, fizer fe bosh tudi ti v' peklu ravno tako grimal, de fe ga nifi k' fvojimu dobrimu poftlushil. Ne odlafhaj pokore in fpreobernjenja fvojiga shiv ljenja, ker ne vesh, koliko tega tako shlahtni ga zhafa ti je Bog fhe dati odløzhil. Morebiti imafh komaj fhe nektere dni, in zhe té samu difh, bosh vekomej pogubljen. Vfaj toliko je gotovo, de shlahtni zhaf milofti je vfako uro krajfhi. Zhe bosh tedej pokoro fhe sanaprej ta ko odlafhhal, kakor fi jo doftihmalo odlafhhal, bosh

zhedalje manj zhasa k' pokori imel, tako, de na sadnje, zhe bi tudi pokoro delati hotel, je ne bofh mogel delati, ker ti bo zhasa smankalo.

O hiti, hiti, de se tudi ti nekdej tako grimal in kefal ne bofh, kakor se jih veliko tavshent in tavshent v' peklu grima in kesá, kateri so ravno tako, kakor tí, pokoro odlafhali. Vsfakteri med njimi sdihuje in pravi: Oh! lahko bi bil odpuhanje svojih grehov sadobil! Bog me je k' pokori klizal, mi je sadofti zhasa k' pokóri dal, je dolgo mojiga spreobernjenja zhakal. Ali jest neumnesh fim smirej le odlafhal, ker fim mislil: Šej je she zhas; bom she she vse poravnal.

Dobro se spomnim tega in tega spovednika, kateri me je lepó pregovarjal, de naj bres odlafhanja pregrešno perloshnost sapustim, in se k' Bogu podám. O de bi ga bil le ubogal! Ali tega spovednika fim sapustil, in fim si eniga takiga poiskal, kateri me je v' mojih pregrehah tizhati pustil.

Dobro vem sa vse tiste pridige, v' katerih fim bil možhnó sadet, in so mi tudi k' serzu fhle. Takrat fim sklenil, de hozhem drugazhi shiveti. O de bi bil le svoje fklepe spolnil. Ali kmalo fim spet vse posabil, in fim ostal, kakorshen fim bil.

O kolikokrat me je moja vest hudo sbodla! kolikokrat me je moj angelj varh opominjal! kolikokrat me je neka notrajna luzh rasfvatlila,

de me je strah pred vezhnostjo obšel; kolikokrat me je gnada boshja perganjala, de naj se s' Bogam spravim. O ko bi bil te svete notrajne opominjevanja poslušal, bi sdaj ne bil v' peklu.

O kako lahko bi bil samogel v' nebefa priti, ker mi je Bog nebefa tako ponujal; pa nisim nizeh sa njih maral. Kratko, nagnjusno veselje, kratka posemljiska frezha, in posvetni dobizhki so mi bili bolj per ferzu, kakor vezhno shivljenje v' nebefih. O jest nespametni! o jest neumni! Sato, de bi se mi kratek zhal dobro godilo, fim se tako mozhno mujal in trudil; de bi se mi pa v' vezhnosti dobro godilo, se nisim hotel nizeh truditi.

In britkost pogubljeniga bo she vezhi, kadar bo mislil: Ti in ti so bili she vezhi greshniki, kakor jest, in so sdaj vender v' nebefih, ker so zhal gnade in milosti k' svojimu pridu obernili, so pregreho sapustili, in se spokorili. Oh! sakaj nisim tudi jest tako storil! Ker so uni mogli greh sapustiti, ker so uni mogli pokoro delati, sakaj bi tudi jest tega ne bil mogel storiti? O nefrezhna moja sanikernost, o nefrezhna moja lenoba! Oh! sakaj fim smirej le svojo lastno ljubesen poslušal? Sakaj fim smirej le svoje hudo nagnjenje ubogal? ker fim ja vedil, de me moje nagnjenje le k' hudimu, le k' grehu napeljuje.

Ali je bilo mar tako teshko kaj vezh moli-

ti, po goſto ſvete ſakramente prejemati, ſvoje nagnjenje premagovati? O koliko teſhjiga fim mogel ſavolj nizhemerne zhaſne ſrezhe delati in terpeti! Ko bi bil hotel le polovizo toliko ſa nebefa terpeti, kakor fim terpel ſa ſvet, bi bil ſdaj ſvetnik. Oh! lahko, lahko bi bil ſamogel v' nebefa priti, kjer bi bil vekomaj ſrezhen; tako pa fim ſdaj in bom vezhne zhaſe neſrezhen.

Tako zagujejo in ſe grimajo pogubljeni v' peklu, in ravno tako boſh tudi ti, moj kriſtjan, zagoval in ſe grimal, zhe ſhlahni zhaſ miloſti s' vednim odlafhanjem pokore ſamudifh.

O! nikar tedej vezh ne odlafhaj, ampak prezej ſdaj ſazhni novo ſhivljenje, to je, tako ſhivljenje, ktero bo Bogú dopadlo. Šej ſam vidifh, de tvoje ſdajno ſhivljenje ne more Bogú dopaſti, ker je leno in ſgolj poſvetno ſhivljenje, ker je le po tvojim nagnjenji in po volji tvojiga meſá, ne pa po naukih ſvetiga evangelija in po boſhji volji. S' takim ſhivljenjem ſi gotovo nebeſ ne moreſh ſafluſhiti. Pojdi tedej ſam v' fé, in preſkerbi ſi, kar je k' tvoji pravi ſrezhi, kar te ſamore vezhno ſrezhniga ſtoriti.

Ja moj Jeſuf! ſpoſnam, de tako ſhivljenje, kakorſhino je moje, ne ſafluſhi s' nebeſami polonano biti. Špoſnam, de fim ſi s' ſvojim ſhivljenjem ſhe vezh ko ſtokrat pekel ſafluſhil. Ali v' tvojo neſkonzhno miloſt ſaupam, in v' tem ſaupanji obſhalujem in ſavershem ſvoje poprejſh-

no hudobno shivljenje, s' terdnim sklepanj, sdaj vse drugo, novo shivljenje sazheti. Le profim te, o moj Jesuf! usmili se me, odpusti mi moje grehe, in daj mi gnado in pomozh, tako shiveti, de bom nebeshko veselje sadobil.

O ljuba deviza Marija! tebi se isrozhim. Varuj me, de v' pekel ne pridem. Prosi sa-me, de se ne bom drugazhi, kakor ves ozhishen, in v' gnadi boshji is tega svetá lozhil. Amen.

X.

Kako frezhen si, de she v' peklu nifi.

Do sdaj si flifhal, moj kristjan! kako neisre-zheno veliko terpljenje je v' peklu. Torej pa danf premisli 1. Kako hvaleshen bi mogel Bogú biti, de she v' peklu nifi. 2. Kako grosno bi se mogel bati, de bi v' pekel ne pershel.

De bi naf to premishljevanje k' hvaleshnosti in k' strahu napeljalo, profimo Jesufa sa rasvetljenje in pomozh, ter rezimo: O Jesuf! vishaj in rasvetli naf, de bi se ti samogli sa vse prejete gnade prav hvaleshne skasati, in de bi vezhnimu pogubljenju odsbli. Ozhe nash! i. t. d. Zhesheha si Marija! i. t. d.

PERVI DEL.

Premisli, kako hvaleshen bi mogel Bogú biti, de she v' peklu nifi. Vsfakteri smertni greh si pekel saflushi. To naf nafha sveta ve-

ra uzhi. Torej je vsaki zhlovek, kateri koli v' smertni greh dovoli, vreden v' pekel vershen biti. To vsi sposnamo, to vsi verujemo. In to se je zgodilo bres shtevila veliko angeljem, kateri so savoljo eniga samiga, she le v' mislih storjeniga greha v' pekel versheni bili. Morebiti je she veliko takih dush v' peklu, ktere niso vezh kakor samo enkrat smertno greshile, pa she savoljo eniga samiga smertniga greha v' peklu goré, in bodo gorele vse vezhne zhase.

Sdaj tedej, moj kristjan! le povej mi: Ali nifi nikdar v' svojim shivljenji kakiga smertniga greha storil? Le resnizo govôri. Isprashaj nekoliko svojo vest. Morebiti si she desetkrat, morebiti stokrat, in morebiti she vezhkrat smertni greh storil. Kaj si si tedej saflushil? Kdor v' smertni greh dovoli, si saflushi pekel. Tudi ti si v' smertni greh dovolil, kaj si si tedej saflushil? Kaj samoresh na to drusiga rêzhi, kakor s' trepetanjem sposnati: Ja res je, pekel sim si saflushil. Ne moresh drugazhi, kakor sposnati: Ja, ko bi bil ob tem in tem zhafu, ta in ta dan, na tem in tem kraji, kjer sim smertni greh storil, ko bi bil takrat umerl, bi sdaj she v' peklu gorel. Ja gotovo bi bil she v' peklu, ko bi bil takrat umerl.

Ali sdaj te vprasham: Ker si she sdavnej pekel saflushil, sakaj pa she v' peklu nifi? Sakaj nifi prezej takrat, kadar si smertni greh

storil, v' pekel vershen bil, kakor so bili noter versheni prevsetni angelji, ali kakor je toliko drusih starih in mladih ljudí prezej po doperneshenim grehu v' pekel vershenih bilo? Sakaj tudi tí nifi bil tako hitro noter vershen? Ali fi bil mar tako mozhan, de fi se ubranil, in se nifi dal v' pekel vrezhi? Pa kako bi se bil tí zhervizhek ubranil, ko se she velika truma nebeshkih angeljev ubraniti ní mogla?

Kdo tedej, kdo je smert perdersheval, kdo te je obvaroval, de te smert ní po tvojim saflushenji v' gorezhi peklenški bresen pahnila? Ali vesh kdo? Bog, in fizer vfigamogozhni Bog, kteriga fi tako hudó rasshalil, kterimu nifi hotel pokoren biti, kteriga fi sapustil, in tako sanizhljivo savergel, de fi raji hotel po volji hudizha shiveti, kakor sveto boshjo voljo spolnovati. Ta vfigamogozhni Bog te je per shivljenji ohranil, ní pustil, de bi se bil v' pekel pogresnil, in te je strashnih vezhnih marter obvaroval.

O gresnik, ki to flishish, kako ti je per serzu? Bog, ki fi ga tolikokrat, in tako hudo rasshalil, ti je tako dober, de te je varoval, in te ní pustil v' pekel pasti. Ko bi te Bog ne bil obvaroval, bi sdaj she v' peklu gorel. Oh! zhe se po taki dobroti, po takim usmiljenji zelo tvoje serzé od ljubesni in hvaleshnosti do tvojiga neskonzhno ljubesnjiviga Bogá in odreshe-

nika ne uname, mora tvoje ferze bolj terdo biti, kakor kamen.

O ja, moj Jesuf! Sposnam tvoje nefkonzhno usmiljenje proti meni, nevrednemu gresniku. O zhašt in hvala ti bodi, moj Jesuf! de si me pekla, kteriga sim si she tako velikokrat saflushil, obvaroval.

Ali si tedej sdaj preprizhan, o moj kristjan, kako veliko gnado ti je Bog skasal, ker te ní pustil v' grehu umreti, in te ní, kakor si saflushil, she sdavnej v' pekel vergel? Pa gotovo je, de te gnade vender she sadosi ne sposnash, ker morash vediti, de je to prav posebna nefkonzhno velika gnada, ktere si s' nobeno rezhjo saflushil nisi. De bi to gnado prav sposnal, bi mogel vediti in sapopasti, sakaj Bog perpušti, de veliko gresnikov, kteri so mlajshi, kakor ti, v' grehu umerje, in de v' pekel pridejo; tebe pa vender Bog per shivljenji ohrani. Sapopasti bi mogel, sakaj je Bog perpustil, de je veliko takih ljudi v' grebih umerlo in v' pekel prishlo, kteri so manj hudiga storili, kakor ti, kteri so per svojih pregrehah vender she tudi marsikako dobro delo storili, kteri so dolgo zhasa brumno shiveli, potem pa jih je skushnjava premotila, de so v' smertne grehe padli, in so v' takim stanu tudi umerli; tebe pa vender Bog per tolikim shtevilu tvojih tako velikih grehov she smirej shiveti pušti, ti

ſhe ſmirej persanaſha. Vſe to bi mogel ſpoſnati in ſapopaſti, kar je pa vender naſhimu ſlabimu umu ravno tako neſapopadljivo, kakor ſo nam ſploh vſe boſhje laſtnoſti in popolnamoſti, ter vſe boſhje naredbe neſapopadljive. Sa- doſti je vediti, de je Bog neſkonzhno pravizhen in uſmiljen, de vſe, kar ſtorí, je pravizhno, je prav in dobro.

Ker ti je pa Bog tako ljubesen in tako uſmiljenje ſkaſal, de ga ſhe zlo ſapopaſti ne moreſh, o kako bi mogel tudi tí Bogu hvaſeſhen biti! Takofhna, tako poſebno velika gnada tirja od tebe tudi prav poſebno veliko hvaſeſhnoſt. Ja reſnizhno, prav poſebno ſlo bi mogel ti greſhnik Bogú hvaſeſhen biti, de te ní po tvojim ſafluſhenji v' pekel vergel. Kako boſh pa to ſtoril? kako boſh ſvojimu proti tebi tako uſmiljenimu Goſpodu ſvojo hvaſeſhnoſt ſkaſal? Poſluſhaj, kako morafh ſtoriti.

Ko bi Bog kaki pogubljeni duſhi, ktera ſhe nekterih ſto let v' peklu gorí, rekel: Safluſhila ſi fizer, de bi vſe te martre, ktere ſi doſihmalo terpela, tudi ſanaprej ſkos zelo vezhnoſt terpeti mogla. Vender pa ti to miloſt in ljubesen ſkaſhem, de te hozhem is tega ſtraſhniga ognja vſeti, in te ſpet na ſemljo naſaj poſtaviti, zhe mi le hozheſh na ſemlji reſnizhno hvaſeſhnoſt ſkaſovati. Kaj menifh, kaj bi ta uboga pogubljena duſha na to Bogú odgovorila? Oh rada, rada,

bi duſha rekla, prav is ſerza rada ti hozhem, o Goſpod! s' nar vezhi ſveſtobo flushiti; nozh in dan te hozhem zhaſtiti in hvaliti; vſe, vſe hozhem ſtoriti, kar koli ti je prijetno in dopadljivo. Le povej in naloshi mi, kakorſhino koli pokoro hozheſh. Nizh mi ne bo preteshko, vſe hozhem s' veſeljem ſtoriti. Tako bi gotovo pogubljena duſha govorila.

In zhe bi jo potem Bog ſpet na ſvet poſtaval, kaj meniš, ali bi to ſpolnila, kar je Bogu obljubila? O gotovo, prav ſveſtó bi to ſpolnila; gotovo bi nikoli ne poſabila velike gnade, de jo je Bog is pekla reſhil; gotovo bi ſe nikoli v' lenobo ne podala. Naj bi potem le hudizh perſhel, in ji ſpet nagnjuſno meſeno veſelje pred ozhi poſtaval; naj bi ji kakor koli velike poſvetne dobizhke ponujal; naj bi ji ſhe take prijetnoſti in kratkozhaſnoſti tega ſvetá kaſal: ali miſliš, de bi per ti duſhi kaj opravil? Gotovo nizh; prezej bi ga duſha od ſebe pahnila, in bi ga ne hotla poſluſhati.

Naj bi potem priſhli ljudjé njene ſhlahte, njeni tovarſhi, in kakorſhni koli poſvetnjaki; naj bi ſe is njene brumnoſti norze delali, in jo pregovarjali, de naj tudi tako ſhivi, kakor ſploh ljudjé na ſvetu ſhivé. Ali meniš, de bi duſha ſa njih ſmeh, ter ſa njih ſanizhevanje in ſafromovanje kaj marala? Nizh. Nobeni zhlovek na ſvetu bi je ne mogel od brumnoſti odverniti,

ali v' kak greh sapeljati. Ne morem, bi dusha rekla, ne morem in nozhem kaj takiga storiti, kar bi mojimu ljubesnivimu Gospodu, kateri je tako dober bil, de me je is pekla reshil, so- perno bilo, in ga rasshalilo. Tako bi gotovo od Bogá na ta svet postavljena pogubljena du- sha storila in govorila.

In glej! ravno tako bi tudi ti sdaj delal in govoril, ko bi bil takrat, kadar si se v' smert- nim grehu snájdel, umerl in v' pekel pershel, in ko bi bil Bog potem zhes nekoliko zhasa tudi tebi tako milost skasal, de bi te bil is peklen- skiga ognja vun potegnil, in te spet nasaj na letá svet postavil. Gotovo bi sdaj po vfi svoji môzhi Bogú ravno tako hvaleshen bil, in bi mu ravno tako is zeliga serzá svestó flushil, in nje- gove sapovedi spolnoval.

Pa povej mi: Ali si tudi sdaj Bogú tako hva- leshen, kakor bi mu hvaleshen bil, ko bi te bil Bog is peklenfskiga ognja potegnil, in sopet na ta svet nasaj postavil? Ali si mu sdaj po vfi svoji môzhi hvaleshen? Ali mu flushish sdaj is zeliga svojiga serzá, svestó in stanovitno? — O! pore- zhesh, ravno zlo tako slo Bogu hvaleshen biti, sdaj nimam urshoha. Prav tako svestó mu ne flushim, kakor bi mu flushil, in kakor bi mu hvaleshen biti dolshan bil, ko bi me bil Bog is peklenfskiga ognja potegnil.

Ali sakaj pa tudi sdaj Bogú ravno tako hva-

leshen nifi! Sakaj tudi sdaj ravno tako svestó Bogú ne flushih kakor bi mu flushil, ko bi te bil Bog is peklenškiga ognja rešil? Ja, porzehesh, sej she nifim bil v' peklu. Peklenški ogenj me she ní pékel, in Bog me ní is tega ognja vun potegnil. Šej fim smirej na svetu, kakor fim bil. Ali tédaj sató menish, de nifi dolshan Bogú zlo tako hvaleshen biti, kakor bi mogla dušha, ktera je she dolgo v' peklu gorela, Bogú hvaleshna biti, ko bi jo Bog is peklenškiga ognja otél, in na ta svét nasaj postavil, ker she nifi v' peklu bil? Glej, de te velike gnade, ktero ti je Bog skasal, ker te ni po tvojim saflushenji v' pekel vergel, she sdaj prav ne sposnash.

Poslufhaj, kar ti bom sdaj povedal. Dva hudobnika sta se soper zesarja hudó pregresshila. Oba sta si saflushila vse svoje shive dni v' temni jezhi perklenjena biti. Eniga je zesar prezej sapovedal v' jezho vrezhi. Drugimu pa, akoravno je bil ravno tako kriv, kakor prvi, je zesar po svoji veliki milosti, vso shtrafengo odpustil, in ga je prezej prostiga ispuštil. Dve léti potem se je pa zesar tudi uniga v' jezhi sapertiga usmilil, ga je is jezhe vsel, in mu je prostost ali frajost dal. Sdaj te vprasham: Kterimu je zesar vezhi gnado in vezhi usmiljenje skasal? ali temu, ki ga je she le zhes dvé léti is jezhe ispuštil, ali unimu, ki mu je pre-

zej sanefil, de she v' jezho perfhel ní? Kaj ne? unimu je veliko vezhi milost skasal, kteriga se je prezej usmilil, preden ga je v' jezho vergel. Pa ravno sato je ta dolshan tudi zesarju veliko bolj hvaleshen biti, kakor pervi, kteriga je zesar she le zhes dve leti is jezhe ispuštil.

Oberní sdaj to priliko sam na-se, in premisli, de si tí tisti hudobnik, kteri si peklenško jezho ravno tako saflushil, kakor drugi, ki she dolgo zhasa v' peklu goré. Tudi tebe bi bil Bog lahko savolj tvojih pregreh she sdavnej v' pekel vergel; pa ti she sdaj smirej persanasha. Akoravno bi tedej Bog, kar se fizer nikoli sgodilo ne bo, pa akoravno bi vender ref kaki pogubljeni dushi to milost skasal, de bi jo is pekla refhil, je she per vsem tem milost, ktero si ti sadobil, de te je Bog pekla obvaroval, veliko vezhi, kakor bi bila tista milost, ktero bi Bog pogubljeni dushi skasal, kadar bi jo is pekla refhil. Ali ni to veliko vezhi dobrota, ker te Bog ni puštil v' pekel pasti, kakor de bi te bil she le potem is pekla refhil, ko bi bil ti v' peklu she dolgo zhasa gorel, in strashne martre terpel? Kakor tedej zesar hudobniku vezhi gnado skashe, kadar ga ne pušči v' jezho vrezhi, kakor pa, kadar ga she le zhes nekoliko zhasa is jezhe ispušči: ravno tako je Bog tudi tebi vezhi gnado skasal, ker te ni puštil v' pekel priti, kakor de bi te she le zhes

nekoliko zhasa is pekla spet na ta svet nasaj postavil. Sdaj pa sam skleni, ali nifi dolshan Bogú she vezhi hvaleshnost skasovati, de te ni po tvojim saflushenji v' pekel vergel, kakor pa, ko bi te bil she le po velikim terpljenji is pekla reshil. Le sam skleni, ali nifi dolshan, ko bi mogozhe bilo, Bogu she bolj hvaleshen biti, ga she bolj ljubiti, in mu she svestejshi flushiti, kakor bi mu pogubljena dusha hvaleshna bila, ga ljubila in mu flushila, zhe bi jo Bog she le zhes nekterih sto let is pekla reshil.

Oh! kaj pa, de si dolshan po vfi svoji mozhni Bogu flushiti, in mu nar vezhi hvaleshnost skasovati, de si she na svetu, in ne she sdavnej v' peklu. O le pomisli, v' kakoshnim strashnim ognji bi sdaj gorel, kakoshne strashne martre in bolezhine bi sdaj terpel, ko bi ti Bog ne bil tako dober in usmiljen.

O kako bi se sdaj v' peklu jokal, kako bi se grimal, ko bi ti bil Bog tako storil, kakor si saflushil! Gotovo bi se sdaj v' peklu nobene pokore ne ustrashil, gotovo bi se prav is serza rad vřimu pregrashnimu, in she zlo vřimu le nevarnimu posvetnimu veselju odpovedal, in bi she ojštrejšhi shivel, kakor nam Jesuf v' svetim evangelii perporozha in sapoveduje; ja gotovo bi vse to rad storil, de bi le is strashne peklenške jezhe reshhen bil. Ali preposno bi bilo; vse troje sheljé bi bile sařtonj; is pekla ní reshhenja.

Osri se pa sdaj v' svojiga na krishi vifijozhiga Odrefhenika. Glej! ta te je té nefkozžno velike nefrezhe obvaroval; ta ti je s' svojo smertjo in svojim terpljenjem gnado in milost saflushil. Oh! versi se pred njim na svoje kolena, in sahvali se mu sa nefkonzžno veliko gnado, ktero je on tebi nevrednimu gresniku skasal, ker te ní po tvojim saflushenji she sdavnej v' pekel vergel. Objokuj pod njegovim krishem svoje pregrehe, s' kterimi si pekel saflushil, in terdno obljubi, de hozhesh svoje shivljenje spreoberniti, in mu sanaprej prav svesto flushiti.

O moj Jesuf! sdaj vidim, de ref nisim sposnal neisrezbeno velike gnade, ktero si mi skasal, ker me v' mojih grehah nisi is tega svetá poklizal. Oh! kje bi jest sdaj bil, ko bi me ti ne bil tako dolgo per shivljenji ohranil! Vse me strefe, kadar to smislim. V' peklenkim ognji bi sdaj gorel. O hvala ti bodi, moj Jesuf! vezhna hvala ti bodi, de me dosihmalo she nisi savergel, temuzh si me po svoji nefkonzhni milosti she pekla obvaroval.

Shal mi je, filno mi je shal, de fim ti dosihmalo tako nehvaleshen bil, de fim te po toliki meni skasani dobroti, vender she tako velikokrat rasshalil. Oh! odpusti mi moje grehe, odpusti mi mojo veliko nehvaleshnost. Sdaj storim terden sklepe sanaprej vse drugazhi shiveti. Is

zeliga serza te hozhem ljubiti, is vse svoje mozhí ti hozhem flushiti.

O ljuba deviza Marija! sprosi mi pomozh in gnado, de bom tvojimu ljubesnivimu šinu sa vse prejete dobrote, posebno pa sa to nar vezhi gnado, de me je pekla obvaroval, ne samo s' besedami, ampak tudi s' svojim djanjem in sader-shanjem, pravo in relnizhno hvaleshnost skasoval.

DRUGI DEL.

Premisli, kako grosno bi se mogel bati, de bi v' pekel ne pershel. Dofihmalo te je fizer Bog vezhniga pogubljenja obvaroval, in akoravno si pekel saflushil, te vender ní v' pekel vergel. Ali kaj bo pa sanaprej? ali si savolj pekla she bres vse skerbí? ali nisi vezh v' nevarnosti vezhniga pogubljenja? Ah! kaj pa, de si she v' nevarnosti, in she le v' prav veliki nevarnosti si, de samoresh pogubljen biti.

Pogubljen samoresh biti savoljo svojih poprejshnjih pregreh, zhe she nisi prave in relnizhne pokore storil. Ali mislish, de ker Bog dofhmalo tvojih pregreh shtrasal ní, de jih tudi sanaprej ne bo shtrasal? Ali mislish, de bo Bog szhafama tvoje grehe posabil, kakor jih ti posabis, in si jih is misel ispustish? Oh! Bog nobene rezhí ne posabi. Greh mora shtrafan biti. In akoravno bi Bog she tako dolgo svoje shtrasenge perdersheval, bo vender enkrat gotovo shtrasal.

Le famo šato te Bog po tvojim saflushenji she ni v' pekel vergel, ker sheli, de bi ti s' s'olsami pokore svoje grehe isbrifal, in s' dobri mi deli boshji pravizi sadosti storil. Zhe tega she nifi storil, je greh she smirej nad teboj, in kakor si bil pervo uro, kadar si v' greh padel, tako si she sdaj smirej sovrashnik boshji, in nifi ne eno uro bres skerbi, de bi te Bog v' peklenfki ogenj ne vergel. V' tem stanu pa, ker dobro vesh, de si pekel saflushil, in tudi vesh, de she sazhel nifi pokore delati, v' tem strashnim stanu, oh! kako je mogozhe, de si vender bres strahu? Oh! bersh, bersh sazhni pokoro delati, ker, zhe te smert v' tem stanu prepade, si gotovo pogubljen.

Pa morebiti sa svoje svelizhanje nifi tako neskerben; morebiti se pekla bojish, kakor se ga je takimu, ki je v' smertne grehe padel, sa-ref grosno treba bati; morebiti si se svojih grehov she spovedal, si svoje shiviljenje popravil in spreobernil, in sdaj bramno ter spokorno shivilsh. Ali per v'fim tem, zhe si se prav spovedal, spokoril, in poboljšhal, vender (po naukih modriga širaha 5, 5.) savolj svojih spokorjenih grehov ne smesh bres strahu in bres skerbi biti. Pa sakaj, bosh vprashal, sakaj bi savoljo tistih grehov, kterih sim se she zhisto spovedal, vender she mogel v' strahu biti? Sato, ker ne vesh, ali so ti tvoji grehi she odpusheni, ali pa ne.

Praviš fizer: Upanje imam, de mi je Bog she per spovedi moje grehe odpuštil. Prav je, de imash upanje, ali gotovosti pa vender nimash. Ref je, de dobra spoved vse grehe isbrishe. Ali kdo pa samore popolnoma preprizhan biti, de je serzhno, zhesnatorno, in tako veliko grevengo imel, kakorshno je treba imeti? Kdo samore popolnoma preprizhan biti, de je njegovo naprejšvsetje sadošti možhno bilo? Kdo samore popolnoma preprizhan biti, de je saref dobro spoved štoril? Ali tedaj nimash urshoha še savolj tega bati in v' strahu biti?

Pa ko bi tudi mislil, de nimash urshoha še savoljo opravljene spovedi kaj bati; ali pa samorešh rêzhi, de si sraven spovedi tudi pravo in vredno pokoro štoril? Ali samorešh rêzhi, de je bilo tvoje sadoštenje sa grehe sadošti veliko, in velikosti tvojih grehov prav permerjeno? Sheljé si morebiti imel s' dobrimi deli svoje dolge poplazhati, pa kako lenó, kako pozhafno, kako teshko, kako nerad si pokoro opravljal. Ne morešh tedej rêzhi, de si spolnil, kar naš sveti evangeli uzhi, ki nam pravi: Štorite vreden šad pokore.

Vše to se bo she le po smerti per šodbi boshji pokasalo. V' tem shivljenji nimam ne ješt, in nimash ti, in nima nobeni zhlovek prave gotovosti, zhe so nam grehi odpušheni, ali ne. To se v' tem shivljenji nizh drugazhi

svediti ne more, kakor skos boshje rasodenje, zhe namrezh Bog sam kterimu zhloveku to rasodeti hozhe. Ker pa ne vesh gotovo, zhe si per Bogu odpufhanje svojih grehov sadobil, ali ne, imash ja veliko urshoha se smirej bati, de bi she savolj svojih poprejshnjih grehov v' pekel ne pershel.

Pa ko bi ti tudi Bog sam rasodel, de mu je tvoja spoved in pokora dopadljiva, in bi te dej ti prav gotovo svedil, de si odpufhanje vsih svojih grehov sadobil, bi mogel vender she smirej v' strahu biti, de bi v' pekel ne pershel, sato, ker si, dokler na tem svetu shivish, v' vedni nevarnosti, de bi v' kak nov smerten greh ne padel, in si vnovizh spet pekla ne saflushil.

Le nespametni in posvetni ljudje, kateri nizh sa vezhnost, ampak smirej le sa zhasne rezhi fkerbé, in satorej bres premislika, kam jih njih shivljenje pelje, po svojim nagnjenji shivé, le oni so sa svoje svelizhanje bres strahú. Modri pa so smirej bojezhi; kakor to sam sveti Duh pravi, rekozh: Moder zhlovek je vse skosi bojezh. (Širah 18, 27.) Ker, kolikor je kdo modrejshi, toliko vezh nevarnost pred saboj vidi in sposná.

Nevarnost nebefa sgubiti in v' pekel priti smirej do ure nashe smerti terpi, in satorej je dolshan tudi vsakteri zhlovek smirej do smerti sa svoje svelizhanje delati in fkerbeti. Kako pa

se bo to delo isfhlo, ali kakshno vrednost bo pred Bogam imelo, tega nobeni zhlovek pred svojo smertjo vediti ne more. V' ti negotovosti moramo smirej, kakor sveti Pavel (Filip. 2, 12.) uzhi, s' straham in trepetam delo svojiga svelizhanja opravljati.

Ta strah in trepet pa pride od dveh rezhí: Pervizh od velikosti nefrezhe, v' katero zhlovek pride, zhe v' pekel pade, in drugizh od lahkote v' to nefrezho priti.

O kakofhna nesapopadljivo velika nefrezha je to, nebefa sgubiti, in v' pekel priti! Šilno slo se she bojish, de bi na tem svetu, kratek zhaf svojiga shivljenja, ne oboshal, ali v' kako nefrezho ne perfhel. Koliko bolj bi se mogel she le bati, de bi vekomej nefrezhen ne bil. Kdor vezhno nefrezho posná, in vé, kaj se pravi v' pekel priti, mu ní mogozhe se sdershati, de bi vef od strahú ne strepetal, kadar koli na vezhno pogubljenje smisli.

Kadar kdo is visokiga turna v' globozhino pogleda, ga strah in grosa obide. In sakaj? Ali se mar boji, de bi doli ne padel? Ne sato. Pa ga vender strah obletí, ako ravno vé, de ne more doli pasti. She sama ta misel: Kaj bi bilo, ko bi tukaj doli padel, ga tako slo prestrafhi. Ravno tako in she veliko bolj bi se mogla zela natora zhloveka prestrafhiti, kadar smisli: Kaj bi bilo, ko bi v' pekel padel? Ali

mar ní tavshentkrat bujshí v' pekel priti, kakor pa is turna pasti?

Pa morebiti mislish: O! meni se pekla ni treba tako slo bati, sa-me ní tako velika nevarnost, de bi v' pekel pershel. Šej nizh posebniga hudiga ne storím, sej rad mólim, in tudi she prezej brumno shivím. Sakaj bi se potem pekla bal? Ali kdor tako govori, in se tam bres nevarnosti misli, kjer je okoli in okoli s' nevarnostmi obdan, ta sam sebe slepi. Dokler na tem svetu shivimo, ní nobeni zhlovek bres nevarnosti, de bi ne mogel v' pekel priti. Ne le samo gresniki, ampak tudi pravizhni se morajo pekla bati. Vsi smo v' nevarnosti.

Šrezhen je fizer tisti, kdor je per svetim kerstu sadobljeno belo oblazhilo nedolshnosti dosihmalo she zhisto ohranil, srezhen je tudi, kdor je savolj svojih grehov pravo in resnizhno pokoro storil; pa obá morata vender savolj pekla v' strahu biti, ker obá samoreta she v' smerten greh pasti. Nedolshni samore svojo nedolshnost sgubiti, in špokornik samore v' svoje poprejšhnje grehe nasaj pasti. Tako samoreta obá v' smertnih grehah umreti, in v' pekel priti.

Verjamem fizer, de imata obá sareš prav terdno voljo se greha varovati. Ali, o kako hitro se zhloveshka volja spremení! Danš je vsa gorezha k' dobrimu; jutri je pa she mersla, in perpravna hudo storiti. Nafhi šklepi samorejo

she tako mozhni biti; ali savolj tega našha natora vender ne jenja slaba biti. Ali je mar veliko k' temu potrebno, de smo v' greh sapeljani, ki smo tako slabí, k' hudimu tako slo nagnjeni? Kako lahko sapelje zhloveka lastna ljubesen, de hudiga ne sposná! de misli: To ní greh, ali pa vsaj ní velik greh, s' tem si ne bom pekla saflushil! Kako lahko premoti zhloveka hudo nagnjenje, de se v' nevarnosti podá, in misli: Še bom she varoval; pa vender pade! Kako lahko ga sapeljejo pozhutki! Ozhí se rade spodtaknejo nad lepoto kake perfhone drugiga spola; skos ushesa lahko gredo k' serzu pohujshljive besede; gerlo nima nikoli sadošti jedí in pijazhe; jesik je uren k' opravljivim in vsakershnim pregreshnim pogovoram.

Kako bres shtevila veliko nedolshnih je she sapeljal goljufni svet! Koliko prav dobrih dušh je bilo v' greh sapeljanih od hudobne drufhine, od eniga ali drugiga tovarsha, od slabih sgledov! Koliko jih je bilo sapeljanih skos dnar, s' shenkengami, s' obetanjem, s' profshnjami, s' perlisovanjem! Koliko jih je pot brumnosti sapustilo is strahu, de bi se jim posvetni ljudjé ne smejali, in se is njih norze ne delali! Koliko jih je sapeljal hudizh, kteri po besedah svetiga pisma kakor rjovèzh lev okoli hodi, in ishe, kogá bi posherl.

Kdo samore tedej rózhi, de ga taki sviti in

prekanjeni sovrasniki sapeljati ne morejo? In per tako veliko novarnostih, per nashi tako veliki slabosti, kdo samore rêzhi: Bres skerbi fim savolj pekla; ni se mi treba bati, de bi nesrezhno umerl in v' pekel perfhel. Kdo samore to rêzhi?

Vem fizer, de se s' boshjo gnado vse skufhnjave lahko premagajo, de se zhlovek s' boshjo pomozhjo vselej greha obvarovati samore. Tudi to vem, de Bog zhloveku, kateri ga profi, gotovo svojo gnado da. Pa per v'fim tem, o kolikokrat se s'godí, de v'ender pademo, kakor na lastna skufhnja od tega preprizha! Boshja gnada na' uzhi, na' opominja, nam nevarnosti kashe, na' sdaj k' enimu, sdaj k' drugimu dobrimu delu napeljuje. Ali mi pa velikokrat njeniga notrajniga opominjevanja ne poslushamo, ga ne ubogamo, in gnado boshjo savershemo.

Le sam pomisli, koliko boshjih gnad si she savergel. Kolikokrat te je she Bog klizal, kolikokrat je she tvoje serzé rasvetlil in omezil, in ti je k' serzu govoril, rekozh: Sazhni drugazhi shiveti; sapusti tega tovarsha, to perfhono, to hisho; nikar se toliko sa posvetne rezhi ne poganjaj; premagaj se. Vse te snotrajne opominjevanja so gnade boshje. Ali ti si jih savergel, in nisi nizh tega storil, k' zhemur te je Bog napeljeval. Zhe ravno si sazhel po boshjim opominjevanji delati, si se v'ender dobriga kmalo navelizhal, in si vse sazheto dobro spet popustil.

Prav posebna, prav velika in možna gnada ti je tedej potrebna, de samorešh svojo tako veliko slabost premagati. In tudi ní sadosi, de bi ti Bog to veliko in možno gnado le enkrat, dvakrat, ali trikrat dal, ampak smirej in bres prenehanja mora Bog s' svojo mogožno gnado tvojo slabost podpérati, sizer, zhe Bog le nekoliko zhasa svojo mogožno roko od tebe odtegne, in te v' tvoji slabosti puští, si she prozh, in gotovo padesh. Glej! tak slab revesh si, de se na svojo mozh zlo nízhanesti ne moresh. Ali nimash tedej veliko urshoha se bati, de bi v' pekel ne prishel?

Tudi pravizhni in saref brumni kristjani se morajo smirej bati, de bi ne padli, in v' pekel ne prishli. Zhe namrezh Bog svojo roko od nas odtegne, pade ravno tako lahko tisti, kateri je she v' zhednostih delezh prishel, kakor ta, ki je pot zhednosti she le nastopil.

Satorej so se she svetniki per svojim svetim in ojstrim shivljenji slo bali, de bi v' kak greh ne padli, in v' pekel ne prishli. Ali se tedej ti per svojim lenim in malopridnim shivljenji ne bosh nízhan bal? Ti, ki le po svojim nagnjenji shivish, ki od molitve, od pokore, od sátéranja svojiga mesá nízhan flishati nozhesh, ali ti bosh bres vsiga strahú, kakor de bi tvoja smert ne mogla drugazhna, kot frezhna in svelizhanška biti? Oh! spreglej, spreglej she vender en-

krat, v' kakofhni nevarnosti se snajdesh, in boj se pogubljenja, boj se, de v' pekel ne pridešh.

Morebiti pravish: Jest imam pa vender upanje, de me Bog v' nevarnosti ne bo sapustil. Prav imash, ker Bog je res tako usmiljen in milostljiv, de nikogar popred ne sapusti, kakor she le potem, kadar je she zhlovek Bogá sapustil. Bog vsakimu zhloveku svojo gnado ponuja, in mu jo tudi rad da, zhe se je le zhlovek k' svojimu pridu poslushiti hozhe. Ali, de to posebno in možno gnado, ktera zhloveško slabost premaga, od Bogá sadobish, je vender potrebno, de Bogá sa-njo profilsh. In ker to gnado smirej potrebujesh, je tudi potrebno, de vezhkrat, in tako rekozh smirej sa-njo profilsh, ter Bogá na pomozh klizhesh.

Pervo gnado namrezh, ktera zhloveka sbudi in rasvetlí, da Bog, akoravno ni sa-njo profhen; sa vse druge gnade pa hozhe profhen biti.

Ali k' temu, de bosh vezhkrat Bogá profil, de bosh vezhkrat Boga na pomozh klizal, te mora strah pergmati. Šposnati morash, v' kako veliki nevarnosti se snajdesh, sposnati morash svojo veliko slabost. Kadar bosh to prav sposnal, bosh gotovo rad, lahko in pogosto Boga profil, in s' uzhenzi Jesufovimi klizal: Gospod! pomagaj mi, fizer poginem. (Mat. 8, 25.) Zhe pa ne bosh strahu imel, bosh svoje molitve le leno

opravljaj, ali pa zlo opufhal. To pa te bo gotovo v' pekel perpravilo.

De namrezn zhlovek v' pekel pride, ni nizm drusiga treba, kakor bres strahu, bres skerbi, v' lenobi shiveti. To nam da na snanje sveti Duh v' svetim pismu, ki pravi: Ako ne bosh v' Gospodovim strahu terdno ostal, bo tvoja hifha kmalo rasvaljena. (Sirah. 27, 4.) Kdor je bres strahú, se manj varuje, manj sam na-se pasi ali ahtengo daje, ne móli veliko, ne profi dostokrat boshje pomózhi, in se sam na-se prevezh sanese. To je pa ravno tako sadershanje, ktero Boga nar prej perpravi, de od takiga zhloveka svojo roko odtegne, in ga njegovi slabosti prepustí.

Samerkaj si tedaj, de strah pred peklam je neisrezheno dober perpomozhak, te k' poljshanju shivljenja, k' svetósti in k' vezhnimu svelizhanju perpeljati. Sakaj strah in trepetanje bo storilo, de, ker bosh nevarnost v' pekel priti smirej pred ozhmí imel, bosh gotovo veliko molil, in ti bo Bog potem tudi gotovo pomagá. Zhe se tedej pekla slo bojish, bodi le potroshtan, ker sam sveti Duh pravi: Šrezhen je tisti zhlovek, kteri je smirej bojezh. (Prip. 28, 14.)

Ali, o kako malo sim se do sdaj pekla bal! Tako bres vse skerbi sim shivel, kakor ko bi se mi pekla bati nizm treba ne bilo. O ko bi prav sapopadel, kakofhna strafhna nefrezha je,

v' peklu vekomej goreti, in ko bi bil dobro preprizhan, de tudi mene ta neisrezhenó strahna nefrezha grosno lahko sadene, o kako bi se bal, kako bi se trefil, kako veliko bi si persadeval, de bi temu vezhnimu pogubljenju odshel! Ali sdaj pa she enkrat ne smišlim na to filno veliko nevarnost, v' kteri se snajdem; ne verjamem, de bi bil zlo tako slab, in menim, de mi bo lahko bres truda in persadevanja v' nebesa priti. Sato nimam nobeniga praviga ajfra k' molitvi, se sam prosto voljno v' nevarne perloshnosti podajam, dobrih naukov svojih duhovnih pastirjev ne poslušham, in ne ishem perpomozhkov, kteri me samorejo v' brumnosti vterditi, ter na pravim potu ohraniti, ker mišlim, de mi vsiga tega ni potreba. Pa ravno na to visho nar bolj gotovo v' saderge dušnih sovrashnikov, in v' vezhno pogubljenje letím.

O Jesuf! daj mi nevarnosti, v' kterih se snajdem, prav sposnati; daj mi meni tako potrebno gnado svelizhanskiga strahú, ktera me bo v' moji lenobi in sanikernosti budila, de bom s' tem svetim straham spodboden vse svoje saupanje le v' tebe, svojiga Bogá, postavil, de te bom s' gorezhim ajfram na pomozh klizal, in od tebe vso potrebno pomozh dosegel.

O sveta deviza in ljubesnjiva mati Marija! varuj me, de v' pekel ne pridem. Šej vesh, v' kako veliki nevarnosti vezhniga pogubljenja

se snajdem. O profi sa-me, in pomagaj mi tako shiveti, de vezhno svelizhanje dofeshem. Amen.

XI.

Od nebéf.

Ref je, de kdor hozhe brumno shiveti, se mora nekoliko truditi in premagovati; ali tega truda in premagovanja plazhilo ali lon so nebefa. Satorej, de se bosh tega truda in premagovanja serzhnejshi lotil, premisli, kako nesrezheno veliko bo tvojiga truda in premagovanja plazhilo. To plazhilo ti bo v' danashnjim sadnjim premisbljevanji pred ozhi postavljeno. Premisli tedej 1. Kaj so nebefa. 2. Kaj je v' nebefih. 3. Kdo pride v' nebefa.

O nebeshki Ozhe! daj mi prav sposnati, kako veliko plazhilo si tishim perpravil, kteri te ljubijo in ti flushijo, ter pomagaj mi tudi tako shiveti, de bom to plazhilo sadobil. Ozhe nash! i. t. d. Zhesheha si Marija! i. t. d.

PERVI DEL.

Kaj so nebefa? Nebefa so tishi frezhni kraj, kjer bodo pravizhni vse vezhne zhase shiveli, in plazhilo sa svoje dobre dela vshivali. Bolj na dalje pa, kaj de so nebefa, ali tudi, kaj je v' nebefih, nikar veliko ne vprashaj, ker tega ne moresh sapopasti, in ti tudi nobeden tega na tanko dopovedati ne more. Sveti Pavel,

desiravno je v' nebefa samaknjen nebeshko zhaft in lepoto vidil, vender ní drusiga mogel povedati, kakor: Nobeno oko ní vidilo, nobeno uhó ní flifhalo, tudi v' serze nobeniga zhloveka ní perfhlo, kar je Bog tistim perpravil; kteri ga ljubijo. (I. Kor. 2, 9.)

Šveti Janes tudi v' nebefa samaknjen je v' svojim skrivnim rasodenji sizer nekaj vezh od nebes povedal. On nam nebefa pod podobo svetiga mesta pred ozhi postavi, in k' popisvanju tega nebeshkiga mesta Jerusalema vse vkupaj vsame, kar koli se na svetu lepiga, shlahtniga, in zhaftitljiviga snajditi samore. Pravi namrezh (Škr. ras. 21, 18.), de to sveto nebeshko mesto Jerusalem je sosidano is nar zhištejšhiga slatá, de grunt tega mestniga osidja so sgolj dragi shlahtni kameni; de so mestne vrata is sgolj velikih biserov ali perlnov narejene (22, 1.), de skos sredo mesta tezhe nar zhištejšhi in nar svetlejšhi potok vode shivljenja (21, 23.), de to mesto ne potrebuje solnzhe svetlobe, ker neskonzhno vezhi boshja svetloba v' njem sveti. Tako nam sveti Janes od nebes govori. Ali ves ta, desiravno lep popis, nam she senze prave nebeshke lepote ne pokashe, ker sveti Janes ní imel takih besedí, s' kterimi bi nam bil samogel to dopovedati, kar je v' nebefih vidil, ampak je mogel le tako govoriti kakor mi rasumeti samoremo. Nebefa so tedej

she bres vse pergliche lepsi in zhaſtitljivi, kakor je vse to, kar nam je sveti Janes od nebes povedal. Zhloveshka pamet si she domishljevati ne more, kako lepe so nebesa.

Nizh drugazhi si nebes misliti ne moremo, kakor le samo v' perglihah s' posemljiskimi lepotami in dobrotami. Tako nam tudi sveti ozhaki nebesa le v' perglihah pred ozhi postavijo. Pa vender she le is perglih samore zhlovek sposnati, kako lepe, kako neisrezheno prijetne so nebesa. Kralji in zesarji svoje gradove, v' kterih prebivajo, na nar lepshih krajih sosidati dajo, in svoje stanovalisha s' nar lepshim orodjem in s' nar imenitnishimi malarijami ozirajo, tako, de ko bi ti v' tak zesarjev grad pershel, bi se v' njem vsih lepih rezhi ne mogel sadosti nagledati, ker bi ti vse grosno dopadlo, kar koli bi pogledal. Ker so pa she prebivalisha posemljiskih kraljev in zesarjev tako lepe, o kako lepe morajo tedej she le nebesa biti, kjer Bog v' vsi svoji zhaſti prebiva!

Pa naj le imenitni gospodje, kralji in zesarji v' nar lepshih in nar prijetnishih krajih svoje gradove sosidati dajo; naj tam svoje stanovalisha, tako lepó, kakor koli je mogozhe, ozirajo; naj se s' vsimi tishimi rezhmí obilno previdijo, od kterih koli mislijo, de jih samorejo frezhne in vesele storiti: Per vsim tem vender ne morejo ubraniti, de bi marsiktere teshave,

shalosti, in britkosti zhes njih ne prishle; per vsm svojim bogastvu, per vfi svoji obilnosti si vender she veliko rezhí shelé, kterih sadobiti ne morejo. Bolesni, britkosti, druge nesrezhe, in vsake sorte sopernosti jih povsod, tudi v' nar lepshih gradovih, najdejo, ker na svetu je she tako, de vsako posemljisko veselje je s' kako shalostjo nameshano. Nobena posemljiska srezha ní tako zhišta, de bi se tudi kaka britkost sraven ne permeshala. Kdor se tedej vsmu hudimu ogniti hozhe, naj le nebes ishe, ker le samo tam zlo nizh hudiga ní. Šamó v' nebesih ní terpljenja, ní shalosti, ni bolesni, ní smerti. Šamó v' nebesih ní uboshtva, ní pomanjkanja, ní krivize, ní preganjanja. Šamo v' nebesih ní nizh takiga, kar bi se samoglo komu teshko sdeti. Na svetu je vsiga tega povsod sadosti.

Nar lepshi zesarfski grad je proti nebesam flabshi, kakor nar revnishi berashka bajta proti vsm gradovam svetá, ker tudi nar lepshi zesarfski grad je le delo zhloveshkih rok; nebefa pa so delo boshje vsigamogozhnosti. Ker je pa Bog neskonzhno modrejshi in mogozhnishi, kakor so ljudjé, morajo ja tudi nebefa, ktere je Bog ustvaril, neskonzhno lepshi in zhasitljivshi biti, kakor vse to, kar koli ljudjé fosidati in narediti samorejo.

Per stvarjenji tega sveta je Bog tako rekozh le nekoliko svoje modrosti in svoje mogozhnosti

skasal; in vender je she ta svet tako lep, de se neisrezheno veliko ljudi va-nj saljubi. O koliko lepshi morajo she le nebefa biti, ktere je Bog po vfi svoji modrosli, po vfi svoji nekonzhni mogozhnosti ustvaril! Ker she ta svet toliko dopadljiviga v' sebi ima, kteri je vender dolina sols, kteri je kraj terpljenja, kraj bojevanja, kraj premagovanja; o kako nam bodo she le nebefa dopadle, ktere so od Boga sgolj samo k' veselju ustvarjene, ktere so kraj mirú in vezhniga pozhitka! Na svetu je vse vku-paj smeshano, dobro in hudo, zhednosti in pregrebe, in smo vender vezhidel radi na svetu; koliko boljshi nam bo tedej she le v' nebefih, kjer ní nizh hudiga, ampak je le samo vse dobro! Svet je Bog ustvaril k' stanovalishu in prebivalishu ne samo brumnih, ampak tudi gresnikov, hudobnih ljudi, svojih sovrashnikov. Ker je pa Bog she to prebivalishe svojih sovrashnikov tako lepo ustvaril, o kako lepe morajo she le nebefa biti, ktere je Bog ustvaril sa-se in sa svoje prijatle, sa svoje sveste flushabnike!

Zhlovefhko serzé si takiga veselja, take lepote, take dobrote, kakor je v' nebefih, she domishljevati ne more. In glej! v' ta frezhni kraj, v' ta kraj vedniga veselja samoresh tudi ti priti. Nebefhke vrata so odperte, in Bog vsigamogozhni te is svojiga trona klizhe in vabi. Le bersh se tedej vsdigni, in se podaj na pot, ktera v'

nebesa pelje. Bog te bo s' veseljem v' svojo hišo vsel.

O lepe, o svete nebesa! k' vam puhti moje serzé. O de bi skorej v' to srezhno, veselo nebesko prebivališče peršel! Kdo mi bo dal perutnize, kakor golobu, de bi gori sletel, in tam pozhival? (Pf. 54, 7.) O moj Jesuf! ki si mi s' svojim britkim terpljenjem nebesa saflushil, o pomagaj mi, de bom res, in tudi kmalo k' tebi v' nebesa peršel.

DRUGI DEL.

Kaj je v' nebesih? Povsdigni svoje ozhí v' kaki jasni nozhi proti nebesam, in premisli, kako zhaštitljivo in lepó je she nam vidno nebó s' bres shtevila veliko svetlimi in migljajozhimi svesdami ozirano. In is tega skleni, kako lepó mora she le v' pravih, nam nevidnih nebesih biti. Tako je tudi sveti Ignazi v' jasnih nozheh nebó ogledoval, in skos to se mu je ta svet tako perstudil, de je vse posvetne rezhí sanizheval, in s' vso mozhjó le sa nebesa skerbel, le sa nebesa delal. Ti pa, moj kristjan, si ves v' ta svet saljubljen, in nimash nizeh veselja sa nebesa kaj delati. Od kod to pride? Od tod, ker ne vesh, kako lepe so nebesa. Zhlovek le tako dolgo kako rezh ljubi, dokler sa nizeh boljshiga ne vé, in nizeh boljshiga ne sposná. Kakor hitro bosh prav sposnal in saref verjel, de je nebesko

veselje tavshentkrat vezh vredno, kakor vse do-
brote in prijetnosti tega sveta, bofh gotovo tudi
vse veselje tega svetá sanizheval, in s' vso mozh-
jo nebeshkiga veselja ifkal. Daj si tedaj dopo-
vedati, kakofhen frezhen in vesel kraj so nebesa.

Ko bi kjé na tem svetu tak kraj bil, v' kte-
rim bi nikoli nizh ne bilo flifhati od goljfiije ali
krivize; ko bi tak kraj bil, v' kterim bi ne bilo
nobeniga sovrashtva, nobeniga prepira, nobene
nevoshljivofti, kjer bi nikoli eden drusiga ne
rasshalil: o kako rad bi vsaki zhlovek v' takim
frezhnim kraji prebival!

Takiga kraja fizer na svetu nikjer ní. Pa
postavim vender, de bi kje na svetu vsaj eno
famo tako mesto bilo, in postavim she dalje,
de bi v' tem frezhnim mestu sraven nar lepshi-
ga miru, sraven nar lepshi sprave in prijasnosti
tudi she bile vse hishe s' slatam in frebram neisre-
zheno lepo ozirane; de bi v' tem mestu tudi
ne bilo ne mrasa, ne vrozhine; de bi se v' tem
mestu vse bres truda, bres dela in fkerbí dobi-
lo, kar koli zhlovefhko ferzé posheleti samore;
de bi bila tam vedna solnzhna svetloba bres vse
nozhí; de bi bilo v' tem mestu smirej lepo in
prijetno vreme; de bi tam nobeni zhlovek sbo-
leti ne mogel, ampak de bi bili vsi prebivav-
zi tiftiga mesta smirej terdni in sdravi. Ko
bi, pravim, kje na svetu tako frezhno me-
sto bilo, o kako bi od vsih krajev ljudjé k' temu

meštu vkup tekli, de bi v' njem prebivali! Kako radi bi svoje v' perglihi s' tem meštam nižh vredne domove in deshele sapuštíli, de bi le v' tem frezhnim meštu prebivati mogli! Glej! nebesa so tako frezhno, in she veliko frezhnišhi mešto. Tam ní shalosti, ní britkošti, ní bolesni, ní smerti, ní strahú, ní nobene teshave; ampak vse je prijetno, vse dobro, vse veselo, vsiga je v' obilnošti, kar koli serzé posheleti more.

Mišli si nekdamne nar imenitnišhi, nar frezhnišhi zesarje tega sveta, kterih krone in oblažhila so od slatá in shlahtnih kamenov vse migljale, kterih štanovališha so bile v' velikih gradovih s' shido, srebram in slatam vse preprešene, kteri so vsaki dan nar shlahtnejšhi in nar boljšhi rezhí jedli in pili, kteri so imeli vse, karkoli je njih serzé poshelelo, in kteri so sraven od vsih ljudi škorej po boshje zhešheni bili; s' eno besedo, misli si nar frezhnejšhiga zhloveka, kteri koli je kdej na svetu shivel, in le preprizhan bodi, de nar manjšhi svetnik v' nebesih, je bres vse perglihe frezhnišhi, kakor je bil tak zhlovek.

Nar vezhi veselje zhloveka na tem svetu obštoji v' prijasnošti in ljubesni. She ajdje so se sa frezhne imeli, kadar so najdili kakiga dobri-ga prijatla, kteri je vse lastnošti praviga in ref-nizhniga prijatla na sebi imel. In ref, kaj more na svetu prijetnišhiga biti, kakor s' pravim pri-

jatlam vkupaj shiveti, resnizhno ljubesen do nje-
ga imeti, in se tudi njegove nasprotne ljubesni
veseliti? Ali kaj so posemljiski prijatli proti ne-
beshkim! Ker pa te vender she kak posemljiski
prijatel vezhkrat tako veselí, kakoshno veselje
bofh she le imel nad toliko tavshent in tavshent
prijatli, ktere bofh v' nebesih najdel! Tam jih
bofh najdel veliko is svoje shlahte; bofh najdel
svoje nekdejne brumne snanze; bofh najdel ta-
ke, kterim si nekdej skos svoje prijasno opomi-
njevanje, skos svoj lepi sgled k' nebesam poma-
gal; bofh najdel tiste, ktere si skos svoje dobre
dela is viz reshil. O s' kakoshnim veseljem te
bodo vfi ti sprejeli! Pa ne le samo ti, ampak
tudi vfi sveti angelji, vfi sveti ozhaki ali patri-
jarhi, vfi sveti preroki, vfi sveti aposteljni in
evangelisti, vfi sveti marterniki, vse svete devi-
ze, vfi isvoljeni boshji, in posebno vfi tvoji sveti
patroni, ktere si na svetu zhasil, vfi bodo tvoji
prijatli, vse bofh posnal, vse bofh ljubil, in vfi
bodo nasproti tudi tebe ljubili. Vaf vsih bo le
eno serzé in ena misel. O kakoshno nesapopad-
ljivo veselje bo to, v' taki dobri, sveti in lju-
besnjivi drushbi vse vezhne zhase shiveti!

Nar vezhi veselje isvoljenih v' nebesih bo
pa to, ker bodo Bogá gledali, Bogá ljubili,
Bogá vshivali, in ga bres prenehanja hvalili.
Tukaj na tem svetu se nam kaj pa de vezh-
krat stoshi Bogu zhasit in hvalo peti; ali to

se sгодí sato, ker sdaj Bogá le malo po veri sposnamo, in ker je naša dušha skos telefne potrebe možno premotena in rastrefena. Ali v' nebesih ji pa ne bo treba sa nizh skerbeti. Od nefkonzhne lepote boshje bo tako v' ljubeshni do Bogá uneta, de se nikoli ne bo navelizhati mogla, ga gledati, s' njim sklenjena biti, ter ga zhasitati in hvaliti; in to toliko bolj, ker bo vidila, de je tudi ona od Bogá ljubljena, de Bog nad njo svoje dopadajenje ima. O, to ji bo zhes vse!

V' nebesih je tako veselje, de kakor pravi kraljevi prerok David (pf. 83, 11.), en sami dan v' veshi Gospodovi je vezh vreden, kakor tavshent dni v' nar vezhim veselji tega svetá. Ker je pa she veselje eniga samiga dneva v' nebesih tako velike vrednosti, in tako kaj dob-riga, o! kako srezhni so tedej isvoljeni, kateri ne bodo le en dan, ne le sto let, ampak zelo, zelo vezhnoft to tako neisrezheno veliko veselje vshivali! In ker vsa posemljifka srezha, visokost, prijetnost in imenitnost she v' perglihi s' enim samim dnevam v' nebesih nizh ni, koliko manj so she le vse posvetne prijetnosti, zhe jih perglihamo s' zelo srezhno vezhnoftjo!

In o! kako sim bil do sdaj flep! Sa kratko posvetno srezho sim se toliko trudil, fi toliko persadeval; de bi bil pa v' nebesih vekomej rezhen, sa to nisim nizh skerbel! O usmiljeni

Jesuf! rasvetli mojo pamet, de bom velikost nebeshkiga veselja prav sposnal, in stóri, de bom s' tako gorezhimi sheljami po nebesih hrepenel, kakor posvetni ljudjé po malopridnim posvetnim veselji hrepené.

TRETJI DEL.

Kdo pride v' nebefa? Vsi mislimo in upamo, de bomo v' nebefa prishli, ker nebefa so sa vse ljudi ustvarjene. Jesuf Kristuf je s' svojim terpljenjem in svojo smertjo vsem ljudem nebefa saflushil; in posebno smo mi kristjani vsi k' nebesam poklizani, ker smo vsi per svetim kerstu postali erbizhi nebeshkiga kraljestva. Ali vender pravi vezhna resniza, de jih bo le malo v' nebefa prishlo. Veliko jih je poklizanih, malo pa isvoljenih. (Mat. 22, 14.) Kako je to? Sakaj jih bo le malo v' nebefa prishlo? Sato, ker jih je le malo takih, kateri bi si hotli nebefa saflushiti. Veliko ljudi hozhe v' nebefa priti, pa bres de bi kaj sa nebefa delali. Ja she takih je veliko, kateri si vedno le pekel flushijo, in sraven pa vender mislijo, de bodo v' nebefa prishli. Kdor koli tako misli, se filno goljfa.

Kdor hozhe v' nebefa priti, mora te tri rezhí storiti: 1. Mora greh sapustiti. 2. Mora sa nebefa delati. 3. Mora sa nebefa kaj terpeti.

1. Pervo tedej, kar mora zhlovek storiti, zhe hozhe v' nebefa priti, je to, de mora greh

sapuſtiti. Greh gre proti peklu, ne proti ne-
 befam. Satorej se nobene rezhí toliko ne boj,
 kakor greha. Zhe bi se ti greh ſtoriti ſhe ta-
 ko prijetno ſdelo, zhe bi tvoja ſpazhena natora
 ſhe toliko dopadajenja nad greham imela, va-
 ruj ſe greha in béſhi od njega, ker greh je
 ſtrup, kateri ſe ſizer uſtam ſladak ſdi, v' ſhelod-
 zu pa vſe raſjé, in vſo teleſno mozh pomorí.
 Zhe bi ti greh ſhe tako lep dobizhek perneſel,
 ja zhe bi s' greham tudi prav veliko bogaſtvo
 ſadobiti ſamogel, nikaſ ne glej na tak dobizhek,
 na tako bogaſtvo, ktero bi ſe s' greham perdo-
 bilo. Zhe bi ſe ſkos greh tudi ſamogel k' vi-
 ſoki zhaſti, k' veliki imenitnoſti povſdigniti, ſa-
 verſi in ſanizhuj vſo zhaſt, ktero bi ti greh per-
 neſel. Zhe bi ſe ti ſadnjizh greh tudi tako
 potreben ſdel, kakor potrebna ti je tvoja roka,
 ali tvoja noga, in kakor potrebne ſo ti tvoje
 ozhí, ga vender ſapuſti, ga ſovraſhi, in ſe ga
 varuj, kakor ſtrupene kaſhe. To uzhí ſam Je-
 ſuf Kriſtuſ, ki pravi: Ako te tvoja roka, ali
 tvoja noga pohujſha, odſekaj jo, in verſi jo
 od ſebe; ker ti je boljſhi, de hrom ali kruljev
 v' ſhivljenje greſh, kakor de bi dve roke ali
 dve noge imel, pa bi verſhen bil v' vezhni
 ogenj. In ako te tvoje okó pohujſha, iſderi ga,
 in verſi ga od ſebe; ker ti je boljſhi, de s'
 enim ozheſam v' ſhivljenje greſh, kakor de
 bi dva ozheſa imel, pa bi verſhen bil v' pe-

klenfski ogenj. (Mat. 18, 8 — 9.) To so besede vezhne resnize.

Rezi tedaj, kakor koli hozhesh: Teshko je, to pershono, ktero tako mozno ljubim, sapustiti; teshko je posvetnimu veselju slovó dati; teshko je tako lepo perloshnost k' zhasui frezhi is rok ispuštiti; teshko je temu, ki mi krivizo dela, in toliko hudiga zhes-me govori, is serza odpustiti, ali pa ga sbe zlo ljubiti. O! to je teshko, tega ne morem storiti. Premisli pa: Ali ni sbe teshej si roko odsekati, si nogo odsekati, si okó isdreti? In vender sbe to bi mogel po nauku Jesusa rajshi storiti, kakor v' greh dovoliti.

Greh nima nobeniga isgovora. Nikoli in v' nobenih okolishinah se greh storiti ne sme. Zhe bi prav kako veliko shkodo, ali kako veliko nefrezho s' greham od sebe odverniti samogel, bi mogel vender rajshi shkodo terpeti, kakor v' greh dovoliti. Naj te, kdor koli si bodi, k' grehu pregovarja ali fili, ne vdaj se; pusti si rajshi vse vseti, pusti se rajshi martrati, pusti se rajshi umoriti, kakor se k' grehu persfiliti dati. Koliko tavshent in tavshent svetih marternikov je, kateri so bili k' grehu filjeni! Ko bi bili hotli greh storiti, bi ne bili samo svojiga shivljenja ohranili, ampak bi bili samogli tudi svojo zhasno frezho prav slo pogmerati. Ali greh so tako sovrashili, de so hotli rajshi

sanizhevani in saframovani biti, de so hotli rajshi vse sgubiti, de so hotli rajshi nar hujshi martre terpeti, ali pa she zlo umreti, kakor greh storiti.

Ravno tako bi mogel tudi ti, moj kristjan, greh sovrashiti. Kadar k' spovedi gresh, pravish fizer: Shal mi je, de sim Bogá rasshalil. Terdno sklenem, de hozhem rajshi tavshentkrat umreti, kakor Boga she kdaj s' kakim smertnim greham rasshaliti. Ali to govori le tvoj jesik; tvoje serzé in tvoje djanje pa drugazhi govori. Tvoje serze pravi: Rajshi se hozhem Bogú sameriti, kakor ljudem. Tvoje serze pravi: Naj Bog nezhisto veselje prepoveduje, kakor hozhe, jest se mu pa vender ne odpovem. Tvoje serzé pravi: Rajshi hozhem hudizha, rajshi ta svet, rajshi svoje nagnjenje ubogati, kakor Boga. Tvoje serze pravi: Ljubshi mi je dnar, ljubshi mi je krivizhni dobizhek, kakor boshja sapoved. Tvoje serzé pravi: De se mi le sdaj na svetu dobro godí, kaj bi veliko na greh mislil. O! zhe je tvoje serzé tako, sate niso nebesa.

Ne odrezhem, de je velikokrat teshko, kako mozhno skuflhnjavo premagati, de je teshko she vkoreninjeno hudo navado sapustiti, de je teshko prijetnih perloshnost k' grehu se ogibati. Ali, o moj kristjan! poglej takrat, kadar te bo skuflhnjava motila, kadar te bo tvoje mefó, ali tvoje hudo nagnjenje k' grehu vleklo,

poglej takrat proti lepim nebesam, in premisli, kakofhno veliko plazhilo ti je sa tvoje premagovanje perpravljeno. Ta misel, namrezh misel na nebefa, misel na nebeshko plazhilo, je svete marternike tudi v' nar strashnejshih martrah tako serzhne storila, de so vse radi in vse s' veseljem terpeli. Tudi ti bofh od premishljevanja nebeshkiga veselja ravno tako serzhnost sadobil, ker, kakor pravi sveti Hieronim, vsa teshava prezej sgine, in se zhlovek lahko premaga, kadar na nebeshko plazhilo misli.

O nikar se ne prenagli, de bi bersh bres premislika, kadar ti hudizh kaj pregreshniga svetuje, kadar te k' goljffi, k' lashém, h' kletvi, k' sovrashtvu, k' mashevanju napeljuje, de bi bersh njegov svet in njegovo napeljevanje spolnil, nikar se ne prenagli, de bi bersh kaj storil, kar tvoje hudo posheljenje od tebe imeti hozhe; nikar se ne prenagli, de bi se bersh vdal, kadarkoli te kaka skufhnjava k' grehu vlezhe; ampak premisli pred, in dobro prevdari, kaj hozhesh storiti. Poloshi na vago, na eno stran nebeshko kraljestvo, vezhno shivljenje, vezhno veselje; na drugo stran pa vse tiste dobizhke, ktere si mislish s' greham perdobiti, vse tiste prijetnosti, ki mislish, de ti jih bo greh pernesel, in s' eno besedo vse, kar koli per pregreshnim in posvetnim shivljenji perjetniga in dopadljiviga najdesh, in potem

poglej, kam bo vaga potegnila. Potem le sam per svoji pameti skleni, kaj je boljshi, kaj je vezh vredno.

Zhe bosh oboje prevagal, mende ja ne bosh potem tako neumen, de bi sa kratko, nagnjusno veselje, shlahtno nebeshko krono spravil. In oh! oh moj Jesus! ref sim tako neumen bil, in sim tako neumno delal, ker sim prezej bres premislila v' greh pervolil, ker ni sim smislil ne na pekel, ne na lepe nebesa. O Jesus! usmili se me, in odpusti mi mojo neumnost! Sapustiti hozhem greh, is vse mozhi se ga hozhem varovati.

2. Ali samo greh sapustiti she ni sadosti. Zhe hozhesh v' nebesa priti, morash drugizh tudi sa nebesa delati, si morash nebesa saflushtiti. Nebesa so plazhilo ali lon; lon pa se le delavzam daje, ne postopazhem. Po dobrih delih se morash truditi, po kershanskih zhednostih morash hrepeneti, zhe hozhesh nebeshko plazhilo sadobiti.

Zhe je pa tako, kako si samore ves posveten zhlovek upanje delati, de bo v' nebesa prishel, zhigar shivljenje je bres dobrih del, bres kershanskih zhednost; kteri smirej le sa svet dela, in nikdar ne sa nebesa; kterimu so le posvetne rezhí vedno per serzu, na vezhnost pa malokdaj misli! Oh! to ní pot, po kteri bi se samoglo v' nebesa priti. Nebeshko kraljestvo,

pravi Jezus Kristus, filo terpi (Mat. 11, 12.); sa-nj se je treba truditi, se je treba bojvati, ker le tisti, kateri so silni, in si veliko persadevajo, bodo v' nebesa prishli.

Zhe si pa nebes ne saflushish, premisli, kam bofh pershel? V' vezhnosti sta le dva kraja, namrezh nebesa in pekel. Kdor ne bo v' nebesih, bo v' peklu. Is tega lahko vidish, kam bofh prishel, zhe si nebes ne saflushish.

Pa morebiti porezhesh: O! v' pekel mende vender ne bom pershel, sej nobeniga prav posebno velikiga greha ne storim. Ali, kaj je pa tisti bogati mosh, kateri se je oblazhil v' shkerlat in tanzhizo, in se vsak dan imenitno gosfil, prav posebno velikiga hudiga storil? Od njega se ne bere, de bi bil nezhistnik, de bi bil vohernik, de bi bil goljus ali tat, de bi bil krivizhno blago vshival. In vender je rekel sam Jezus Kristus, de je bil v' pekel pokopan. Sakaj je bil tedej pogubljen? Abraham mu je rekel: Sin! pomisli, de si prejel dobro v' svojim shivljenji, in ravno tako Lazar hudo; sdaj pa je ta oveseljen, ti pa terpish. (Luk. 16, 25.) Ta bogatin si tedej ni nebes saflushil, ni nizh dobriega storil, ni nizh takiga na sebi imel, ker bi bilo nebeshkiga plazhila vredno. In ravno tako se bo tudi tebi godilo, zhe bo tvoje shivljenje posvetno, leno, in bres dobrih del.

Naj bo tvoje shivljenje po mislih posvetnih

ljudi poshteno, kakor koli hozhe. Svet te samore sa dobriga imeti, svet te samore hvaliti. Zhe pa nizeh nebes vrednih del ne bosh skasati mogel, ne bosh v' nebesa pershel. Sej she sa ta svet nizeh ne saflushish, zhe nizeh ne delash. Ali mar ta svet svoje desiravno nizhemerno plazhilo bres dela daja? Glej kako terdo morajo delati kmetje, rokodelniki ali antverherji, in vsi ljudje, vsaki po svojim stanu, de si svoj kofzhek kruha saflushijo. Kako bi samogel tedej misliti, de ti bo Bog nebesa bres dela, popolnoma saflonj dal? Oh! grosno se goljfashe, zhe to mislish. Ali popravi, kar si gresnil, in s' toliko vezhim pridam to nadomesti, kar si dosihmalo samudil. Delaj, serzhno delaj, de nebeshko plazhilo sadobish.

3. Ali delo je s' terpljenjem sklenjeno. Tisi je slab delavez, kteri nizeh terpeti nozhe. Satorej sim popred rekel, de kdor hozhe v' nebesa priti, mora tretjizeh sa nebesa tudi kaj terpeti. Kadar sta Zebedejeva sinova Jakob in Janes Jesusa sa perve sedeshe v' nebeshkim kraljestvu profila, jih je Jesus vprashal: Ali samoreta piti kelih, kteriga bom jest pil? (Mat. 20 22.) To je: Ali samoreta tudi terpeti, kakor bom jest terpel? Sa nebesa je treba marsikaj terpeti. Zhe nimata volje in serzhnosti se temu terpljenju podvrezhi, si ne moreta nebeshkiga kraljestva obetati. Tak odgovor sta Jesusova uzhen-

za na svojo prošnjo dobila, in ravno ta odgovor je tudi nam dan, ki vsaki dan v' nebesa priti profimo, kadar molimo: Pridi k' nam tvoje kraljestvo.

Veselje, prijetnosti, kratkozhalnosti, pleši, norzhije, igre, dobra jed, dobra pijazha, in druge take rezhi nas nikdar ne bodo v' nebesa perpeljale. Le pot krisha, pot terpljenja je prava in edina pot, po kateri samoremo v' nebesa priti. Škos veliko terpljenje, pravijo sveti aposteljni, nam je treba iti, de v' nebeshko kraljestvo pridemo. (Ap. dj. 14, 21.)

Ko bi she ktera druga, ktera bolj lahka, ktera prijetnishi pot v' nebesa dershala; ko bi bila ktera taka pot v' nebesa, na kateri bi samogli veselje in prijetnosti tega sveta vshivati; na kateri bi ne bilo treba se premagovati, se positi, svojimu hudimu posheljenju se soperstaviti; na kateri bi samogli leno in posvetno shiveti: bi bil ja Jesus Kristus sa-njo vedel, in ker nas neisrezheno ljubi, in nam le dobro hozhe, bi nam jo bil tudi pokasal. Ali Jesus Kristus ní nobene druge poti pokasal, kakor pot krisha. On sam je po ti poti hodil, in je tudi svojim uzhenzam, ter vsm tistim, kateri sa njim v' nebesa priti shelé, ravno to pot perporozhal. Vsm je le samo ósko pot, pot premagovanja kasal. Ako hozhe kdo sa manoj priti, so njegove besede (Luk. 9, 23.), naj sam sebe

sataji, naj vsak dan svoj krish na ramo vsame, in naj hodi sa manoj.

In po ti poti, po poti terpljenja, po poti premagovanja, po poti krisha so tudi sveti Aposteljni in vsi svetniki boshji hodili. Zhe tedej hozhefh tje priti, kamor so oni prifhli, morash tudi po tisti poti hoditi, po kateri so oni hodili. Ali, o flepota neumna! po tisti poti, ktera v' pekel dershi, hozhefh v' nebefa priti. Po sbiroki poti hodish, se le po sgledu posvetnih ljudi ravnash, shivish tako, kakor vezhidel ljudje na svetu shive, se nozhefh nizh premagovati, svoje teló, kolikor moresh, zerklash, in potem pa vender miflish v' nebefa priti. O! kako se goljfas! Tukaj posvetno veselje vshivati, potem se pa v' nebefih veseliti, to kratko in malo ne gre vkupej.

Ni drugazhi, zhe hozhefh v' nebefa priti, morash sa nebefa tudi kaj terpeti. Pa nikar se te besede: terpeti, ne ustrasbi. Sa nebefa delati in terpeti je veliko loshej, in veliko prijetnishi rezh, kakor sa ta svet delati in terpeti. Ker se posvetni delavzi per svojim teshkim delu s' tem troshtajo, de imajo dober saflushik, in sato radi delajo, koliko bolj bi moglo tebe per tvojim delu in terpljenji sa nebefa, neskonzhno veliko nebeshko plazhilo potroshtati! Nebefa namrezh vse tudi nar teshji dela pokore neisrezhenno obilno plazhajo. Veliko so fizer sveti aposteljni sa nebefa delali, veliko so sveti marter-

niki sa nebefa terpelí, veliko so sveti pufhavniki, svete devize, in drugi svetniki sa nebefa storili; pa vsi sdaj sposnajo, de njih delo proti nebeshkimu plazhilo nizh ní, de so nebefa tako rekozh saftonj dobili, in de so jim od boshje dobròte bolj shenkane kakor sa plazhilo dane. Vsi s' svetim Pavlam sposnajo, de terpljenje sdajniga zhafa ni skorej nobene vrednosti v' perglihi s' prihodnjo zhastjo, ktera ima nad nami rasodeta biti, ker nafhe sdajno prav kratko in lahko terpljenje, nam pernese vezhno, zhes vse veliko zhast, ktera naf v' nebeshih zhaka. (Riml. 8, 18. II. Kor. 4, 17.)

Ker nam je pa tako veliko plazhilo obljudjeno sa kratko delo, sa majhino terpljenje, o kako veseli bi mogli delati, kako radi bi mogli terpeti! Sej ja she sa kak majhen dobizhek rad delash. Le sam pomisli, koliko terpish v' svoji flushbi, koliko terpish per svojim antverhu, koliko terpish per svojim terdim poljskim delu! Pomisli, koliko delash in terpish vezhkrat le sa kratko, ali pa she nagnjusno veselje, sa minljivo in nizhemerno bogastvo, sa prasen dim posvetne zhastí! In vse to rad delash in terpish, sato, ker si mislish na tako visho kako dobroto perdobiti, ker se mislish srezhniga storiti. Ali glej! vse posemljiske srezhe, kakorshino so nar imenitnisbi in nar srezhnisbi kralji ali zesarji vzhafi imeli, ne moresh sadobiti, delaj, kar

hozhefh. Le kaj prav maliga od njih frezhe in veselja samorefh morebiti sadobiti. Ker pa she vfa njih frezha, visokoft in imenitnoft le proti enimu samimu dnevu v' nebesih nizh ni, povej ali je pazh muje vredno, de se sa tak nizh, sa tako slabo in kratko polvetno veselje, kteriga sadobiti upafh, toliko trudifh, de savoljo tako slabiga plazhila toliko delafh in terpifh? Mar ifhi nefkonzhno vezhiga nebefhkiga veselja, kteriga samorefh, ne le sa en dan, ampak sa zelo vezhnoft, v' vfi popolnamofti sadobiti. In le verjemi, sa zelo, vezhno, nebefhko veselje ni vezhiga truda, dela, in terpljenja treba, kakor je to delo in terpljenje, s' kterim fi miflifh zhafno frezho perdobiti.

O ja, moj Jefuf! sdaj hozhem v' vfi refnizi sazheti nebefhkiga kraljestva ifkati, ker sdaj vfej nekoliko fposnam; kako veselo, kako dobro je v' nebesih prebivati. O sdaj terdno fklenem, de hozhem v' nebefa priti, naj bo pot proti nebefam teshavna, kakor koli hozhe. In de bi v' frezhno, vezhno veselje prifhel, fe hozhem s' vfo fkerbjjo greha varovati, ker greh nam nebefa saklene, de ne moremo va-nje priti; hozhem fe premagovati in fi saflushenje dobrih del naberati, ker dobre dela nam nebefa odpro; hozhem objokovati in s' pokoro isbrifati svoje grehe, ker nizh omadeshvaniga v' nebefa priti ne more. Vfe to fizer mojim pozhutkam,

moji lastni ljubesni ne bo dopadlo. Ali teh no-
zhem vezh poslušhati, ti ne vedó, kaj so ne-
besa vredne. Šamo sbe ti, o moj Jesuf, mi
pomagaj skufhnjave premagovati, in serzhno te
storjene fklepe spolniti, ker bres tvoje pomo-
zhi ne morem nizeh dobriga storiti.

O ljuba sveta deviza in mati Marija! pro-
fi sa-me, de bi se greha sdershati, in si nebesh-
ko kraljestvo saflushiti mogel. - Amen.

Konz ekserzizij.

PERSTAVEK

k' ekferzizijam.

Molitve

per sveti mashi

s' premishljevanjem terpljenja Jesufa Kristufa.

(Posebno sa sveti postni zhas in sa vse
petke skos zelo leto.)

V' imenu Bogá Ozheta, in Šina, in svetiga
Duha. Amen.

Pred tvojim svetim altarjem klezhim, o vfi-
gamogozhni vezhni Bog! de bi bil s' spodobno
zhashtjo per ofru svete mashe, ki se sdaj tukaj
v' spomin britke smerti Jesufa Kristufa opravlja-
ti sazhe. Mólím te, o Bog! in te sahvalim
sa neskonzhno veliko ljubesen, s' ktero si nam
svojiga edinorojeniga Šina Jesufa Kristufa dal,
de nal je odreshil od vezhniga pogubljenja. O
dobrotljivi Bog! bres prenehanja nam svoje do-
brote skasujesh, in mi, tvoje nehvaleshne stva-
rí, te pa bres prenehanja s' svojimi grehi sha-
limo. Oh moj Gospod! sposnam svojo hudobijo,
in te profim, bodi mi milostljiv, in usmili se
me, revniga greshnika. S' tvojo gnado hozhem

sdaj per ti sveti mashi skrivnost presvetiga terpljenja Jesusa Kristusa premishljevati, in vse svoje saupanje v' njegovo neskonzhno saflushe-
nje postaviti, kateri se tukaj na altariji tebi, o nebeski Ozbe! daruje. Vsemi ta presveti ofer v' sahvalo sa vse gnade in dobrote, kar si mi jih ves zhal mojiga shivljenja dodelil. Vsemi ga v' sadoštenje sa vse moje grehe. Vsemi ga tudi kakor ponishno proshajo sa pomozh v' vsih mojih potrebah, posebno pa v' mojih sadnjih teshavah, kadar te bom ob zhalu svoje smertne ure na pomozh klizal. — O vsigamogozhni, dobrotljivi Bog! dodeli svojo gnado in pomozh mojim starshem, bratam in sestram, moji shlahti in vsim mojim dobrotnikom, mojim prijatlam in neprijatlam, ter vsim, kateri sa-me molijo, ali kateri so se moji molitvi perporozhili. Usmili se tudi vernih dush v' vizah savoljo tega presvetiga ofra, de bodo skos saflushe-
nje Jesusa Kristusa is svojiga terpljenja reshe-
ne, k' tebi v' nebesko veselje pershle.

O sveta Marija, visoko zheshehena mati boshja! prôsi sa-me svojiga boshjiga šina! de bom njegovo terpljenje samerkljivo premishljeval, in se njegoviga neskonzhniga saflushe-
nje vredniga storil. Amen.

Proshnja k' Jesusu.

O usmiljeni Jesus! sahvalim te sa neisre-
zheno veliko ljubesen, ktera te je perpravila, de si is nebes k' nam na semljo prishel, in si nas revne greshnike s' svojo smertjo od vezhniga pogubljenja odreshil. O kako mozhno nas ljubish, de tudi sdaj sopet na mashnikove be-

fede s' dufho in s' telefam, s' kervjo in s' me-
 fam, po boshji in zhloveshki natori k' nam
 pridefh, ter nafhe molitve, nafhe sheljé, in
 nafhe sdihovalje sprejmesfh. O poslušhaj tudi
 moje sdihovalje, in naj ti bo moja molitev
 prijetna in dopadljiva. Sahvalim te, o moj
 Jesuf! sa tvoje terpljenje na Oljski Gori. She
 takrat si v' duhu vidil in zbutil strashno terp-
 ljenje na krishi in grenko smert, ktero si hotel
 prestati, de si rasshaljeni boshji pravizi sadoški
 storil. Kako grenek kelih si hotel savolj nashih
 grehov piti! Od preobilne britkoſti je bila tvo-
 ja duſha ſhaloſtna do ſmertí, na ſvoje kolena
 ſi padel, in ſi s' do ſemlje perklonjenim ſhivo-
 tam ſvojiga nebeſhkiga Ozheta molil. Perklo-
 njeni maſhnik pred altarjem me ſpomni tiſte
 terpljenja polne nozhí, v' kateri ſi s' kervavim
 potam ſvojiga obrasa trikrat ſvojiga nebeſhkiga
 Ozheta profil, de naj kelih terpljenja od tebe
 vsame. Daruj sdaj, o preljubesnjivi Jesuf! te
 ſvoje britkoſti in teshave, ki ſi jih na Oljski
 Gori terpel, ſvojimu nebeſhkimu Ozhetu sa-me
 revniga greſhnik, de bom v' britkoſtih, kri-
 ſhíh in teshavah ſtanovitno v' Bogá ſaupal, in
 de bom vſelej, kadarkoli te bom ſa pomozh in
 polajſhanje v' terpljenji profil, tudi po tvojim
 ſgledu s' popolnim iſrozhenjem v' boshjo voljo
 rekel: Ozhe! ne moja, ampak tvoja volja ſe ſgôdi!

O nebeſhki Ozhe! s' ponishnim ſpoſhtova-
 njem ti ofram tiſto terpljenja polno uro, v' kte-
 ri je tvoj boshji ſin na Oljski Gori molil, in
 ſmertne tashave terpel. ſkos ſvetoſt té imenit-
 ne ſkrivnoſti te proſim, o Bog, daj mi mozh
 in terdnoſt v' mojim terpljenji, de ne bom ſa-
 upanja in poterpeſhljivoſti ſgubil, ampak de bom

Sposnal, de fim s' svojimi grehi s'he veliko vezhi shtrafengo saflushil. Šhtrafuj me tukaj, o Gospod! de mi bošh v' vezhnoſti persanefel. Amen.

Per darovanji.

O vezhni Bog! sklenjeni s' tiſto veliko ljubesnijo, s' ktero je Jeſuf ſvoje britko terpljenje k' odreſhenju ljudí tebi ofral, ti ofrujemo sdaj s' maſhnikam po viſhi Melhiſedeka kruh in vino. O glej s' dopadajenjem na leté darí, ktere bodo po beſedah od maſhnika izreſzhenih v' preſveto telo in v' preſveto kri Jeſufa Kriſtufa ſpremenjene. Daj, de bo ta ofer meni, in vſim tukaj sbranim k' vezhnimu ſhivljenju, po Jeſufu Kriſtufu Goſpodu naſhim. Amen.

O Jeſuf! kako veliko je tvoje uſmiljenje! S' ſvojo kervjo ſi ſtoril ſaveſo med nami in med Bogam, de ſamoremo Bogá ſvojiga Ozheta imenovati. O ko bi pazh vſi ljudje to dobroto prav ſposnali, in te zheſ vſe ljubili! ker s' tvojo ſmertjo ſmo ſadobili pravizo do kraljeſtva tvojiga nebeſhkiga Ozheta; ſavoljo tvojiga ſafluſhenja ſe ſmemo v' vſih potrebah bres ſtrahu k' nebeſhkimu Ozhetu oberniti, ga ſmemo vſiga proſiti, kar je naſhim duſham k' ſvelizhanju, in ſmemo terdno upati, de nam bo tudi reſ vſe potrebne rezhi dal, zhe ga homo v' tvojim imenu, o Jeſuf! in ſavolj tvojiga ſafluſhenja ſa-nje proſili.

O uſmiljeni Bog! v' ſvetim imenu Jeſufvim te proſim: Dodeli mi ſpokorno ſerzé, de bom v' britkoſti ſvoje duſhe tiſte dneve objokoval, ktere fim v' grehah preſhivel.

S' svojimi grehi fim te, o Jeſuf! kakor Ju-

desh Iſhkarjot isdál; moji grehi ſo te ozhitno sanizhevali, ſo te v' liza bili, in ſo v' tvoj preſveti obras pljuvali. Moja nezhiſtoſt je tvoje preſveto teló do nasiga flekla, s' ſhibami bila, in neufmiljeno rasmefarila. Moja nizhemernoft in prevsetnoſt ti je ternjevo krona na preſveto glavo pertiſnila. Moja opravljivoſt ti je sanizhljiv plajſh ogernila, terſt v' roke dala, in te ljudſtvu k' neufmiljenimu krishanju isrozhila.

Oh moj Bog! kako groſno ſim greſhil, de ſim ſamó grehu shivel, tvojo prijaſnoſt in ljubesen pa sanizheval. To de ti nozhesh ſmerti greſhnika, ampak de ſe ſpokorí, in sato ga s' tako veliko ozhetovſko ljubesnijo k' pokóri vabiſh. Tudi mene klizhesh, de bi ſe ſpreobernil. Sa tega voljo ſe poln grevenge k' tebi nasaj podám, in te profim: Osri ſe miloſtljivo na-me, kakor ſi ſe na Petra oserl, in dodeli mi ſpokorne ſoſsé, de bom ſvoje grehe objokoval, ter miloſt in uſmiljenje per tebi najdel. Amen.

Per ſanktuſi.

O uſmiljeni Bog! molimo in zhaſtimo te po Jeſufu Kriſtuſu, tvojim ſinu, kteri je ſa naſ teshki krish neſel. Premiſli, ljubesnivi Bog! v' kakofhnim revnim ſtanu je Odreſhenik ſvetá na krishi viſel. Nar nedolshniſhi Jeſuf je zele tri ure na krishi kri prelival. Neisrezhene bolezhine je terpel, in njegova preſveta kri je s' zurkama is njegovih prebodenih rók in nóg tekla. Ta vſe zhali vredna ſkrivnoſt ſe sdaj tukaj na altarji ponavlja. Bog ſin bo is nebeſ doli priſhel, in mi ga bomo v' podobah kruha in

vina molili, ravno tišiga Jesufa Kristufa, kateri je nekde na svetim krishi umerl. Torej te s' pönishnim serzam hválimo, zhaštimo in mólimo, o Gospod, vezhni Bog! po ravno tem Jesufu Kristufu, Gospodu našim, po katerim angelji in arhangelji tvoje velizhaštvo zhašté, in nebeshke mozhi tvojo mogozhnošt molijo; po katerim tudi Kerubimi in Šerafini s' enim glasam tvojo visokost in zhašt osnanujejo. S' njih vpitjem tudi ješt svoj glas sdrushim, in rezhem poln veselja in zhašti: Švet, svet, svet je Bog, Gospod vojsknih trum! Hosana po višhavah! Hvaljen bodi Jesuf, Šin boshji, kateri pride v' imenu Gospodovim. Hosana po višhavah!

Per povsdigovanji.

O Jesuf, jagnje boshje, ki odjemlješ grehe svetá, ti si moj svelizhar, moj Bog, in moje vse. O Jesuf! verujem v' tebe; o Jesuf! upam v' tebe; o moj Jesuf! is zeliga serzá te ljubim.

O prava, shiva kri mojiga odrefhenika Jesufa Kristufa! sa moje svelizhanje si bila prelitá. S' nar, pönishnišhi zhaštjó te molim, in profim s' sgrevanim serzam odpušhanja svojih grehov. O Jesuf! tebi shivim. O Jesuf! tebi umerjem. O Jesuf! tvoj sim shiv in mertev.

Po povsdigovanji.

Vezhni Bog, vřigamogozhni Bog! tukaj na altarji lešhi sdaj nar zhištejšhi boshje jagnje, Jesuf naš odrefhenik, kateri se je na svetim krishi sa naš osral. Po tem Gospodu Jesufu Kristufu te mólimo, in sklenemo svojo zhašt

s' trumami angeljev in svelizhanih duhov, ki so tukaj okoli altarja sbrani. S' njimi klizhem: Svet, svet, svet, si ti, nash Bog! Zhesveno in hvaljeno bodi tvoje presveto ime.

O moj Bog! ko bi te pazh s' gorezho ljubesnijo Šerafinov ljubiti samogel! Ali sposnam pa, de sim revna stvar in velik gresnik pred taboj. Satorej profim tebe neskonzhno usmiljeniga Bogá, ozhisti moje serzé. Od sdaj sa naprej te hozhem zhes vse ljubiti, in hozhem po sapovedi Jesufovi tudi vsim svojim sovrashnikam odpustiti in jih ljubiti. Moje ozhi naj bodo le na mojiga odreshenika obernjene, kteri je umirajozh na krishi savpil: Ozhe, odpusti jim!

O moj Jesus! v' duhu hozhem pod tvojim krishem stati, in svoje grehe objokovati, savoljo kterih si hotel tako sanizhljivo umreti. O Šin boshji, in Šin devize Marije! Kako neisrezheno veliko britkost in shalost je tvoje otrozhje ljubeshni polno serzé obzhutilo, kadar si svojo vso objokano mater pod krishem sagledal, in si jo svetimu Janesu perporozhil.

O usmiljeni odreshenik! tukaj na altarji si she smirej ravno tisti Bog in zhlovek skupej, kteri si nekdej sraven spokorniga hudodelnika na krishi umerl, in mu she umirajozh grehe odpustil. Profim te, daj tudi meni ob zhasu moje smertne ure vesele besede od tebe salfhati: „She danš bosh s' manoj v' paradishi.“ Oh, usmiljeni Jesus! kje bi se samogel jest revni gresnik rajshi muditi, kakor pod tvojim krishem? Kje bi samogel s' vezhim saupanjem pozhivati, kakor sraven tvojiga savoljo mene prebodeniga ljubijozhiga serzá? Tudi takrat,

kadar nebeski Ozhe moje prošnje ne ušlihi, kadar je viditi, de so nebela mojimu sdihovanju saklenjene, se hozhem spomniti, de si tudi ti na krishi vpil: Moj Bog, moj Bog! sakaj si me sapušil? V' boshjo voljo se hozhem vdati, pa sraven vender tudi stanovitno profiti, dokler Bog po svoji milosti mojih teshav in nadlog od mene ne vsame.

Preljubesnivi Jesus! s' shalostjo je moje serzé napolnjeno, kadar te v' nar strahnejšim terpljenji na krishi klizati šlišhim: „Shejin sim,“ in ti potem sholzha s' jesiham smeshaniga podajo. Oh sposnam, de si hotel, kadar si to grenko pijazho' pokusil, s' tem sa moja nesmernost sadošti storiti. O usmiljeni Bog! daj mi gnado in pomozh vse posheljenje mešá premagati, in vse dolshnosti, ki jih imam v' svojim štanu, sveštó spolniti, de bom samogel ob smertni uri s' Jesusam na krishi potroshtan in potolashen rézhi: „Dokonzhano je.“

O nebeski Ozhe! Jesus Kristuf je vse dokonzhal, kar je bilo k' mojimu odreshenju potrebno. Dodeli, de njegova presveta kri sa moja dušho ne bo sgubljena. Tega te profim po ravno tem Jesusu Kristufu, Gospodu našim. Amen.

Per mafhnikovim obhajilu.

O moj Jesus! sdaj se spomnim tvojih sadnjih besedí, ko si s' velikim glasam savpil: „Ozhe! v' tvoje roké isrozhim svojo dušho.“ S' glasnim vpitjem si umerl, de so samogli vsi prizhujozhi šlišhati, med kako neisrezheno velikim terpljenjem se je tvoja dušha od telefa lozhila. O

Jesuf! zhudapolna je bila tvoja smert. Veliko ljudi ismed teh, ki so bili prizhe tvoje smerti. je bilo s' grosnim straham napolnjenih. Terkali so na svoje perfi, in so glasno vpili: „Ta, ki je umerl, je resnizhno Šin boshji!“

O moj Jesuf! tudi jest se na perfi terkam, in sposnam, de si pravi Šin boshji. Bodi mi milostljiv, in odpušti mi moje grehe. Po smerti je bilo tvoje presveto telo is krisha sneto in v' grob polosheno. O ko bi bil pazh jest sdaj vreden tvoje presveto teló savshiti. Ker pa te frezhe nisim vreden, te profim, o Jesuf! pridi vsfaj na duhovno visho v' moje serzé! In kadar bo nekdej ob zhasu moje smerti presveto refhnje teló, kakor popotniza v' vezhno shivljenje, k' meni perneseno, takrat, o Jesuf! posveti ti sam mojo dusho, in jo stóri vredno tebe vezhno vshivati. Kadar bom sadnjikrat tvojo podobó, o krishani Jesuf! na svoje umirajozhe shna-ble pertisnil, takrat vlij nebeshki trofht v' moje serzé, de bom samogel s' saupanjem v' boshje usmiljenje rêzhi: „Ozhe! v' tvoja roke isrozhim svojo dusho.“

K' shalofni materi boshji.

Šveta Marija, visoko zhesheha deviza! s' shalofni polnim serzam si pod krishem stala, in ojster mezh bolezhin je tvojo dusho prebodel. — O terpezha mati! kakorkoli velika je bila takrat tvoja bolezhina, se vender nifi dala premakniti v' svoji stanovitnosti, ampak si terdno v' Boga in njegovo vezhno modrost saupala. Prôfi sa-me, de tudi moja vera v' Bogá in njegovo modro previdnost ne bo nikdar oflabela ali ope-

shala; she tudi takrat ne, kadar me bodo teshave in nadloge pokonzhati shugale. O shalostna in sapushena mati! kakoshna martra je tvoje serzé napolnila, kadar je bilo mertvo truplo Jesufovo s' fulizo prebodeno, ter je kri in voda is shiroke rane tekla! O kako globoko ti je shinil mezh bolezhin v' tvoje terpezhe serzé, kadar je bilo to presveto telo tvojiga ljubesnjeviga šina v' tvoje narozhje polosheno! Kako obilne solsé fi tozhila per pogledu tako velikih ran, in s' kakoshno filo je shalost tvoje serzé rastergala, ko je bil mertvi Jesuf h' grobu nesen, in fi se s' njegovimi shalostnimi prijatli spet v' Jerusalem vernila. O shalostna mati! savoljo tega britkiga terpljenja te profim: šprôfi mi od Boga gnado resnizhne pokore, de presveta reshnja kri Jesufova sa mojo dusho ne bo sgrabljena. O perbeshalifhe gresnikov! bodi v' moji sadnji uri moja pomozhniza. Oberni svoje usmiljene ozhí na mojo revno dusho, kadar se bo od telefa lozhila, in bodi moja fredniza per svojim šinu. Govôri sa me, de me bo milostljivo sodil, in mojo dusho v' nebefa vsel. To mi sprôfi, o nar ljubesnjevshi mati! po ravno tem Jesufu Kristufu, Gospodu nashim. Amen.

Per shegnu.

O presveta trojiza! shegnaj naf vse, ki smo tukaj sbrani. Shegnaj naf s' svetim krishem, na katerim je Jesuf Kristuf umerl. Shegnaj naf v' imenu Ozheta, šina, in svetiga Duha. Amen.

O moj Bog! sahvalim te sa veliko gnado, ktero fi mi dodelil, ko fi mi dal perloshnost per ti sveti mashhi biti. Kakoshen trosht je to

sa-me, de sim samogel jest revni gresnik s' svojim Bogam govoriti! To gnado smo mi gresniki fkos terpljenje in smert Jesusa Kristusa sadobili. Po njem upamo vezhno shivljenje. O dobri Bog! daj de bom per vsakim pogledu svete britke martre to vidil, kar sim v' nji viditi dolshan, namrezh: svojiga odreshenika, svelizhanje svetá, odpufhanje grehov, in saflavo vezhniga shivljenja.

O moj Bog! kje samorem Jesusa blishej pred ozhmi imeti, kakor na altarji, per sveti masli! Sato te sahvalim sa to prejeta gnado, in te she enkrat prosim: Daj, de bo ta presveti ofer moji dushi k' svelizhanju. Štóri tudi, de bo shegen tega presvetiga ofra zhes vse tiste perfhel, sa ktere sim se posebno namenil moliti, in ktere tudi sdaj tvojimu usmiljenju in tvoji ozhetovski skerbi perporozhim. Kadar se bodo nekdej ob zhasu moje smerti moje ozhi satisfnile, naj bo takrat, o ljubesnivi Bog, she moj sadnji pogled proti Jesusu obernjen, kterimu shelim mojo dusho isrozhiti. To mi dodeli. o preljubesnivi Bog in Ozhe! po Jesusu Kristufu, svojim šinu, nashim Gospodu. Amen.

Litanije

od Kristusoviga terpljenja.

Gospod, usmili se naš!

Kriste, usmili se naš!

Gospod, usmili se naš!

Bog Ozhe nebeski,
 Bog Sin, odrešenik svetá,
 Bog sveti Duh,
 Sveta Trojiza, en sami Bog,
 Jesuf, sa trideset srebernikov prodan,
 Jesuf, v' svojih nar vezhih britkošnih na Olj-
 fki Gori popolnoma v' boshjo voljo vdan.
 Jesuf, na Oljski Gori v' britkošti kervaviga
 potú od angelja poterjen,
 Jesuf, od Judesha s' kuhjevanjem isdan,
 Jesuf, od Judov kakor rasbojnik vjet in svesan,
 Jesuf, od svojih uzhenzov sapushen,
 Jesuf, pred Anasa in Kajsasha peljan, in
 tamkaj saframovan,
 Jesuf, od hlapza sa uho udarjen,
 Jesuf, od sgolj krivih prizh toshen,
 Jesuf, po krivizi k' smerti obsojen,
 Jesuf, v' obras sapljuvan in s' pestmí bit,
 Jesuf, od svojiga uzhenza trikrat satajen,
 Jesuf, svesan Pilatushu isdan,
 Jesuf, od Herodesha saframovan, in s' sanizh-
 ljivim belim oblazhiam oblezhen,
 Jesuf, manj kakor hudobni rasbojnik in u-
 bijavez obrajtan,
 Jesuf, neusmiljeno gajshlan,
 Jesuf, s' sanizhljivim ruzezhim plajshem
 ogernjen,

usmili se naši

Jesuf, s' ternjem kronan in po glavi tolzhen,
 Jesuf, od Judov s' velikim vpitjem k' smerti
 in krishanji filjen,
 Jesuf, od Pilatusha oblasti Judov isdan, in
 k' strafhni smerti obsojen,
 Jesuf, s' teshkim krishem obloshen, in ne-
 ufmiljeno k' smerti vlezhen,
 Jesuf, vsiga oblazhila obropan, in s' sheblji
 na krish perbit,
 Jesuf, kateri si v' sredi dveh rasbojnikov na
 krishi raspjet visel,
 Jesuf, kateri si na krishi sa svoje sovrashnike
 molil,
 Jesuf, kateri si spokornimu rasbojniku sveti
 raj obljudil,
 Jesuf, kateri si svojo shalofstno mater Marijo
 svetimu Janesu, in njega svoji materi per-
 porozhil,
 Jesuf, kateri si bil na krishi od svojiga ne-
 besfkiga Ozheta sapushen,
 Jesuf, kateri si bil v' svoji sheji na krishi s'
 sholzhem in s' jesiham napajan,
 Jesuf, kateri si na s. krishi vse dopernesel, kar
 je bilo k' nashimu odreshenju potrebno,
 Jesuf, kateri si na s. krishi svojo dusho v' ro-
 ke svojiga nebesfkiga Ozheta isrozhil,
 Jesuf, kateri si bil na desni strani s' sulizo
 preboden,
 Jesuf, kateri si le savoljo nashih grehov vse
 to terpel,
 Jesuf, kateri si vse rane nashih dush s' ker-
 vavimi ranami sazeli,
 Bodi nam milostljiv, odpusti nam, o Jesuf!
 Bodi nam milostljiv, uslišhi nas, o Jesuf!

i:eu o: i:ij:u

Od vsiga hudiga na dushi in na telesu ,
 Od vsiga greha, savoljo kteriga si toliko terpel,
 Od zagovitnosti in nevolje v' krishih in v'
 terpljenji ,
 Od jese in sovrashtva do tistih, kteri nam
 hudo storé,
 Od prevelikiga strahú pred terpljenjem in pred
 smertjo ,
 Od vezhne smerti,
 Po svojim neusmiljenim gajshlanji in kronanji.
 Po svoji shalosti in svojim sapushenji na krishi,
 Po svoji grosovitni martri in smerti,
 Ob dnevu sodbe ,
 Mi ubogi gresniki,
 De nam sanesesh po svoji neismerni milosti,
 De nam vse nafhe grehe odpustish savoljo
 svojiga neskonzhniga saflushenja ,
 De naf po premishljevanji tvojiga terpljenja
 k' pravi pokori perpeljesh ,
 De naf v' teshavah in v' terpljenji s' sgledam
 svojiga terpljenja v' poterpeshljivosti poter-
 disth ,
 De tudi mi svoje mesó s' sheljami in grehi
 vred krishamo ,
 De po tvoji britki smerti vezhno shivljenje
 doseshemo ,
 Jagnje boshje, ki grehe svetá odjemljesh, sane-
 si nam, o Jesuf!
 Jagnje boshje, ki grehe svetá odjemljesh, usli-
 shi naf, o Jesuf!
 Jagnje boshje, ki grehe svetá odjemljesh, usmili
 se naf, o Jesuf!

refhi naf, o Jesuf!

te profimo, uslishi naf!

Kriste, slishi naf!

Kriste, uslishi naf!

Gospod, usmili se naf!

Kriste, usmili se naš!

Gospod, usmili se naš!

Ozhe našh . . . Zhefhena si Marija . . .

MOLITEV.

O ljubesnjivi Gospod Bog Jesus Kristus, kteri si v' odrefhenje svetá is neskonzhne ljubesni do zhloveshkiga rodú hotel rojen, obresan, od Judov savershen, od Judesha s' kushevanjem isdan, s' vervmí svesan, kakor nedolshno jagnje k' smerti peljan, in pred nevredno oblizhje Anasa, Kajfsha, Pilatusha in Herodesha nespodobno postavljen, od krivih prizh sojen, neusmiljeno gajshlan, sanizhvan, sapljuvan, s' ternjem kronan, sa uho udarjen, s' terstam tolzhen, zhes ozhi savesan, oblazhila obropan, s' sheblji na krish perbit, s' krishem kvishko povsdignjen, med rasbojniko postavljen, s' sholzhem in jesham napajen, in s' sulizo preboden biti: O preljubesnjivi Gospod! po teh svojih presvetih martrah in svojim terpljenji si me odrefhil, ktere martre sim si jest, ne ti saflushil; pa is ljubesni do mene si jih ti prestal. Jest nevredni greshnik tvoje sveto terpljenje pozhastim s' nar vezhi poboshnostjo in sabvalo. Po svojim svetim krishi in svoji britki smerti, ter po svojim nedolshnim serzu, ktero je bilo is ljubesni do naš prebodeno, me obvaruj peklenških marter, in stóri dobrotljivo, de tudi mene perpeljesh, kamor si perpeljal spokorniga rasbojnika, ki je na tvoji desni strani krishan bil. Kteri s' Ozhetam in svetim Duham shivish in kraljujesh, Bog! od vekomej do vekomej. Amen.

Duhovni testament.

1. *Namén tega testamenta.*

Premišljeval sim imenitni svet Modriga (Šir. 14. 12), de smo dolshni v' tem shivljenji nekaki duhovni testament narediti; sposnal sim, de to nam perdobí in sagotóví vezhno srezho prihodnjiga shivljenja, ktera sama je prava srezha, in de nasproti pa zhasni ali posvetni testamenti ravno tako preidejo, kakor tiste minljive rezhi, ktere s' takimi testamenti k' dobri-mu drusih ljudi vravnamo ali v' orengo dene-mo. S' veliko samerkljivostjo sim to gotovo ref-nizo prevdarjal, ktero sveti Bernard s' temi besedami uzhi: „V' vsih zhloveshkih rezhéh ni nizh bolj gotoviga, kakor smert; in nizh bolj negotoviga kakor ura, minuta, kraj in visha smerti.“ In potem je sazhelo moje serzé mozhno sheléti, de bi me premišljevanje slabiga sadershanja posvetnih ljudi kaj bolj modriga storilo, in de bi is shalostnih sgledov takó veliko ljudi, vsake sorte stanú in starosti, kateri so bili od smerti prenagljeni, kakoshen dobizhek imel; s' eno besedo, de bi ti nesrezhi odshe, ktero ismed vsih nesrezh, ki samorejo koshniga kristjana sadeti, sa nar vezhi sposnam, sato ker sa njo she druga nesrezha pride, ktera ne bo nikoli kouzhana. Satorej pridem danf, o vsigamogozhni vezhni Bog! moj odreshenik in sodnik! pridem, in se s' sgrevanim serzam ter s' shalostnim duham pred zhashtiljivim tronam in sodnim stolam tvojiga svetiga strashniga velizhastva na tla vershem, de bi se perpravil k' tebi priti, kakor hitro ti bo dopadlo me

poklizati; in te mólím, o vezhni kralj, Gospod vsih zhafov in vsih stvarjenih rezhí, ki všimu, kar shiví, shivljenje dakh, ki vse, kar umerje, k' smerti namenish, kateri sam imash neumerjuzhnošt; tebi bodi zhašt in oblašt od vekomej do vekomej.

2. *Popolnoma isrozhenje v' boshjo voljo.*

Šposnam, o Bog, de ti s' nar vezhi mogozhnoštjo všim rezhém zhaš njih bitja odlozhish, de v' svojih rokah imash kljuzhe shivljenja in smerti: „zhe ti odpresh, ne more nobeden sapreti, in zhe ti sapresh, ne more nobeden odpreti.“ (Isai. 22, 22. Škr. ras. 1, 18 in 3, 7.) Podvershem se tedej s' ponishnoštjo všimu, kar je tvoja neskonzhna modrošt sa zhaš in vezhnošt zhes-me sklenila. Vše bres raslozhka, kar od tvoje previdnošti in pravize pride, s' nar vezhi zhaštjo sprejmem. Š voljnim duham in pokornim serzam perzhakujem vse krishe in nadloge, s' kterimi si sklenil ali moje grehe shtrafovati, ali pa mojo sveštobo poskushati. O moj Bog! perpravljen sim, ali sdrav, ali pa bolan biti, kakor je tvoji vezhni modrošti dopadljivo, in se ne braním ali shivljenje ali pa smert is tvoje presvete roke sprejeti; ker predersnošt bi bila, zhe bi si sam isvolil, kaj de mi dodéli, ali kako s' manoj ravnaj. Le tega te ponishno prošim, de moje sdravje in mojo bolesen, moje shivljenje in mojo smert k' svoji zhašti, k' dobrimu svete katolshke zerkve, in k' svelizhanju moje dushe obrazhaj. Dobro vém, de je moje shivljenje kratko in polno britkošt, de je moje sdravje spremenljivo in nestanovitno, de so moje bolesni pogostne in

nevarne, de je moja smert bliso in gotova. Ali ne vem pa, zhe je vse to sa-me dobro ali hudo, in ktera od teh rezhi je sa-me nar boljshi. To je skrivnost, ktere nobeden ne rasume, ktera je v' globozhini tvoje neskonzhne modrosti skrita. Torej jo tudi jest s' ponishnostjo in zhasstjo molim, ter sposnam, de je ne morem isgruntati, in de je ne smem gruntati, ker ti sam hozhefh, de je nam skrita.

3. *S' enako perpravnostjo moramo shivljenje in smert is boshjih rok sprejeti.*

Vse nadloge, ktere terpim ali ktere mi shugajo, vsamem s' perpravnim serzam is tvojih svetih rok, o Bog! S' resnizhnim in popolnim isrozhenjem v' tvojo sveto voljo molim sklepe tvoje previdnosti v' vsm, kar zhes-me pride, ker vse se sgodi po tvoji neskonzhni svetosti in pravizi, kakor koli hudó se meni sdi. S' vsm sim dovoljin, kar si fklenil zhes moje shivljenje in mojo smert, ko si mi odlozhil, na katerim kraji, kteri zhasf, na kakoshno visho, in v' kakoshnih okolishinah mi bo treba umreti. Preprizhan sim, o Gospod, de kakorkoli bosh s' manoj ravnal, se bo to vselej po tvoji pravizi, in po veliko vezhim usmiljenji, kakor ga saflushim, godilo. Sposnam, de bo moja smert veliko bolj delo tvoje mogozhne volje, kakor nasledek moje natorfke bolesni. Ja, ker she nar manjshi vrabez bres tvoje volje na tla ne pade, koliko bolj moram priprizhan biti, de tudi moje shivljenje ne bo drugazhi konzhanó, kakor po nespremenljivim sklepu tvoje svete previdnosti. Vem, de sim she takrat

smert saflushil, kadar fim te nar pervizh pro-
stovoljno rasshalil; de greh, kateri je mojo du-
sho umoril, bi bil lahko tudi moje teló ob shiv-
ljenje perpravil; de to je le dar tvoje velike
dobrote, de she na semlji shívím. Tudi she
zlo sposnám, de vsaki dan nékako umiram. Ved-
no spremenjenje, ki ga v' sebi zhutim; pozhaf-
no is-hlapenje in sginenje nar tanjskih delov,
ki shivljenje mojiga telefá podperajo; potreba,
v' kateri se snajdem, to sgubo s' shiveshem na-
mestiti, de svoje omahljivo shivljenje ohranim;
slabost telefá, ktera me perfili, de moram vsak
dan spati, in tako rekozh na nekako visho um-
reti; hiter tek mojiga shivljenja v' vsaki starosti,
ki ena sa drugo gredó, in she mnoge take re-
zhí me sadošti uzhé, de je smertna obsodba,
ktero si zhes greshnike isrekel, nespremenljiva,
de fim she prezej prvi dan svojiga shivljenja
sazhel umirati, in de si mi le is usmiljenja she
odlog dodelil, ako ravno fim ga savolj svojih gre-
hov nevreden, sato, de mi zhaf k' pokori pustish.

4. *Smert moramo vdani v' boshjo voljo per-
zhakovati.*

Ker pa je zhaf mojiga shivljenja, in odlog,
kteriga si mi, o Bog, dodolil, popolnoma ne-
gotov, in ker je ura moje smerti morebiti ve-
liko blishej, kakor mislim, satorej se ti od sdaj
sa naprej popolnoma isrozhím, in fim perprav-
ljen na takoshno visho umreti, kakor si mi po
svoji modrosti od vekomej namenil. Podvershem
se v'fim britkostim in teshavam smerti, kakor po-
trebnimu sadoštenju, kteriga fim tvoji pravizi
sa svoje grehe dolshan. Saupam, de mi tvoj sveti
Duh to misel v' serze daja, in de me nagib

tvoje mogožhne gnade napeljuje, se v' v'fih rezhéh in popolnoma tvoji sveti volji podvrezhi, tako, de ko bi bilo prav v' moji môzhi, tek svojiga shivljenja vezh let, ali pa she zlo vezh stoletij podaljšhati, bi vender tega ne hotel storiti, zhe bi ne bil preprizhan, de bom te leta k' tvoji zhaſti in k' vezhimu polvezhvanju tvojiga imena obernil. Ja, ko bi bilo moje shivljenje v' moji oblasti, bi shelel, de bi mi bilo perpuſheno moji kerſtni obljudi she obljudo ſmerti perſtaviti. Kakor ſi mi, o Bog, miſel in ſerzhnoſt dodelil, vſimu napuha in vſim nizhemernoſtim ſvetá ſe odpovedati, ſato de bi poſnemal shivljenje Jeſufa Kriſtufa, kateri je v' vedni revſhini, ſdershnoſti, ponishnoſti, krotkoſti in pokorſhini na ſvetu shivel; takó ſhelim, de bi mi bil tudi táko oblast dal, kakorſhno je on imel, de bi namrezh tudi jeſt ſamogel po njegovim ſgledu ſvoje shivljenje in ſvojo ſmert, tebi, ſvojimu nar vikſhimu Goſpodu, v' dar perneſti, in s' tem ſmert svojiga preljubeshnjiviga ſvelizharja poſnemati. S' ſerzhno gorezhnoſtjo, ki je dar tvoje dobrete, ſhelim, de bi ſamogel, kakor leta boſhji Uzhenik, rêzhi: „Nihzhe mi shivljenja ne vsame, ampak jeſt ga ſam od ſebe dam, in ga imam oblast dati, in ga imam oblast ſpet vſeti; to ſapoved ſim prejel od svojiga Ozheta.“ (Jan. 10, 18.) To je v' svoji oblasti imam ſvoje shivljenje, in ga proſtovoljno svojimu Ozhetu dam, kakor ſ-hranjeno rezh, ki ſim jo od njega ſadobil.

5. *Kar bomo ob ſmertni uri sheleli, de bi bilo ſtorjeno, to she ſdaj prezej ſtorimo.*

O Goſpod! tvoje neſkonzhno uſmiljenje do mene mi daje troſht in tolaſhbo. S' ſvetim

Pavlam shelím rézhi: Jest she sdaj umiram, in hozhem s' vednim perpravljajem k' smerti vsak dan umirati. Vsak dan svojiga shivljenja hozhem to storiti, kar bom nekdej perfiljen storiti; to, kar bi sdaj to minuto storil, ko bi bil preprižhan, de bom she pred solnzhnim sahódam umerl. Šposnam s' nekím tvojim sveštim flushabnikam, de vsaki, kdor smirej tako shiví, kakor de bi hotel umreti, bo tudi gotovo tako umerl, kakor bo shelel, de bi bil shivel. Vém, de ní boljshi perprave k' dobri smerti, kakor zhe smirej tako shivimò, kakor bi shiveli, zhe bi vedili, de bomo kmalo umerli. Ponishno te torej profim, o Ozhe usmiljenja! prejmi od sdaj sa naprej vse moje dela ravno tako od mene, kakor de bi bile moja sadnjo uro storjene. Štóri, de se bom k' smerti perpravljaj, in de bom smirej takó k' nji perpravljaj, kakor je bil tvoj Šin Jesuf Kristuf, kteri je ob zhasu svojiga umerjozhiga shivljenja smirej smert pred ozhmí imel, in je v' vsaki uri grenkoto svojiga terpljenja tako rekozh she sa naprej zhutil. Štóri, o moj Bog! de se bom s' vednim spominam smerti prostovoljno od vsih stvarí odlozhil, preden me bo smert od njih odlozhila; in ker bom per svojim popotvanji is tega svetá od vsih rezhi odlozhen, ker ne bom nobene zhloveshke pomózhi imel, ampak bom sam pred tvojo sodbo prisšel, kjer bom mogel tvoji pravizi od vsih svojih del rajtengo dati: satorej štóri, o Gospod! de bom she sdaj prezej sazhel sam sebi odumirati; de bom tako shivel, kakor de bi bil she sdaj od svetá in vsih posvetnih prijetnost odlozhen; de bom vedno tvoje usmiljenje sa popolnama spreobernjenje svojiga serzá profil, in de

bom she sdaj vřimu pomankanju, kteriga bi samogel per svoji smerti kriv biti, naprej prifhel, in ga nadomeřtil.

6. *Sheleti moramo vse to nadomeřtiti, ker ob zhařu smerti savoljo telefne űlabořti morebiti ne bomo mogli prav opraviti.*

Nesnano mi je, o moj Bog! zhe se mi ne bo treba na naglama is tega űvetá lozhiti. Kadar bo moja smert prifhla, kadar mi bo na vrata poterkala, in bo hiřho mojiga telefna prederla, de bo moja duřho is njega vsela, kdo mi samore gotovořt dati, de ne bom takrat v' greřhnim spanji pokopán leřhal? de bo moja lampa takrat s' svelizhanskim oljem napoljnena, ktero mora rasvetljenje gnade v' meni řhiviti? de mi ne bo odrezheno, zhe ga bom od takih na pořodbo prořil, kteri so bili bolj zhujezhi, kakor jeřt? Kdo mi samore gotovořt dati, de takrat ne bom perřiljen řrařhne beřede sařliřhati: Reřnizhno ti povem, ne pořnam te; versite tega leniga in nepridniga hlapza v' ognjeno pezh? Ali ne bom morebiti v' vodi vtonil, ali pa v' ognji sgorel? Ali ne bom od kake rezhi řaduřhen, ali od podertije kake hiřhe ubit? Ali ne bom na potu, na ulizah meřta, ali pa v' svoji hiřhi na naglama in neprevidama ranjen? Kako bi ři samogel tedej řvelit biti, de bom řmertno uro řhe per pravi pařeti? Morebiti de me bo velika bolezhina vřiga premotila, morebiti de mi bo omedleviza, v' kteri bom leřhal, vřo rařurnořt, veř řpomin, vřo prořtořt odvřela; morebiti de řhe ne bom mogel řpořnati, de řim she per kraji groba. Koliko manj se bom mogel tedej řhe le k' řmer-

ti perpravljati? O kako malo je upati tistim delam brumnosti, ki jih zhlovek she le smertno uro opravi! Šlaboſt teleſa, omotnoſt duhá, natorna ljubesen do ſhivljenja, ſtrah pred ſmertjo —, vſe te rezhi ſo ſovraſhnikumi umirajozhiga zhloveka, kteri ſe njegovim ſvetim ſklepam ſoperſtavijo. Satorej te proſim, o dobrotljivi Bog! ſhe ſanaprej ſa odpuſhanje vſih tiſtih grehov, ktere bi ſamogel s' prelomljenjem tvojih ſapoved, ali pa s' ſamudo ſvojih dolſhnoſt ſoper ſvoje naprejšvetje ſtoriti. Odpovem ſe vſim nagibam napuha in laſtne ljubezni; vſim hudim in ſopernim beſedam; vſi nevolji, v' ktero bi me lahko teſhave perpravile; vſimu nagnjenju do poſvetnih rezhi; vſimu temu, kar je ſoper naredbe tvoje preſvete previdnoſti. Gnjuſim vſo mlazhnoſt in lenobo v' andohti, v' ktero bi takrat (ob ſmertni uri) lahko priſhel. Savershem ſadnjizh popolnoma vſe to, v' kar bi me mozh ſkuſhnjav, ali pa natorna ſlaboſt ſapeljati ſamogla; vſe, kar bi ſamoglo ſtoriti, de bi té obljuje poſabil, ktere ſdaj, o Bog! v' tvoji prizhujozhnoſti ſtorim.

7. *Perpravljani moramo biti, ſhe ſdaj pred ſvojo ſmertno uro pokoro delati.*

O Goſpod! s' ſvojo beſedo in po ſvojih nameſtnikih me uzhifh, de je le malo ljudi, kteri ob ſmertni uri na tebe miſlijo; de na pokoro, ktero boln zhlovek dela, ſe je vſelej prav malo ſaneſli; de odveſa, ktera ſe umerjozhimu zhloveku da, vezhkrat tudi s' njim umerje, de zhe prav ſpovednik beſede ſprave zheſ njega iſrezhe, mu vender ne da gotovoſti ſvelizhanja; de je tak zhlovek v' nevarni smoti, kteri miſli,

de bo takrat, ko bo she na pol mertev, dobre dela opravljal, ker she per popolnoma terdnim sdravji, ni drugih del dopernafhal, kakor dela smerti in pogubljenja; de se tisti prav slo golj-fá, kdor hozhe svojo gorezhnost v' flushbi boshji she le takrat pokasati, kadar ne bo imel ne dušnih ne telesnih mozhi, Bogu prav flushiti, in de je sadnjizh prav velika neumnost she le takrat po dušniga sdravnika poslati, kadar sdravila, ki so bile popred samujene, she vezh pomagati ne morejo. Satorej imam, o moj Bog! prav veliko urshohov se hati, de bi mi tvoja praviza svelizhanskih perpomozhkov ne odvselá, kateri nam samorejo neumerjuzhnost sadobiti. Hozhem tedej, de mora moje zelo shivljenje perprava k' smerti, in vedna pokora sa moje grehe biti. Vem, de je eden tvojih uzhenzov rekel, de smert kristjana je konzhanje in dopolnjenje njegove pokore, in de samore le ob smertni uri v' resnizi rezhi: Umiram, in sim s' Jesusam Kristusam krishan. Pa tudi vem, de moramo to sveto in drago smert s' takofhno pokoro sazheti, ktera tako dolgo, kakor shivljenje terpi. Upam si she zlo rêzhi, de ta skrivnosti polna duhovna smert, ktera v' sateranji hudobne posheljivosti in v' satajevanji samiga sebe obstoji, je fizer bolj tashavna, pa tudi vezhiga plazhila vredna, kakor telesna smert, h' kateri se ravno s' duhovno smertjo perpravljati moramo. Telesna smert ní nizh drusiga, kakor lozhenje dušhe od telesa; vse se per ti smerti po natori sgodí; in zhe nas ravno gnada boshja nagne, de se s' nekako serzhnostjo k' nji perblišamo, vender savoljo nemogozhnosti smerti oditi, ti naši stanovitosti ni prav vsiga upati. Per

telesni smerti tako rekozh le is potrebe zhednost storimò, ker se taki rezhi, ki se je ogniti ne moremo voljno podvershemo. Duhovna smert pa, ktera hudo nagnjenje sadushí, bres de bi shivljenje telesa umorila, je sgolj zhesnatorno lozhenje; per ti smerti vse gnada boshja storí, in natora nima nobeniga dela sraven; dusha ni permorana se od telesa lozhiti, pa se vender sama nekako od njega odterga, sato de bi nekdejs' telesam vred vezhno veselje vshivala. To je tisti na dve plati ojstri mezh, kteri v' nar bolj fkrjite pregibe serzá seshe, in take rezhi, ki so nerasdeljive viditi, prereshé.

Obudenje

vere, upanja, ljubesni, grevenge in naprejsvetja.

VERA.

Verujem v' tebe, praviga shiviga Bogá, ediniga v' natori in trojniga v' pershonah, Ozheta, Šina in svetiga Duha.

Verujem, de je Bog Ozhe vse is nizh ustvaril, in de v' svoji vsigamogozhnosti vse visha in vlada.

Verujem, de je Šin boshji Jesus Kristus, druga pershona v' sveti Trojizi, sa naf zhlovek postal, terpel in umerl, in de naf je s' tem od vezhniga pogubljenja odreshil.

Verujem, de je Jesus Kristus s' dusho in s' telesam, v' sakramentu svetiga reshnjiga telesa in per sveti mashi, pod podobami kruha in vina prizhujozh. Verujem, de se nam Jesus Kristus

v' tem sakramentu vshivati daje, in de skos ta sakrament tistim, kateri ga obiskujejo in profijo vedno velike gnade deli.

Verujem, de tretja pershona v' sveti Trojizi, sveti Duh, kateri je pravi Bog, od vekomej is Boga Ozheta in Boga Šina is-haja.

Verujem, de si ti, moj Bog, pravizhen sodnik, de dobre polonash, in hudobne, zhe se pred svojo smertjo ne spokoré in ne poboljšhajo, s' vezhnim ognjem shtrafujesh.

Verujem, de bres tvoje boshje gnade nizh sa nebeshko kraljestvo saflushljiviga storiti ne samoremo. Pa de tudi tem, kateri te v' imenu Jesufa Kristusa profijo, vse dodelish, kar njim k' svelizhanju dushe pomagati samore.

Verujem tudi vse, kar si ti, o Bog, rasedel, kar je Jesuf Kristuf uzhil, kar so aposteljni osnanoi, in kar nam tvoja sveta katolshka zerkev verovati sapoveduje.

Vse to verujem samo sato, ker si ti vezhna in neskonzhna resniza in modrost, ktera nam kashe pravo pot k' vezhnimu shivljenju v' nebeshko kraljestvo.

V' ti sveti veri shelim shiveti in umreti. O moj Bog! daj mi shivo vero, ktera v' djanji obshoji, in ktera sama naf svelizhati samore. Tega te profim po Jesufu Kristufu, tvojim ljubesnjivim Šinu, kterimu naj bo zhast in hvala, kakor Bogu Ozhetu in Švetimu Duhu, na vse vezhne zhase. Amen.

UPANJE.

Is serza te sahvalim, o moj Bog! sa dar svete vere, sa to sveto luzh in gnado, ktero si mi

tako dobrotljivo, bres vsiga mojiga saflushenja dati hotel. Desiravno sim velik gresnik, in fizer tako velik, de fhe sam morebiti tega ne sposnam, vender saupam v' tvojo neisrezheno veliko milost, dobroto in ljubesen, ter v' nekonzhno veliko saflushenje tvojiga boshjiga Šina Jesufa Kristufa, nad katerim vse svoje dopadajenje imash. Terdno saupam, de mi bosh vse moje grehe, in vse s' njimi saflushene shtrafenge odpustil. Saupam, de mi bosh gnado in pomozh te sanaprej zhes vse ljubiti in greha se varovati dodelil. Saupam, de bosh svojo gnado v' meni ohranil, in jo smirej bolj pomnoshil. Saupam, de me bosh po tem revnim shivljenji v' nebesko kraljestvo perpeljal.

Upam pa vse to sadobiti sato, ker si ti vezhna resniza letó spokorjenim gresnikom obljudil, kateri si svešt v' svojih obljudah.

Ti si moj Ozhe, moj pomozhnik; ti si vsigamogozhen in nekonzhno dober; ti sam nas opominjash, de te moramo profiti. Jesus Kristus, tvoj ljubesnivi Šin pravi: Vash nebeski Ozhe vas ljubi, sato ker ste vi mene ljubili. Nebeski Ozhe je tako svet ljubil, de je svojiga edi norojeniga Šina sa nas v' smert dal.

Bog Ozhe je vso sodbo zhes nas svojimu Šinu Jesufu Kristufu prepuštil. Šin boshji pa sedí na desnizi svojiga nebeskiga Ozheta, kakor nash besednik, frednik in nash odreshnik; mi smo zena in plazhilo njegove sa nas prelite kervi; on je nash pomozhnik per Ozhetu.

Tudi Bog sveti Duh, tretja boshja pershona, nas ljubi in nam svoje gnade delí.

O Bog! kako veliko je tedej moje saupanje do tebe!

Sahvalim te sa gnado tega saupanja, ktero si meni, tako velikimu grešniku dodelil. Nad manoj so se besede svetiga Pavla (Rim. 5, 20.) dopolnile: Kjer je greh obiln bil, je gnada she obilnisthi postala. Naj ti bo tedej od mene in od vsih stvari vsa zlast in hvala skasana, na vezhne zhasfe. Amen.

Besede svetiga pisma: Sam Ozhe vas ljubi, ker ste vi mene pred ljubili. Jan. 16, 27. Bog je tako svet ljubil, de je svojiga edinorojeniga Sina dal. Jan. 3, 16. Ozhe je vso sodbo Sinu prepustil. Jan. 5, 22. Profite, in bote prejeli. Jan. 16, 24. Zhe je tudi kdo grešhil, imamo besednika per Ozhetu, Jesusa Kristusa. 1. Jan. 2, 1. Jesus Kristuf je sprava sa nashe grehe. 1. Jan. 2, 2. En sami Bog je, in tudi en sami frednik med Bogam in med zhlovekam, zhlovek Kristuf Jesus. 1. Tim. 2, 5. Gospod je moj pomozhnik, ne bom se bal, kar bi mi zhlovek storil. Gal. 3, 13. Kristuf Jesus je umerl, je od mertvih vstal, je na desnizi boshji, in prósi sa nas. Rim. 8, 39. Ravno tako podpera tudi duh nashe slabost, ker ne vemo, kaj bi profili, kakor se spodobi; ampak sam duh profi sa nas s' neisrezhenim sdihvanjem. Rim. 8, 26. Jesus je sa nashe grehe en sami ofer opravil, in sdaj na vekomej sedi na desnizi boshji. Hebr. 10, 12. O Bog! kateri si nas varh, poglej, in oberni svoje ozhí na oblizhje svojiga Kristusa. Ps. 83, 10.

LJUBESEN.

Is lete prave, shive, svelizhanske vere, in is tega terdniga saupanja v' tvojo milost, pride

v' moje serze gorezha, od tvoje dobrote pershgana ljubesen do tebe. Moje serzé, moja dusha, in vse moje snotrajne mozhi, ktere so tebi bolj, kakor meni snane, govoré, osnanujejo in pravijo:

O moj Bog! ljubim te, ali veliko bolj shelim te ljubiti, is vsiga svojiga serzá, is vse svoje dushe, is vse svoje mozhi, is vse svoje pameti, in zhes vse rezhí, ter svojiga blishniga in sbe zlo svoje sovrashnike, savoljo tebe, kakor samiga sebe.

O Bog! daj tudi mojimu blishnimu gnado prave ljubeshni do tebe, in vse dobro, kar mu je k' svelizhanju potrebno.

O Bog! neskonzhna milost, ljubeshen in dobrota! neisrezhena lepota in svetost, kdo te ne bo savoljo tebe samiga zhes vse ljubil? Ko bi mi prav vezhno veselje ne bilo obljubljeno, in ko bi se mi prav vezhne shtrasenge ne bilo treba bati, bi te vender ljubil, in smirej bolj in bolj ljubiti shelel, ker si sam od sebe vse zhafti, hvale, in ljubeshni vreden.

O Bog! kako velika je tvoja dobrota, kako velika je tvoja zhaft! Oh! ko bi te mogel tako ljubiti, kakor te vsi angelji in svetniki v' nebeshkim kraljestvu ljubijo! V' tvoji ljubeshni je njih veselje, in tvoja ljubeshen je v' njih veselji.

Tukaj v' dolini sols je moje nar vezhi veselje, de te, o moj Bog! tvoj Šin Jesus Kristus, v' moji zhloveshki natori, kakor Bog in zhlovek, po vrednosti ljubi. Nobena stvar te ne more tako ljubiti, kakor te tvoj Šin ljubi.

Tudi se veselim nad tem, de tebe in svojiga Šina Jesusa Kristusa, preljubeshnjiva mati in

deviza Marija, na tako visho ljubi, kakor mi she sapopasti ne moremo.

Moje serzé od veselja poskakuje, ko premislím, kako ti tvoji nebeshki angelji flushijo, v' kakoshni veliki ljubeshni tvojo svetošt in visokost s' vednim prepevanjem zhašté in hvalijo, rekozh: Svet, svet, svet si ti Bog Šabaot. Sato ti pojó, ker te ljubijo, in sato te ljubijo, ker si vse ljubeshni vreden.

Oh! naj bo tudi meni revnimu v' dolini sols perpušheno, te tako pozhaštiti in pohvaliti, ter rêzhi: Svet, svet, svet si ti Bog Šabaot! Ti si sdaj, in si bil, in bošh. Tebi famimtu bodi zhašt in hvala od vsih stvarí, na vezhne zhaše. Amen.

GREVENGA.

Is lete moje ljubeshni, ali bolj prav rêzhi, is lete moje shélje te zhes vse ljubiti, ker premislím, kako si dobrotljiv, usmiljen in milostljiv, ter vsa svetošt, nar vezhi visokost, in vfigamogozhnošt; jest pa tako velik, nevreden greshnik, kateri sim she vezhkrat saflushil v' vezhni ogenj vershen biti, sato ker sim ti nepokoren bil; ves osramoten v' svojim serzu rezhem:

O moj Bog! kako me grevajo vsi moji greshi zeliga mojiga shivljenja! O ko bi te pazh nikoli rasshalil ne bil!

Ali storjeno hudo ne more nestorjeno biti. Satorej, o moj Bog! kateri nozhesh smerti greshnika, temuzh de se spokorí in shiví; kateri potertiga, sgrevaniga in ponishaniga serzá ne sanizhujesh; sposnam sdaj svojo pregreho, in jo imam smirej pred ozhmi. Šram me je mojih

grehov, in prav veliki se mi sdé, sato ker je tvoja milost proti meni tako velika. O shaluj moje serzé, de si Bogá rasshalilo!

Usmili se me, o moj Bog! usmili se me!

NAPREJVSETJE.

Prezej sdaj, o Bog! bres vsiga odlafhanja obljubim pred tvojim oblizhjem, kar je v' moji môzhi, svoje shivljenje poboljšhati. Sanaprej se hozhem bolj truditi; sanaprej se hozhem bolj vojfkovati; sanaprej se hozhem bolj vřimu hudimu soperstaviti. Nikdar vezh nozhem s' premislikam v' kak greh pervoliti.

O moj Bog! tebi ní nih skritiga; ti vse vesh, kar je bilo, kar je sdaj, in kar bo. Zhe ti je tedaj snano, de te bom she kdej s' velikim greham rasshalil, in de bom na novo tvoj nehvaleshen otrok postal, o ponishno te prořim, pošlji she sdaj svojo pravizhno shtrafengo zhesme. Perpravljén sim, rajřhi prezej v' nar hujřhi bolesen pařti, in v' nji umreti, kakor te s' kakim greham rasshaliti.

O Bog! tvoja mozna desniza bodi vedno moja bramba. O sveta deviza Marija, mati boshja! bodi tudi moja mati, moja pomozhniza, in moja fredniza, ki si she toliko gnad same per Bogu sprořila. Kje bi she bil, kolike martre bi she v' peklu terpel, ko bi ti ne bila same prořila! O proři she sanaprej sa-me, de ne bom vezh Bogá rasshalil.

O moj sveti patron, ter vsi svetniki in svetnize boshje, posebno vi, ktere vezhkrat v' spominu imam! profite sa-me, de enkrat po storjeni pokori v' vašho drushbo pridem.

O moj sveti angelj varh, kterimu me je Bog isrozhil! varuj me, brani me, opominjaj me, shugaj mi, in ne perpušti, de bi kdej svojiga Boga rasshalil.

O vi vsi angelji, ki se v' nebesih snajdete, profite sa-me, de bi po storjeni pokori kmalo kmalo k' vam v' nebeshko kraljestvo prishel. Naj se to sgodi v' imenu in po saflushenji Jesufa Kristusa. Amen.

Nauk

svetiga Avgushtina od velikiga saupanja dushe, ktera Boga ljubi.

Velika rezh je ljubesen. S' njo se dusha sama od sebe s' velikim saupanjem Bogu perblishuje, se Boga stanovitno dershi, se per Bogu prijasno mudi, in njega v' vsaki rezhi sa svet vprasha.

Dusha, ktera Boga ljubi, ne more drusiga misliti, ne more drusiga govoriti, kakor od Boga in boshjih rezhí. Drugo vse sanizhuje, drugo ji je vse soperno. Kar koli premishluje, kar koli govori, je skos boshjo ljubesen fladno ali shmahtno, dopadljivo, lepo difhezhe in prijetno. Tako boshja ljubesen dushe k' sebi perveshe. Kdor hozhe Boga prav posnati, naj ga ljubi.

Saſtonj se kdo perpravlja k' branju, k' premishljevanju, k' pridigi, k' molitvi, zhe ne ljubi. Boshja ljubesen, ljubesen proti svoji dushi pernese, in ona dushe perpravi, de se boshja ljubesen s' njo pogovarja; ker Bog ljubi sa-to, de bi tudi on ljubljen bil.

Kadar Bog ljubi, nizh drusiga ne ishe, kakor de bi ga tudi stvarí ljubile, ker vé, de le ljubesen do njega naf samore svelizhati. Ljubesen boshja se na tem svetu sazhenja, tukaj raste in smirej mozhnejshi perhaja; v' nebesih se pa dopolni, in tako velika postane, de ne more she vezhi biti.

Dusha, ktera ljubi, se odpové vřimu drugimu posheljenju, in se sgolj na ljubesen podá, sato, de bi skos ljubesen, ljubesen povernila. Tudi se vsa v' ljubesen boshjo raslije, tako, de velik potok te ljubesni postane; ne fizer tako, de bi se na enako visho vkupej snajdla, ta, ki ljubi, in ta, ki je ljubljen, Bog in dusha, dusha in Bog, stvarnik in stvar, stvar in stvarnik; ampak vender nobenimu teh dvéh nizh ne manka, ker zeli rézhi nizh ne manka. Ne boj se tedej dusha, ktera ljubish; boj se pa prav mozhnó, zhe ne ljubish.

Dusha, ktera ljubi, smirej obljuje dela. S' svojimi sheljami smirej k' Bogu řili; svojo nevrednost samolzhí, jo pregleda, in ne misli na-njo. Tudi boshji visokosti tako rekozh svoje ozhí satisfne, in jih odpre le sheljam; le svoje odrefhenje ima pred ozhmí, in s' svojim odrefhenikam saupno dela.

řkosi ljubesen je dusha samaknjena, in svojiga telefa pozhutke tako rekozh sapuřti. Dusha, ktera ljubi, sama sebe ne zbuti, sato, ker Bogá v' sebi obzhuti. To se sgodí, kadar dusha skos neisrezhenó sladkost boshjo k' Bogu potegnjena, tako rekozh samó Bogá vřhiva, ja sama od sebe odpade, sato, de se v' Bogu samim veselí, in njega samiga vřhiva. Nizh ni tako veseliga, nizh tako kratkozhasniga, kakor Bogá ljubiti.

Ljubesen proti Bogu da boshjo prijasnost; boshja prijasnost da nagnjenje do Bogá; nagnjenje do Bogá da Bogá vshivati; Boga vshivati da lakota po boshji ljubeshni, ktera lakota ne more poprej nehati, kakor v' nebesih.

Dufba, ktera boshjo ljubesen obzhuti, ne more drusiga misliti, ne drusiga sheleti, kakor Bogá, kteriga ljubi. Satorej dostokrat sdihuje in pravi: Kakor jelen sheli hitro k' studenzu vode priti, tako shelim tudi jest k' tebi.

MOLITEV

f. Avgufhtina od fladke boshje ljubeshni.

Ljubim te, o moj Bog! O moj Bog ljubim te! In bolj in bolj, ter smirej bolj te hozhem ljubiti.

Daj mi, o Gospod! o moj Bog! ti nar lepshi in nar popolnamshi bitje! de bom le tebe shelel, le tebe ljubil, kolikor hozhem in samorem.

Nefkonzhen si, o moj Bog, in sato morash bres vse mére ljubljen biti, posebno od naf, ktere si she poprej tolikanj ljubil, ktere si tako dobrotljivo odreshil, in sa ktere si toliko storil, toliko terpel, in s' grenko smertjo umreti hotel.

O ljubesen boshja, ktera smirej gorish in nikoli ne ugafnesh! fladki Jesus! dobri Jesus! o ti nafh Bog, nafha nefkonzhna ljubesen! usghi naf s' svojo ljubeshnijo, s' svojo fladkostjo, s' svojim dopadajenjem, s' svojim veseljem; de bodo nafhe serza vse ognjene postale, in od velikiga veselja proti tebi poskakovale; de bodo nafha brumnost, nafha krotkost, in vse nafhe

zhednosti smirej bolj vnete, in de bodo v' tem ognji tvoje ljubesni vedno rastle; de bodo nashe sheljé svete, zhiste, bres vsiga madesha.

O moj Bog! daj, de bom v' plemenu tvojiga dopadajenja, do tebe, svojiga nar lepsziga, nar flajshiga Gospoda, ves gorezh postal; de te bom is zeliga svojiga serza, is zele svoje dushe, is vse svoje mozhi, is vsiga svojiga spomina, is velike svoje serzhne shalosti in vedniga potoka sols savolj svojih grehov, is velike zhasi do tebe, in v' otrozhjim strahu ljubil. De te bom smirej imel v' svojim serzu, v' svojih ustih, v' svojih ozheh, in povsod, tako, de se v' meni nobena spazhena ljubesen na nobenim kraji in nikdar ne bo snajdla.

Tega te prosim, in saupam tudi sadobiti, kar prosim. Sej si neskonzhno dober, sej dashe takim, ki te ne profijo; koliko bolj in rajshi boshe le meni dal, ki te s' ponishnostjo prosim. Ja saupam, de mi boshe nar vezhi gnado, tebe ljubiti, dal, ker mene in moje serzé vidish, ktero te zhes vse ljubiti sheli. Kaj te hozhem sbe na dalje profiti? sej si le ti v' meni te moje sheljé dobrotljivo obudil. Satorej terdno saupam, de boshe te moje sheljé tudi spolnil, in me s' ljubesnijo do tebe napolnil, de te bom tukaj po vsi svoji môzhi, in tamkaj per tebi, v' tebi, in s' taboj na vezhne zhashe ljubil. Amen.

MOLITVE

sa sadobljenje svetih odpuistikov.

O Gospod! perporozhim ti sveto zerkev, tvojo nevesto, in svojo ljubo mater. Premisli,

de si svojo predrago kri prelil, sato, de bi bila tvoja zerkev bres vfiga madesha, bres vsih grehov. Oh! ozhisi jo po svoji veliki milosti. Odvsemi ji vse pohujshanje in vse pregrehe. Ne perpušti, de bi bila ponishana ali sanizhvana. O Gospod! vishaj jo, ohrani jo, povikshaj jo, in rashiri jo po zelim svetu.

V. De svojo sveto zerkev vishash in ohranish:

O. Te profimo, ullishi nas!

O Gospod! usmili se kershantva, ker se v' velikih stiskah snajde. Šej je kershantvo tista tvoja njiva, ktero si hotel sam, in skos svoje aposteljne s' naukam svetiga evangelija posejati, s' svojo presveto kervjo pognojiti, in skos grosne martre svojih aposteljnov in bres shtevila veliko drusih marternikov rashiriti. Ali glej po svoji milosti, koliko ljulike, koliko shkodljiviga plevela, sapeljiviga in spazheniga nauka je na-njo vsih ljudi sovrashnik in sopernik se predersnil safejati. O koliko ljudstev, koliko kraljestev se je krivoverstva navdalo, se sapeljalo in sapeljati dalo! Kdo samore ta šrupeni plevel s' koreni-no isruvati in pokonzhati? Ta šrupeni plevel hozhe smirej dobro seme lepe pshenize, ki si jo ti safejal, in is ktere se presveti sakrament svetiga Reshnjiga Telefa napravlja, in vedno med nami ostane, sadushiti. O kdo drugi samore to odverniti, kakor ti vfigamogozhni Bog! Satorej spreoberni krivoverze, kateri tvojo sveto zerkev nadleshvajo. Dodeli, de bodo vsi ljudje sape-ljiv in spazhen nauk sapustili, de bodo delavno v' tebe verovali, de se tudi v' nar manjshim, kar tvojo sveto vero sadene, ne bodo dali sape-ljati, in de bodo vse, kar ti vezhna relniza u-

zhifh, v' djanji fkasati fi persadevali; de bodo po ti sveti veri vedno na tanko shiveli, in tako v' vezhno shivljenje priti saflushili.

V. De sovrashnike svoje svete zerkve ponishafh:

O. Te profimo, uslifhi naf!

O Gospod! per svojim rojstvu fi ti ljubi mir na svet pernesel, in fi ga po svojih angeljih vřim ljudem osnanil. O kako potrebni smo mi reveshi na semlji tvojiga mirú! O Gospod! vlij Duha edinosti in mirú v' serza vřih kerřhanskih oblařnikov in poglavarjev; spravi in sedini njih serza s' sveto saveso dobriga djanja in prave ljubesni, de bodo tako vři řklenjeni tvojo sveto katolřhko zerkev zoper vse njene sovrashnike branili, ter svoje podlořhne sveto vishali in zhes-nje gořpodovali.

V. De kerřhanskim kraljem in oblařnikam mir in pravo enovoljnořt darujesh:

O. Te profimo, uslifhi naf!

O ti veliki in vezhni pařtir Jefus Kriřtus! tebi perporozhim nafhiga svetiga Ozheta papeřha (Gregorja), tvojiga nameřtnika na semlji. Vódi ga, rafvetli ga, řtóri ga mozhniga, brani ga, in podpéraj ga, de bo tvojo sveto zerkev, tvojo lepo nevesto, to sa nafhe svelizhanje tako řkerbno ljubesnjivo mater, po tvoji sveti volji vishal. Ohrani ga, in daj mu dolgo shiveti. řtóri ga řrezhniga, in sovrashnikam pravizhno ojřtriga na svetu, in perpelji ga po revnim vojskovanja polnim shivljenji, s' vřo njemu isrozheno zhedo, v' nebeřhko kraljeřtvo. Kteri shivifh in kraljujesh v' edinosti svetiga Duha, Bog, od vekomaj do vekomaj. Amen.

Potém mōli petkrat: Ozhe nash . . . Zhe-
shena si Marija . . . Zhaft bodi Bogu Ozhetu . . .

* * *

Kralju vezhnih zhasov, neumerjozhimu,
nevidnimu, edinimu, samimu Bogu, bodi zhaft
in hvála od vekomej do vekomej. Amen.

NAUKI

sa vsakdanje sadershanje kristjana pred Bogam in pred ljudmí, po duhu nafhe svete vere.

1. **P**er vsaki rézhi se mora posebno na to gledati, v' zhém njen duh, ali njen pravi pomén obstóji. Ravno to se samore rézhi tudi od kershanške vere. Kdor le sinajue rezhi kershanške vere spolnuje, njeniga duhá pa nima, ta je pred Bogam malopriden Farisej.
2. Duh kershanstva je vera in ljubesen.
3. To je volja nebeshkiga Ozheta, de verujemo v' Jesufa Kristusa, njegoviga edinorojeniga Šina, ki ga je k' nam poslal.
4. Pa ne vsak, kateri Jesufu pravi: Gospod, Gospod! pojde v' nebeshko kraljestvo; ampak kdor storí voljo Ozheta, ki je v' nebesih, tisti pojde v' nebeshko kraljestvo.
5. To je nash namen in nasha nar vikshi zhednost, de delamo kakor Bog', savolj Bogá, in sa Bogá, to je, de bi bil Bog nafhe plazhilo.
6. Ljubi Gospoda svojiga Boga is vsiga svojiga serzá, in is vse svoje dushe, in is vse svoje misli. Ta je nar vezhi in perva sapoved.
7. Druga pa je tej enaka: Ljubi svojiga blishniga, kakor sam sebe. V' téh dveh sapovedih je sapopadena vsa postava in preroki.

8. Ako kdo méni, de je pobóshin, pa ne bersdá svojiga jesika, temuzh sapeljuje svoje serzé, je prasna njegova poboshnost.
9. Zbista in pred Bogam in Ozhetam neomadshana poboshnost je ta: obiskovati firote in vdove v' njih nadlogi, in neomadshaniga se ohraniti pred tem svetam.
10. Zilj in konz vslih postáv kerfhanške vere je ljubesen, is zhistiga serzá, in is dobre vestí, in is vere bres hinavshine.
11. Ljubesen ne ravná ná pazhno; torej je ljubesen sapopadek vse poboshnosti.
12. Ako bi rasdál ubogim v' shivesh vse svoje premoshenje, in ako bi svoje teló dal, de bi sgorel, ljubeshni pa bi ne imel, mi nizh ne pomaga.
13. Ako niste, kakor otrozi, ne pojdete v' nebeshko kraljestvo. — Bog je sopernik prevsetnih, ponishnim pa daje svojo gnado.
14. Zhe ljudjé od tebe dobro govoré, ne povsdiguj se, temuzh perkloni se pred Bogam, in rezi: Gospod! kdo fim, de bi se povsdigoval? Šam is sebe nizh nifim, ampak vse dobro imam le od tebe.
15. Zhe si kakoshno srezho, ali kakoshno imenitno flushbo sadobil, ne bodi prevseten, ampak ponishaj se pred Gospodam, in rezi: O Gospod! kako nevreden fim, de si mi v' svojim kraljestvu takoshne imenitne opravila isrozhil? Tvoja ljubesen me slo oframoti.
16. Zhe si kakoshno rezh prav in dobro dodelal, sahvali Bogá, ki ti je k' tvojimu delu svoj shegen dal.
17. Zhe te kaj soperniga sadene, ne godernjaj

- in ne jési se, temúzh misli, de te hozhe Bog ponishati; podversi se njegoví volji.
18. Zhe te kdo sanizhuje in smerje ali kolne, ne hudobuj se nad njim, temúzh misli si, de je vse to shtrafenga boshja savolj tvojih grehov. Rezi sam per sebi: Bog me shtrafuje, in gotovo sim she vezhih shtrafeng vreden.
19. Pokorshino in usmiljenje ima Bog rajshi, kakor sunajno molitev in klavne darove.
20. Vsa zhaft gre le Bogú; zhe tedej od koga zhaft prejmes, daruj jo Bogú.
21. Ne rezi nikoli: Kriviza se mi godí. Bog ti nikdar krivize ne dela; zhe pa Bog shtrafengo zhes-te priti perpuší, si je vreden.
22. Ne povsdiguj se savolj svojih dobrih del, temúzh sahvali Bogá, de ti daje svojo gnado, bres ktere bi nizh dobriga storiti ne mogel, in rezi: Gospod! per vsih svojih dobrih delih sim vender malopriden hlapez, ker ne storím vezh, kokor kar sim dolshán; savolj svojih grehov pa imam urshoh se ponishati.
23. Zhe se ti tvoj blishni globoko perklanja, ne misli, de je kaj manj, kakor tí; povsdigni ga, in bodi toliko ljubesnivshi do njega, kolikor bolj se pred taboj ponishuje. Vsi smo bratje.
24. Zhe takrat, kadar molish, tvoj blishni pride, in te pomózhi prósi, pusti svojo molitev, in hiti svojimu blishnimu pomagati, ker Bogú je ljubshi, de si usmiljen, kakor de bi molil.
25. Kdor blishniga sanizhuje, ga pred drugimi ponishuje, ga v' framoto perpravlja, ga obrekuje, mu v' nadlogi ne pomága, in

- mu ljubesen s' neprijasnostjo povrazhuje, je nagnusen hudodelnik, in saflushi veliko shtrafengo per Bogu.
26. Blishniga rasveseliti, potolashiti, in is nadloge oteti, to naj ti bo imenitnisthi délo, kakor nar vezhi deshelo v' svojo oblast perpraviti.
27. Ne samúdi nobene perloshnosti, per kateri samoresh kakimu revnimu otroku pomagati, in mu veselje floriti. Njegovo nedolshno serzé je nebeshkimu Ozhetu dopadljivo, in blagor tebi, zhe sa-te móli, shegen boshji te ne bo sapustil.
28. Kadar tvoj lovrashnik pade, ne bodi vesel, de se tudi tebi kaj takiga ne pergodi, in de se ne bodo tudi drugi per tvojim padzu smejali.
29. Zhe se tvojimu sovrashniku hudo godi, ne rezi: Sdaj se vidi, de je hudoben, ker ga Bog shtrafuje. To bi bilo nasproti ker shanski veri, ktera hozhe, de ne smesh soditi, in de se morash v' vsih rezheh ponishevati.
30. Kadar od svojiga blishniga kaj hudiga flishish, nikar ga ne sodi. Spomni se svojih grehov in rezi: Gospod! kdo sim, de bi svojiga blishniga sodil?
31. Ne povsdiguj se zhes nobeniga zhlovoka. Oblazhilo ti ne da prave vrednosti, in kdo vé, zhe dusha tvojiga revniga brata ni boljshi, kakor tvoja?
32. Ne sheli, de bi nefrezha tvojiga blishniga tebi kak dobizhek pernesla. Kri in solse so na takim dobizhku, in ti ne bo k' frézhi.
33. Zhe te kdo kolne, moli sa-nj; zhe ti kdo

hudó storí, storí mu dobro. Takó bošh dober otrok nebeskiga Ozheta, kateri da, de solnze sije nad dobrimi in nad hudobnimi, in de desh gre nad pravizhnimi in nad gresnikmi.

34. Bodi usmiljen tudi do vsake shivali. Bog, kateri je shival ustvaril, ti bo to usmiljenje povernil.
35. Šposhtuj v' vsakim zhloveku njegoviga stvarnika in odreshenika.
36. Pokashi vsakimu zhloveku, de ti je na njegovi ljubeshni veliko leshezhe, in de možhno shelish od njega ljubljen biti. S' tem zhaštish Ozheta vsih ljudí.
37. Varuj se tudi nar revnishimu otroku pokasati, de ti je enako, ali te ljubi, ali ne. She jutri samoresh v' take okolishine priti, v' kterih bi bres pomozhi tega otroka svoje shivljenje sgubil.
38. Zhe ti hozhe kakoshen reven zhlovek kaj maliga dati, ne sanizhuj njegoviga darú. S' tem bi ga shalil. Vsemi njegov dar, in poverni mu ga obilno. Imej nad njegovim daram tako veselje, kakor de bi ga bil od kakiga kralja prejel. Ubogi ti je namrezh svoje serze dal, in njegova ljubeshen je boljshi, kakor veliko blagá.
39. Zhe te dva zhloveka posdravita, kterih eden je bogat, drugi pa reven, ne skashi svoje nasprotne prijasnosti samo bogatimu, ampak tudi revnimu; sizer bi revniga shalil, in bi se njegovimu stvarniku sameril.
40. Zhe te kak otrok posdravi, ne posabi mu njegove ljubeshni s' prijasnostjo in perljudnostjo poverniti, de te njegov angelj ne bo

per nebeskim Ozhetu tóshil, kteriga ob-
lizhje smirej gleda.

41. Zhe samoresh komu kako veselje napraviti, napravi mu ga. Tudi Bog bo tebi takó storil.
42. Ako hozhesh kako veselje vshivati, rasveseli popred kteriga ismed svojih bratov; tvoje veselje bo potem toliko slajshi, ker Bog ti bo per njem srezho in svoj shegen dal.
43. Kadar samoresh svojimu blishnimu pomagati, ne pústi ga dolgo tvoje pomózhi zhakati, de te bo tudi Bog hitro uflishal, kadar bosh v' potrebi k' njemu sdihoval.
44. Kadar blishnimu kaj dobriga storish, ne tirjaj, de bi se mogel savoljo tega pred taboj ponishevati; fizer bi tvoje delo pred Bogam svojo vrednost sgubilo.
45. Ne glej prevezh na tanko, ali je revshina tvojiga blishniga réf velika, ali ne; de tudi tvoj sodnik ne bo s' taboj preostro ravnal, ampak ti savolj tvojih dobrih del persanashal.
46. Ne misli nikoli: „Desiravno sim veliko imenitnish, kakor moj blishni, se hozhem vender do njega ponishati.“ She ta misel bi bila prevsetnost. Ali vesh gotovo, de tvoj blishni pred Bogam ni vézhi, kakor ti.
47. Ne odtegni nobenimu reveshu svoje pomozhi, sato ker je gresnik. Zhe bi Bog takó s' taboj delal, kakó bi se ti godilo?
48. Ne rezi sam per sebi: „Sdaj ne morem vezh vbogajme dajati, ker bi fizer samogel sam pomankanje terpeti.“ Ta misel pride vezhi del is lakomnosti, in v' nevarnosti fi, de te bo Bog ravno sató pomankanje terpeti pustil, ker bolj v' svoje dnarje, kakor va - nj saupash.

49. Ne odtegni reveshu svoje pomózhi, sato ker ni tako storil, kakor je rekel. Kolikokrat si she ti drugazhi storil, kakor si Bogú obljubil! Kaj bi bilo, zhe bi te Bog savoljo tega s' svojo pomozhjo sapustil?
50. Zhe vidish, de revesh proti tebi gre, ne skri se mu, ampak pokashi se, in pojdi mu naproti; de tudi Bog svojiga oblizhja ne bo od tebe obernil, kadar ga bo sh profil.
51. Zhe mislish, de te je tvoj revni brat rasshalil, in zhe imash savoljo tega sheljé mu svojo pomozh, ktere te on prófi, odrézhhi, glej, de se tvoje serzé ne bo nad njim mashevalo, in de se ne bo sh Bogú sameril. Pomagaj takimu reveshu ravno sato, ker te je rasshalil, de se ne bo sh s' mashevanjem pregrëshil.
52. Ne bodi hud, de revesh na tvoje vrata terka. Kolikokrat vsaki dan tudi tí na vrata nebeshkiga Ozheta terkash! In on poterpí. Pojdi, in ravno tako stóri.
53. Delaj smirej tako, de smejo tudi drugi tako delati, in de bi bilo dobro, ko bi vsi ljudjé tako delali, kakor tí. Zhe pa také delash, de bi ne bilo dobro, ko bi drugi tudi tako delali, je gotovo, de ne delash prav, in de si dolshan se poboljshati.

Naj bo vse Bogu k' zhashti, in ljudem k' svelizhanju. Amen.

„Hvaljen bod' Jesus Kristuf!“
per vsakdanjih opravih.

1.

Sjutrej kader se sbudim
Kmal takó pregovorim:
Hvaljen bod' Jesus Kristuf!

2.

Vstanem koj, oblezhem se,
In serzé sdihvát sazhnè:
Hvaljen bod' Jesus Kristuf!

3.

Grem u zerkev mol't Bogá
Rezhem narprej prav s' serzá:
Hvaljen bod' Jesus Kristuf!

4.

Tú se vredno Bog zhaslí,
Švojo milost nam delí:
Hvaljen bod' Jesus Kristuf!

5.

Ako padem v' kakshen greh,
Še spovem ga u solseh:
Hvaljen bod' Jesus Kristuf!

6.

Grehov téshko butaro,
 On odvsame s' milostjo:
 Hvaljen bod' Jesuf Kristuf!

7.

Ako se prav spokorím,
 Sopet mir vesti dobím;
 Hvaljen bod' Jesuf Kristuf!

8.

V' zerkvi prizho Jesufa
 Poj mu neprenehama:
 Hvaljen bod' Jesuf Kristuf!

9.

Dobre dela vsaki zhas
 Tirja on ojstro od nas:
 Hvaljen bod' Jesuf Kristuf!

10.

Délam, trudim se, terpím,
 Njega vselej pozhasním:
 Hvaljen bod' Jesuf Kristuf!

11.

Delo mi po rokah gre,
 Rad besede rezhem té:
 Hvaljen bod' Jesuf Kristuf!

12.

Kader delo dokonzham,
 Zhasť Bogú is sërza dám:
 Hvaljen bod' Jesuf Kristuf!

13.

Malo teshe v' seb imá,
 Ako rezhem prav f' serzá:
 Hvaljen bod' Jesuf Kristuf!

14.

Naj bo delo kakorfhno,
 Meni je odlozheno:
 Hvaljen bod' Jesuf Kristuf!

15.

Ak mi poshlje Bog dobrot,
 Ga slavím sató povsod:
 Hvaljen bod' Jesuf Kristuf!

16.

Naj se mi slabó godí,
 Upam vender boljše dní:
 Hvaljen bod' Jesuf Kristuf!

17.

Ako Bog me ljubi she,
 Bo she dobro sopet vse:
 Hvaljen bod' Jesuf Kristuf!

18.

Še najém, je boshji dar,
 Zhašt mu dam, hvaleshna stvar:
 Hvaljen bod' Jesuf Kristuf!

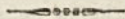
19.

Ko pijém, se spomnim ràd,
 De Bogú imám hvalo dàt:
 Hvaljen bod' Jesuf Kristuf!

KASALO.

	Stran.
P redgovor	3
I. Kaj so ekferzizije, ter kako nuzne so	17
II. Bogú flushiti je delo, ktero nam je nar bolj potrebno, ktero nam da nar vezhi zhaft, in nam pernese nar vezhi dóbizhek	55
III. Pot brumnofti moramo prezej sdaj ferzhuó in s' ajfram naftopiti, ter po njem ftanovitno hoditi	55
IV. S' smertnim greham zhlovek sgubi povvezhujozho gnado boshjo, saflushenje svojih dobrih del, nebefa in Bogú	72
V. Pregreho je Bog ojtíró fhtrafoval 1. nad angelji, 2. nad pregrefhnimi ljudmi, 3. fhe zlo nad svojim ljubesnjivim nedolshnim finam	85
VI. Smert pravizhnih je frezhna; smert grefhnikov je grosno nefrezhna; sdaj imamo fhe zhaf, de fi lahko frezhno ali nefrezhno smert isvolimo	10
VII. Strafhno bo sa grefhnika konzhanje sveta; fhe strafhnejfhi bo sanj vftajenje mefa; nar strafhnejfhi pa bo sa-nj fodba, per kateri bo vprizho vftih ljudi fojen	1
VIII. Kaj je v' peclu, in kdo bo v' pekel perfhel	
IX. Grefhnik bo v' peclu grosno saframovan in sanizhvan, bo nar hujfhi in nar neprijetnifhi družino imel, ter se bo neisrezheno grimal in kefal, de je v' pekel prifhel, ker bi bil vender tako lahko samogel v' nebefa priti.	
X. Kako hvaleshni bi mogli Bogu biti, de fhe v' peclu nifmo, in kako grosno bi se mogli hati, de bi v' pekel ne prifhli.	

	Stran.
XI. Kaj so nebesa, kaj je v' nebesih, in kdo pride v' nebesa	206
Molitve per sveti mashi s' premišljevanjem Kristufoviga terpljenja	229
Litanije od Kristufoviga terpljenja	240
Duhovni testament	244
Obudenje vere, upanja, ljubesni, grevenge in naprejšvetja	253
Nauk svetiga Avgufhtina od velikiga saupanja duše, ktera Bogá ljubi	260
Molitev svetiga Avgufhtina od sladke boshje ljubesni .	262
Molitve sa sadobljenje svetih odpušikov	263
Nauki sa vřakdanje sadershanje kristjana pred Bogam in pred ljudmi, po duhu nafhe svete vere	267
Pefem: „Hvaljen bod' Jesuf Kristuf“	274

Slovenska knjižnica

6K M

C 32046

90161040647

COBISS